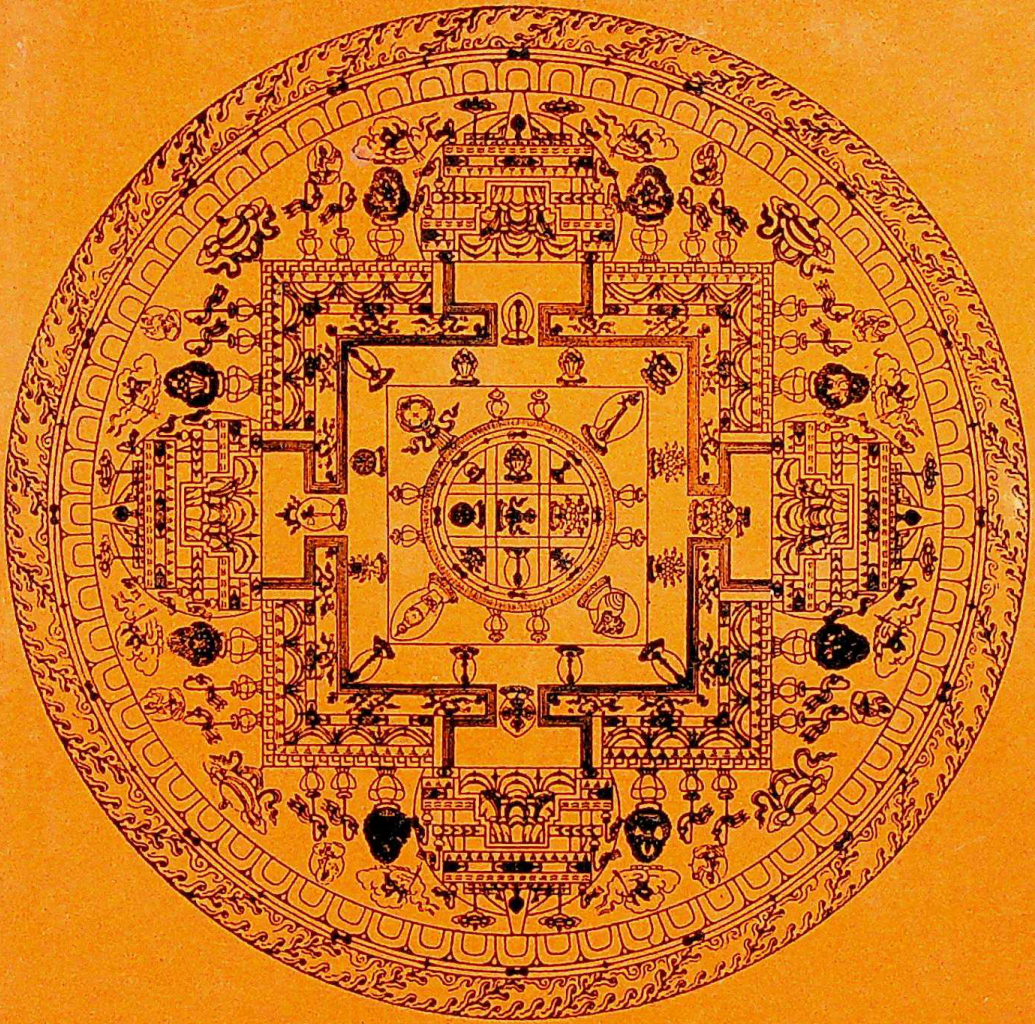

GRAMMAR
OF THE
TIBETAN LANGUAGE

GRAMMAR
OF THE
TIBETAN LANGUAGE

GRAMMAR
OF THE
TIBETAN LANGUAGE
LITERARY AND COLLOQUIAL.

With copious Illustrations, and treating fully of Spelling, Pronunciation and the Construction of the Verb, and including Appendices of the various forms of the Verb.

BY
HERBERT BRUCE HANNAH, Esq.,

COSMO PUBLICATIONS
DELHI 6 • INDIA

1973

CC-0. Agamnigam Digital Presevation Foundation, Chandigarh

COSMO PUBLICATIONS

10178 LIBRARY ROAD, DELHI-6

4382

SBN 336 00405 2

Printed in India

Published by Mrs. Rani Kapoor, Cosmo Publications, 10178,
Library Road, Delhi-6 and printed by K. L. Sachdeva,
Skylark Printers, 11355 Id-Gah Road, New Delhi-55

PREFACE.

For many centuries Tibet has been a *terra incognita*—little or nothing being known about it, as regards either its physical conditions or its inner life.

Not, indeed, till a few years ago, when a British force entered Lhasa, the “Place of the minor gods,” was the veil withdrawn; and even then the withdrawal was only partial, transient, and very local.

As for the language, though there have been several gallant attempts to plunge into the labyrinthine obscurities of its construction—notably on the part of Alexander Csoma de Körös in 1834 and subsequently of H. A. Jäschke—that also, it must be confessed, remains more or less a mystery; for no one, I take it, is likely to aver that the present state of our knowledge on the subject is at all satisfactory.

Much, no doubt, has been contributed by the more recent labours of Rāi Sarat Chandra Dās Bahādur, Mr. Vincent Henderson, the Rev. Edward Amundsen, and Mr. C. A. Bell, I.C.S. But, in spite of all, even they, and every one else who has taken up the study, will admit that, wherever one treads, the ground still feels uncomfortably shaky, especially in regard to certain aspects of the so-called verb; wherever he gropes there is something that seems ever to elude him; and, amid the weird philological phantoms that flit uncertainly around in the prevailing gloom, his constant cry, I feel very sure, is still one for more light.

I do not for one moment claim for this grammar the character of a scientific work. Many years ago when I was studying the language in Darjeeling, under Kāzi Dawa Sam Dūp—a particularly intelligent and scholarly Tibetan—it was my habit during the course of my morning’s lesson to make notes of what I then learnt. After a time these notes became so numerous that for my own convenience I was obliged to reduce them to some degree of order. These ordered notes themselves growing in bulk, the idea occurred to me that I might just as well put them into the form of a book, and this I did—the result being a MS. which has long lain by me, but which is now about to be published.

It is merely another attempt on the part of one who has tried

to profit by the works of others, to re-state (originally for his own private satisfaction) what has already been achieved in a field of obscure and somewhat difficult research; to correct or modify previous effort, wherever correction or modification seemed necessary or desirable; and even, to some extent, to supplement it in one or two respects which appeared to be susceptible of further elucidation and expansion.

Both Literary and Colloquial Tibetan have been dealt with, the particular dialect chosen for exposition being that standard one, known as the ཏཱ་ལྷ་ས་ or *Ü Kā'*, which is now spoken in and around the centre of Tibetan Civilisation—Lhasa.

This is the dialect in which, as the result of centuries of developing Lamäic culture, the phonetic values of Tibetan are found to have undergone a greater degree of change from those of the original speech than any of the other dialects.

In other regions of Tibet, it is said, the prefixes, superposed letters, and suffixes, are still more or less pronounced as of old, and the original vowel-sounds are still more or less unaltered, in a degree corresponding to the remoteness of the speakers from, or their proximity to, the Holy City.

The difficulties confronting the student of Tibetan are considerably enhanced by the fact that in addition to the Literary Language and the Modern Colloquial, it also possesses a totally different vocabulary the employment of which is *de rigueur* when one is conversing or corresponding with a person of quality. This is known as the Honorific Language; and besides that there is another called the High Honorific, which is only used when addressing exalted personages such as the Dalai Lama or the Tashi Lama. With these honorific forms of speech, however, this work is not particularly concerned. The student, if so inclined, can easily hunt them up for himself, after he has acquired a working knowledge of the ordinary literary or book language and the modern colloquial.

Attention is particularly invited to the earlier paragraphs of the Grammar dealing with the important subject of Pronunciation, in which an endeavour has been made, on principles more systematic and accurate than those hitherto in vogue, to ascertain, fix, and express in roman characters, the subtle distinctions that lurk between the numerous phonetic values of the Tibetan consonants and vowels; also

to the paragraph explanatory of the use of the Tibetan Dictionary; and to the tabular statement showing what dominant consonants in a Tibetan word take particular prefixes.

A paragraph has also been exclusively devoted to an exhaustive treatment of the subject of Spelling. This is a most useful accomplishment, and one that the student should take some pains to acquire.

The so-called verb has also been elaborately treated in the body of the book; but in the appendices a novel and perhaps somewhat risky attempt has been made (how far successfully remains to be seen) to present it in the guise of skeleton conjugations or paradigms. These forms, however, should not be taken too literally, as they are not always absolute or rigid expressions, but are liable to frequent modification, or moulding, in accordance with the elusive and temporizing genius of the Tibetan sentence, the construction of which is unique, and can only be appreciated after much mental effort and distress.

As a matter of fact the only real verb in Tibetan is the verb *To be*, whether in the form of ཡིན་པ་ *Yin-pa*, or ཡོད་པ་ *Yö'pa*, and the beginner is advised to master it at as early a stage as possible in the course of his studies. He should make special note of the manner in which Literary ཡིན་པ་ differs from Colloquial ཡིན་པ་. Also of the important fact that ཡོད་པ་ is sometimes a substantive verb, meaning *To be present*, *To exist*, and sometimes a mere copula or an auxiliary, like ཡིན་པ།

All other verbs are practically a kind of noun-phrases, dependent for their significations upon the various moods and tenses of these two verbs ཡིན་པ་ and ཡོད་པ་།

Throughout, the observations explanatory of each subject are followed by numerous illustrations, both Colloquial and Literary, the latter being mostly taken from the Tibetan version of the New Testament—a mine of idiomatic wealth. Amongst these illustrations will be found a few culled from Jäschke's and Das's Dictionaries, or from Amundsen's Primer. In most of such cases either the names or the initials of these authors have been given, but in one or two instances (from Amundsen) on p. 256, the reference has been omitted by an oversight.

Up to a certain stage the romanized equivalent of the Tibetan is given; but after that the student is left to discern the proper pronunciation by means of his own unaided skill.

Here it may interest others as well as students of Tibetan to mention that *Oh, the jewel in the lotus!* Lieutenant-Colonel Waddell's rendering of the celebrated formula ཨོཾ་མ་ཎི་པཱ་མུཾ་ ། ཧྲིཿ ། Om *maṇi pā'me hūm, hri*, is wholly inadequate and indeed inaccurate.

Om does not mean *Oh* at all, and the phrase as a whole, is much deeper and more complex in its signification than the above rendering would imply.

Om alone is an all-embracing expression, and stands mystically for the incarnation of the Deity, or rather for the immanence of the Supreme Being in, as well as for Its transcendence above, the phenomenal or existent world, so far as the terms 'immanence' and 'transcendence' are applicable to the relations subsisting between that world and Pure Subsistence. In other words, it stands for the never-ending kosmic process of the self-effacing involution of PARAMÂTMAN, or BRAHMAN, into Existence, or the world of Matter, and Its self-expressing evolution *through* Matter back to Substantial Being. This process, indeed, constitutes the famous so-called "Wheel of Life" in its Kosmic aspect.

The formula may be roughly analysed thus:—

ཨ་ - The source of all speech

ཡ་ - ,, ,, ,, vitality

ཧྲི་ - ,, ,, ,, thrilling consciousness

} Embodiment
of the
Trinity.

མ་ཎི་ - Wish-granting jewel; symbolical of temporal blessings; also of the Psychical Âtman or Spiritual Ego.

པཱ་མུཾ་ or པཱ་མེ་ Lotus; symbolical of biune man and of spiritual re-birth.

ཧྲིཿ - It is, or I am, omnipresent.

ཨོཾ་ - *Sat*, the universal Life Principle, or *Satyasya Satyam* of the Upanishads, i.e., the Noumenal Reality underlying Empirical Reality.

The entire phrase, therefore, merely in this one limited aspect of its meaning (and it may be read in many other ways) signifies—"The Emoodiment of the Trinity, or Incarnation of Deity, is my wish-granting jewel in the lotus of spiritual rebirth"; the idea apparently being that since the *Kosmical Ātman*, or *Brahman*, i.e. the first or inner principle of the universe, and the *Psychical Ātman*, or inner principle of individual Man, are essentially one and the same, our hope of spiritual rebirth is assured in and by the fact of the eternal subsistence of *Brahman* and the ceaselessness of the kosmic process above referred to—human re-incarnation being a microcosmic effect, or aspect, of the macrocosmic law.

Hence, whenever a lama is heard droning out his *Om maṇi pā' me hūm*, he is really reciting his version of one of the profoundest creeds known to philosophy—but in most cases probably with an artless ignorance that is equally profound.

Another mistake that one often meets with, especially in Theosophical literature, is that which represents the word DEVACHAN as signifying *The dwelling of the gods*, doubtless from some vague idea that it is derived from the Perso-Hindustāni words *Dewa*, 'a god,' and *Khān*, or *Khāneh*, 'a dwelling-house.' It is really the Tibetan word འདི་བ་ཅན་ *De-wa chān*, meaning 'Blissful.'

No one will be better pleased than myself to see any errors in this book corrected, or doubts removed, by competent critics. I am conscious that there must be errors, and I know there are doubts; while the desire of all who are interested in the language cannot but be to see our knowledge of it advanced.

My acknowledgments are due to the grammarians already named, and especially to Mr. Henderson and Mr. Bell, whose respective manuals and vocabularies marked a considerable advance upon the grammars that they supplemented and, if I may say so, displaced. The earlier grammars by Csoma de Kőrös and Jäschke were concerned for the most part, if not solely, with archaic classical Tibetan. The former's "Colloquial Phrases" were anything but what would now be regarded as colloquial; while Jäschke's colloquial was that of Western Tibet. These grammars, therefore, were not altogether satisfactory for the purposes of modern requirements. Moreover, the manner in which they dealt with the mysteries of the verb left much to be desired. As for the late Rev. Graham Sandberg's grammar, though very elaborate and learned,

it did not really constitute a bar to the successful appearance of the Manuals above alluded to. Indeed it may perhaps be said that not until the publication of Mr. Bell's book were the true forms and functions of the verb, and especially of ཡིན་པ་ and ཡོད་པ་ *To be*, stated with anything like precision and lucidity.

I desire also to acknowledge my obligations to the Hon'ble Vice-Chancellor (Sir Ashutosh Mukerji, Kt.) and Syndicate of the Calcutta University, under whose auspices this contribution to the study of Tibetan has attained the honour and privilege of publication.

Lastly, my grateful thanks are also due to Dr. and Mrs: Denison Ross for much kindness and help accorded from time to time; and perhaps most of all to my Mūnshi, Kāzi Dawa Sam Dūp, and to Mr. David Macdonald of Kalimpong (probably the first Tibetan scholar in India) who was kind enough to go through the entire MS. and to favour me with his critical comments and general approval.

H. B. H.

TABLE OF CONTENTS.

CHAPTER I.

PRELIMINARY.

	<i>Page</i>
§ 1. The ཀ ཁ KA-K'A	1
I. The ཀ ཁ̃ KĀ-LI	1
II. The ཁ̃ ཁ̃ Ā-LI	3
§ 2. Romanized Equivalents	5
§ 3. Phonetic Modifications of Vowels	8
Notes	11
§ 4. The Six Reversed Letters	15
§ 5. The Seven Consonants to which ག may be subjoined..	16
§ 6. The Fourteen Consonants to which ག may be subjoined	17
§ 7. The Six Consonants to which ག may be subjoined ..	18
§ 8. The Six Silent Consonants to which ག may be subjoined	18
§ 9. The Sixteen Consonants to which ག may be subjoined	18
§ 10. The Twelve Ra-go Consonants	21
§ 11. The Ten La-go Consonants	21
§ 12. The Twelve Sa-go Consonants	21
§ 13. The Five Prefixes	22
§ 14. Initial Letters and the Prefixes each may take ..	24
Notes	28
§ 15. Peculiarities of Pronunciation	29
§ 16. The Ten Consonantal Affixes	33
§ 17. The Eleven Final Duplications	34
§ 18. Colloquial Duplications	37
§ 19. The Tone System	39
§ 20. Writing and Punctuation	45

	<i>Page</i>
§ 21. Spelling	50
§ 22. Transliteration	55
§ 23. Use of the Tibetan Dictionary	55
§ 24. Indicative and Differentiating Particles	57
§ 25. <i>The Cases and their Signs</i>	61
I. The Nominative Case	62
II. The Vocative Case	63
III. The Objective or Accusative Case	63
IV. The Genitive Case	63
V. The Dative Case	65
VI. The Agentive Case	67
VII. The Locative Case	69
VIII. The Periodal or Durational Case	71
IX. The Modal Case	73
X. The Ablative Case	75
XI. The Terminative or Transitive Case	77
§ 26. NUMERALS.	
I. <i>The Cardinal Numbers</i>	82
II. <i>The Cardinals according to Alphabetical Enumeration</i>	85
NOTES :—	
1. Pronunciation	86
2. Affixes	86
3. Conjunctions	87
4. The Indefinite Article	87
5. Approximate Numbers	87
6. Ordinal Numbers	88
7. Distributive Numbers	88
8. Aggregates	89
9. Fractions	89
10. Adverbial Cardinal Numbers	90
11. „ Ordinal „	91
12. Definite and Indefinite Numerals	91
13. Noun Substantives	93
14. Notation by letters	93

CHAPTER II.

ETYMOLOGY.

	<i>Page</i>
§ 27. The Definite Article	95
§ 28. The Indefinite Article	99
§ 29. <i>The Noun.</i>	
A.—STRUCTURE	101
1. Monosyllables, Dissyllables, and Polysyllables ..	101
2. The affix མཁུ་	104
3. The affix བྱེ་	104
4. The affix སྒྲུབ་	106
5. The affix བཟོ་	106
6. Abstract Nouns	106
B.—INFLEXION	
1. <i>Gender</i>	107
2. <i>Number</i>	109
3. <i>Case</i>	111
I. Noun ending in a Vowel	111
II. „ „ „ ག་ or ར་	115
III. „ „ „ ཏ་, ཐ་ or ལ་	116
IV. „ „ „ ག་, མ་, ས་ or ལ་	116
§ 30. THE ADJECTIVE.	
I. Form and Place	116
II. Augmenting of Adjectives	127
III. The Comparative Degree	129
IV. The Superlative Degree	131
V. Other Methods of Comparison	134
§ 31. THE PRONOUN.	
I. Personal Pronouns	135
II. Declension of Personal Pronouns	138
III. The Reflexive Pronouns	140
IV. Compounds in རྩ་ <i>Rang</i>	143

	<i>Page</i>
V. <i>Possessive Pronouns</i>	
1. Ordinary Personal Pronouns ..	144
2. Reflexive Possessive Pronouns ..	145
VI. Demonstrative Pronouns ..	147
VII. The Reciprocal Pronoun ..	150
VIII. Interrogative Pronouns ..	151
IX. <i>Relative and Correlative Pronouns</i>	
A. Relative Pronouns ..	153
B. Correlative Pronouns ..	160
X. <i>Indefinite Pronouns</i> ..	169
§ 32. ADVERBS ..	177
§ 33. POSTPOSITIONS ..	194
§ 34. CONJUNCTIONS ..	201
§ 35. ཡོད་པ་ <i>To be</i> ..	207
§ 36. ཡོད་པ་ <i>To have</i> ..	228
§ 37. ཡིན་པ་ <i>To be</i> ..	229
§ 38. THE VERB.	
I. Preliminary ..	239
II. Roots ..	239
III. Auxiliary Verbs ..	243
IV. Auxiliary Particles.	
(1) གི་, གི་, གི་, etc. ..	244
(2) གིས་, གིས་, གིས་, etc. ..	245
(3) གིན་, གིན་, གིན་, etc. ..	245
(4) དི་, དི་, སྟེ་ ..	246
(5) ཅིང་, ཞིང་, ཤིང་ ..	247
6) བས་ and བས་ ..	248
(7) རས་ ..	249
(8) ལས་ ..	249
(9) ན་ ..	251
(10) ལ་ ..	252

CONTENTS.

xv

	<i>Page</i>
(11) གྱི་	254
(12) ཡ་	255
(13) ར་	255
(14) ཏུ་, ཏུ་, ར་, ཅ་, སྟུ་, ལ་	257
(15) བཞིན་ and བཞིན་ཏུ་	258
(16) ཅང་	259
(17) ཏུས་ and ཏུས་ལ་	259
 V. <i>Moods and Tenses.</i>	
A.—Infinitive Mood	259
B.—The Supine	263
C.—The Verbal Noun	265
D.—Participles	267
E.—Gerunds	271
F.—Indicative Mood.	
(a) Present	272
(b) Imperfect	275
(c) Perfect	276
(d) Past Indefinite	277
(e) Pluperfect	279
(f) Future	281
G.—Subjunctive and Conditional Moods	283
H.—Potential Mood	285
I.—Probability	288
J.—Hortative Mood	290
K.—Purposive Mood	292
L.—Precative Mood	292
M.—Permissive Mood	293
N.—Optative Mood	294
O.—Imperative Mood	296
VI. The Passive Voice	299
VII. Compound Verbs	300
VIII. Verbs of becoming, growing, changing, etc.	303
IX. Inceptives	303
X. Imminence	304

	<i>Page</i>
XI. Continuatives	304
XII. Finality or Accomplishment .. .	305
XIII. Desideratives	305
XIV. Frequentatives	306
XV. Use of the PERFECT ROOT in the Colloquial ..	307

CHAPTER III.

39. Syntax	308
--------------------	-----

APPENDIX OF CONJUGATIONS.

I. COLLOQUIAL ཡོད་པ་ <i>To be present ; To exist ; To be</i>	310
II. LITERARY Ditto ..	315
III. COLLOQUIAL ཡིན་པ་ <i>To be</i> ..	320
IV. LITERARY Ditto ..	325
V. ཡོད་པ་ <i>To have ; to possess</i> ..	331
VI. Active, Transitive, 4-Rooted COLLOQUIAL Verb གཏོང་བ་ <i>To send</i> ..	331
VII. LITERARY Ditto ..	340
VIII. Passive, 4-Rooted COLLOQUIAL Verb གཏོང་གུ་ <i>To be sent</i> ..	349
IX. Active, one-Rooted COLLOQUIAL Verb མཐོང་བ་ <i>To see</i> ..	354
X. Neuter, one-Rooted COLLOQUIAL Verb དགའ་བ་ <i>To be glad, To rejoice</i> ..	360
XI. LITERARY Ditto ..	361
XII. Passive, 4-Rooted LITERARY Verb གཏོང་གུ་ or གཏོང་བར་གུ་བ་ <i>To be sent</i> ..	368
XIII. Active, 2-Rooted COLLOQUIAL Verb འགྲོ་བ་ <i>To go</i> ..	371
XIV. LITERARY Ditto ..	378
XV. 2-Rooted LITERARY Verb འགྱུར་བ་ <i>To become, etc.</i>	383

CONTENTS.

xvii

	<i>Page</i>
XVI. Active, 4-Rooted COLLOQUIAL Verb བྱེད་པ་ <i>To do,</i> <i>To make, etc.</i>	387
XVII. LITERARY Ditto	389
XVIII. Passive, 4-Rooted COLLOQUIAL Verb བྱེད་ཀྱི་ཡིད་པ་ or ཡིན་པ་ <i>To be made, To be done, etc.</i> ..	393
XIX. Passive, 4-Rooted LITERARY Verb བྱ་བ་ <i>To be</i> <i>made, To be done, etc...</i>	394
XX. Passive, LITERARY Verb བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ <i>To be</i> <i>made, or done, etc.</i>	395

ERRATA ET CORRIGENDA.

Page	4, line 1	at	bottom.	For	𑖅	read	𑖅
„	8, „	5 from	„	„	𑖅	„	𑖅
„	9, „	13 „	„	„	ĩ in col. 2	„	ĩ.
„	12, „	6 „	top.	„	“affected”	„	“effected.”
„	12, „	12 „	bottom.	„	“affected”	„	“effected.”
„	14, „	2 „	top.	„	Yata	„	Yatā.
„	18, „	7 „	bottom.	„	LĒN-PA	„	LĒN-PA.
„	19, „	2 „	„	„	CHO	„	CH‘O.
„	21, „	1 at	top.	„	𑖅𑖅	„	𑖅𑖅
„	21, „	2 from	„	„	Heda	„	Head.
„	22, „	7 „	bottom.	„	𑖅	„	𑖅
„	22, „	6 „	„	„	ḌA	„	ḌA.
„	23, „	11 „	„	„	ḠEB	„	ḠEB.
„	25, „	7 „	top.	„	Ḡ‘A	„	Ḡ‘A.
„	27, „	8 „	bottom.	„	Ž	„	Ž.
„	27, „	7 „	„	„	ditto.	„	
„	28, „	4 „	„	„	BAḂ	„	BAḂ.
„	31, „	6 „	top.	„	m	„	n.
„	31, „	4 „	bottom.	„	BAR	„	BAR, and
				„	BA	„	BA.
„	33, „	3 „	top.	„	ŽHYU	„	ŽHYU, and
				„	ŽHYUM	„	ŽHYUM.
„	35, „	6 „	bottom.	„	𑖅	„	𑖅
„	48, „	5 „	„	„	“lines loping”	„	“line sloping.”
„	49, „	9 „	top.	„	𑖅	„	𑖅
„	49, „	14 „	„	„	“up”	„	“at.”
„	56, „	3 „	„	„	𑖅	„	𑖅
„	68, „	1 at	„	„	Ś	„	ś.

- Page 89, line 10 from bottom. For *ŽHYI* read *ZHYI*.
- „ 89, „ 3 „ „ „ ditto.
- „ 89, „ 4 „ top „ ditto.
- „ 89, „ 5 „ „ „ ditto in both places
- „ 91, „ 3 „ „ „ *ZHYI'* read *ŽHYI'*.
- „ 91, „ 4 „ „ „ *ZHYI'* „ *ŽHYI'*.
- „ 91, „ 4 „ „ „ *ZHYIG* „ *ŽHYIG*.
- „ 106, „ 11 „ „ „ ལ „ ལ.
- „ 139, last line. „ ང་རང་ „ ང་རང་
- „ 140, line 12 from bottom. „ ཁོ „ ཁྱོ
- „ 151, „ 12 „ „ „ ག་རི་ „ ག་རི
- „ 153, „ 10 „ „ „ Delete OR between གུ and Ex.
- „ 169, „ 1 at top „ *hath* read *that*.
- „ 243, „ 10 from bottom. „ གཏོང་བ ར་ „ གཏོང་བར་
- „ 262, „ 2 „ top. „ ཤེས་ „ ཤེས
- „ 306, „ 6 „ bottom. „ འགྲོ་པའི་ „ འགྲོ་བའི
- „ 329, „ 3 „ „ „ མན་ „ མན་
- „ 347, last line. Delete second and third dot between བདང
and མཁན།
- „ 351 line 11 from bottom. Read “ *might be sent.*”
- „ 371, „ 11 „ „ Delete “ཞིག་ or ཤིག་ or ཅིག།”
and re-insert after “Particle” on
next previous line.
- „ 381, „ 5 „ top. For མི་གུར་ read མ་འགུར་
- „ 382, „ 10 „ bottom. „ འགྲོར་ „ འགྲོར་
- „ 386, „ 8 „ „ „ ཇི་ „ ཇི and for
ན་ „ ཇི

Tibetan Grammar.

CHAPTER I.

PRELIMINARY.

§ 1.—The ཀ ཁ Ka-K'a, or TIBETAN GRAPHIC SYSTEM.

I.—ཀའི་ Kā-li, or CONSONANTAL SERIES of thirty letters.

Letter.	Name.	Remarks.
ཀ	Ka	Like K in the Urdu word ك KAB, When. A compact sound.
ཁ	K'a	Kh, forcibly aspirated. Like the Persian خ Kh.
ག	Ga	Pronounced softly, from low down in the throat, rather more sharply than hard English G, and in a way that to English ears seems to give it the sound of K.
ང	Nga	Like the sound of ng in the English word sing. It often begins a word in Tibetan. As a final, often represented by a superscribed o, called o ཏཱ་ཀོ་ o LÄ'-KOR, or o cipher.
ཅ	Cha	Like the Ch in charge. A compact sound.
ཆ	Ch'a	Chha. A forcibly aspirated ch.
ཇ	Ja, J'a	Like the J in jar. As an initial it is slightly aspirated, and may be pronounced like ཅ ch.

N.B.—For the powers of these letters, as represented by their romanized equivalents, see § 2.

Letter.	Name.	Remarks.
३	Nya	Like the combined sound of the <i>nya</i> in <i>lanyard</i> .
५	Ta	A compact dental sound, like the Urdu or Persian ط, or the Bengali ত.
४	T'a	Also dental, but forcibly aspirated.
५	Da	This is not exactly a dental <i>d</i> , nor is it an aspirated <i>d</i> , as sometimes described, but a dental sound rather like the <i>th</i> in <i>think</i> , as pronounced by some Irishmen; or like the Bengali থ, but with a strong similarity to a dental <i>t</i> . A soft sound.
६	Na	A dental <i>N</i> , softly sounded.
७	Pa	English <i>P</i> , but more fully and compactly pronounced.
८	P'a	Not <i>Ph</i> (i.e. <i>F</i> , or <i>Fh</i>), but <i>P-h</i> . A strong aspirate.
९	Ba	Sharper than the English <i>B</i> , and rather like <i>P</i> , but softer than the latter.
१०	Ma	English <i>M</i> , sometimes abbreviated into <i>o</i> , written over the initial, and representing final <i>m</i> , and called ཨ་ཀོར་ o LÄ'-KOR, o <i>cipher</i> . It is also called ཨོ་ཀོར་ TÖ'-KOR and is the same as the Sanskrit Anuswara.
११	Tsa	Like the sound of <i>Ts</i> , or Russian Tsē. A compact sound.
१२	Ts'a	Not <i>Tsh</i> , but <i>Ts-h</i> , strongly aspirated.
१३	Dz'a	Not <i>Dzh</i> , but <i>Dz-h</i> . Aspirated.
१४	Wa	English <i>W</i> .
१५	Zhya	Something like the French <i>J</i> in <i>jadis</i> , or Persian ج, or Russian Zhē, but with a tendency towards the sound <i>sh</i> , and also with the <i>ya</i> sound. Hence, hard <i>z'hya</i> , or soft <i>shya</i> .

Letter.	Name.	Remarks.
ཟ	Za	English Z, but inclining to sound of s.
ར	'a	<i>Spiritus lenis</i> , with a vowel-sound like that in the Urdu word بس : Bas, <i>Enough</i> ; but soft and long, as though gently emanating from the throat. In words from Sanskrit it is used as a "mora," to denote prosodical length, i.e. a long syllable.
ཡ	Ya	English Y, as in <i>yard, you, yoke, ye, yes, yiddish, yea</i> .
ར	Ra	English R, well sounded.
ལ	La	English L, but, at the end of a syllable, sounded either very faintly or not at all, and sometimes changed to ར Ra.
ཤ	Sha	Sh. Full, strong sound.
ས	Sa	S. Full, strong sound, like ss in <i>hiss</i> , but, at the end of a syllable, not sounded at all.
ཧ	Ha	H. Well aspirated.
ཨ	A	Like the vowel-sound in the Urdu word بس Bas, <i>Enough</i> . Pronounced very short: but a harder, fuller and compacter sound than that of ར. The sound of ཨ is inherent in all simple non-final consonants unqualified by any vowel-sign, and in all compound consonants sounding as one, when similarly unqualified. It is <i>not</i> inherent in the consonant ར which has a softer and more emanating sound.

II.—The ཨ་ཨྲ་ A-LI, or VOWEL-SERIES, being five vowels, and four vowel-signs. For the purpose of illustrating the signs, one of the vowels, namely, ཨ A, which is also regarded as a consonant by Tibetans, is adopted as a basis. Any other consonant, however, would do equally well.

Letter.	Name.	Remarks.
ཅ	a	Like <i>a</i> in <i>باس</i> BAS, <i>Enough</i> . Pronunciation short, hard, compact and full. Inherent in all non-final consonants not qualified by any vowel-signs, and in single-letter and compound-letter syllables sounding as one syllable, when similarly unqualified. Thus, in <i>པང་</i> T'ANG, <i>Path</i> , it is inherent in <i>པ</i> but not in the final <i>ང</i> . So it is inherent in <i>ང་</i> NGA, <i>I</i> , but not in <i>ངོ་</i> NGO, <i>Face</i> ; and in <i>ལ་</i> LA, <i>Pay, salary</i> , but not in <i>ལུ་</i> LU, <i>song</i> . It also ceases to inhere by reason of modifications other than qualifying vowel-signs, as will hereafter be shown. See § 3.
ཉི	i	Short, like the <i>i</i> in <i>is</i> . The sign is འ called གི་གུ་ G'I-G'U, <i>The Angle</i> , and it is placed over the letter it modifies. Thus, <i>ཀྱི་</i> KYI, <i>A sign of the Genitive Case</i> .
ཏུ	u	Short, like the <i>u</i> in <i>full</i> . The sign is ཏུ called ཞམས་ཀྱུ་ ŽHYAB-KYU, <i>The hook</i> , and it is placed under the letter it modifies. Thus, <i>དུ་</i> D'U, <i>A sign of the Terminative Case</i> .
ཉེ	e	Short, like <i>a</i> in <i>made</i> , or the Italian <i>e</i> . The sign is ཉེ called འབྱང་བུ་ ĎENG-BU, <i>The standing stroke</i> , and it is placed over the letter it modifies. Thus, <i>རེ་རེ་</i> RE-RE, <i>each</i> .
ཞ	o	Short, like the <i>o</i> in <i>for</i> , or <i>rock</i> . The sign is ཞ called སྐ་རོ་ N'A-RO, <i>The horns over the nose</i> , and it is placed over the letter it modifies. Thus, <i>རོ་</i> RO, <i>A corpse</i> ; <i>གོང་</i> GONG, <i>Price</i> ; <i>ལོག་པ་</i> LOG-PA, <i>To read</i> ; <i>ལོག་</i> LO', <i>Lightning</i> ; <i>དོ་</i> DŌ, <i>Stone</i> .

§ 2.—The ROMANIZED EQUIVALENTS adopted in this work, showing the Powers of the thirty consonants.

Tibetan Character.	Romanized Equivalent.	Remarks.
..		Acute accent, used for instance with <i>g</i> , when ག GA, is pronounced almost like <i>k</i> ; and with <i>d</i> , when ད DA, is pronounced almost like <i>T</i> . Thus, རྒྱ་ GONG, <i>Price</i> , because it is pronounced nearly like KONG; but རྒྱ་ Go, <i>Door</i> , pronounced like the ordinary hard English <i>g</i> . So also དེ་ DE, <i>The, That</i> , because it is pronounced almost like dental <i>Te</i> ; but དེ་ DI, <i>The, This</i> , pronounced as dental <i>d</i> .
..	◌	This sign, placed over any letter, signifies a raising of the tone.
..	,	<i>Spiritus lenis</i> , or gentle breathing. It is placed before <i>a</i> , thus 'a, to represent འ For example, འཇམ་ K'A, <i>Order, Command</i> . For simplicity's sake, however, we shall seldom use it. It will never be used to represent འ as a prefix.
..	◌	<i>Spiritus asper</i> , or rough breathing. Thus ཁ K'A, for KHA. e.g., རྒྱེན་བ་ K'YER-WA, <i>To carry away</i> .
ཀ	K	Tonic pitch high.
ཁ	K'	Pitch lower than <i>K</i> .
ག	G	Pitch deep.

Tibetan Character.	Romanized Equivalent.	Remarks.
ག guarded	G	e.g.—གམ་ ĠAM, <i>Box, Chest</i> . Pitch higher than g.
ང	Ng	Pitch low; sometimes represented by o LĀ'-KOR, o <i>cipher</i> .
ཅ	Ch	Pitch very high.
ཆ	Ch'	Pitch lower than <i>ch</i> .
ཇ	J, J'	When an initial, represented by J'. Thus ཇ་ J'A, <i>Tea</i> . When it has a prefix, represented by J. Thus, འཇུན་པ་ JÜ-PA, <i>To cling</i> : མཇུག་པ་ JĀ-WA, <i>To come to, To meet, To pay one's respects to</i> . Pitch very low.
ཉ	Ny	Pitch low.
ཏ	T	Pitch very high.
ཐ	T'	Pitch lower than T.
ད	D	Pitch very low.
ན guarded	D	e.g.—ན་ Dō, <i>Stone</i> . Pitch higher than D.
ཏ	N	Pitch low.
པ	P	Pitch very high.
ཕ	P'	Pitch lower than P.
བ	B, W, V	Pitch very deep.
མ' and o		o (called o ཨ་ཀོར་ LĀ' KOR, <i>cipher</i>). Is sometimes placed on top of a letter, and stands for a final <i>ng</i> , or <i>m</i> , or <i>ms</i> . The pitch of མ' is low.

Tibetan Character.	Romanized Equivalent.	Remarks.
ཌ	Ts	Pitch high.
ཌ'	Ts'	Pitch lower than Ts.
ཎ	Dz	Pitch very low.
ཎ'	W	Pitch low.
ཞ	Žhy	Pitch very low. e.g., ཞམོ་ ŽHYĀ-MO, <i>Hat</i> , pronounced almost like SHĀ-MO.
ཟ	Ž	e.g., —ཟ་ལ་ ŽA-WA, <i>To eat</i> , pronounced almost like SA-WA. Pitch very low.
འ	'A	When འ་ is a prefix, it is not transliterated at all in this work. Pitch very low.
ཡ	Y	Pitch very low.
ར	R	Pitch low.
ལ	L	Lowest pitch of all.
ཤ	Sh	} Pitch high.
ས	S	
ཧ	H	Pitch very high.
ཨ	A	Pitch low.

NOTE.—The remarks in column 3 regarding Tonic Pitch refer to the Rev. Mr. Amundsen's Tone-system. I would, however, advise the student to direct his attention to the *compactness or otherwise of his utterance*, and to the *shortness or length of his vowel-sounds*, rather than to Pitch of Tone. See § 19.

Other letters, compound and reversed, are not included in the above tables. They are dealt with in §§ 4 *et seq.*

§ 3.—PHONETIC MODIFICATIONS OF THE FIVE VOWELS. These are based on ཨ A, as representing any of the thirty consonants.

Tibetan Sound.	Romanized Equivalent.	Remarks.
ཨ	a	Short, hard and compact, as already explained. Ex. རྒྱལ་པོ་ K'AM, <i>Empire, Realm</i> . Pronounced, as regards the vowel-sound, exactly like that of the English word <i>Come</i> . ཨ differs from འ in that the latter is a long, slow and gentle emanation, while ཨ is uttered forcibly.
ཨ+འ་ } ཨ+ག་ }	ā	Long, like a in English <i>far</i> . Ex. འཇགས་ K'Ā, <i>Order, Command</i> ; ལགས་ LĀ, <i>A courteous expression</i> .
ཨ ཨ ཨ } ཨ	ā	Long, like a in <i>far</i> . Ex. ཀྲ་ཤ་ KĀ-SHA, <i>A sort of grass</i> ; དྲལ་ལེ་ལ་མ་ TĀ-LE-LA-MA, <i>Dalai Lama</i> , or GYĀ-WA RIM-PO-CH'E; ལྷ་ས་ L'Ā-SA.
ཨ	â, ā, wā,	Long, like the o in <i>corner</i> , or the aw in <i>Bawl</i> , or the Chinese wā as in <i>Kwān</i> , in transliterations from Sanskrit, Indian, Chinese or other foreign languages. Thus, ར་མེ་ཤ་ར་ RA-ME-SHĀ-RA, <i>A holy place near Lanka or Ceylon</i> ; ཐཱ་ཏུ་ཀྲན་ T'O-'U-KWĀN, <i>Last Emperor of China of the Tartar dynasty</i> ; དྲི་འཆིན་བདུ་ DĀI-CH'IN-B'Ā-DUR, <i>A Mongolian King of Tibet</i> . Or long, like the a in <i>far</i> , in Tibetan words. Thus, ཚ་ Ts'Ā, <i>Salt</i> ; ར་ཏ་ K'Ā-TA, <i>Crow, mag-pie</i> ; བཟུ་ PĀ'-ZHYĀ, <i>A mitre-shaped cap</i> . Or it serves to show that a letter is not a prefix, but an initial. Thus, དངས་པོ་ DANG-PO, <i>clear</i> , which might other-

Tibetan Sound.	Romanized Equivalent.	Remarks.
ཨ+ན } ཨ+ད }	ä	wise have read NGÄ-PO ; དྲགས་པོ་ DÄ-PO, A district of Tibet south-east of Ü and Kong-po, which might otherwise have read GÄ-PO. Short, like <i>a</i> in <i>can</i>. Ex. རྒྱན་པ་ ZHYÄN-PA (pronounced ZHYÄM-PA) <i>other</i> ; or, དད་པ་ DÄ'-PA, <i>Faith</i>.
ཨ+ས } ཨ+ལ }	ä	Long, like <i>a</i> in <i>can't</i>, as pronounced by a Yankee. Ex. ཉི་གནས་ NYE-ÑÄ, <i>Disciple, Pupil</i> ; རྒྱལ་པོ་ or GYÄ-PO, <i>King</i>.
ཨི	i	Short, like <i>i</i> in <i>is</i>. Ex. ཡིན་པ་ YIN-PA (pronounced YIM-PA), <i>To be</i>.
ཨི+གས } ཨི+ས } ཨི+ལ }	ī	Long, like <i>i</i> in <i>ravine</i>. Ex. འཇིགས་པ་ JĪ-PA, <i>To be afraid</i> ; གིས་ GĪ, <i>A sign of the Agentive Case</i> ; དུའི་ལ་ KYĪ-LA, <i>Among, amid, in the midst</i>.
ཨི་ འ	ī	Also long, like <i>i</i> in <i>ravine</i>. Used in transliterations from foreign languages. Ex. ཤིལ་ SHĪ-LA, <i>Moral conduct</i> ; ལྷ་པོ་འཁྱུ་ PÜN-DA-RĪ-KA, <i>White lotus</i> ; ཤྲི་ SHRĪ, <i>Glory</i>.
ཨེ	e	Short, like <i>a</i> in <i>made</i>, or Italian <i>e</i>. Ex. དེ་ DE, <i>The, That</i>.
ཨེ+གས } ཨེ+ས } ཨེ+ལ }	ē	Like the preceding, but long. Ex. བགགས་ GE, <i>Devil, Demon, Evil-spirit</i> ; ཤེས་པ་ SHE-PA, <i>To know</i> ; སེལ་པ་ SEL-WA, or SE-WA, <i>To absolve</i>.

Tibetan Sound.	Romanized Equivalent.	Remarks.
ཨི་ན་ } ཨི་ད་ }	ə	Short, like <i>e</i> in <i>get</i> . EX. རྩོན་པོ་ CH'EN-PO (pronounced CH'EM-PO), <i>Great, Big, Large</i> ; བྱེད་པ་ J'E'-PA, <i>To do, to act, to perform, to achieve</i> .
ཨི་	ai	Like <i>i</i> in <i>mind</i> . EX. ཀའ་ལ་ག་ KAI-LĀ-SHA, <i>A mountain on the N. shore of Lake Manasarowar</i> ; མི་དྲི་ MAITRI, <i>Love, Friendship</i> ; དྲི་ལིང་ག་ TAI-LING-GA, <i>The modern Telingana</i> .
ཨུ་	u	Short, like <i>u</i> in <i>pull</i> . EX. ལུ་པོ་ HUR-PO, <i>Active</i> ; འབྲུ་ BU, <i>Worm</i> ; ལྷ་ CH'U, <i>Water</i> .
ཨུ་གས་	ū	Long, like <i>oo</i> in <i>snooze</i> . EX. བཞུགས་པ་ ŽHYU PA, <i>To sit</i> .
འབྲུ་འབྲུ་ }	ü	Same as preceding. EX. བོ་དུ་རུ་ WAI DU- RYA, <i>Azure stone, Lapis lazuli</i> ; རྩོ་ HUM, <i>A terrifying or angry expression</i> . རྩོ་ལྷ་པོ་ BRUTAL.
ཨུ་ན་ } ཨུ་ད་ }	ü	Like <i>u</i> in French <i>une</i> . EX. འདུན་ DÜN, <i>Seven</i> ; རྩུད་པ་ KÜ'-PA, <i>Thread</i> .
ཨུ་ས་ } ཨུ་ལ་ }	ü	Same as last, but long. EX. དུས་ D'Ü, <i>Period, Time</i> ; ཡུལ་ YÜ, <i>Land, Country</i> .
ཨོ་	o	Short, like <i>o</i> in <i>for</i> , or <i>rock</i> . This is the commonest <i>o</i> in Tibetan. EX. བློས་ T'OM,

Tibetan Sound.	Romanized Equivalent.	Remarks.
		<i>Bazaar</i> ; ཡག་པོ་ YA'-PO, <i>Good</i> ; བཞེ་བ་ ŽO-wA, <i>To build</i> ; ལོ་ LO, <i>Year</i> ; བྱི་མོ་ K'YI-MO, <i>Bitch</i> ; ཇོ་བོ་ J'o-wo, <i>Nobleman, master, lord</i> ; པོ་ལོ་ Po-'o, <i>Grandfather</i> .
ཨ+གས་	ō	Long, like o in <i>mode</i> . Ex. ཚོགས་ Ts'ŋ, <i>A crowd, a multitude</i> .
ཨོ་ ཨ	ō	Like the last. Used only in transliterating. Ex. བོ་དུ་མ་ GÖ-TA-MA, <i>Buddha's name</i> .
ཨ+ན་ } ཨ+ད་ }	ö	Short, like eu in French <i>Jeune</i> . Ex. དགོན་པ་ GÖN-PA (pronounced GÖM-PA), <i>A monastery</i> ; ཅོད་པན་ CHÖ'-PÄN, <i>Diadem</i> .
ཨ+ས་ } ཨ+ལ་ }	ö	Same as last, but long. Ex. ཚས་ CH'ö, <i>Religion</i> ; ཉ་དེལ་ NYA-D'ö, <i>Fishing net</i> .
ཨུ་ ཨ	au, ou	Like ou in <i>Noumenon</i> . Ex. གོ་རི་མ་ Gou-ri-ma. Sometimes also spelt ཨུ་བྱ་ or ཨུ་བྱ་ Ex. གུ་དུ་མ་ or གོ་བྱ་དུ་མ་ Gau-ta-ma, <i>Gouta-ma</i> .

NOTES.

- 1.—In the above Tabular Statement the sign + in column 1 means “as modified by the addition of.” It will be seen that the basio, inherent ཨ་ a is subject to modifications, not only when quali-

fied by vowel-signs, but also when followed or subjoined by འ་ 'a, or when subjoined by ཏ་ Ha, or འ་ wa-zur, or when followed by ཏ་ Na, འ་ La, ཏ་ Da, ཏ་ Sa, and ཏ་ G'a-sa, which last is sometimes represented by the abbreviation ཏ་ Ta-log-ta, i.e. ཏ་ Ta reversed, and called ཏ་ G'a-sa-dā-kyo'.

- 2.—In words containing those vowel-modifications which are affected by འ་ la, the འ་ when pronounced, should be uttered very softly. Often it is not pronounced at all. e.g., ཏ་ Ngül, or Ngül, *Money*; ཏ་ SÖL-J'A, or SÖ-J'A, *Tea*.

Where འ་, as a final, is followed by the particle འ་ wa, the latter, in the Colloquial, is often changed into ཏ་ ra. e.g., ཏ་ (instead of འ་) ཏ་ CH'O'-PA BÜ-RA NANG-WA, *To sacrifice* (Honorific form). Sometimes, however, འ་ is merely duplicated. See § 18.

- 3.—In the pronunciation of words containing those vowel-modifications which are affected by ཏ་ D'a, or ཏ་ G'a, or sometimes ཏ་ G'a-sa, the following peculiarity should be noted. In the case of monosyllabic words or final syllables ending in one of the above letters, such letter is not exactly pronounced. Yet it is *hinted at*; for, just before pronouncing it, the speaker stops short, and, by a sharp contraction of the glottis, forms a kind of innominate sound, which perhaps is best described by reference to the Persian or Arabic ع 'ain, or to the curious throat-sound emitted by some Glaswegians when, instead of saying *Saturday*, they say *Se'urday*, or instead of saying *water*, they say *wa'er*. This emphasized hiatus-sound will be represented by an apostrophe. Ex. ཏ་ J'E'-PA, *To do*; ཏ་ CH'A', *Hand* (Honorific term);

ཉི་གེ་གསུམ་ NYI-DRU', *Parasol*. In particular, as regards syllables ending in ག་ G'a, the following rules may be observed :—

(a) When the syllable forms a word by itself, like ཅིག་ CHIG' (*Chig'*), *A, an*; འདུག་ DUG' (*Dug'*), *Is*; or ཤོག་ SHO' (*Shog'*), Imperative of ཡོང་བ་ YONG-WA, *To come*, the ག་ G'a should never be pronounced, but only *hinted at*, in manner above described.

(b) When the syllable in which ག་ or གས་ occurs is only one in a word of two or more syllables, and is not the final syllable, the ག་ or གས་ may be pronounced, or only hinted at, at pleasure. Ex. སྤྱིག་པ་ DIG'-PA, or DR'-PA, *Sin*. རྫོག་རྫོག་ DOG'-DOG', or DO'-DO', *A Lump*; ཡག་པོ་ YAQ'-PO, or YA'-PO, *Good*; མྱུག་པོ་ GYU'-PO, or GYUQ'-PO, *Quick*.

(c) Practically the same rules may be observed as regards final ལ་ la. Ex. རྒྱ་ NGÄ, *Fatigue*, and སྦྱུ་བ་ DĒL-WA, or DĒ-WA, *To fasten on*.

4.—A consonant, having a prefix, but no affix, nor any qualifying vowel-sign, must be supported by the lengthening affix འ་ 'a, which prevents the prefix from being mistaken for an initial letter. Ex. བཀའ་ K'Ä, *Order, command, word*; མདའ་ D'Ä, *Arrow*.

5.—ག་ B, is usually pronounced W, when, in a word of more than one syllable, it is the initial letter of the second or other following syllable, and the final letter of the immediately preceding syllable is either ར་ལ་ར་ or ལ་, or if such preceding syllable does not end in a consonant, but is governed by inherent ལ་, or one of the

vowel-signs. ་ also takes the sound of *w* when it is prefixed by ད, *Da*, and has no modifying vowel-sign or *Yata* sign. In the latter case it takes the sound of the modifying signs. Ex. :— དབང་. WANG, *Power, might, potency* (non-physical); but དབྱུགས་ བ, *Pespiration*; དབྱ་མྱ་ U-ṬA, *Hair* (of head); དབེན་གནས་ EN-NÄ, *Lonely spot*; དབོན་པོ་ ÖN-PO, *Grandson, nephew* (Literary term); དབྱར་ YAB, *Summer*; དབྱིངས་ YING, *Region, Space* (e.g., heavenly expanse); དབྱུག་པ་ YUG-PA, or YU'-PA, *To brandish to flourish*; དབྱེན་ཕྱེ་བ་ YÈN-CH'E-WA, *To separate*; but འབངས་ BANG, *A subject*; འབྱུང་བ་ JUNG-WA, *To happen, originate, become, arise*.

The letter ་ Ba, when sounding as a *w*, and followed by འི་ *i*, is pronounced somewhat like the hard Russian vowel öI, but with a *w* before it, or something like the English word *way*, save that the *a* must be given the vowel-sound of ཨ་, and merged into the succeeding *i*, so as to make the two into a sort of diphthongal sound.

Second vowels, following immediately after a simple or compound consonant, whether qualified by a vowel-sign or not, are always based on འ་ 'a, not on ཨ་ a. Ex. གཱུ་རྩ་མ་ not གཱུ་རྩ་མ་ GAU-TA-MA; ལཱུ་ LE-U, *Chapter*; མཱུ་ MI-ུ, *Little man*.

§ 4.—THE SIX REVERSED (i.e. རྩོམ་ LO') LETTERS. Used chiefly in transliterations from Sanskrit, Pāli, etc.

Letter.	Name.	Romanized Equivalent.	Remarks.
ཌ	Ta-log-ta or Ga-sa-da Kyó	T	The dental letter ཏ Ta reversed and pronounced as a palatal. A common abbreviation for the double affix གས་ Ex. རྩུང་རྩོམ་ PUNG-RÖ, instead of རྩུང་རྩོམས།
ཎ	T'a-log't'a	T'	ཎ T'a reversed, and pronounced as an aspirated palatal.
ཌ	Da-log-da	D	ཌ Da reversed, and pronounced as an unaspirated palatal, much as some Irishmen pronounce the <i>th</i> in <i>think</i> .
ཎ	Na-log-na	N	The dental letter ན Na reversed, and pronounced as a palatal.
ཎ	Sha-log-K'a	K'	ཎ Sha reversed, and pronounced like ཎ K'a.
ཎ	Ka-Sha-log-tā-pa (བཏགས་པ) K'ya	K'y	ཎ Ka, with a reversed ཎ Sha subjoined. Pronounced like ཎ K'ya, strongly aspirated.

§ 5.—THE SEVEN CONSONANTS TO WHICH ཡ་ *Ya*, IN THE FORM OF ཡ་, MAY BE SUBJOINED. ཡ་ so subjoined is called ཡ་བཏཱ་ or ཡ་བཏྱ་ *YA-TĀ, Ya-subjoined*.

ཀ	This is <i>Kya</i> , and it is so pronounced.
ཁ	This is <i>K'ya</i> , and it is so pronounced.
ག	This is <i>Gya</i> , and it is pronounced as some Irishmen pronounce <i>Garden</i> , <i>guide</i> , etc., i.e. <i>Gyarden</i> , <i>Gyide</i> , etc.
པ	This is <i>Pya</i> , but <i>YA-TĀ</i> changes the pronunciation into that of ཅ་ <i>Cha</i> .
ཕ	This is <i>P'ya</i> , but <i>YA-TĀ</i> , changes the pronunciation into that of ཆ་ <i>Ch'a</i> .
བ	This is <i>Bya</i> but <i>YA-TĀ</i> changes the pronunciation into that of ཇ་ That is to say, when བ་ is an initial, it is pronounced <i>J'</i> , which is practical'y like ཅ་ <i>Cha</i> ; when not an initial, it is pronounced <i>J</i> . If prefixed by ཏ་ <i>Da</i> , it is pronounced <i>Y</i> ; and if further qualified by a vowel-sign, it takes the <i>Y</i> sound merged into the vowel-sound. EX. ཏཱ་ལ་ <i>YAR, Summer</i> ; ཏཱ་འཇུག་ <i>YING, Region, space</i> (e.g. Heaven's vault); ཏཱུག་པ་ <i>YUG-PA, or YU'-PA, To brandish, flourish</i> ; ཏཱེན་ཅེ་བ་ <i>YEN-CH'E-WA, To separate</i> .
མ	This is <i>Mya</i> , but <i>YA-TĀ</i> changes the pronunciation to that of ཉ་ <i>Nya</i> .

§ 6.—THE FOURTEEN CONSONANTS TO WHICH ར་ *Ra*, IN THE FORM OF ར་, MAY BE SUBJOINED. ར་ so subjoined is called ར་བདགས་ or ར་བདེ།, RA-TĀ, *Ra-subjoined*.

Letter.	Name.	Romanized Equivalent.	Remarks.
ཀ	Ka-ra-tā-Ṭa	Ṭ	Like ར་ } .. ར་ } .. ར་ } .. ར་ } .. ར་ } .. ར་ } .. ར་ } .. ར་ } .. ར་ } .. ར་ } All palatals.
ཁ	K'a-ra-tā-Ṭ'a	Ṭ'	
ག	Ga-ra-tā-Ḍa	Ḍ	
ང	Ta-ra-tā-Ṭa	Ṭ	
ཁ	T'a-ra-tā-Ṭ'a	Ṭ'	
ད	Ḍa-ra-tā-Ḍa	Ḍ	
ན	Na-ra-tā-Na	N	
པ	Pa-ra-tā-Ṭa	Ṭ	
ཕ	P'a-ra-tā-Ṭ'a	Ṭ'	
བ	Ba-ra-tā-Ḍa	Ḍ	
མ	Ma-ra-tā-Ma	M	
ཤ	Sha-ra-tā-Shra	Shr	
ས	Sa-ra-tā-Sa	S	This is the pronunciation in Literary Tibetan and in Sikhim and Bütān.
	Sa-ra-tā-Ṭa	Ṭ	This palatal pronunciation is the pronunciation in དབུས་ཕལ་ཀླན་ Ü-P'Ā-KĀ', <i>Colloquial of Ü</i> .
	Sa-ra-tā-Hra	Hr	Pronunciation in གཏང་ཕལ་ཀླན་ TSANG-P'Ā-KĀ', <i>Colloquial of Tsang</i> .
ཨ	Ha-ra-tā-Hra	Hr	

§ 7.—THE SIX CONSONANTS TO WHICH ཅ་ *Ha*, IN THE FORM ཅ་ (ཅ་བཅགས་ *HA-TA*), MAY BE SUBJOINED.

With the exception of ལྷ་ *L'ā* (commonly seen *Lhā*), which is frequently met with, these *Ha*-compounds are only used in transliterations from Sanskrit, Pāli, etc. The effect of subjoining ཅ་ *Ha*, is to lengthen and slightly aspirate the consonant Ex. ལྷ་ས་ *L'ā-SA*, *Lhāsa*, the Capital of Tibet.

གྷ་ <i>G'ā</i> .	དྷ་ <i>D'ā</i> (Dental)	བྷ་ <i>B'ā</i> .
ཉྷ་ <i>Dz'ā</i> .	པྷ་ <i>P'ā</i> (Palatal)	ལྷ་ <i>L'ā</i> .

§ 8.—THE SIX *silent* CONSONANTS TO WHICH ལ་ *La* (ལ་བཅགས་ *LA-TA*) IS SUBJOINED.

The effect of subjoining the ལ་ is to raise and emphasize the tone, and to make the sound more compact.

ལ་ ལ་ ལ་ ལ་ ལ་ All pronounced ལ་ *La*.

ལྷ་ Pronounced *Āa*.

EXAMPLES :—ལྷ་ཀོར་ *LĀ'KOR*, Cipher, such as o, the abbreviated ས་ or ང་; ལུ་ *LU*, Serpent-demon; ལྷོག་པ་ *LÖG-PA*, To read; ལག་ཅོར་ *LĀ'-CHOR*, or *LĀG-CHOR*, Clamour, noise, (Literary); ལྷོན་པ་ *LĒN-PA*, Stupid, foolish; ལྷ་བ་ *ĀA-WA*, Month, moon; ལ་མ་ *LA-MA*, Lama; ལུང་ *LUNG*, Wind; ལྷོབ་པ་ *LOB-PA*, To learn, teach.

§ 9.—THE SIXTEEN CONSONANTS TO WHICH ལྷ་ཙུར་ *WA-žUR*, IN THE FORM OF ལྷ་, IS SUBJOINED.

ལྷ་ is called *WA-žUR* because it is a corner of the letter ལྷ་ *Wa*. When scholars from Tibet first visited India to study Buddhistic

Literature, they did not realize that the Tibetan letter འ་ represented both *B* and *W* (which in Sanskrit are denoted by ब and व), just as the Bengali letter ব represents them, and that འ་ *Wa* was therefore unnecessary. The later scholars, however, did realize it, and since then འ་ *Wa* has not been much used in Tibetan. It still survives, however, in some words, and in the form of འ་ *WA-ZUR*, subjoined to the consonants now under notice.

As regards Tibetan words, the effect of subjoining འ་ is merely to lengthen somewhat the sound of the vowel inherent in, or qualifying, the consonant. In the following examples the vowel-sound is the inherent ཨ་ *a*, which, when lengthened, is *ā*. Thus :—

ཀ་ ཀĀ, *Oh!*

ཀ་ཨ་ ཀĀ-YĒ, *Oh! Holla!*

ཁ་ ཀ'Ā-TA, *Crow, Magpie.*

ག་ དĀ-PA, *Mouth.*

ག་ལ་ ལAB-DĀ, *School.*

ད་ དĀ-WA, *A Medical plant.*

ཅ་ ཅSĀ, *Spunk, tinder.*

ཆ་ ཆSĀ, *Grass, herb.*

ཇ་ ཇSĀ ཀ'Ā, *Pasture.*

མ་ མS'Ā, *Salt.*

ཉ་ or ཉ་མ་ ཉHYĀ, or ཉHYĀ-MO, *Hat, cap.*

མ་ མĀ, *Nettle.*

ར་ RĀ, ར་ཆ་ RĀ-CHO, *Horn, sting.*

ཁ་ ཁ'AG-RĀ, or ཁ'Ā'-RĀ, *Hartshorn.*

ལ་འ་ LĀ-WA, *A species of deer.*

ཤ་ SHĀ, *Flood, high water.*

ཤ་འ་ SHĀ-WA, *Deer.*

ཤ་པོ་ SHĀ-P'Ō, *Stag, buck.*

ཤ་མོ་ SHĀ-MO, *Doe, hind.*

ཤ་ཕྱུག་ SHĀ-T'U', *Young deer.*

WA-ŹUR is also used to represent the sound of *wā*, as found in old Tibetan literature, and in Sanskrit, Pāli, Chinese, and other ancient foreign languages. Ex :—

ཧྲ་ཤ་ HwĀ, *Sugared medicine like lozenges (old Tibetan).*

ར་མེ་ཤ་ར་ RA-ME-SHWĀ-RA, *Rameshwar, near Ceylon.*

ཐོ་འུ་ཀྱ་ T'Ō-U KWĀN, *Last Emperor of China of the Tartar dynasty.*

དྲེ་འཆིན་པ་དྲ་ DWĀI- CH'IN-B'Ā-DUR, *A Mongolian king of Tibet.*

སྤ་ཐ་ཤ་ SWĀ-B'Ā-T'ĀN, *Name of a town.*

It also represents the sound of *ā* as found in modern Indian languages, e.g. Bengali, in which that sound and *wā* seem to be interchangeable. Ex. *Swadesi, Shādeshi.*

It is even met with in conjunction with the vowel-sound ~ *Na-ro.*
Ex. ཀི ཀི སྤོ སྤོ དེ་རིང་ ཉི་མ་ རྩོ་ .KI, KI, SWO, SWO, TE-RING,
NYI-MA DO : *Ho, ye gods, to-day is sunny ! (Literary).*

WA-ŹUR also sometimes serves to show that a letter which might possibly be mistaken for a prefix is really an initial. Ex. དྲང་ས་པོ་ DĀNG-PO, *Clear* ; དྲམ་ས་པོ་ DĀ'-PO, *A district in Tibet.* If the WA-ŹUR had not been subjoined to the དྲ་ in these words, one might have read them NGĀ-PO, and ĠĀ-PŌ.

§ 10.—THE TWELVE CONSONANTS ON WHICH THE *silent* ར་མག། RA-ŸO-
Ra-Head IS PLACED. The effect is to raise the tonic-pitch and
emphasize the sound of each consonant, except those that are
regarded as masculine. As to masculine letters see § 19. Sign
with Romanized equivalent, ʷ above.

ཀ་ Ka, ཁ་ Ḡa, ཅ་ Ṇga, ཇ་ Ṣa, ཉ་ Ṃya, ཏ་ Ta,
ད་ Ḍa, ན་ Ṇa, ཐ་ Ba, མ་ Ṃa, ཅ་ Tsa, ཇ་ Ḍz'a.

It will be noticed that ཀ་ Ka, ཏ་ Ta, ཅ་ Tsa, have not got above
them the sign for heightening the Tonic-pitch, they being masculine
letters and not requiring it.

§ 11.—THE TEN CONSONANTS ON WHICH THE *silent* ལ་མག། LA-ŸO, La-
Head, IS PLACED. It has the same effect as the Ra-Head. Sign ʷ.

4382 ཀ་ Ka, ཁ་ Ḡa, ག་ Ṇga, ལ་ Cha, ལ་ Ṣa,
ཏ་ Ta, ཏ་ Ḍa, ཏ་ Pa, ཏ་ Ba, ཏ་ L'a.

In all these the ལ་ is not pronounced, except in the case of ཏ་ L'a,
and except also when there is a preceding syllable which ends in a
vowel. In this latter case the ལ་ is usually carried back and given the
sound of ན་ n. EX. གོང་ལ་ GÖN-CHĀ, Lock; དྲན་ DĀN-TA, Now.
Sometimes, however, it is carried back as ལ་, but not sounded. Yet it
modifies the preceding vowel. EX. ཏྲ་ལ་ TĀ-CHĀ', Whip. Sometimes
it even takes the sound of final ཐ་ b. EX. བཟོ་ལ་ ŽOB-TA, Mien.

§ 12.—THE TWELVE CONSONANTS ON WHICH THE *silent* ས་མག། SA-ŸO.
Sa-Head, IS PLACED. It also has the same effect as the Ra-Head.
Sign ʷ

ཀ་ Ka, ཁ་ Ḡa, ག་ Ṇga, ཏ་ Ṃya, ཏ་ Ta, ཏ་ Ḍa,
ཏ་ Ṇa, ཏ་ Pa, ཏ་ Ba, ཏ་ Ṃa, ཏ་ Tsa, ཏ་ Ḍz'a.

§ 13.—**ལྷོན་ཡུ་ན་ག་ལྷོ་** **ŃGÖN-YU' ŃGA**, THE FIVE PREFIXES, i.e. silent letters, which are prefixed to divers *Initial* (sometimes called *Radical*) letters, simple and complex, in the formation of words. Their effect is to remove the aspirate, if any, of low-toned, i.e. Feminine and Very Feminine initials, and to raise the Tonic Pitch, and make the sound more compact. Thus, take ལྷོ་ J'UNG, the Perfect and Imperative root of རྒྱུང་བ་ J'UNG-WA, *To happen, originate, arise*. Here བ་ is a feminine letter, and therefore low-toned, and, as an initial with ཡ་ Ya-tā, it is slightly aspirated in ལྷོ་. The addition of the prefix ལ་ 'a removes the aspirate, and makes the Tonic Pitch higher, and the sound more compact.

These prefixes are really a kind of Prepositive Affixes, sometimes modifying the meaning of a word, and sometimes entering into the formation of the Present, Perfect and Future Tenses of a verb. Though doubtless once upon a time actually pronounced, they are now generally silent. In the case, however, of ག་, བ་, and མ་, when the syllable in which any of them occurs is preceded by a syllable ending in a vowel-sound, the ག་, བ་, or མ་ is often carried back in pronunciation to the vowel-sound and sounded with it. The prefixes ཏ་ and ལ་ are never sounded or carried back. As regards ལ་ and མ་ the Colloquial has a curious custom of transmuting them into the sound of ཏ་ *N*. Ex. མེ་མན་ལ་ ME-B'Ā is pronounced MÈN-B'Ā, *Gun*; མེ་མན་ལ་ MI-ḌU' is pronounced MIN-ḌU', *Is not*; ལ་ལ་ ḌA-ḌA is pronounced ḌĀN-ḌA, *similar*. Also བ་, as a prefix, is sometimes given the sound of མ་ *m*. Ex. ཏ་བཟུག་ NA-Ḍ'Ā is pronounced NAM-Ḍ'Ā, *clothes*.

No letters are ever superposed upon or subjoined to any prefix; and, as will be seen when we come to the paragraph on the TONE SYSTEM (§ 19), Prefixes, as such, are of genders different

from those of the same letters as Initials, or even as Affixes, save in the case of མ་ which is always Very Feminine.

ག་ *Ga*. This prefix is of COMMON GENDER, and it is found before the following Initials, namely, ཅ་ *Cha*, ཉ་ *Nya*, ཏ་ *Ta*, ཏ་ *Da*, ཏ་ *Na*, ཅ་ *Tsa*, ཞ་ *Zhya*, ར་ *Za*, ཡ་ *Ya*, ཤ་ *Sha*, and མ་ *Sa*, all of which retain their natural sounds unaffected by the ག་ save as regards Tonic Pitch and compactness of utterance, as already explained. This prefix is found in many nouns. It also enters into the formation of the Present and Future Roots of certain verbs. Ex. གནས་ཚང་ *NÄ-TS'ANG*, *Inn*; གཏོང་ *TONG*, Present Root, and གཏང་ *TANG*, Future Root, of གཏོང་བ་ *TONG-WA*, *To send, dismiss*.

ད་ *Da*. This prefix is of COMMON GENDER, and is met with before the following Initial letters, namely, ཀ་ *Ka*, ག་ *Ga*, ཏ་ *Nga*, ཏ་ *Pa*, ཏ་ *Ba*, and མ་ *Ma*, and nine other letters which are merely compounds of these with *Ya-tā'*, or *Ra-tā'*. It also enters into the formation of the Future Root of certain verbs. Ex. དབྱལ་ ཅ་ Future Root of དབྱལ་བ་ *BÜ-WA*, *To offer*; དགབ་ ག་ *GAB*, Future Root of དགབས་བ་ *GEB-PA*, *To cover*.

བ་ *Ba*. This prefix is of MASCULINE GENDER, and occurs before the Initials ཀ་ *Ka*, ག་ *Ga*, ཅ་ *Cha*, ར་ *Ja*, ཉ་ *Nya*, ཏ་ *Ta*, ཏ་ *Da*, ཏ་ *Na*, ཅ་ *Tsa*, ར་ *Dz'a*, ཞ་ *Zhya*, ར་ *Za*, ར་ *Ra*, ཤ་ *Sha*, མ་ *Sa*, and twenty-nine other letters, compounds of the foregoing, some having one or other of the different subjuncts, and some even one or other of the three different superposed letters. It is a very common prefix, and enters into the formation of the Perfect and Future Tenses of many verbs. Ex. བསྐོར་ *KOR*, Perfect Root and Future Root of བསྐོར་བ་ *KOR-WA*, *To Surround*; བཞེས་ *ZHYÖ*, Perfect Root, and བཞོ་ *ZHYO*, Future Root of བཞོ་བ་ *JO-WA*, *To milk*.

མ *Ma*. This prefix is of VERY FEMININE GENDER, and occurs before ༼ *Ka*, ཀ *Ga*, ཁ *Nga*, ཏ *Ch'a*, ཇ *Ja*, ཉ *Nya*, ཐ *T'a*, ཌ *Da*, ན *Na*, མ *Ts'a*, ཇ *Dz'a* and four other letters, compounds of some of the foregoing in *Ya tā*, or *Ra-tā*.

ལ *'A*. This Prefix is of FEMININE GENDER, and is found before ༼ *K'a*, ཀ *G'a*, ཏ *Ch'a*, ཇ *Ja*, ཐ *T'a*, ཌ *Da*, ཐ *P'a*, བ *Ba*, མ *Ts'a*, ཇ *Dz'a*, and nine other letters, compounds of some of the foregoing in *Ya-tā*, or *Ra-tā*.

The raising-power (if any) of these prefixes, as regards Tone, depends upon their gender as mentioned above, the masculine prefix བ *Ba* possessing the greatest power.

§ 14.—The following Tabular Statement of the consonants (in their simple form) which, as Initial Radical letters, take prefixes, and of the particular prefix or prefixes which, and which alone, each such consonant takes, may be found of use, especially in cases where the student feels some difficulty in determining whether any particular letter is or is not a prefix. For instance, no letter except ཌ *Da*, or བ *Ba*, immediately preceding a ༼ *Ka*, can be a prefix; no letter except མ *Ma*, or ལ *'A*, immediately preceding a ༼ *K'a*, can be a prefix; and so on.

Initial or Radical letter.	Prefix or Prefixes taken.	Example.
༼	ཌ	དྭཀར་པོ་ <i>Kar-po</i> , White.
	བ	བདུ་ཤིས་ <i>Ta-shi</i> , Joy, Prosperity, Blessing.

Initial or Radical letter.	Prefix or Prefixes taken.	Example.
ཁ	མ	མཎན་པོ་ <i>K'ān-po</i> , Abbot.
	འ	འཁྱིར་བ་ <i>K'yer-wa</i> , or འཁྱར་བ་ <i>K'ur-wa</i> , To carry away.
ག	ད	དགའ་བ་ <i>G'ā-wa</i> , Joy, Happiness.
	བ	བགེགས་ <i>Gē</i> , Demon.
	ས	སགོ་ <i>Gō</i> , Head.
	འ	འགྱེལ་བ་ <i>Gyē-wa</i> , To fall, Stumble.
ང	ད	དངུལ་ <i>Ngū</i> , Money, Silver.
	མ	མངར་མོ་ <i>Ngar-mo</i> , Sweet.
ཅ	ག	གཅོག་པ་ <i>Choj-pa</i> , To break (Transitive).
	བ	བཅུག་པ་ <i>Chug-pa</i> , To allow.
ཆ	ས	མཚོ་ལྷོ་ <i>Ch'o-to</i> , Beak.
	འ	འཆས་ <i>Ch'am</i> , Masquerade.
ཇ	བ	གཟི་བུ་ <i>Zi-yi'</i> , Glory, Splendour.
	ས	མཇེལ་བ་ <i>Jā-wa</i> , To meet.
	འ	འཇིགས་པ་ <i>Ji-pa</i> , To be afraid.
ཉ	ག	གཉེན་ཚང་ <i>Nyer-ts'ang</i> , Pantry.
	བ	བརྗེལ་བ་ <i>Nyē-wa</i> , To ferment.
	ས	སརྗེན་སད་པ་ <i>Nyèn-sā'-pa</i> , To rouse.

Initial or Radical letter.	Prefix or Prefixes taken.	Example.
ད	ག	གཏམ་ <i>Tam</i> , Rumour.
	བ	བཏོན་པ་ <i>Tōn-pa</i> , To cast out.
ཐ	ས	སཐའ་ <i>T'ā</i> , End.
	འ	འཐུང་བ་ <i>T'ung-wa</i> , To drink.
ད	ག	གཏོང་ <i>Dong</i> , Face.
	བ	བདེ་པོ་ <i>De-po</i> , Good, Well.
	ས	སདའ་ <i>D'ā</i> , Arrow.
	འ	འདམ་པ་ <i>Dam-pa</i> , To choose.
ན	ག	གནོད་པ་ <i>Nō'-pa</i> , Injury.
	བ	བསྐྱར་བ་ <i>Nar-wa</i> , To lengthen, Extend.
	ས	སནའ་ <i>N'ā</i> , Oath.
པ	ད	དཔང་པོ་ <i>Pang-po</i> , Witness.
ཕ	འ	འཕེལ་བ་ <i>P'ē-wa</i> , To increase.
བ	ད	དབུགས་ <i>Ü</i> , Breath ; དབྱར་ཀྱི་ <i>Yar-ka</i> , Summer.
	འ	འབར་བ་ <i>Bar-wa</i> , To blaze up.
མ	ད	དམག་མི་ <i>Maḡ-mi</i> , Soldier.
ཙ	ག	གཙང་པོ་ <i>Tsang-po</i> , River.
	བ	བཙོན་ཁང་ <i>Tsōn-K'ang</i> , Prison, Jail.

Initial or Radical letter.	Prefix or Prefixes taken.	Example.
ཚ	ས	སཚོ་ <i>Ts'o</i> , Lake.
	འ	འཚོག་པ་ <i>Ts'ig'-pa</i> , To burn (Intransitive).
ཇ	བ	བཟུན་ <i>Dziin</i> , Lie, Falsehood.
	ས	སེམ་པོ་ <i>Dzē-po</i> , Lovely.
	འ	འཇིང་ར་ <i>Dzing-ra</i> , Fortification.
ཡ	None.	.
ན	ག	གཞན་པ་ <i>Žhyān-pa</i> (pro. <i>Žhyām-pa</i>), Another.
	བ	ནང་བཞིན་ <i>Nang-z'hyin</i> , According to.
མ	ག	གཟུགས་པོ་ <i>Žū-po</i> , Body.
	བ	བཟོ་བཞུ་ <i>Z'ob-ta</i> , Likeness.
འ	None.	
ཡ	ག	གཡག་ <i>Ya'</i> , or <i>Yag</i> , Bull, Yak.
ས	བ	སཤ་ག་ <i>La-sha</i> , Thigh.
པ	None.	
ཤ	ག	གཤེག་གཤེག་ཅང་བ་ <i>She-she tang-wa</i> . To rebuke.
	བ	བཤད་པ་ <i>Shā'-pa</i> , To tell.

Ex. འབབ་པ་ (the Literary form of བབ་ཡོང་པ་) BAḂ-PA, *To descend* ;
 མཎན་པོ་ K'AN-PO, *Abbot* ; བཏོན་པ་ KÖ'PA, *To create*. Very

rarely it is otherwise, as in the case of the ར་ in the word རི་རྩམས་
 RĪ-ḂĀ, *Wild animal*. Such words are often written with a *wa-zur*
 under the ར་, to show that it is not a Prefix, but an Initial. Thus
 རི་རྩམས་. It is then still pronounced RĪ-ḂĀ.

5.—Should the Prefix be ར་, and the Initial be simple བ་, then
 བ་ loses its *b* sound, and is pronounced *w*, or *w* as modified by the
 next letter, if any, such as ར་ *Na*, ལ་ *La*, or ས་ *Sa* (see VOWEL
 MODIFICATIONS, § 3). Should, however, the བ་ be accompanied
 by འ་ (*ya-tā*), or any vowel-sign, it similarly loses its *w* sound, and
 takes that of the *ya-tā* or of the vowel-sign. Ex.—དབང་ Not BANG,
 but WANG, *Authority, Power* ; དབལ་ WĀ, *Pinnacle, Spire* ; དབྱར་
 YAR, *Summer* ; དབེར་ ÖR, *A place in Tibet* ; དབེན་པོ་ ÖN-PO,
Nephew of a Lama. If the བ་ be accompanied by ར་ (*Ra-tā*),
 it acquires the sound of *ḍ*, i.e. palatal *d* (see § 6). Ex.—དབྱར་ ḂA,
Name of a Tibetan tribe ; དབྱར་ ḂA' *Interstice*.

§ 15.—PECULIARITIES OF PRONUNCIATION

1.—When a syllable beginning with one of the Prefixes བ་, ར་, or ས་,
 follows another syllable ending in a vowel-sound, the Prefix is often
 in the Colloquial carried back, sometimes with its own sound,
 sometimes with a changed sound, to the preceding syllable, and
 pronounced as if it were part of it. Ex.—

བཅུ་གཅིག་ CHU-CHI', pronounced CHUG'-CHI', *Eleven*.

བཅུ་བཞི་ CHU-ZHYI, pronounced CHUB-ZHYI, *Fourteen*.

ར་བཟི་ RA-Ž'I, pronounced RAB-Ž'I, *Drunk*.

བཀའ་བརྒྱུན་གནང་བ་ (Hon.) K'Ā-KYÖN-ÑANG-WA, pronounced
K'ĀB-KYÖN-ÑANG-NGA, *To censure*.

ན་བཟའ་ (Hon.) NA-Ž'Ā, pronounced NAM-Ž'Ā, *Clock, Clothes*.

ཁ་མཆུ་ K'A-CH'U, pronounced K'AM-CH'U, *Law suit*.

ཡ་མཚན་པོ་ YA-TS'ĀN-PO, pronounced YAM-TS'ĀM-PO, *Astonish-
ing*.

2.—The Prefixes ད་ and འ་ are never themselves carried back ; but in the case of འ་ and also of མ་ the sound of *n* is sometimes substituted, and pronounced with the preceding syllable. Ex.—

མཐོ་འདོད་ T'o-Đö', pronounced T'ÖN-Đö', *Ambition*.

མི་འདུག་ MI-ĐU', pronounced MIN-ĐU', *Is not, are not*.

དགེ་འདུན་ (Hon.) ĞE-ĐÜN, pronounced ĞEN-ĐÜN, *Clergy*.

ཞལ་འགུམ་ (Hon.) ŽHYĀ-ĐAM, pronounced ŽHYĀN-ĐAM, *Cheek*.

སྟོན་འབེལ་སྤྲད་བ་ NÖN-BE TĀ'-PA, pronounced NÖM-BE TĀ'-PA.
To add.

མི་མདའ་ ME-Đ'Ā, pronounced MĒN-Đ'Ā, *Gun*.

མི་མདག་ ME-ĐA', pronounced MĒN-ĐA', *Ember*.

3.—Even when the first syllable ends in ག, the same custom sometimes holds, probably because of the incomplete way in which final ག is uttered, the syllable therefore seeming to end in a vowel-sound. Ex.—

ཕྱག་མཚན་ (Hon.) CH'AG-ĐÜ', or CH'A'-ĐÜ', pronounced
CH'ĀN-ĐÜ', *Knot*.

4.—The sound of *n* is sometimes transmuted into that of *m*. Ex.—

མཁན་པོ་ K'ĀN-PO, pronounced K'ĀM-PO, *Abbot*.

ཡིན་པ་ YIN-PA, pronounced YIM-PA, *To be* (copula).

སྟོན་འབེལ་སྤྲེག་པ་ NÖN-BE TÄ'-PA, pronounced NÖM-BE TÄ'-PA,
To add.

གཞན་པ་ ZHYÄN-PA, pronounced ZHYÄM-PA, *Other.*

- 5.—The sound of ལ་ as final of first syllable is also sometimes changed into that of མ། Ex.—

སྐབ་ལ་ཆས་ (Hon.) GÜ-CH'AM, pronounced GÜN-CH'AM, *Catarrh.*

བྱལ་མཆོན་ GYÄ-TS'ÄN, pronounced GYÄN-TS'ÄN, *Banner of Victory.*

- 6.—The sounds that are latent in superadded letters, sometimes result in audible sounds, pronounced with the preceding syllable. Ex.—

གསོལ་ཁྲོང་ (Hon.) SÖ-ÐONG, pronounced SÖN-ÐONG, *Churn.*

ཇ་ཁྲོང་ J'A-ÐONG, pronounced J'ÄN-ÐONG, *Tea churn.*

བཅོ་ལྔ་ CH'Ö-NGA, pronounced CH'Ö-NGA, *Fifteen.*

མཆོད་རྟེན་ CH'Ö-TEN, pronounced CH'ÖR-TEN, *A monument containing the ashes of a saint or other relics.*

- 7.—ར་ Ra as a final is frequently pronounced so softly as to be almost unheard. Ex.—

སེར་ཀ་ SER-KA, pronounced SE-KA, *Chink.*

ཡར་ལ་ YAR-LA, pronounced ཡ་ལ་ YÄ-LA, *Above.*

དམར་བྱང་ང་ (བ) MÄR-HRANG-WA, pronounced MA-HRANG-NGA,
Naked.

བར་ལ་ BAR-LA, pronounced BA-LA, *Between.*

དུར་ཁྲོན་ DÜR-T'Ö', pronounced DÜ-T'Ö', *Cemetery.*

ཁུར་སྒྲ་ 'UR-ÐA, pronounced U-ÐA, *Noise.*

དཀར་ཡོལ་ KAR-YÖ, pronounced KA-YÖ, *Earthen mug or cup.*

ཙར་ TSAR, pronounced TSA, *Margin*

གསེར་ SER, pronounced SE, *Gold*.

གཤར་ང་ K'AR-NGA, pronounced K'A-NGA, *Gong*.

གསར་པ་ SAR-PA, pronounced SA-PA, *New*.

8.—When the first of two syllables ends in a vowel-sound, and the next syllable consists of འ་ *wa*, the latter often takes the sound of *a*. Ex.—

ལུ་འ་ CHU-WA, pronounced CHU-A, *Dung of cattle*.

9.—The following is a common case of འ་ *wa*, or པ་ *pa*, being reduced to the sound of *a* :—

ཡོ་འ་རེ་	YÖ-WA-RÈ	} pronounced YAW-A-RÈ'. <i>Is, are, was, were</i> (in the sense of possibly or probably being).
ཡོ་པ་རེ་	YÖ-PA-RÈ	

10.—When the first of two syllables ends in འ་, and the next syllable is འ་ *wa*, the latter is often pronounced as ར་ *ra*, but sometimes it is reduced to a mere *a*. Ex.—

མཇལ་བ་གནང་བ་ (Hon.) JĀ-WA NANG-WA, pronounced JĀ-BA
NANG-NGA, *To meet*.

ཡོལ་བ་ YÖ-WA, pronounced YÖL-A, *Curtain*.

11.—The above are samples of irregularities with which one sometimes meets; practice alone will enable the student to know when other words similarly spelt follow these Colloquial customs, and when they ought to be pronounced according to the regular rules. The following are a few more specimens of irregular pronunciations :—

མ་སྟོང་ MA-NYONG, pronounced MA-NYUNG, *Never*.

སྤུ་ཤེས་ཀྱི་འདུག་ SÜ SHE KYI DÜ' pronounced SÜ SHIN-GÍ DÜ',
Who knows?

ཁ་ལས་བཤད་པ་ K'A LÄ SHÄ'-PA pronounced K'AB-LÄ SHÄ'-PA,
To chat.

ཕེབ་པ་ (Hon.) P'EB-PA, pronounced P'E-PA, *To arrive, depart, come, go.*

བུལ་པ་ (Hon.) ŽHYU-BÖ, pronounced ŽHYUM-BÖ, *Mattress.*

ཞལ་པ་ (Hon.) ŽHYÄ-BA', pronounced ŽHYÄM-BA', *Mask.*

ལ་བ་པ་ L'A-PI-PA, pronounced L'AB-RI-PA, *Painter.*

མོན་ལམ་ MÖN-LAM, pronounced MÖ-LAM, *Prayer.*

སྐྱབས་མགོན་ KYAB-ĞÖN, pronounced KYAM-ĞÖN, *Helper, Protector, Saviour.*

§ 16.—THE TEN CONSONANTAL AFFIXES, called ཇེ་ཡུ་ JĒ-YU' OHU, each of which, when following an Initial, simple or complex, completes the formation of a syllable.

ག་ Ga, ང་ Nga, ཉ་ Na, བ་ Ba, མ་ Ma,

ར་ Ra, ར་ Ra, ལ་ La, ཏ་ Da, ས་ Sa.

Of these ག་, ང་, བ་, and མ་ are frequently seen with an additional silent ས་, or SECOND AFFIX, called ཡང་འཇུག་ YANG-YU'. They are then called DOUBLE AFFIXES.

Another kind of DOUBLE AFFIXES is met with in old Tibetan books. It is very rare, but for Literary purposes the student may as well make a note of it. It consists of ཉ་ Na, ར་ Ra, or ལ་ La, followed by ཏ་ Da, here called ཏ་ཏ་པ་ ŌA-PA', *Hard D.* Thus:—

ན་ nd, ར་ rd, ལ་ ld.

It is used to express the Past Tense. EX:—

གསན་པ་ SÄND-PA, *He heard.*

བྱུང་པ་ GYURD-PA, *He became.*

གསོལ་པ་ SÖLD-PA, *He requested.*

The modern Literary practice, however, is to omit the final ཏ, which may be regarded as obsolete.

As to the pronunciation of the affixes ག, ཏ, འ, ལ, ཏ, ས, see § 3, TABULAR STATEMENT of VOWEL MODIFICATIONS, and NOTES thereto.

The DICTIONARY ORDER of the above-mentioned ten Consonantal Finals, and of the four Double Finals in ས, is as follows:—

1. ག .. ga.	8. འས .. ba-sa.
2. གས .. ga-sa.	9. ས .. ma.
3. འ .. nga.	10. སས .. ma-sa.
4. འས .. nga-sa.	11. འ .. 'a.
5. ཏ .. da.	12. འ .. ra.
6. ཏ .. na.	13. ལ .. la.
7. འ .. ba.	14. ས .. sa.

The above, of course, is their order under each letter of the ཀཀ KA-K'A; that is to say, it is their order after, or in subordination to, the *Alphabetical Order*, if that term may be used in connection with the ཀཀ

As to the Gender of the Ten Final Affixes, see § 19.

§ 17.—སྒྲ་བསྒྲ་བ་བཅུ་གཅིག་ LAR-ḌU-WA CHUG-CHI', THE ELEVEN DUPLICATIONS in འ, of certain letters when forming the terminals of verbs. The Duplication has the effect of emphasizing, or intensifying, or solemnizing the expression of a fact. It is a feature of Literary Tibetan only, and is met with in nearly every sentence of the existing translation into Tibetan of the New Testament.

གོ . Œo, ངོ Ngo, ཇོ Do, མོ No, འོ Bo, Wo,
 གོ 'O, ཇོ Ro, འོ Lo, མོ So, ཇོ To.

EXAMPLES :—

- 1.—སྤྱུང་ཁྱེད་ཁྱེད་ལ་ལག་པ་མ་རེག་གོ། *Stü-kyang k'ong-la laq-pa ma re'-*
go : And no man laid hands on him.

In the Colloquial this would be :—

སྤྱུང་ཁྱེད་ཁྱེད་ལ་ལག་པ་མ་བཞག་ག། *Stü yang k'o-la laq-pa ma zhyag-*
 (for བཞག་ག།) རེད་ or *ga (for zhyag-pa) re' or zhyag-*
 བཞག་མ་སོང་། *ma song.*

- 2.—ཡི་ཤཱ་ཡི་བུ་ཁྱེད་པོ་དཔེ་བྱུང་ངོ། *Yi-shā-yi bu gyit-po Da-wid j'ung*
ngo : Jesse's son was king David
 =Jesse begat David the king.

In the Colloquial this might be :—

ཡི་ཤཱ་ཡི་བུ་ཁྱེད་པོ་དཔེ་ཡིན། *Yi-shāi bu gyit-po Da-wid yin :*
 or :— *Jesse's son was King David.*

ཡི་ཤཱ་ཡིས་ཁྱེད་པོ་དཔེ་བསྐྱེད་སོང་། *Yi-shā-yi gyit-po Da-wid kyè'-*
song : Jesse begat King David.

- 3.—ཁྱོད་ཚོ་འི་ནང་ན་སློག་མེད་དོ། *K'yō'-ts'ōi nang-na to' mè'-dō* : Ye
 have not life in yourselves.

Colloquially :—

ཁྱོད་རང་ཚོ་འི་ནང་ལ་སློག་མེད། *K'yō'-rang-ts'ōi nang-la to' mè'.*

- 4.—ཁྱོད་ཀྱི་བུ་གསོན་ནོ། *K'yō' kyi bu sōn-no* : Thy son
 liveth.

Colloquially :—

ཁྱོད་རེ་བུ་གསོན་གྱི་འདུག། *K'yō' rei bu sōn-gyidu'.*

- 5.—ང་ག་རུ་ཡོད་ས་ལ་བསྐྱབ་མི་བྱུང་བོ། *Nga ga-ru yō'-sa la leb mi t'ub-bo*
 Where I am, ye cannot come

Colloquially :—

ང་ག་པ་ཡོད་ས་ལ་ཡོང་བུབ་ཀྱི་མན་
or ཡོང་སི་བུབ་།

*Nga ga-pa yō'-sa la gong t'ub-kyi
mān, or yong mi t'ub.*

6.—ཡང་ངས་དེ་ག་མའི་ཉིན་པར་སྤང་བར་
བྱེད།

*Yang ngā de t'a-mai nyin par
lang-war j'a-o : And I will raise
him up at the last day.*

Colloquially :—

ཡང་ངས་དེ་ཉི་མ་གཞུག་གོས་ལ་ཡར་
ཀྱག་ཡོང་།

*Yang ngā de nyi-ma zh̄yug-shō la
yar kya' yong.*

7.—དཀོན་མཆོག་གི་བྱུགས་འབྲོག་པ་དེ་ལ་
གནས་པར་འགྱུར་རོ་ or འབྱུང་
བར་འགྱུར་རོ།

*Kōn-ch'o' gi t'ū-t'o-wa de la nā-
par gyur-ro : The wrath of God
will abide on him.*

Colloquially :—

དཀོན་མཆོག་གི་བཀའ་ཆད་དེ་ལ་ (or
ཁོ་ལ་) ཡོང་གི་རེད།

*Kōn-ch'o' gi k'ā-ch'ā' de la (or
k'o la) yong-gi-rè'.*

8.—ཡང་ཁོང་གིས་ང་ལ་དཀོན་མཆོག་ལ་
བསྟོན་བཀུར་བྱོས་ཤིག་ཅེས་
གསུངས་སོ།

*Yang k'ong gī nga-la kōn-ch'o' la
nyen-kur j'ō shi' chē sung-so :
Then said he unto me, worship
God.*

Colloquially :—

དེ་ནས་ཁོ་རིས་ང་ལ་དཀོན་མཆོག་ལ་
སྟོན་ལས་ཐོབ་དག་ག་རང་ལ་བ་
བྱུང་།

*De-nā k'o-rē nga la kōn-ch'o' la
mō-lam t'ob āg-ga-rang lab-
j'ung.*

9.—དེ་ནས་ནམ་མཁའ་ན་ལྟས་གཞན་ཞིག་
མཐོང་བར་གྱུར་དོ།

*De nā nam-k'ā na tū zh̄yān zhyi
t'ong-war gyur-to : And there
was seen another sign in heaven.*

Colloquially :—

དེ་ནས་ནས་མཁའ་ལ་ཡ་མཚན་གཞན་ *De-nā nam-k'ā la yam-ts'ān*
 བ་ཅིག་མཐོང་བྱུང་། *zhya-m-pa chi' t'ong j'ung.*

N.B.—དོ is used only with the Literary Perfect root after final ར་, ལ་, ཅ་ (for རད་, ལད་, ཅད་) ||

The Full stop |, or ||, will henceforth. be omitted. See WRITING AND PUNCTUATION, § 20.

§ 18.—COLLOQUIAL DUPLICATIONS.

As regards certain verbs in the Infinitive Mood, or in the Perfect tense of the Indicative Mood. i.e. verbs, the roots of which end in the final consonant ག་, གས་, ང་, ངས་, ལ་, or ར་, the following custom obtains in the Colloquial. Instead of pronouncing in the ordinary way the particle ི་ or ི་ that follows the root, the speaker merely duplicates, or emphasizes with an added *a* sound, the final consonantal-sound.

Thus, as regards the Infinitive Mood, instead of saying སྟོག་པ་གནང་བ་ (Hon.) ཏོག་པ་ཀ་ང་ཡ་, the Colloquial speaker would say སྟོག་ག་གནང་ང་ ཏོག་ཀ་ང་ཡ་, *To proclaim or publish.*

So, too, as regards the Perfect Indicative, instead of saying ངས་བསྟགས་པ་ཡིན་ ར་ཀ་ཀ་ or ཏོག་པ་ཡིན་, he would say ངས་བསྟགས་ག་ཡིན་ ར་ཀ་ཀ་ཀ་ཡིན་, *I proclaimed, I have proclaimed.*

Other Examples are :—

སློལ་ལ་ (for ི་) གནང་བ་ (Hon.) སེ་ལ་ (for ཡ་) ཀ་ང་ཡ་, or
 ཀ་ང་ཡ་: *To absolve.*

སྐུ་གཤེགས་ཀྱིས་སློལ་ལ་ (for ི་) གནང་ (for ི་) ཡིན་ (Hon.)
 ཀུཤཾ ཀྱི སེ་ལ་ (for ཡ་) ཀ་ང་ཡ་ (for ཡ་) ཡིན་; the
master absolved or has absolved.

གཙོ་བོས་བསལ་ལ་ (for བ་) གནང་བ་ཡིན་ (Vulg.) TSO-WÖ SÄ-LA
(for WA) NANG-NGA (for WA) YIN ; *The lord absolved or has
absolved.*

ནོར་ར་ (for བ་) གནང་བ་ (Hon.) NOR-RA (for WA) ŅANG-NGA,
To err.

སྐྱ་གཞིགས་ཀྱིས་ནོར་ར་ (for བ་) གནང་ང་ (for བ་) ཡིན་ (Hon.)
KUSHÖ KYİ NOR-RA (for WA) ŅANG-NGA (for WA) YIN : or
still better :—

སྐྱ་གཞིགས་ཀྱིས་བྱགས་ནོར་གནང་ང་ (for བ་) or བྱགས་ནོར་ཤོར་ར་
(for བ་) ཡིན་ KU-žHYÖ-KYİ T'U NOR ŅANG-NGA (for
WA), or T'U NOR SHOR-RA (for WA) YIN, *The master erred,
or has erred.*

ངས་ནོར་ར་ (for བ་) ཡིན་ (Vulg.) NGÄ NOR-RA (for WA) YIN :
I erred, I have erred.

སྦྱང་ང་ (for བ་) གནང་བ་ (Hon.) PONG-NGA (for WA) ŅANG-NGA :
To shun, To renounce.

ཁོང་གིས་སྦྱང་ང་ (for བ་) གནང་ང་ (for བ་) རེད་ (Hon.) K'ONG-
GĪ PONG-NGA (for WA) ŅANG-NGA (for PA) RĒ' : *He shunned,
He has shunned.*

ཁོ་རེས་སྦྱངས་ང་ (for བ་) རེད་ (Vulg.) K'o-RĒ PANG-NGA (for PA)
RĒ' : *He shunned, He has shunned.*

When the root ends in final ལ་, the Colloquial sometimes resorts
to a following ར་, instead of the Duplication as above. Ex.—

འགྱུལ་བ་ GYĒ-WA, *To stumble.*

འགྱུལ་ར་ (for བ་) གནང་བ་ (Hon.) GYĒ-RA (for WA) ŅANG-NGA :
To stumble.

ཁོང་འགྱུལ་ར་ (for བ་) གནང་ང་ (for བ་) ཡིན་ (Hon.) K'ONG GYĒ-
RA (for WA) ŅANG-NGA (for PA) YIN : *He stumbled, He has
stumbled.*

At the same time this were better phrased thus:—

ཁོང་སྐྱ་བ་ (for སྐྱ་བ་) ཤོར་ར་ (for བ་) རེ་ K'ONG KU ŠAB
(or KU ŠAB) SHOR-RA (for WA) RÈ'. *He has stumbled.*

ང་གྱེལ་ར་ (for བ་) ཡིན་ (Vulg.) ŃGA GYĒ-RA (for WA) YIN:
I stumbled, I have stumbled.

As regards verbs the roots of which end in ད་, or ན་, or བ་, or མ་, there is no such duplicating custom. They are pronounced in the regular way.

See also § 15, 8, as to བ་ WA changing into *a* after a vowel-sound.

§ 19.—THE TONE SYSTEM.

Tone is a very important factor, a fairly correct tone being almost more desirable than absolutely correct grammar; and there exist certain rules on the subject which should be carefully studied.

The ཀ་ལི་ KĀ-LI, or CONSONANTAL SERIES of the ཀ་ཀ་ KĀ-K'A, is classified by Tibetan Grammarians under six heads, having reference to the respective GENDERS of the several letters.

These heads are:—

1. ཐོ་ P'O, *Masculine.*
2. མ་ནིང་ MA-NING, *Common.*
3. མོ་ MO, *Feminine.*
4. ཤིན་ཏུ་མོ་ SHIN-TU MO, *Very Feminine.*
5. མོ་ག་ཤམ་ MO-SHAM, *Sub-Feminine, or Barren*
6. མཚན་མེད་ TS'AN MÈ', *Neuter.*

MASCULINE LETTERS.

These are pronounced with a special emphasis, fullness, compactness, and distinctness, arising from a powerful use of the vocal organs. They never undergo any modifications in this respect, even when

guarded by Prefixes or Super-posed Letters, but always preserve intact their own natural sounds.

FEMININE AND VERY FEMININE LETTERS.

In pronouncing these the vocal organs are relaxed, and the phonetic body of the letter is not so much *sent forth* from the mouth, as *suffered to emanate from it gently and gradually*. These letters are subject to phonetic modification when guarded. For instance, the addition of Prefixed or Super-posed Letters has the effect of raising the Tonic Pitch, and softening the sound. Thus, ཀང་ G'ANG, is unguarded, and therefore, to an English ear, sounds very like *Kang*. But གྲང་ G'Ā, pronounced like the *Ga* in *Garland*, and གླང་ G'ANG, similarly pronounced, are guarded, in the first case by a Prefix, and in the second by a Super-posed Letter, and therefore the sound is no longer hard and compact like the *k* sound of unguarded ཀ, but softer and exactly like the sound of the English hard *g*, and the tone is moreover raised, or brought to the Pitch-level of a Masculine Letter.

COMMON LETTERS.

The manner of pronouncing these differs only in degree from the way in which Masculine and Feminine Letters are pronounced. That is, they are uttered less compactly and emphatically than the Masculine, and less softly than the Feminine Letters.

SUB-FEMININE OR BARREN LETTERS.

The pronunciation of these is also only a matter of degree as compared with the pronunciation of Feminine Letters.

NEUTER LETTER.

This has a hard and compact sound.

The following Tabular Statement will elucidate the above remarks :—

Letter.	Gender.	Pronunciation.
ཀ Ka	Masculine ..	With distinctness, emphasis, fullness and compactness, effected by a special effort of the vocal organs.
ཅ Cha		
ཏ Ta		
པ Pa		
ཅ Tsa		
ཁ K'a	Common ..	Not so compactly as the Masculine, and not so softly as the Feminine Letters.
ཅ Ch'a		
ཏ T'a		
པ P'a		
ཅ Ts'a		
ཤ Sha	Feminine ..	A gentle and gradual <i>emanation</i> of the sound, rather than an emphatic and compact projection of it.
ས Sa		
ག Ga		
ཇ Ja		
ད Da		
བ B'a		
ཇ Dz'a		
ཡ Wa		
ཞ Zhya		
ཟ Za		
ལ Ya		

Letter.	Gender.	Pronunciation.
ང་ Nga	Very Feminine.	More gently and gradually than the Feminine.
ཡ་ Nya		
ན་ Na		
མ་ Ma		
ར་ Ra	Sub-Feminine or Barren ..	Without effort.
ལ་ La		
ཧ་ Ha		
ཨ་ 'A		
ཨ་ A	Neuter ..	Hard, from the base of the throat.

Even the FIVE PREFIXES possess a gender of their own. Thus:—

བ་ *Ba* is *Masculine*, having been *Feminine*, as an Initial.

ག་ *Ga* }
 ཅ་ *Da* } are *Common*, having been *Feminine*, as Initials.

ཨ་ 'A is *Feminine*, having been *Barren*, as an Initial.

མ་ *Ma* is *Very Feminine*, unaltered.

So, too, the TEN FINAL AFFIXES have the following genders:—

ག་ *Ga*, *Masculine*, having been *Feminine* as an Initial, and *Common* as a Prefix.

ཅ་ *Da*, Ditto. Ditto.

བ་ *Ba*, Ditto, having been *Feminine* as an Initial, and *Masculine* as a Prefix.

སྐྱ Sa, Masculine, having been Common as an Initial.

ནྐ Na, Common, having been Very Feminine as an Initial.

རྐ Ra }
ལྐ La } Ditto, having been Barren as Initials.

ངྐ Nga } Feminine, having been Very Feminine as Initials, and
མྐ Ma } མྐ having been Very Feminine, as a Prefix.

འྐ 'A, Feminine, having been Barren as an Initial, and Feminine as a Prefix.

Thus, the only Letter which undergoes no change in gender, whether as Initial, Prefix, or Final Affix, is མྐ Ma.

In his PRIMER OF STANDARD TIBETAN the Revd. Mr. Edward Amundsen, when dealing with the Tone system, gives prominence to the Pitch and Length, rather than to the Compactness, Emphasis, and Distinctness of the tone. His classification may be represented thus:—

1. ཀྱ ཅྱ ཉྱ ལྱ ཉྱ	High and short.
2. ཅྱ ཤྱ སྱ	High and long.
3. ཁྱ ཁྱ གྱ གྱ ཁྱ	Medium and short.
4. ངྱ ཉྱ ཉྱ མྱ ངྱ མྱ	Medium and long.
5. གྱ ངྱ ངྱ གྱ ངྱ གྱ ངྱ གྱ	{ Descending but re-ascending and long.
6. ལྱ	Very low and long.

We have seen that the LENGTH OR SHORTNESS of the TONE is governed by rules of its own (see § 3): hence we need not consider it here in connection with PITCH. So far, therefore, as Pitch alone is concerned, Mr. Amundsen's system may be reduced to only three classifications, namely:—

1. High	} consisting of Mr. A.'s	1. High and short.
2. Medium		2. High and long.
3. Low		3. Medium and short.
		4. Medium and long.
		5. Low and ascending.
		6. Very low.

Now, if, instead of regarding this question of Tone from the point of view of Pitch, we regard it from that of emphasis, fullness, compactness and distinctness, we shall find that the subject again arranges itself under three heads namely, utterances that are very compact and full, those that are only moderately so, and those that are soft and gradual emanations.

To sum up : for all practical purposes it will be found that (1) words beginning with the MASCULINE INITIALS ཀ, ཅ, ཉ, ཁ, ཅ, should be pronounced compactly and fully, and in a high key ; (2) words beginning with the COMMON INITIALS ཁ, ཅ, ཁ, ཁ, ཅ, ཁ, ཁ, should be pronounced with moderate emphasis and in a moderately high key ; (3) while words beginning with the FEMININE INITIALS ཀ, ཅ, ཉ, ཁ, ཅ, ཁ, ཅ, ཁ, ཅ, or with the VERY FEMININE INITIALS, ཅ, ཉ, ཁ, ཅ, or with the BARREN INITIALS ཅ, ཅ, ཉ, ཅ, or with the NEUTER INITIAL 'ཅ', should be pronounced softly and in a low key. It should also be remembered that when an INITIAL has a PREFIX, or a SURMOUNTING LETTER, the utterance according to these three rules is somewhat intensified as regards MASCULINE and COMMON INITIALS, and heightened and rendered more compact as regards all the others.

It would appear, however, to be doubtful whether PREFIXES have much to do with the raising of the Tonic Pitch. What is more certain is that they are used (1) for modifying the meaning of a word, e.g., ཅ་ཅ་ CH'Ü'-PA. To be cut off, To be decided, but ཅ་ཅ་ཅ་ CH'Ü'-PA

To honour ; རྒྱུང་བ་ DONG-WA (for རྒྱུང་བ་ DANG-WA, *Cold*), but བརྒྱུང་བ་ DONG-WA, *To count*, and འབྲུང་བ་ DONG-WA, *To die* ; (2) in the formation of the tenses of verbs, as already explained (§ 13); and (3) to effect changes in the pronunciation of Initial Letters. Thus ག, as an Initial, is pronounced almost like *K* in English ; but, when prefixed by ཏ, བ, མ, or འ, it is pronounced like hard *G* in English. Again བ, as an Initial, is pronounced almost like *P* in English ; but when prefixed by ཏ, it is pronounced as *W*, when unqualified by any vowel-sound, and as the vowel-sound only, when so qualified ; or, if prefixed by འ, it takes the sound of *B* in English. Again, as regards ཅ, see § 13. Again, ཇ, as an Initial, is pronounced as a dental *T* ; but if prefixed by ག, བ, མ, or འ, it takes the sound of a dental *D*. Again, ཉ and ཊ, when Initials, are pronounced with a slight aspirate ; but, when prefixed by བ, མ, or འ, they lose the aspirate. Again ཟ, as an Initial, is pronounced almost like *S* in English ; but, when prefixed by ག or བ, it is pronounced like *Z* in English. Lastly, ལ, as an Initial, is pronounced almost like *shya* ; but, prefixed by ག or བ, it takes the sound of *zha*.

§ 20.—WRITING AND PUNCTUATION.

Originally, Tibetan was a monosyllabic language. Nowadays, however, its words are mostly dissyllabic. There is no attempt in the written or printed language to divide off *words* from one another, either by spacing or by punctuation. Hence, they all succeed and seem to run into each other in one continuous line, and the reader's knowledge is all that enables him to recognize them individually. It is otherwise, however, with *syllables*. A syllable may consist of a single consonant, simple or complex, or of two or more such consonants, silent or pronounced. But, be its consonantal structure what it may, the whole collocation of letters possesses only *one vowel-sound*, inherent or expressed by vowel-signs. Every such collocation or syllable must be marked off

from its successor by a dot (·) placed at the right-hand top corner of the final consonant. This dot is called ཚྱུ་ Ts'è'. To mark the termination of clauses such as those for which we generally use a comma, a semi-colon, or a colon, another sign is used in the shape of a vertical stroke (|), called རྒྱུ་ཤ་ KYANG-SHĀ'. Whenever this sign is used, the ཚྱུ་ after the last consonant is omitted, except in the case of final ང་ nga, which always retains it. A double vertical stroke (||), called ཉིས་ཤ་ NYI-SHĀ', is used where we would use a full stop. At the end of a paragraph, or of a chapter, a fourfold vertical stroke (||||), called བཞི་ཤ་ ŽHYI-SHĀ', is placed. Instead of the four plain strokes the following may be used: , or , or , or .

Instead of the two plain strokes the following, . Instead of the one plain stroke the following, . In some books the comma is seen thus, ག. Sometimes the dot (·) or ཚྱུ་ is seen ག, and sometimes even larger, ག. In Book-letter and in Running-hand the ཚྱུ་ is seen thus, ག.

At the commencement of printed and written matter symbols like the following may often be seen:—

 || This is called SWASTI or the *Auspicious Benediction*. It may begin any work dealing with Ethics and Morality. The top figures are the DOUBLE FLAME, or RADIANCE, the next are the DOUBLE GEM, and the lowest are the DOUBLE LOTUS. On the right is ཉིས་ཤ་|

 | TRIPLE DITTO, for writings on Philosophy and Theology.

 RADIANCE, GEM, TRIPLE LOTUS, and STALK. Beginning chapters in Religious works.

 LOTUS and STALK. Used with official correspondence, proverbs, maxims, etc., to indicate a fresh beginning.

ORDINARY BLOCK PRINT.

The proper method of writing this is first to make the thick horizontal stroke at the top of each letter, and then the rest of the character, working from left to right as in English, and adding the *Ya-tas*, *Ra-tas*, and vowel-signs last. The straight vertical strokes should be long, fairly thick at the top, and tapering to the bottom.

In writing *Ṛ*, the vertical stroke on the left may first be made downwards, and then the rest, never omitting clearly to define the loop in the centre. Or, a horizontal stroke may first be made, then the vertical stroke on the left downwards, and then the remainder, from the right-hand end of the horizontal stroke. The down-stroke from the loop must be long, quite vertical, and tapering, otherwise the beginner is apt to produce something which might be mistaken for *Ṛ*, which has no central loop, and whose final down-stroke is short, and instead of being vertical slopes off to the right.

Other letters which the beginner is apt to mix up with each other when attempting to write them, are *Ṛ* *Nga*, *Ṛ* *Ta*, and *Ṛ* *Da*. The down-strokes in *nga* and *da* begin at or near the right end of the horizontal line, and curve well to the left, whereas the down-stroke of *Ta* begins at the left end of the horizontal line, and comes straight down, or even with a slight slant to the right. The final stroke of *nga* is short and thick, while those of *Ta* and *Da* are long and tapering. *Ta*'s final down-stroke, moreover, takes a bend to the left, while that of *Da* bears well to the right. Both, too, are brought well down, whereas *Nga*'s final stroke is stunted.

In writing *Ṛ* the little stroke on the left should first be made, then the thin stroke next to it, then the top horizontal stroke and undercircle, and finally the long vertical down-stroke.

Ṛ may be written by first making the top horizontal stroke, then the whole left side of the letter, and finally the vertical down-stroke on the right. Or, after the horizontal stroke, first the little curved stroke in the top left-hand corner, then a straight diagonal line from

right to left downwards, and finally the vertical stroke on the right downwards.

In writing letters like ཉ and ས, the down-stroke containing the loop is usually commenced from near the right-hand end of the horizontal stroke.

The vertical stroke of ས should project down slightly beyond the point of junction with the curve on the right.

ཐ First the horizontal, then the thin curving down-stroke, beginning it from the centre of the horizontal, and lastly the thick curving stroke on the right, the top end of which should meet the thin down-stroke a little below the letter's junction with the horizontal. Or thus, ཐ, that is, first the horizontal stroke, then the short down stroke, and lastly the curving stroke, somewhat after the way we write the figure five.

ད First the horizontal, next from the centre of that stroke the down-stroke, then the loop on the left, working upwards, and then by carrying on the pen, the loop on the right working downwards.

འ First make an འ That is to say, a vertical down-stroke, then the rest of the figure. Lastly make a straight down-stroke, meeting the end of འ, འ has no loop.

ཉ First the dot, or thick short stroke on the left at the top, then the half circle to the right, then the thick short stroke slanting from left to right, and finally the long hook. Or else, first a horizontal stroke, then the dot or short thick stroke on the left at the top and then the rest as stated.

ཕ First the horizontal, then from its centre or from near its right-hand end the short thin lines loping downward to the left, then the hook with the tail brought up level with but clear of the horizontal stroke; next, from near the top of the second stroke a straight or curving line downwards with a slant to the right; and lastly the vertical down-stroke.

𑄂 First a short horizontal, then a sort of U with another horizontal over the right-hand limb, then the stroke slanting to the right, and finally the vertical down-stroke. Or, first two parallel vertical strokes of equal length, with a horizontal on each, then another parallel vertical stroke a little longer than the others. Then join the first two with an under-curved stroke; and lastly, with a slanting stroke from left to right, join the second and third vertical strokes, at the bottom. The first way is the better.

𑄃 First write an elongated 𑄂, thus 𑄃, and then add the bar across the middle.

Or first write an ordinary 𑄂, and then subjoin a 𑄄 without its horizontal stroke.—Thus 𑄅

𑄆 First a short horizontal, then the thin short down-stroke, slanting to the left, then the thick stroke up the end of it, slanting to the right. Then, from near the top of the second stroke, make the long down-stroke, sloping to the right, and lastly the vertical down-stroke.

𑄇 First a horizontal, then the short thin down-stroke from near the right-hand end of the horizontal, and slanting to the left, then the thick stroke at the bottom, beginning it from well to the left of the down-stroke and carrying it boldly across the end of the latter, with a good sweep to the right and with a downward trend.

In making 𑄇 the beginner should see that he does not make it look like 𑄂

𑄈 First a fairly long horizontal. Then from near the left-hand end a thin downward stroke slanting to the left, then a thick downward-stroke slanting to the right, and finally the vertical down-stroke, commencing it from the right-hand end of the horizontal.

𑄉 First a fairly long horizontal. Then to the first half of it

subjoin a small ། without its horizontal. Then, from the right-hand end of the horizontal, make the long vertical down-stroke.

། This is the same as ། reversed.

ྋ First the horizontal. Then the two little strokes, and finally the long vertical down-stroke.

BOOK-LETTER and RUNNING-HAND.

These are very much alike, the Running Hand, however, being the more difficult of the two to read and write. Specimens of both, in all possible combinations, are given in Csoma de Körös's Grammar (1834).

§ 21.—SPELLING.

Tibetan spelling may be described as a cumulative process, one only of the component parts of a syllable being taken up at a time. Next, the sound so taken up is repeated, but with the addition in advance, or by way of assumption, of the second component part. Then this second component part is pronounced by itself. Finally, the phonetic effect of *all* that has thus been taken up is pronounced together, and that effect represents the literal expression of the syllable.

A knowledge of how to spell is most useful, and it is quite worth the student's while to take the trouble to acquire it.

The following examples are intended to exhibit the process progressively, through most of the stages from simple to complex syllables :—

I.—*Simple Consonants.*

ྋ (for example), and one final affix.

ྋ། Ka, Kag-ga, Ka'.

ྋང་ Ka, Kang-nga, Kang.

ྋད་ Ka, Kä'-da, Kä'.

ྋན་ Ka, Kän-na, Kän.

ྋལ་ Ka, Kä-la, Kä.

ྋས་ Ka, Kä-sa, Kä.

II.—*Consonant and Double Affix.*

གངས་ Ḡa, Ḡang-nga-sa, Ḡang.

ཁམས་ K'a, K'am-ma-sa, K'am.

ལྷོས་ K'a, K'am-ma (Lä'-kor)-sa, K'am.

III.—*Consonant with Prefix and Affix.*

དྭག་ Ḍa-wo : Ka, K'ā-'ā, K'ā.

མཁའ་ Ma-wo : K'a, K'ā-'ā, K'ā.

IV —*Consonant and Single Vowel-sign.*

ཀི Ka, gi-gu, Ki.

ཀུ Ka, zhyab-kyu, Ku.

ཀེ Ka, deng-bu, Ke.

ཀོ Ka, na-ro, Ko.

V.—*Consonant with double Vowel-sign and Subjunct.*

གོྱ་ Ḡa, na-ro, ḡo ; 'ā, na-ro, oû ; Ḡoû.

VI.—*Consonant with Vowel-sign and Affix.*

ཀོང་ Ka, ṅa-ro, ko ; kong, nga, Kong.

རེད་ Ra, deng-bu, re ; rè'-da, Rè'.

VII.—*Consonant with Vowel-sign and Double Affix.*

ཁོམས་ K'a, na-ro, K'o ; k'om, ma, sa, K'om.

VIII.—*Reversed Letters.*

ཏེཌ་ Ta-log-Ṭa ; Ṭam-ma (Lä'-kor) Ṭam ; k'a ; Ṭam-k'a.

ཏེཌ་ཀུ Ḍa-log-Ṭa ; ma ; Ra. zhyab-kyu, Ru ; Ḍa-ma-ru.

IX.—*Ya-tās.*ཀྱ Ka, Ya-tā, *Kya*.ཕྱ Pa, Ya-tā, *Cha*.ཕྱ P'a, Ya-tā, *Ch'a*.རྱ Ba, Ya-tā, *J'a*.མྱ Ma, Ya-tā, *Nya*.X.—*Ya-tā with Vowel-sign.*ཀྱི Ka, ya-tā, kya; kya, gi-gu, *kyi*.XI.—*Ya-tā with Vowel-sign and Affix.*ཀྱིས Ka, ya-tā, kya; kya, gi-gu, kyi; kyī, sa, *kyi*.XII.—*Ya-tā with Vowel-sign and Double Affix.*ཀྱིས་པ་ K'a, ya-tā, k'ya; k'ya, deng-bu, k'ye; k'yeb,
ba, sa, *k'yeb*.XIII.—*Ya-tā with Prefix and Affix.*དྲུ་འ་ Da-wo: ka, ya-tā, kya; kyar, ra, *kyar*.དྲུ་པ་ Da-wo: pa, ya-tā, cha; chä, la, *chä*.XIV.—*Ya-tā with Prefix, Vowel and Affix.*དྲུ་འ་ལ་ Da-wo: ka, ya-tā, kya; kya, gi-gu, kyi; kyī-la, *kyi*.དྲུ་པ་ལ་ Da-wo: pa, ya-tā, cha; cha, na-ro, cho; chö', *da*,
chö'.XV.—*Ya-tā with Prefix, Vowel and Double Affix.*དྲུ་འ་གས་ Ba-wo: ka, ya-tā, kya; kya, gi-gu, kyi, *kyi*.
ga-sa, kyī.

XVI.—*Ya-tā and Affix, each with Vowel-sign.*

ཁྱེ་ K'a, ya-tā, k'ya; k'ya, deng-bu, k'ye; 'ā, zhyab-kyu, 'u; k'ye-'u.

XVII.—*Ra-tās and Ha-tās.*

Spelt like ya-tās, but the following would be new:—

བན་ཏུ་ Ba, bän, na, bän; dā, ha-tā, d'ā; d'ā, zhyab-kyu, d'ū; ka; Bän-d'ū-kā.

འཇུ་ Ba, ha-tā, b'ā; b'ā, ra-tā, br'ā; br'ā, zhyab-kyu, br'ū; br'um, ma, br'üm; ha, ra-tā, hra; 'hra, gi-gu, hri; Br'üm-hri.

XVIII.—*La-tās.*

ཀ་	Ka,	} la-tā, La.
ཁ་	Ga,	
བ་	Ba,	
ཐ་	Ra,	
ས་	Sa,	

ཇ་ Ža, la-tā, Da.

ཀྱེ་ Ka, la-tā, la; la, na-ro, lo; loḡ-ga, Lo'.

XIX.—*Wa-zurs.*

ཁྱེ་ Ts'a, wa-zur, ts'ā; k'a, zhyab-kyu, k'u; k'uḡ, ga, k'u': Ts'ā-k'u'.

འཇུ་ Žhya, wa-zur, zhyā; ma, na-ro, mo; zhya-mo.

བོ་ཏུ་ Ba, na-ro, bo; dā, ha-tā, d'ā; d'ā, gi-gu, d'i; sa; ta, wa-zur, tā: Bo-dī-sa-tā.

XX. *Ra-gos, La-gos, and Sa-gos.*

ཀ་ Ra, ka-tā, Ka.

ཁ་ Ra, ga-tā, G'a.

ར་ Ra, nga-tā, *Nga*.

ལ་ La, ka-tā, *Ka*.

ག་ Ga, ga-tā, *Ga*.

ང་ La, nga-tā, *Nga*.

ས་ Sa, ka-tā, *Ka*.

ཤ་ Sa, ga-tā, *Ga*.

པ་ Sa, nga-tā, *Nga*.

In spelling, the Prefix is taken first, then the surmounting letter, then the *ya-tā*, or *ra-tā*, or other subjunct, then the vowel, then the affix or affixes. Thus :—

བསྐྱེས་ Ba-wo : Sa, ga-tā, ḡa ; ḡa, ra-tā, ḍa ; ḍa, zhyab-kyu, ḍu ; ḍung, nga, sa, *Dung*.

XXI. Miscellaneous Examples.

པཎ་ཅེན་པཎ་ Pa, pān, na, pān ; ch'a, deng-bu, ch'e ; ch'én ; na, ch'én ; ra, gi-gu, ri ; rin, na, rin ; pa na-ro, po ; ch'a, deng-bu, ch'e : PĀN-CH'ÉN, RIN-PO-CH'E, The Grand Lama of Tashī L'ümpo in Tsang, usually called the Tashī Lama, and an incarnation of 'Ö'-paḡ-mè'.

འོད་དཔག་མེད་ 'A, na-ro, 'o ; 'ö, ḍa, 'ö ; ḍa-wo ; pa, paḡ, ḡa, paḡ ; ma, deng-bu, me ; mè', ḍa, mè' : 'Ö'-PAḡ-MÈ', Buddha Amitabha, or Boundless Light.

ཏཱ་ལའི་ལ་ Ta ; La ; 'ā, gi-gu, 'ī ; laī ; Ba, la-tā, la ; ma : TA-LAI LA-MA, The Dalai Lama, or Spiritual Head of Tibet until Sir Frank Younghusband's entry into Lhasa.

འབྲས་ལྗོངས་ 'A-wo ; ba, ra-tā, ḍa ; ḍā, sa, ḍā ; la, ja-tā, ja ;

Ja, na-ro, jo ; Jong, nga, sa, jong : *ḌĀ-JONG*
(pronounced *ḌĀN-JONG*), Sikkim.

རཱ་ཏཱ་ར་ Ra, *ḍa-tā, ḍa ; ḍa, na-ro, ḍo ; ra, ja-tā, ja ; ja-deng-*
bu, je ; ga, la-tā, la ; la, gi-gu, li ; ling, nga,
ling : ḌO-JE-LING, or ḌOR-JE-LING, Darjeeling,
or the Place of Ecclesiastical Sway ; literally
the Place of the Sovereign Stone.

བོ་སྐད་ Ba, na-ro, bo ; bö', *ḍa, bö' ; sa, ka-tā, ka ; Kā', ḍa,*
Kā' : BÖ-KĀ', Language of Tibet.

§ 22.—TRANSLITERATION.

For the system adopted in this work of transliterating Tibetan words into Romanized Equivalents *see* § 2.

The best method, no doubt, is the one that was adopted at the Vienna Congress of Orientalists, and which may be found exemplified in Rai Sarat Chandra Das Bahadur's *TIBETAN-ENGLISH DICTIONARY*. By that system each letter in a Tibetan word is transliterated, but a line is drawn under every letter that is not pronounced, or it is distinguished by special type from the letters that are pronounced. It is not adopted in this work, as it is really only necessary for purposes of scientific precision.

§ 23.—USE OF THE TIBETAN DICTIONARY.

The following appears to be the way in which the words in a Tibetan Dictionary (*ཚོགས་སྡེ་ T'siG-ḌZÖ'*) are arranged.

1.—According to the order of the *ཀ་ལི་ KĀ-LI*, or Consonantal

Series of the *ཀ་ཀ་ KĀ-K'A*, regarded as *Initials*, or as they are sometimes called, *Root letters*, with the inherent vowel-sound of *ཨ་ A*. The first thing, therefore, that the student has to do, when he wants to look up a word, is to ascertain what its Initial letter is.

Then the words under each consonant, beginning for instance with *ཀ་ Kā*, are arranged thus :—

- 2.—The simple consonant, e.g. ཀ |
- 3.—The simple consonant with subjuncts like འ་ 'ā, ར་ ra-zur, or ཐ་ Sha-lof-K'a—e.g. ལ་ལ་ LĀ-WA, *Woollen Blanket*.
- 4.—The simple consonant with affixes, single and double, for the order of which as amongst themselves, see § 16.
Then the same with subjuncts.
- 5.—Next, according to the foregoing order as regards their consonants, words qualified by the vowel-signs རྒྱ་ gi-gu, རྩ་ zhyab-kyu, རུ་ Deng-bu, and རྡ་ Na-ro, in that order.
- 6.—Simple consonant qualified by རྩ་ ya-tā alone.
- 7.—Ya-tā words in all orders down to 5, inclusive.
- 8.—Simple consonant qualified by རྩ་ Ra-tā alone.
- 9.—Ra-tā words in all orders down to 5, inclusive.
- 10.—Simple consonant qualified by རྩ་ Ha-tā alone.
- 11.—Ha-tā words in all orders down to 5, inclusive.
- 12.—Simple consonant qualified by la-tā alone.
- 13.—La-tā words in all orders down to 5, inclusive.
- 14.—Foreign or other special words formed with the Reversed letters.
- 15.—Words with the Prefixes འ་, ར་, ལ་, ས་, and འ་, in that sequence, and each sequence arranged according to the foregoing orders.
- 16.—Consonant qualified by Ra-ḡo.
- 17.—Ra-ḡo words according to foregoing orders.
- 18.—Consonant qualified by La-ḡo.
- 19.—La-ḡo words according to foregoing orders.
- 20.—Consonant qualified by Sa-ḡo.
- 21.—Sa-ḡo words according to foregoing orders.
- 22.—No words with འ་ La, as an Initial, and having any Superposed letter like འ་ or འ་, need be looked for under འ་ La. They will only be found under the head of the Superposed letter.

Words in ལ་ *La*, however, are found with qualifying vowel-signs, and such words may be looked for under ལ་ *La*.

N.B.—Csoma de Kőrös's Dictionary is differently arranged.

§ 24.—INDICATIVE AND DIFFERENTIATING PARTICLES.

ཀ་ *Ka*. Used both in Literary Tibetan and in the Colloquial, and may have any of the following meanings, namely: *The, All, Both, Together, The very, Just, Exactly*, etc. Ex.:—རྒྱུད་ཀ་ *The Spring*; རྒྱུར་ཀ་ *The Summer*; ཟློན་ཀ་ *The Autumn*; རྒྱུན་ཀ་ *The Winter*. Sometimes, in this connection, ར་ is seen instead of ཀ་ |

གཉིས་ཀ་ *Both, The two together*; གསུམ་ཀ་ *All three, The three together*. In this connection ཅ་ sometimes replaces ཀ་ |

དེ་ཀ་ *The very, That very*; དེ་ཀ་ལྟར་ *Just so*; དེ་ཀ་ཡིད་ (as a reply) *Yes, exactly, precisely, to be sure*.

Sometimes its sole use is to differentiate between words that resemble each other, e.g. གདེང་ *Confidence*; but གདེངས་ཀ་ *Hood of a snake*; ཟློན་པ་ *To show, To teach*; but ཟློན་ཀ་ *Autumn*. ཀ་, when used, is generally found attached to words ending in ག་, ད་, བ་, ས་ and also in མ་ and in vowels.

ཁ་ *K'a*. When this particle is used, it is generally found attached to Literary words ending in ན་, ར་, and ལ་, and to Colloquial words ending in ང་, or ངས་ |

Ex.:—དང་ཁ་ (properly དང་ག་) *Appetite*; གྲངས་ཁ་ (properly གྲངས་ཀ་) *Number, Enumeration*.

Also sometimes used instead of ཀ་ as above explained.

ཤ་ also indicates the top, upper surface, or front of anything

inanimate. Ex. :— ཁ་ or ཁ་གཙོ་ *Lid* ; སང་ཁ་ *Ridge, or Summit of a hill* ; ལ་ཁ་ *Top, or head of a mountain, or pass* ; འག་ཁ་ *Head of cliff.*

ག་ *Ga.* Used after vowels, or after ང་, མ་, འ་, and ལ་ It is used as a Differentiating Particle with many roots. Ex. :— ཡལ་ག་ *To disappear* ; but ཡལ་ག་ *Branch* ; ཐང་ *Plain or Steppe* ; but ཐང་ག་ *Painted Scroll* ; ཁྱོ་ *Husband* ; but ཁྱོ་ག་ *A man, as distinguished from an effeminate person.*

ཅ་ *Ch'a.* Apart from its meanings as a word by itself, this Particle is often seen added to roots. Ex. :— འག་ཅ་ (*Literary*), or བ་ཅ་ (*Colloquial*), *Echo* ; སྒྲ་ཅ་ *Conversation* ; སྒྲིག་ཅ་ *Negotiations.*

པ་ *Pa.* Used after ག་, ད་, ར་, བ་, མ་, ས་ expresses ownership, or possession, or the connection subsisting between a person and some thing, action, employment, place, etc. Ex. :— ཁྱི་མ་ *A house*, but ཁྱི་པ་ *A married man, or householder* ; ད་ *A horse*, but ད་པ་ *Horseman* ; ར་ *Water*, but ར་པ་ *Water-carrier* ; མདའ་ *Arrow*, but མདའ་ལྔ་པ་ *A title of Cupid as holder of five arrows* ; ཀ་ཁ་ *The Tibetan Alphabet*, but ཀ་ཁ་པ་ *A child learning its letters* ; ལྷ་ས་ *Lhassa*, but ལྷ་ས་པ་ *An inhabitant of Lhassa.*

2.—When added to all Cardinal Numbers except གཅིག་ *One*, it forms the Ordinal Numbers. Thus, གཉིས་ *Two*, but གཉིས་པ་ *Second.*

3.—It is used also in connection with other enumerational expressions. Ex. :— སྐུ་མཁའ་པ་ the ཀ་ལི་ or consonantal series of 30

letters ; སྤྱ་གྲུ་ལོ་གཉིས་པ་ *A two-year-old boy* ; ཁྱུ་གང་པ་ *Measuring a cubit.*

- 4.—It is the sign of the Infinitive Mood, the Verbal Substantive, and the Participle. Ex. :— སྒྲུག་པ་ (Lit.) and ཆོས་བཤད་པ་ (Coll.)
To preach. The or A preaching, Preaching, Preached. ཁོ་ཚུ་
 ཁར་ལ་ཆོས་བཤད་པ་ཕྱིན་པ་རེད་ *He went to India to preach :* འོན་
 པ་ཞིག་ལ་ཆོས་བཤད་པ་པན་གྲོགས་ཀྱི་མ་རེད་ (The) *preaching to the*
deaf is useless ; ཆོས་བཤད་པའི་མི་ཞིག་ཐུགས་དང་དགོ་གི་རེད་ *A*
preaching man must be sincere : སྤར་དངོས་ནས་ཆོས་བཤད་པ་རེད་
The truth was preached a long time ago.

The last example shows that པ་, added to a root, and helped out by the auxiliary ཡིན་པ་ *To be*, goes to form the Perfect Indicative Tense.

- 5.—པ་ is also used to distinguish the different meanings of homonymous roots. Ex. :— ཀླང་ *Marrow*, but ཀླང་པ་ *Foot*.

- 6.—In the Colloquial it is often used instead of the supinal particle པར་ (much used in Literary Tibetan). Ex. :— ཁོ་སྐྱམ་འཁྱུར་ཡོང་བར་ཕྱིན་པ་རེད་ *He has gone to bring the box.* This is Literary. Colloquially it would be, ཁོ་སྐྱམ་ཁེ་ཡོང་བ་ཕྱིན་པ་རེད་ ང་ཐུག་པོ་མེད་པར་དྲན་གསོ་སྟེ་ (Literary) *Remembering that I was not rich,* or *Remembering myself not to be rich.* Colloquially, ང་ཐུག་པོ་མེད་པ་དྲན་གསོ་ཙང་།

པོ་ *Po.* Indicates an agent. It is then sometimes, e.g. when annexed to the Infinitive, preceded by པ་ *pa*. Thus, བྲོས་པ་པོ་ *A or the hearer.*

It also expresses the idea of the Definite or Indefinite Article

in connection with Noun Substantives. Ex. མིག་པོ་ *An or the eye* ; ཡུལ་པོ་ *A or the country* ; ཤིང་པོ་ *A or the tree, or piece of wood* ; ལམ་པོ་ *A or the road* ; མེད་པོ་ *The poor*.

Used with numerals it also performs the functions of the Definite Article, or of the word *aforesaid*. Ex.:— གསུམ་པོ་ *The three together*.

པོ་ *P'o*. An affixed or prefixed particle, signifying *Male*, or *paternal*.
Ex.:— ཐུ་པོ་ *Cock-bird* ; ལུ་པོ་ *Male fox* ; ཐོག་ལམ་ག་ *Bull Yak* ; ཐོ་ཁྱི་ *Dog*.

བ་ *Wa*. The form assumed by བ་ when the root to which it is annexed ends in a vowel, or in ང་, ལ་, ར་ or འ་. In many noun-substantives, however, its place is taken by བ་. Ex.:— ཤར་བ་ *An oriental* ; རུང་བ་ *Valley* ; ཡུལ་བ་ *A provincial or rustic* ; མགའ་བ་ *A frontiers-man*.

པོ་ *Bo, or Wo*. The form assumed by པོ་ when the root to which it is annexed ends in a vowel, or in ང་, ལ་, ར་ or འ་. Ex.:— རྒྱ་པོ་ *A river* ; མཐའ་པོ་ or ཐའ་པོ་ *Thumb* ; དཔའ་པོ་ *Brave*.

མ་ *Ma*. An immovable particle after various roots of substantives.
Ex.:— ཉི་མ་ *Sun* ; ལྷ་མ་ *Monk* ; འེ་མ་ *Milk*. Sometimes, though not always, it indicates the Feminine Gender. Ex.:— རྩོད་མ་ *A mare*.

མོ་ *Mo*. Affixed or prefixed to noun roots, it generally indicates the Feminine Gender. Ex.:— ཁྱི་མོ་ or མོ་ཁྱི་ *Bitch*. But not always.
Ex.:— རེ་ལ་མོ་ *Music* ; རྩེ་མོ་ *Top-point*.

Attached to adjectives, it does not always indicate gender. Ex.
ཆེན་མོ་ *Great* ; ལེགས་མོ་ *Good, fine*.

ཙ་ *Tsa.* A differentiating particle. Ex.:—དཀ་ *A steep declivity*, but
དཀ་ཙ་ *A staircase.*

ཙེ་ *Tse.* A point, top, or edge. Also, however, an affix of Chinese
origin. Ex.:—དཀྲལ་ཙེ་ *Polish, lustre, brilliant to a point or degree* ;
dazzling ; ཡ་ཙེ་ *A duck* ; རྩ་ཙེ་ *A brass coin* ; ཀོང་ཙེ་ *Tibetan*
name of Confucius.

ནི་ *Ni.* See § 27, 2, on the Definite Article.

ང་ <i>Nga.</i>	}	Indicate the Definite or Indefinite Article, but are not much met with. Ex.:—སྒོང་ <i>The or an egg</i> ; སང་གི་ <i>The or</i> <i>a lion</i> ; རྩང་ངེ་ <i>The deep.</i>
གི་ <i>Se.</i>		
ངེ་ <i>Nge.</i>		

ཀ་ <i>Ku.</i>	}	Definite or indefinite and diminutive particles. Appa- rently a re-duplication in ཙ (zhyab-kyu) of the final letter of the root. Ex.:—མུང་ཙ་ <i>A or the mite</i> ; ཕུག་གུ (ཕུ་གུ) <i>A or the child</i> ; བཞིན་ཀུ་ <i>A or the</i> <i>youth.</i> But not always. Ex.:—མི་ཕུ་ <i>A or the man-</i> <i>nikin</i> ; བྱིས་སྐ་ཕུ་ <i>A or the little drop.</i>
ཁ་ <i>K'u</i>		
གུ་ <i>G'u.</i>		
ཏ་ <i>Ng'u.</i>		
ཏུ་ <i>Nu.</i>		
ཏུ་ <i>Bu, Wu.</i>		
ཏུ་ <i>Ru.</i>		
ཏུ་ <i>Lu.</i>		
ཏུ་ 'u		
ཏུ་ <i>Yu.</i>		

§ 25.—THE CASES AND THEIR SIGNS.

(N.B.—*The student is advised to glance at the paragraphs and con-
jugations relating to the verb To BE. See post.*)

The various relations in which a Tibetan Noun and Pronoun may
stand to some other word in the sentence are nearly all expressed by

means of divers monosyllabic primitive particles, and words compounded therewith, which perform the same functions as are performed by English Prepositions, but which, save for sundry Vocative Signs, are all Postpositional. These relations or cases are as follow :—

I.—THE NOMINATIVE CASE.

Except in connection with Intransitive Verbs (Active ; Neuter or Inactive ; and Inceptive, i.e., implying a beginning or change of state), and also with the verbs ཡིན་པ་ *To be* (the mere copula which is used attributively) ; མིན་པ་ or མཉན་པ་ its negative form ; ཡོད་པ་ *To be, to exist, to be present* ; མེད་པ་ its negative form ; མོད་པ་ its emphatic or intensive form (hardly ever used), and one or two other forms of the verb *To be* used in Literary Tibetan ; there is practically no such thing in Tibetan as a verb governed by the Nominative Case. The following is an instance in which, though the practice is irregular, it is allowable and common in the Colloquial to use the Nominative in the usual European way :—

བྱོད་རང་ཇ་འབྲུངས་ཡོང་ངས།

Will you drink tea ?

The more correct way would be :—

བྱོད་ཀྱིས་ (or བྱོད་རང་གིས་) ཇ་འབྲུངས་

ཡོང་ངས་ (or ཇ་འབྲུང་གི་ཡིན་པས་

or འབྲུང་གི་རེད་པས་) །

Honorifically :—

བྱོད་ཀྱིས་གསོལ་ཇ་བཞེས་ཡོང་ངས་ or

གནང་ཡོང་ངས།

The subject, however, is always put in the Nominative Case in sentences like the following, where, though the verb is Transitive, it is also Passive :—

ང་(ལ་) རྩུང་གི་ཡོད།

I am being beaten.

བྱུ་མོ་(ལ་) བྱམས་པོ་བྱེད་ཀྱི་འདུག།

The girl is loved.

In such cases ལ་ *la* is optional, and may be omitted if desired.

The subject is always put in the Nominative Case in sentences like the following, where the verbs are Intransitive (active, neuter, or inceptive):—

རྩོུག་གི་འདུག།

The horses run.

ང་ཁྱིམ་ལ་མར་འགྲོ་གི་ཡོད།

I am going down to the bazaar..

ཆར་བ་བབ་གྱི་འདུག།

It is raining.

ཉི་མ་ཤར་གྱི་འདུག།

The sun shines.

ཕུ་བྱ་ཉལ་ཐོད་གྱི་འདུག།

The child sleeps.

ཕུ་བྱ་གཉིད་སད་གྱི་འདུག།

The child wakes, or breaks from slumber.

Where, however, the verb is transitive, the Nominative Case is never used, but always the Agentive Case. See § 25, VI.

II.—THE VOCATIVE CASE.

There is practically no Vocative Case, but several polite expressions are often used by way of assent, dissent, or address. The commonest is ལགས་ *LĀ*, and its variants.

III.—THE OBJECTIVE OR ACCUSATIVE CASE.

This is the same as the Nominative, with or without ལ་ *LA*, signifying *As regards*. Ex. :—

ཁོས་བུ་མོ་ (ལ་) བྱམས་ཐོ་བྱེད་གྱི་འདུག།

He loves the girl. Literally, By him, as regards the girl, a loving is.

ཁྱེད་ཀྱིས་ང་ (ལ་) མ་རྗེད་པ་བྱེད།

Do not forget me.

IV.—GENITIVE CASE.

The signs are :—

གི་ *GI*, used after words ending with ག།, or ང་

ཀྱི KYI, used after words ending with ཏྲ, བྲ, or སྲ, or in the
Colloquial after འདི Di, *This*.

ཀྱི GYI, ,, ,, ,, ཏྲ, བྲ, སྲ, or ལྲ

འི I } ,, after vowels.
ཡི YI }

ཡི YI ,, in verse.

N.B.—གི, ཀྱི, and ཀྱི may all alike be pronounced GYI in conversation.

1.—Possessive Aspect.

When the word to which the sign is annexed is in that part of the sentence which contains the subject, it should precede the chief substantive of the subject. Ex. :—

ལྷ་སའི་རྣམ་གྲགས་ཆེན་པོ་འདུག།

The fame of Lhasa is great.

ཀུན་དབང་མཁན་གྱི་ཐབས་མཁས་ཐུགས་རྗེ་
གསལ་གསལ་ (or ཐུགས་ཐབས་ཅད་དུ་)

*The gracious wisdom of the
Almighty is everywhere pervad-
ing.*

ཁྱབ་ཤིང་འདུག།

2.—Qualificative Aspect.

When the word to which the sign is annexed is indicative of some quality, it may be regarded as an adjective; but, unlike Tibetan adjectives in general, it should precede whatever it qualifies. Ex. :—

ལྷ་ས་འཛེལ་མའི་གྲོང་བྱུང་རེད།

*Lhasa is the city of the Jölmo
(a sweet-singing bird).*

སྤྱོད་ལ་བོད་ཡུལ་ནི་སྤྱོད་པའི་ (or གསང་
བའི་) ཡུལ་ཞིག་རེད།

*Tibet was formerly a hidden (or
secret) land.*

N.B.—The particle ནི NYI (see § 27, 2) has the effect of singling out and laying stress on the word བོད་ཡུལ་ BÖ'-YÜ, *Tibet*. This

English word TIBET seems to have originated from some phrase such as འདི་བོད་ DĪ-BÖD, whence *Ti-böt* = TIBET; for, to a European (i.e., Continental, e.g. German) ear the sound of ཅ་ is very like *t*.

As to the adjectival use of the Genitive case-sign, see also § 30, I, (vi).

3.—*Purposive Aspect.*

སྨན་གྱི་སྒམ།

*For medicine the box, The
medicine box.*

གསལ་གྱི་ཁྱུ་མ་ or ཁྱུ་ཁྱུ་ or, *For tobacco a bag—A tobacco
better still, simply ཁྱུ་ཁྱུ་ pouch.*

དངུལ་ཁྱུ་།

Money-bag.

ཚུ་ཁྱུ་།

A leather bag for dry barley flour.

V.—THE DATIVE CASE.

1.—The only genuine Dative sign is ལ་ LA, which should be used in this sense after verbs of *giving, shewing, speaking or telling, and teaching*, and some others.

Ex. :—

ངས་ཁྱོད་ལ་དཔེ་ཆ་དེ་ཕྱེར་གྱི་ཡིན།

I will give you the book.

ངའི་ཆེ་བས་དཔོན་གྱིས་ཁོ་ལ་ལམ་ཀ་བསྟན་

My syce showed him the way.

པ་རེད་ or བསྟན་སྟངས་ or འདུག།

མི་ལ་ཤོག་ལའ་དང་།

Tell the man to come.

ཁོང་གིས་ཁོ་ཚོ་ལ་ཁོ་རེའི་ཆོས་སྒྲིམས་

*He will teach them his (religious)
law.*

བསྐྱབ་ཡོང་།

ཁྱོད་ཀྱིས་གཤམ་བོ་ལ་མ་འགྲོ་ལའ་བ་ or

*Did you tell the servant not to
go?*

ཟེར་ར་ (for བ་) ཡིན་པས།

2.—When the verb *To be* is used impersonally ; for instance, in sentences intended to be the equivalent of English sentences beginning with the phrases, *There is, There was, There has been*, Tibetan requires that the word to which ལ་ LA, when used, is annexed, should precede the chief substantive of the subject. With regard to the idiom for expressing the verb *To have*, Tibetans use the verb ཡོད་པ་ YÖ'-PA, *To be present, To exist*, in connection with the Dative in ལ་ LA, after the manner of the Russians when the latter, instead of saying YA IMEYU, *I have*, say U MENYA YEST, *To me is*, or *To me there is*. EX :—

རི་རྩེ་དེའི་སྤྲོང་ལ་གངས་ཡོད།

There is snow on that hill-top.

If the speaker has some uncertainty regarding the fact to which he is speaking, he will use the verb འདུག་ instead of ཡོད་ Thus :—

རི་རྩེ་དེའི་སྤྲོང་ལ་གངས་འདུག།

There is (I am almost sure) snow on that hill-top.

If he is not at all sure, but is only hazarding the statement, he will use the phrase ཡོད་པ་རེད་ YÖ-PA-RÈ', pronounced YAW-A-RÈ', instead of either ཡོད་ or འདུག་, or he may even use ཡོང་ YONG. Thus :—

རི་རྩེ་དེའི་སྤྲོང་ལ་གངས་ཡོད་པ་རེད་
(or ཡོང་)།

There is (I understand) snow on that hill-top.

When *There is, There was*, etc., is used indefinitely, ཡོང་ YONG, *Will be*, takes the place of the above, much as the future is employed by a Highlander in Scotland to express the present tense. Thus :—

ལྷང་པ་ས་གོ་དེའི་ནང་ལ་གོང་སྤོང་ཏེ་ཅང་
སང་གི་ཡོང་།

There are (I expect), or There will be, very many trees in that valley down there.

3.—The following examples also illustrate the verb *To have* :

མི་འདི་ལ་པ་ས་ཡོད།

This man has parents.

ལགས་ཁོ་ལ་པ་མ་མེད། (མེད་ is not used now.) *No, he has no parents.*

ལགས་ཁོ་ལ་པ་མ་ཡིད་ *Yes, he has parents (emphatic).*

4.—The Dative instead of the direct construction may also be used thus :—

ངའི་སེམས་ལ་བྱེད་ཀྱི་ཨ་མ་གན་མོ་ཡིན་ *I suppose your mother is aged.*
བ་འདྲ། *Literally, To my mind your mother seems aged.*

The Honorific form of this would be :—

ངའི་སེམས་ལ་བྱེད་ཀྱི་ཡུམ་སྐྱ་གཞོགས་
དགོང་ལོ་བགོས་པོ་ཡིན་བ་འདྲ།

ལ', LA, is used to express FOR in sentences like the following :—
ད་འདི་སྒྲོར་མོ་བརྒྱ་ལ་འཛོང་གི་ཡིན། *I will sell this horse for Rs. 100.*

ABOUT, or CONCERNING, is also expressed by ལ' LA. Thus :—

ལས་ཀ་མང་པོ་ཡིད་བའི་དོན་ལ་དཀའ་ *I was or have been troubled about*
ལས་བྱུང་ (བ) རེད་ or མོང་། *many affairs.*

VI.—THE AGENTIVE CASE.

This case, which expresses the idea of anything being done by a person or thing, should always be used instead of the Nominative case with Transitive Verbs. The case-signs are as follow, and are annexed to the subject, that is to say, to the noun-substantive, the adjective if any, the definite or indefinite article, if any, or to the phrase constituting the subject.

ས' SA, usable after vowels, or after a consonant sounding in inherent ཨ་ a. This ས' is silent, but modifies the immediately preceding vowel-sound. See § 3.

གིས་ Gi, used after words ending with ག་ or ང་

ཀྱིས་ Kyi, ... ད་, བ་, or ས'

གྱིས་ Gyi, ... ན་, མ་, ར་, or ལ'

(N.B.— གིས་, ཀྱིས་, and བྱིས་ may all be pronounced གིས་ Si.)

འིས་ I

ཡིས་ Yi

ཡིས་ Yi

} used after words ending with vowels.

used in versification after vowels.

EXAMPLES :—

ལྷ་མ་ཚེས་ཡང་དང་ཡང་གསེལ་ཇ་བཞེས་

Lamas often drink tea.

ཀྱི་འདུག།

ཁྱོད་ཀྱིས་ང་ལ་དངོས་གནས་བཤད་ཡོད་ན་

*If you had told me the truth I
would have forgiven you.*

ངས་ཁྱོད་ལ་སྤྱིང་ཇེ་བལྟ་བ་ཡོད།

ངས་ཁོལ་ལས་ཀ་དེ་སྤྱིར་བྱ་གི་མེད།

I cannot give him the work.

མོས་མོ་རེདི་ཁ་ལག་ཟ་གི་མ་རེད།

She will not eat her food.

དེ་ནས་མི་སྐྱ་གཡོག་པོས་ (or གཡོག་

*Then a serving layman will bring
food. (Amundsen).*

པོ་ཞིག་གིས་) ཁ་ལག་ཁེ་ཡོང་གི་རེད་

or ཁེ་སྤྱིར་ཡོང་ or ཁེ་སྤྱིར་ཀྱི་རེད།

དེ་ནས་བང་ཆེན་དེས་བྱ་མའི་པ་མ་གཉིས་

*Then the messenger pours out the
wooing-beer for both the parents
of the girl.*

ལ་སྤྱིང་ཆང་སྒྲུག་གི་འདུག།

(Amundsen).

བྱ་དེའི་པ་མ་གཉིས་པོས་སྐད་ཆ་འདི་འདྲས་

*The two parents of the boy thus
consulted (conversed).*

བྱས་སོང་།

(Amundsen).

2.—In connection with the Agentive Case it is convenient here to notice the affix མཁན་ K'AN, which in various ways is extensively used in Tibetan, much as *ك* Kār, or *گ* Gār, is used in Persian to indicate a *Doer*. It may also be likened to the English affix *ER*, in words such as *Beholder*, *Murderer*, etc. Later on it will be fully dealt with in connection with the Verb. Here it is only briefly alluded to as a sort of Active Participle annexed to Verbal Roots. Ex.—

འགྲོ་མཁན་	Do-K'AN, <i>The goer, He who goes.</i>
ཡོང་མཁན་	YONG-K'AN, <i>The comer, He who comes.</i>
འབྲི་མཁན་	DI-K'AN, <i>The writer, He who writes.</i>

It is found thus in the Literary Tibetan into which the New Testament has been translated :—

དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་བཞེད་མཁན་ནི་དཀོན་ མཆོག་ལགས་སོ།	<i>He who built all things is God</i> (Heb. iii. 4).
--	---

སྤྱུ་གྱུང་རང་བཟང་མཁན་གྱི་གྲགས་བ་ འདྲིང་བ་དེ་ནི་བདེན་པ་ཡིན་ནོ།	<i>But he that seeketh the glory of him</i> <i>that sent him, the same is true</i> (John vii. 18).
--	--

It is also used adjectively, thus :—

ལྷག་ཁྱུ་མཁན་གྱི་མི།	<i>The man who steals sheep.</i>
---------------------	----------------------------------

The way in which it is used with the different tenses will be found explained in the paragraphs on THE PRONOUN (§ 31, IX, A), and THE VERB (§ 38, V., D.), and in the Appendix of CONJUGATIONS.

VII.—THE LOCATIVE CASE.

This case expresses relations of *Space*, but implies also the idea of *Rest*.

The common case-signs are the following primitive particles :—

ལ་ LA	} : <i>In, On, At, By, etc.</i>
ན་ NA	

Also བརྒྱུད་ནས་ GYU'-NÄ : *Through.*

Sometimes the more Literary particles ཏུ་, ཏུ་, ཏུ་, ཏུ་ Ru, ཏུ་ Ru., ཏུ་ Su, are also met with.

EXAMPLES :—

ཁོ་ལྷ་ས་རང་ལ་མྱོད་ཀྱི་འདུག།	<i>He lives in Lhasa proper.</i>
ངས་ཞབས་པད་དེ་མེབ་ལམ་ལ་མཐོང་བྱུང་།	<i>I saw the Shā-pe on the road.</i>

བོད་སྐད་ལ་གསུང་རོགས་གནང་།

Please speak in Tibetan.

ངས་ཁོ་ཁོའི་སྦྱོན་གྱི་ཚུར་ (for ཚུར་)

I saw him sitting next his brother.

བསྐྱེད་པ་མཐོང་བུང་།

མཆོད་རྟེན་དེ་ལུག་ཇིའི་ཤིང་སྤོང་གི་འགུམ་

Does the chhörtén remain by the shepherd's tree?

ལ་འདུག་གས།

ཁོ་རང་གི་ཁང་པ་ལ་ཡོང་།

He will be at his own house.

ངས་དེ་ལོ་ཀློག་ལ་ (or ན) བཟླགས་བ་ཡིན།

I have read it in a history-book.

ཁོའི་ཨ་མས་ཁོའི་ཐོད་པ་ལ་ཁ་བསྐྱེལ་

His mother kissed him on the forehead.

སོང་།

The following Colloquial examples illustrate the use of compound postpositions as expressive of the same Locative idea :—

གཡོག་པོས་ཕྱི་ལོགས་ལ་སྐྱུག་གི་རེད་པས་

Will the servant wait outside?

or སྐྱུག་ཡོང་ངས།

ངའི་སྔོན་ལ་མ་བཞུགས་རོགས་གནང་།

Please do not stand in front of me.

བོད་ཡུལ་འབྲས་ཁྱེངས་ཀྱི་པར་ཕྱོགས་ལ་

Tibet is beyond Sikkim.

འདུག།

འབྲས་ཁྱེངས་བལ་ཡུལ་དང་འབྲུག་ཡུལ་

Sikkim is between Nipāl and Butān.

གྱི་བར་ལ་འདུག།

ཁང་པ་རྒྱའི་འགུམ་ལ་འདུག།

The house is near the river.

རི་ཚེ་ཚའི་ཕྱིང་ལ་ (or ཕྱིང་དུ་ or

It is snowing on the hill-tops.

སྐང་ལ་) སྐངས་ཀྱི་ཕྱི་འདུག།

དངུལ་ཀྱི་ལ་པའི་ནང་ལ་འདུག།

The money is inside the leather bag.

སྤྱང་ཀྱི་ཕྱག་ཁྲུང་དཀྱིལ་ལ་ (or ནང་ན་) འདུག།

The wolf is in the midst of the flock of sheep.

གྲོང་ཁྱིམ་དེ་གཙང་པོ་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་ཚུ་ལ་
ཆགས་ (or གནས་) འདུག།

The city stands beside a big river.

ཁྲིམས་ཁང་དེ་ལྷམ་ར་སྤྱིང་ཇི་པོ་ཞིག་གི་ཐག་
ཉེ་པོ་ལ་འདུག།

The court of justice is near a pretty garden.

བྱ་ལྱ་དེ་དེའི་རྒྱང་པའི་འོག་ལ་ཁ་བྱབ་ནས་
གོག་པ་རྒྱབ་ཀྱི་འདུག།

The child creeps under the pony's legs.

It will be seen that the above Locative postpositions are used with the Genitive Case, that is, they are connected by means of the Genitive sign with the substantive or other part of speech to which they refer.

Notice, however, the following constructions :—

བྱི་གིས་བྱ་སོ་ཁང་པ་སྒྲོར་ར་རྒྱབ་ནས་
གཞུག་དེད་འགྲོ་གི་འདུག།

The dog chases the hen round the house.

ཁལ་ (or རོ་པོ་) ཀ་བ་གཉིས་ཀྱི་བར་
བརྒྱད་ནས་འགྲོ་དགོས་ཀྱི་རེད།

The load must pass through between the two posts.

རི་ལ་དེ་བྲག་རིའི་དཀྱིལ་བརྒྱད་ནས་ལས་
བཅོས་པའི་ནང་ལ་བརྒྱགས་སོང་།

The train, passing through the midst of the rocky hill, inside the constructed path, ran = The train ran through the rock by the tunnel.

VIII.—THE PERIODAL OR DURATIONAL CASE.

This case expresses relations of *Time*. Its common signs are the same primitive particles as those which denote the Locative Case, namely :—

ཀ NA }
 ལ LA } *At, In, During, etc.*

There are also others, like རྩ་ Ru, ར་ RA, ཏྩ་ Dū, ཏྩ་ Dö, etc.

Sometimes the sign is used alone, and sometimes it forms part of compound postpositions, or even of precedent adverbial expressions.

EXAMPLES :—

ཁོ་ཚུ་ཚོང་གསུམ་ལ་འགྲོ་དགོས་ཀྱི་རེད།

He must go at three o'clock.

ཁོ་ཁོ་འི་ལོ་ཉི་ཤུ་ཏུ་ས་ལ་རྒྱ་གར་ལ་
སྤྱི་ལོ་འདྲུག།

He came to India in his twentieth year.

ངས་ཁྱོད་ལ་ལྔ་པ་གསུམ་གྱི་ནང་ལ་སྤྲད་
ཡོང་།

I shall pay you within three months.

ཕུག་འབྲུལ་དང་བོ་ལ་བོད་པ་ཚོས་གཅིག་ལ་
གཅིག་གིས་ཁ་བདགས་བདགས་ཀྱི་འདྲུག།

*At (or during) the first salutation
Tibetans present ceremonial
scarfs to each other.*

གདོང་འདྲི་ (or བདུད) དེ་ས་རིབ་ལ་
(or མཚན་ལ) ཡལ་སོང་།

The devil disappeared at dusk.

སྤར་ངས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་ལུགས་ཤེས་
ཀྱི་ཡོད།

*I knew the doctrine of Buddha a
long time ago.*

ཕྱོག་ལ་ངས་ཤང་དེ་ཟེར་མཁན་གྱི་ཙམ་
བན་ངོ་ཤེས་ཀྱི་ཡོད།

*I knew the Amban named Shangtāi
a short time ago.*

ཏུ་ས་གཅིག་ལ་ཁོ་རྩི་རྩི་བྱིང་ཏུ་རྒྱ་མིའི་སྐུ་
ཚབ་ཡིན།

*At the same time (or At a certain
time) he was Chinese Ambassa-
dor in Darjeeling.*

ཏུ་ས་དེའི་རྩིས་ལ་ (or གཞུག་ལ) ངས་འདྲི་
འདྲུག་བྱུང་ཁོ་གི་སོང་ (or གི་ཚར་)
འདྲུག།

*Since that time, so I have heard,
he has died.*

མུ་ཚད་ལྔ་ལྷུ་གུ་ལ་ (or བར་དུ་) མ་ཡོང་། Please do not come till five o'clock.
རོགས་གནང་།

དེ་དུས་ངས་ཁྱོད་ལ་མཇལ་ཁ་བཏང་གི་ཡིན། Then (or At that time) I will
receive you, i.e., grant admit-
tance.

ཁྱོད་གཞུག་ལ་སླེབས་པ་རེད། At last you have arrived !

རིའི་ཅི་ལ་མ་སླེབས་ (or སླེབས་སླེབས་ On the way up to (i.e. before
without the མ་) ཞོང་ལ་ཁྱོད་ཐང་ reaching or getting to) the hill
top, you will be tired.

ཆད་ཀྱི་རེད།

In sentences like the following, where the durational signification is obvious, the case-sign (say. དུས་ལ་ DÜ-LA) is omitted :—

མུ་ཚད་གཉིས་ཆར་བབ་པ་རེད། It has rained for (or during) two
hours.

That is to say, it is unnecessary to say མུ་ཚད་གཉིས་དུས་ལ་, just as in English it suffices to say *It has rained two hours*, instead of *for two hours*.

IX.—THE MODAL CASE.

This Case is intended to include all that is connoted by the term *Instrumental Case*, and some other additional significations. The signs are :—

ནས་ NA : *By, Through, By way of, Via.*

དང་ DANG : *With, Against.*

ས་ SA (silent) : *With, Because, Since, etc.* Also the *Participial idea*.

ཀྱེན་གྱིས་	KYÈN-GYI	} <i>By, Through, On account of, By reason of, etc.</i>
ཕྱིར་	CH'IR (Literary)	
ཕྱིར་དུ་	CH'IR-DÜ (Literary)	

EXAMPLES :—

ཁོལ་མིང་ནས་སྐད་བདང་ (or བཞིན།)	<i>Accost (or call to) him by name.</i>
དྲི་སྒྲུབ་ཐག་ནས་འཇུས།	<i>Seize the horse by the reins.</i>
བྱ་བཟུང་ན་ཀང་པ་ནས་བཟུང་།	<i>If you catch the fowl, catch it by the legs.</i>
ཉྱ་བཟུང་ན་མགོ་ནས་བཟུང་།	<i>If you grasp the fish, grasp it by the head.</i>
སྒྲུ་མ་དེ་ཚེས་དྲུང་ནས་ལབ་བྱུང་།	<i>The lamas spoke through trumpets.</i>
ང་ཚོ་ལ་ལས་ཀ་ལ་ཐག་པ་དང་ཐུག་བྱུང་།	<i>We met (or fell in) with robbers on the road.</i>
ཞབས་པད་ཚེས་ཀྱལ་པོ་དང་མཇལ་བ་རེད།	<i>The Shyab-pā's (Zhāpés) have had an interview with the Regent.</i>
ཀྱལ་པོས་བཀའ་སློན་ཚོ་འི་བསམ་པ་དང་ བསྟན་ཡོང་ངམ།	<i>Will the Regent agree with the opinion of the Kā-lōns?</i>
ང་ཚོ་འི་དམག་མི་ཚོས་དགྲ་དང་འཛིང་ང་ (for བ་) རེད།	<i>Our soldiers have fought with the enemy, or against the enemy.</i>
གཟེར་ (ལ་) ཐོ་བས་བརྟུང་།	<i>Strike the nail with the hammer.</i>
ཆང་ཁང་གི་ཀྱེན་གྱིས་ཁོ་མེད་པ་སོང་བ་རེད།	<i>He was ruined by, through, or on account of, the beer-house.</i>
བཀྲ་ཤིས་སྒྲུ་མའམ་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའམ་ གཙང་པཎ་ཆེན་ཡང་ཟེར། ཁོང་བཀྲ་ཤིས་ ལྷུན་པོ་ནས་དོ་ཧེ་སྤྱིང་བཀྱུད་འཆིབ་ཀྱི་ གནང་སོང་།	<i>The Pān-chhen-rim-po-chhe, or Tsang-pān-chhen, called the Tashi Lama, came from Tashi-lhümpo via Darjeeling.</i>

The following is Literary from the New Testament :—

ཁྱེད་ཚོ་གང་གི་སྐོར་ལ་འདི་དག་དང་ཚོན་པ་ བྱེད།	<i>What question (dispute) ye with them?</i>
--	--

Colloquially :—

བྱིད་ཚས་ག་ཤེད་སྐོར་ལ་འདི་ཚེ་དང་ཚེད་
པ་སྐྱབ་ཀྱི་ཡོད།

Again :—

ང་ཡིན་པས་མ་འཛིགས་ཤིག།

*It is I : be not afraid : Literally,
It being I, etc.*

Colloquially :—

ང་ཡོད་ཙང་ (ཅིང་) མ་ཞིད་ཅིག།

The following also is Literary :—

ཅིའི་ཕྱིར་ཁོ་བསྐྱབ་སོང་ or མེད་པ་སོང་། *Through or by what was he ruined?*

X.—THE ABLATIVE CASE.

Postpositions such as དང་ DANG, ནས་ NA, and ལས་ LA, all signifying *From*, *From amongst*, *From amidst*, *Out of*, etc., are usually assigned to this case; but inasmuch as, when carrying those significations, they really express the idea of *Direction from*, they have been placed under the heading *Terminative Case*.

ལས་ LA, however, possesses meanings other than *Direction from*.

Accordingly, ལས་ LA, and ན་ NA, may be taken as the signs of the Ablative Case, as expressive of significations such as the following :—

ལས་ LA : *Than*, *Except*, *Save*, *But*, *But for*, *Besides*, etc.

ན་ NA (with negative): *Unless*, *If...not*.

EXAMPLES :—

ཞམས་པ་དེ་རྒྱ་གར་ལ་ཟླ་བ་ཁ་ཤས་ལས་
སྤྱི་ཤི་ཡོང་།

*The Shapé will not stay in India
except for a few months, i.e.
longer than a few months.*

རྫོང་གི་ནང་ལ་དམག་མི་གཅིག་ལས་མི་
འདུག།

*There was nobody in the fortress
except one soldier.*

ཤར་པ་ལ་རས་གོས་གཅིག་ལས་མེད་ཀྱང་
མང་ཤོས་ཁོ་སྤྱིད་པོ་འདུག།

*When the Oriental possesses nothing
but one piece of cotton cloth he is
often happy.*

འདི་ལས་གཞན་མེད།

Besides this there is no other.

ལས་ཀ་ཐམས་ཅད་མ་ཚར་ན་ཟླ་ཐོབ་ཀྱི་མ་
རེད།

*Unless all the work is done you will
get no pay.*

འགྲུལ་པ་ཚོ་ཇག་པ་རྒྱལ་ན་ཁྱོད་ཚོ་ཐམས་
ཅད་ཉེས་པ་བདང་ཡོང་།

*Unless travellers are not robbed,
i.e. If travellers are robbed, you
will all be punished.*

Resort may also be had to the phrase གལ་ཏེ་ (or གལ་སྲིད་) ལྟ་ན་
GĀ-TE (or GĀ-TI')..NA, with a negative, *If..not*, or even the ལྟ་ NA
alone, as above, without the གལ་ཏེ་ Thus:—

གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཚོ་སེམས་མི་སྦྱར་ན།

*Unless ye repent, or If ye repent
not (Literary. | Luke xiii. 3, 5).*

Colloquially:—

ཁྱོད་ཚོ་འགྱོད་པ་མི་སྦྱར་ན།

Unless you repent.

བྱི་ཁང་པའི་རྒྱལ་སྒོ་ལ་མེད་ན།

*Unless the dog is at the entrance
door.*

སྙན་ཞུ་མ་ཐུལ་ན།

Unless the petition is presented.

གས་རྒྱལ་འདུགས་མ་བཞག་ན།

*Unless the agreement (bond) has
been signed.*

The following are Literary expressions used in the New Testa-
ment:—

མི་སྣ་ནམས་མ་གཏོགས་པར་དེ་དག་ཐམས་
ཅད་ etc.

*Except the apostles they all, etc.
(Acts viii. 1).*

དེ་མ་རྒྱ་དེད་དང་ཁྱོད་ཀྱི་བར་ལ་གཡངས་
ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་དེ།

*Besides all this, between us and
you is (being) a great gulf (Luke
xvi. 26).*

Whosoever shall put away his wife, except it be for fornication, i.e. fornication not having been committed. (Matt. v. 32).

མི་སྣ་ཚོ་མ་གཏོགས་ (or མི་ན་པ་) དེ་ཚོ་

ཐམས་ཅད་ etc.

ཐུས་ཀྱང་རང་གི་སྒྲི་དམན་ལོག་གཡེམ་མ་

Whosoever shall put away his wife, except it be for fornication—17 anybody divorces his wife, fornication not having been committed.

དེ་མ་གཏོགས་ (or དེ་མིན་པ་) ང་ཚོ་དང་

*Besides all this, between us and you
is (being) a great gulf, etc.*

ཁྱེད་ཚོ་འི་བར་ལ་གཡང་གཟར་པོ་ཆེན་

པོ་ཞིག་ཡིད་ཅང་།

ང་ལ་སྒྲིང་མོ་བཅིས་ཡོད་དེ་དེ་མ་བཏོགས་

I have two rupees, but apart from that I will give you nothing.

ངས་བྱིད་ལ་ག་གས་སྟེར་གྱི་མིན།

བྱིད་ལ་དུལ་ཕྱེར་བ་ལས་ཁ་ལག་ཕྱེར་ར་

I would rather give you food than money.

དགའ་བ་ཡིན།

Or བསྐྱེད་ར་ཡིན།

Would give.

This case denotes the relations of a noun or pronoun with reference to its *Direction* in *Time* or *Space*, either *towards* or *from* something mentioned in the sentence, and it may imply the idea of *motion* as well as that of *rest*. Under it come, as already stated, many expressions signifying *direction from*, which in other books are assigned to the Ablative Case.

The signs of the case as thus defined are :—

དུ	DU :	after final ང་, ད་, ན་, མ་, བ་, ལ་	} DIRECTION TOWARDS.	
ུ	TU :	after final ག་, ད་བྱ་, བ་		
ར་	RA	} : after final vowels.		
ུ	RU			
སུ	SU :	after final ས་		
ལ་	LA :	commonly used in the Colloquial after anything, and possessing the significations of all the above signs.	} DIRECTION FROM.	
དང་	DANG	} DIRECTION FROM.		
ནས་	NÄ			
ལས་	LÄ			

EXAMPLE :—

1.—DIRECTION TOWARDS.

བར་དུ་ BAR-DU : *Up to, Until, As far as, As long as...not.*

ད་ལྟའི་བར་དུ་ངས་ཁོ་མ་མཐོང་ Up till now, I have not seen him.

ད་བར་དུ་ Hitherto.

དེའི་བར་དུ་ or དེ་བར་དུ་ Until then, Up to that time.

མ་ཐོབ་པའི་བར་དུ་ As long as it has not been obtained, i.e. Until it has been obtained.

ཁོ་མ་གྱི་བའི་བར་དུ་ As long as he does not die, i.e. Until he dies.

འདི་ནས་ལྷ་ས་ག་རེ་བར་དུ་འདུག་ How far is Lhasa from here?

དང་མཉམ་དུ་ DANG NYAM-DU : *Together with, Along with, In Company with.*

ཁོ་གྱི་ཐང་ལ་རི་དྭགས་དང་མཉམ་དུ་བསྐྱེད་པ་རེད་ He has been dwelling with wild beasts in the desert.

དཀྱིལ་དུ་ KYI-DU : *Amongst, Amidst, Into the midst of.*

ཞི་མི་ཅ་ཅོ་ཡིད་པའི་བྱིའུ་སྐྱ་ཚའི་དཀྱིལ་དུ་སཛོངས་ཀྱི་འདུག། *The cat springs in amongst the twittering sparrows (little gray birds.)*

གན་དུ་ GAN-DU : *Towards.*

མི་ཚོགས་དེ་ཤོ་བྱང་གི་གན་ད་འགྲོ་གི་འདུག། *The crowd is going towards the palace.*

ནང་དུ་ NANG-DU : *Into.*

བྱི་དེ་ཆུའི་ནང་དུ་སཛོངས་པའི་འདོད་པ་འདུག། *The dog wishes to jump into the water.*

སྒོ་དུ་ T'OLU-TU : *In the direction of ; Towards.*

གོ་བོ་ཉི་མའི་སྒོ་དུ་ཐིང་གི་འདུག། *The eagle soars towards the sun.*

ར་ RA }
རུ RU } *To.*

བྲུ་གྲུ་གྲུ་མཚོ་རུ་ (or ལ་, or བཛོ་ར་) བདང་ང་རེད་ *The boy has been sent to sea.*

ཁོ་ལ་ནས་ཚུར་ཡོངས་པ་རེད་ *He has come from up there hitherward.*

ཁོ་ས་ནས་ཚུར་ཡོངས་པ་རེད་ *He has come from down there hitherward.*

ཁོ་པ་ནས་ཚུར་ཡོངས་པ་རེད་ *He has come from over there, or yonder, hitherward.*

གྲོག་མ་དེ་ཚོ་ངའི་རྒྱང་པའི་ཙར་ (or more Colloquially རྒྱུ་) སྤྱང་ཡོང་གི་འདུག། *The ants are swarming near my feet.*

མ་རུ་ MA-RU : *Down to.*

ང་ཁྲོམ་མ་རུ་འགྲོ་གི་ཡིད་ *I am going down to the bazaar.*

མར་ MAR : *Downwards, Down ; ཡར་ YAR, Upwards, Up.*

ང་ཡར་འགྲོ་མར་འགྲོ་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་ *I shall travel up and down.*

སུ Su : To, Towards.

དུས་སུ (or ལ་) འབབ་གྱི་འདུག་ It is getting towards the time.

ཁོ་རང་གི་གནས་སུ་སོང་ He has gone to his own abode.

ཕྱོགས་ལ་ CH'Ō-LA, or ངོས་ལ་ NGÖ-LA : Towards, On, etc.

ལས་ཀའི་ཚུར་ཕྱོགས་ལ་ཁང་པ་ཚོ་ཡོད་པར་ཕྱོགས་ལ་སྤང་ཡོད་ On this side of the road there are houses, on that side meadows.

དམག་དབུང་དེ་བོད་ཡུལ་ངོས་ལ་ (or ཕྱོགས་ལ་) སྤྱབས་བྱུང་ The army marched towards Tibet.

དུས་ལ་ lŏ-LA : To the time ; at the time of.

དུས་ལ་བབ་སོང་ It came down to the time, i.e. The time arrived

དུས་ལ་བབ་ཡོང་ The time will come.

བར་སྒང་དུ་ BAR-NANG-ŌU ? or བར་ལ་ BAR-LA : Over, above.

ཕྱེ་མ་ལེབ་དེ་ངའི་མགོ་འི་བར་ལ་འཕྱིར་གྱི་འདུག་ The butterfly flits over my head.

སྡོན་ལ་ NGÖN-LA : Ahead, In front.

ངའི་སྡོན་ལ་གྱུག་ Go on ahead (or in front) of me.

2.—DIRECTION FROM.

དང་ DANG : From. This is Literary.

མཚོ་དེ་ས་མཚམས་དེ་དང་གྲག་རིང་བོ་ཡོད་ The lake is far from the frontier.

བགས་པ་དེ་འབྲུ་དེ་དང་ཕྲལ་བ་ཡིན་ The husk was separated from the grain.

ནས་ NÄ : From.

སྦྱལ་དེ་ཤིང་སྤོང་རྩང་གི་བར་ནས་ཁ་བྱབ་གོག་པ་རེད་ The snake has crawled from between the bushes.

ཞི་བི་དེ་གྱུ་སྤོག་གི་འོག་ནས་ཁ་བྱབ་གོག་གི་འདུག་ The cat creeps from under the table.

ཁྱིམ་ཁང་དེ་ལྷན་ར་སྒྲིང་ཇི་པོ་ཞིག་ནས་ཐག་ཉེ་པོ་འདུག་ *The Court of Justice is close to (literally from) a pretty garden.*

ཁོ་ཡ་ནས་པར་ཕྱིན་པ་རེད་ *He has gone from up there thitherward.*

ཁོ་ས་ནས་པར་ཕྱིན་པ་རེད་ *He has gone from down there thitherward.*

ད་ནས་ཕྱིན་ཆད་ངས་ཁྱོད་ལ་ལབ་ཀྱི་མིན་ *Henceforth I shall not speak to you.*

དེ་ནས་ངས་ཁོ་ལ་ས་ལབ་པ་མིན་ *After that, or thenceforth, I did not speak to him.*

ཁྱོད་འདི་ནས་དེ་ཐུག་འགྲོ་ཆོག་གི་འདུག་ *You may walk from here to there, or to that.*

གོག་ས་ནས་དེ་ལྷན་མེད་པ་ཡིན་ *From the beginning it was not so.*

—(New Testament).

Colloquially :—

སྤྱི་དང་པོ་ནས་འདི་འདྲས་ (or དེ་ག་ཟེ, or དེ་ག་རང་) མེད་པ་རེད་ *From the beginning it was not so.*

ཁོང་པད་ས་ནས་བྱུང་ *He originated from the Lotus.—(S. C. Das.)*

དེ་དྲུག་ག་ཞེན་པ་ཆོ་དཔེ་ཆ་སྒྲོ་ནས་སྒྲིབ་དགོས་ *Meanwhile the younger ones must recite their books by (literally from) heart.—(Amundsen).*

ལས་ *LÄ: Out of.*

མི་བརྒྱད་ལས་གཉིས་གཅིག་པོ་སླེབས་བྱུང་ *Out of eight men only two arrived.*

ཁོས་ཁོ་འི་ལྷ་མོ་ཆུ་ལས་འཐོན་སོང་ *He drew his cap out of the water.*

§ 26.—NUMERALS.

I.—*The Cardinal Numbers*, according to གངས་ཀྱི་ (or ཅིས་ཀྱི་) རྣམ་
གངས་ DANG-KYI (or TSI-KYI) NAM-DANG, *Arithmetical Enumeration*.

English Figure.	Tibetan Figure.	Tibetan Name.	Romanized Equivalent.
1	༡	གཅིག་	Chi'.
2	༢	གཉིས་	N̄yi.
3	༣	གསུམ་	Sum.
4	༤	བཞི་	Žhyi.
5	༥	ལྔ་	N̄ga.
6	༦	དྲུག་	Du'.
7	༧	བདུན་	Dün.
8	༨	བརྒྱད་	Gyā'.
9	༩	དགུ་	Gū.
10	༡༠	བཅུ་, or བཅུ་ཐམ་པ་	Chu, or Chu t'am-pa.
11	༡༡	བཅུ་གཅིག་	Chug-chi'.
12	༡༢	བཅུ་གཉིས་	chug-nyī.
13	༡༣	བཅུ་གསུམ་	Chug-sum.
14	༡༤	བཅུ་བཞི་	Chub-žhyi.
15	༡༥	བཅུ་ལྔ་	Chö-nga.
16	༡༦	བཅུ་དྲུག་	Chu-ḍu'.
17	༡༧	བཅུ་བདུན་	Chub-dün.

English Figure.	Tibetan Figure.	Tibetan Name.	Romanized Equivalent.
18	༧	བཅོ་བརྒྱད་	Chob-gyä'.
19	༨	ཅུ་དགུ་	Chu-gu.
20	༩༠	ཉི་ཤུ་, or ཉི་ཤུ་ཐམ་པ་	Nyi-shu, or Nyi-shu t'am-pa.
21	༩༡	{ ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་, or ཉེར་གཅིག་, or རྩ་གཅིག་	{ Nyi-shu tsag-chi'. Nyer-chi'. Tsaḡ-chi'.
22	༩༩	{ ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་, or རྩ་གཉིས་	{ Nyi-shu tsag-nyī. Tsaḡ-nyī.
30	༣༠	སུམ་ཅུ་, or སུམ་ཅུ་ཐམ་པ་	Sum-chu, or Sum-chu t'am-pa.
31	༣༡	{ སུམ་ཅུ་སྟོ་གཅིག་, or སྟོ་གཅིག་	{ Sum-chu sog-chi'. Sog-chi'.
40	༤༠	མཉི་བཅུ་, or མཉི་བཅུ་ཐམ་པ་	Zhyib-chu, or Zhib-chu t'am-pa.
41	༤༡	{ མཉི་བཅུ་ཞེ་གཅིག་, or ཞེ་གཅིག་	{ Zhib-chu zhye-chi. Zhye-chi'.
50	༥༠	ལྷ་བཅུ་, or ལྷ་བཅུ་ཐམ་པ་	Ņgab-chu, or Ņgab-chu t'am-pa.
51	༥༡	{ ལྷ་བཅུ་ང་གཅིག་, or ང་གཅིག་	{ Ngab-chu nga-chi'. Nga-chi'.
60	༦༠	དུག་ཅུ་, or དུག་ཅུ་ཐམ་པ་	Duḡ-chu, or Duḡ-chu t'am-pa.
61	༦༡	{ དུག་ཅུ་རེ་གཅིག་, or རེ་གཅིག་	{ Duḡ-chu re-chi'. Re-chi'.

English Figure.	Tibetan Figure.	Tibetan Name.	Romanized Equivalent.
70	༧༠	བདུན་ཅུ་, or བདུན་ཅུ་ཐམས་པ་	Dün-chu, or Dün-chu t'am-pa.
71	༧༡	{ བདུན་ཅུ་དོན་གཅིག་, or དོན་གཅིག་	{ Dön-chu dön-chi'. Dön-chi'.
80	༨༠	བརྒྱད་ཅུ་, or བརྒྱད་ཅུ་ཐམས་པ་	Gyā'-chu, or Gyā'-chu t'am-pa.
81	༨༡	{ བརྒྱད་ཅུ་གྲག་གཅིག་, or གྲག་གཅིག་	{ Gyā'-chu gya-chi'. Gya-chi'.
90	༩༠	དགུ་བཅུ་, or དགུ་བཅུ་ཐམས་པ་	Gub-chu, or Gub-chu t'am-pa.
91	༩༡	{ དགུ་བཅུ་གོ་གཅིག་, or གོ་གཅིག་	{ Gub-chu go-chi'. Go-chi'.
100	༡༠༠	བརྒྱ་, or བརྒྱ་ཐམས་པ་	Gya, or Gya-t'am-pa.
101	༡༠༡	བརྒྱ་དང་གཅིག་	Gya Gdang chi'.
200	༢༠༠	ཉི་བརྒྱ་, or ཉིས་བརྒྱ་	Nyib-gya, or Nyib-gya.
300	༣༠༠	སུམ་བརྒྱ་	Sum-gya.
400	༤༠༠	བཞི་བརྒྱ་	Zhyib-gya.
500	༥༠༠	ལྔ་བརྒྱ་	Ngab-gya.
1000	༡༠༠༠	སྔོང་, or སྔོང་སྤྱལ་	T'ong, or T'ong-t'a'.
5500	༥,༥༠༠	སྔོང་སྤྱལ་ལྔ་དང་ལྔ་བརྒྱ་	T'ong-t'a' ŋga dang ngab-gya.
10,000	༡༠,༠༠༠	ཁྲི་, or ཁྲི་སྤྱལ་	T'i, or T'i-t'a'.
100,000	༡༠༠,༠༠༠	འབུམ་, or འབུམ་སྤྱལ་	Bum, or Bum-t'a'.
1,000,000	༡,༠༠༠,༠༠༠	ས་ཡ་	Sa-ya.
10,000,000	༡༠,༠༠༠,༠༠༠	རྩེ་བ་	J'e-wa.

English.	Tibetan.	Romanized equivalent.
100 millions	དུང་ཕུར་	Dung-ch'ur.
1000 millions	ཤེར་འབུམ་	T'er-bum.
10,000 millions	ཤེར་འབུམ་ཆེན་པོ་	T'er-bum ch'em-po.
100,000 millions.	ཁྲག་ཁྲིག་	T'ag-t'i'.
A billion	ཁྲག་ཁྲིག་ཆེན་པོ་	T'ag-t'i' ch'em-po.
10 billions	རབ་བཀྲས་	Rab-tam.
100 billions	རབ་བཀྲས་ཆེན་པོ་	Rab-tam ch'em-po.
1000 billions	གཏམས་	Tam.
10,000 billions	གཏམས་ཆེན་པོ་	Tam-ch'em-po.
100,000 billions	དྲུག་ཁྲིག་	Ti'.
1,000,000 billions	དྲུག་ཁྲིག་ཆེན་པོ་	Ti ch'em-po.

N.B.—To the above succeed progressive numbers increasing by multiples of ten up to sixty enumerations, counting 100 millions as the ninth. These sixty enumerations are used for astronomical and astrological purposes. Sanskrit equivalents exist only up to the fifty-first enumeration. See Rai Sarat Chandra Das Bahadur's Dictionary, article གྲངས་ GRAṄGS (*Dang*).

II.—*The Cardinal Numbers*, according to ཀའ་ཁྲི་རྒྱུ་གྲངས་ KA-K'AI
ÑAM-DANG, *Alphabetical Enumeration*.

The following system of Numerical Notation is employed by Tibetans in their Registers, Indices, and the like. It only goes up to 300, and consists of an adaptation of the ཀའ་ཁྲི་. It may be regarded as the equivalent of our own method of Notation by means of the Roman letters.

1	to	30	ཀཾ, ཁྲླ, ཀྲླ, and so on to	ཨྲླ
31	,,	60	ཀཾ, ཁྲླ, ཀྲླ, ,, ,, ,, ,,	ཨྲླ
61	,,	90	ཀྲླ, ཁྲླ, ཀྲླ, ,, ,, ,, ,,	ཨྲླ
91	,,	120	ཀྲླ, ཁྲླ, ཀྲླ, ,, ,, ,, ,,	ཨྲླ
121	,,	150	ཀྲླ, ཁྲླ, ཀྲླ, ,, ,, ,, ,,	ཨྲླ
151	,,	180	ཀྲླ, ཁྲླ, ཀྲླ, ,, ,, ,, ,,	ཨྲླ
181	,,	210	ཀྲླ, ཁྲླ, ཀྲླ, ,, ,, ,, ,,	ཨྲླ
211	,,	240	ཀྲླ, ཁྲླ, ཀྲླ, ,, ,, ,, ,,	ཨྲླ
241	,,	270	ཀྲླ, ཁྲླ, ཀྲླ, ,, ,, ,, ,,	ཨྲླ
271	,,	300	ཀྲླ, ཁྲླ, ཀྲླ, ,, ,, ,, ,,	ཨྲླ

NOTES.

1.—PRONUNCIATION.

The Colloquial custom of pronouncing the prefix of a second syllable with, and as though it were part of, the preceding syllable, is really incorrect, and is not followed in Literary Tibetan. Thus, འུ་ཁྲླ་མེད་ *Eleven*, pronounced CHU'-CHI' in Colloquial, is pronounced CHU-CHI' in Literary Tibetan. So འུ་ཁྲླ་མེད་ *Fourteen*, pronounced CHUR-ŹHYI in Colloquial, is pronounced CHU-ŹHYI in Literary Tibetan.

2.—AFFIXES.

འུ་ཁྲླ་ T'AM-PA, signifies *full*, or *complete*, and is almost exclusively used with the full tens, up to and inclusive of a hundred; meaning thereby a collective body, or whole lot, of any of those numbers. It is, however, similarly, but much less frequently, applied to numbers *below* ten.

After a hundred and with thousands འུ་ཁྲླ་ T'A' is used. Also after expressions denoting periods of time, such as འུ་ཁྲླ་མེད་ DUN-T'A', *a week*; འུ་ཁྲླ་མེད་ DA-T'A', *a month*.

With numbers above thousands ཨ་ Ts'o; is used.

As regards all these affixes, however, their use or non-use is quite optional.

3.—CONJUNCTIONS.

Note that where units are connected with some multiple of ten, the conjunction used is different for each series. In the 20 series it is ཨ་ TSA; in the 30 series, སོ་ SO; in the 40 series, ཞེ་ ZHYE; in the 50 series, ང་ NGA; in the 60 series, རེ་ RE; in the 70 series, རོན་ DÖN; in the 80 series, གུ་ GYA; in the 90 series, གོ་ GO. With the hundreds it is ངང་ DANG. It would not, however, be wrong to use ངང་ DANG in all cases. In Literary Tibetan both ངང་ DANG, and one of the other conjunctions (usually) ཨ་ TSA, are used together. Thus ཨོང་ངང་ཨ་གསུམ་ TONG DANG TSA SUM, 1003. This is not done in the Colloquial.

In the Colloquial the short forms ཨ་གཅིག་ TSAĞ-CHI', 21; ཨ་གཉིས་ TSAĞ-NYI, 22; སོ་གཅིག་ SOĞ-CHI', 31; སོ་བཞི་ SOB-ZHYI, 34; and the like, are very often heard instead of the longer forms, ཉི་ཤུ་ཨ་གཅིག་ NYI-SHU-TSAĞ-CHI', 21, etc.

When dates are being stated or enumerated, the ཨ་ TSA, or ངང་ DANG in the 20 series is dropped, and the form with ཉེ་ NYER is used, e.g. ཉེ་བརྒྱད་པ་ NYER-GYÈ'-PA, the 28th.

4.—THE INDEFINITE ARTICLE, see § 28.

5.—APPROXIMATE NUMBERS.

Expressions like *two or three*, *nine or ten*, are rendered by putting the numbers in immediate juxtaposition. EX. གཉིས་གསུམ་ NYI-SUM *two-three*; གུ་བཅུ་ GUĞ-CHU, *nine-ten*. If the speaker likes, he may

add ཅིག་ CHİ', *a or an*, to any of these expressions. Thus, གཉིས་
གསུམ་ཅིག་ NYI SUM CHİ', *Two or three*.

Another method is to employ the adverb ཅུ་ TSAM, *About, Just about, As many as*. EX. སོ་གཅིག་ཅུ་ SOG CHİ' TSAM, *About 31, or As many as 31*; or the adverbs ཉ་ལམ་ HA-LAM, ག་ཆེན་ GA-CH'EN, ཚུ་ TSAR, or དབྲུམ་ལ་ DAM-LA, signifying *nearly, almost*. In these cases the adverb follows the numeral it qualifies.

6.—ORDINAL NUMBERS.

The first is rendered དང་པོ་ DANG-PO, and *The very first* ཇི་དང་པོ་ JE-DANG-PO. With these exceptions the ordinals are merely the cardinals plus the particle ག་ PA. EX. གཉིས་པ་ NYI-PA, *The second*; བཅོལ་པ་ CHÖ-NGA-PA, *The fifteenth*; ཉེར་གསུམ་པ་ NYER-SUM-PA, or ཉེ་ཤུ་གསུམ་པ་ NYE-SHU SUM-PA, *The twenty-third*.

7.—DISTRIBUTIVE NUMBERS.

When simple numerals are repeated in juxtaposition, e.g. གསུམ་གསུམ་ SUM-SUM, *Three-three*, the meaning may be either *three each*, or *three at once*, or *three at a time*, or *in threes*, according to the way the sentence is framed. For instance, phrases like *Three at a time*, or *In threes*, or *One at a time*, are rendered by help of the expression གུས་ནས་ J'Ä-NÄ, or CHÄ NÄ, literally *Having done* or *Having made*. Thus:—

ཁོ་ཚོ་སུམ་སུམ་གུས་ནས་བྲོན་སོང་།

They set out in threes, or three at a time.

ཁོ་ཚོ་རེ་རེ་གུས་ནས་ཕེབས་བྱུང་།

They arrived one by one, or one at a time.

Expressions like *Three each*, *Two each*, *One each*, are rendered by རེ་རེ་ RE-RE and a repeated numeral, but without the གུས་ནས་ J'Ä-NÄ.

Thus :—

མི་རེ་རེ་ལ་སྒྲོར་གྱི་སྒྲུམ་སྒྲུམ་གྱི་བ་སྒྲོར་།

Each man got three rupees.

དོས་པ་རེ་རེ་ལ་སྒྲོར་མི་རེ་རེ་ཕྱེར་།

Give each coolie one rupee.

In the case of composite numerals like དོན་གཅིག་ DÖN-CHI', *Seventy-one*, only the last number of the compound is repeated. Ex.:— དོན་གཅིག་གཅིག་ DÖN-CHIG-CHI', *Seventy-one each, seventy-one at a time, or In seventy-ones.*

8.—AGGREGATES.

Expressions like *The two together, or Both, or All three, or The whole ten*, may be rendered with the aid of the particles ཀྱི་ KA, or ཅ་ CHA, or གྱི་ PO, affixed to the cardinal. Ex.: གཉིས་ཀྱི་ NYI-KA, *Both, or The two together*; གསུམ་གྱི་ SUM-PO, *All three, or The three together*; གུ་ཅ་ GU-CHA, *The whole nine.*

གྱི་ PO, thus affixed, may also signify *the aforesaid*, if the context so requires.

9.—FRACTIONS.

These are usually expressed by adding the word ཚ་ CH'A, *Part*, to the cardinal, which is sometimes put in the Genitive Case. Thus:—

$\frac{1}{3}$ rd is rendered by གསུམ་ཚ་ SUM-CH'A.

$\frac{1}{4}$ th „ „ „ བཞི་ཚ་ ZHYI-CH'A.

$\frac{1}{2}$ nd „ „ „ སྒོ་གཉིས་ཚ་ SOG-NYI CH'A, or

སྒོ་གཉིས་ཀྱི་ཚ་ SOG-NYI KYI CH'A.

$\frac{1}{60}$ th „ „ „ བརྒྱ་ཚ་ GYA-CH'A or བརྒྱའི་ཚ་ GYAI-CH'A.

$\frac{1}{600}$ th „ „ „ རྩེང་ཚ་ TONG-CH'A, or རྩེང་གི་ཚ་ TONG-
GI-CH'A.

$\frac{1}{3}$ rd „ „ „ གསུམ་ཚ་གཉིས་ SUM-CH'A NYI.

$\frac{1}{4}$ th „ „ „ བཞི་ཚ་གསུམ་ ZHYI-CH'A SUM.

As regards $\frac{1}{2}$, there is a special expression, namely, ཕྱེད་ཀྱི་ CH'E'-KA.

$1\frac{1}{2}$ may be rendered two ways: either གཅིག་དང་ཕྱེད་ཀྱི་

CHI' DANG CH'È'-KA, or རྩེད་དང་གཉིས་ CH'È' DANG NYI,
With a half, two. The latter is the commoner usage in
the Colloquial.

3½ is rendered གསུམ་དང་བཞི་ཅུ་ SUM DANG ZHYI-CH'A, or
བཞི་ཅུ་གསུམ་དང་བཞི་ ZHYI-CH'A SUM DANG ZHYI, With
¾ths four.

མགོ་པས་ཅ་ལག་ཀུན་མ་ཀླ་བའི་བུ་ཆ་ཐོབ་བྱང་། The leader received one-tenth
of the booty.

10.—ADVERBIAL CARDINAL NUMBERS.

Expressions like *Once, Twice, Thrice, Four times*, etc., are rendered
by the word ཚར་ TS'AR, or བྱངས་ T'ENG, *Time*, followed by the
desired cardinal number. EX.:—ཚར་གཅིག་ TS'AR-CHI', or བྱངས་གཅིག་
T'ENG-CHI', *Once*; ཚར་གཉིས་ TS'AR-NYI, or བྱངས་གཉིས་ T'ENG-NYI
Twice; ཚར་གསུམ་ TS'AR-SUM or བྱངས་གསུམ་ T'ENG-SUM, *Thrice*; ཚར་
བཞི་ TS'AR-ZHYI or བྱངས་བཞི་ T'ENG-ZHYI, *Four times*.

Another word with the same signification, as ཚར་ T'SAR and
བྱངས་ T'ENG is ལན་ LÂN, but it is not so much used in the Colloquial.

Other expressions that may here be mentioned are:—

ལམ་སང་ LAM-SANG: *At once, Forthwith, Straightway, Immediately.*

ད་རྒྱང་ཚར་གཅིག་ DA RUNG TS'AR-CHI': *Once more.*

ད་རྒྱང་ཚར་གཉིས་ འུ་རུང་ TS'AR-NYI }
ད་རྒྱང་བྱངས་གཉིས་ འུ་རུང་ T'ENG-NYI } *Twice more.*

ཆོར་ TS'ER, *A separate time or occasion, or instance.*

ཆོར་ཆོར་ TS'ER TS'ER, *Many times, On separate occasions, Repeatedly.*

ཤུག་ཆོར་ SHUG-TS'ER. *A separate time or occasion.*

ཆར་མང་པོ་ TS'AR MANG-PO: *Many times.*

ཆར་མང་པོ་རང་ TS'AR MANG-PO RANG (with negative): *Not many times.*

Once upon a time, or Once, or One day, referring either to the past or the future, may be rendered དུས་ཚར་ (or ལན་, or བེངས་) གཅིག་ (ཞིག་ or འེག་) DÜ TS'AR (or LÄN, or T'ENG) CHI' (ZHYI', or SHI'); or དུས་རེ་ཞིག་ DÜ-RE-ZHYI', or དུས་རེ་ཞིག་གི་ཚེ་ DÜ-RE-ZHYIG-GI TS'E.

11.—ADVERBIAL ORDINAL NUMBERS.

These are formed by adding ར་ RA, to the ཤོ་ PO, or ཤ་ PA, of the ordinals. Ex. :—

དང་པོར་ DANG-POR : *Firstly*.

གཉིས་པར་ NYI-PAR : *Secondly*.

ཅུ་གཅིག་པར་ TSAĞ-CHIG-PAR : *Twenty-one'thly (= Twenty-firstly)*.

12.—DEFINITE AND INDEFINITE NUMERALS.

Among these may be classed the following :—

གཉིས་ཀ་ NYI-KA, *Both*, e.g., འདི་གཉིས་ཀ་དེ་གཉིས་ཀ་ *Both this and that*.

གཤམ་མཛེས་པོ་གཉིས་ཀ་སླེབས་པ་རེད་ *Both the pretty girls have arrived*.

སྤྱ་ཡང་ SU-YANG, *Anybody* ; (with a negative) = *None, Nobody*.

ག་གཞི་ GA-GÄI, *Anything* ; (with a negative) = *None, Nothing*.

The Literary forms of ག་གཞི་ GA-GÄI, are གང་ཡང་ GANG-YANG, and ཅི་ཡང་ CHI-YANG.

Another expression is གཅིག་ཡང་ CHIG-YANG, *Even one* ; (with a negative)—*None, Nobody, Nothing*.

EXAMPLES.

ཁོ་ཚོ་འདི་ནང་ནས་སྤྱ་ཡང་སླེབས་མ་བྱུང་། *None of them arrived.*

ངས་ཁོ་ཚོ་འདི་ནང་ནས་སྤྱ་ཡང་ངོ་ཤེས་ཀྱི་ *I know none of them.*

མེད།

ཅ་ལག་དེ་ཚོ་ནི་ནང་ནས་ང་ལ་ག་གཞི་ལོས་ *None of these things will suit me.*

ཀྱི་མ་རིད་ or རྟོས་པོ་མ་རིད།

འདི་གཉིས་ཀའི་ནང་ནས་གཅིག་གིས་ཡང་
 མེ་ཡོང་། *None, or neither of these two will*
do.

Expressions like *A whole* (something), *An entire* (something), *A complete* (something), *A full* (something), are rendered by གང་ག་ *GANG-GA*, གང་ཁ་ *GANG-K'A*, or simply གང་ *GANG*, or གང་ *GANG* ; and the word གཅིག་ *CHI', one*, or ཅིག་ *CHI', A, An*, is not made use of at all in such cases. EX. :—

དམག་མི་ཚོས་གྲང་གོ་ག་ཕྱང་ཁ་ (or ཕྱང་) *The soldiers are roasting a whole ox.*
 རྫོང་གྱི་འདུག།

འདི་སྐད་ཀྱང་ཁ་མ་རེད། *This is not a complete story.*

ང་ལ་གསོལ་ཆ་ཞུ་དག་གང་གནང་ཅིགས་། Please give me a full cup of tea.
གནང་།

Entirely is rendered by ऋँ. ऋँ'-6E, used only with a negative.

Thus :-

ཆེས་དེ་ཚོ་ཁྲིག་ཁྲིག་བད་དེ་མ་རེད། *Those accounts are not altogether (or entirely) accurate.*

All, whole, entire, may also be rendered by ཐམས་ཅད་ T'AM-CHĀ', ཚང་མ་ TS'ANG-MA, and གང་ཁ་ GANG-K'A, or གང་ག་ GANG-GA. EX:—

ལམ་སང་ཚོགས་གམས་ཅད་ཡལ་སོང་། Suddenly the whole crowd disappeared.

སྒྲེས་དམན་དེ་གམས་ཅད་ཞིན་སོང་། *All the women were frightened.*

དེ་གམས་ཅད་ DE T'AM-CHÄ', not དེ་ཚོ་གམས་ཅད་ DEN-TSO T'AM-CHÄ':
They all.

མང་ GANG, or གང་ GANG, is also used in connection with weights and measures instead of ཅེག་, or ཅེག་ CHI', *One, A, An*.

So also, in connection with weights and measures and the Tibetan monetary system, དོ་ DO, is used instead of གཉིས་ NYI, *Two*, and signifies *A couple*. Otherwise the word for *a couple* is ཆ་ CH'A.

But a phrase like *Two-legged*, or *Three-legged*, is rendered with the particle བ་, thus:—ཁྱང་གཉིས་པ་ or ཁྱང་སྟུང་པ་ Here བ་ means *possessed of*.

Other expressions are: གཉིས་ལྔ་བ་ *Double, or Two-fold*; གཉིས་སྐྱེས་ *Twice-born*; གཉིས་ཆར་གྱིས་ *Every second day*.

13.—NOUN SUBSTANTIVES.

ཚོ་ Ts'o, the Plural-sign used in the Colloquial, is never expressed, either in speech or in writing, after a numeral adjective, or numeral adjectives, the noun-substantive thereby qualified always remaining in the singular. Ex.:—

མི་གསུམ་ (not མི་ཚོ་གསུམ་) ཁྱོད་དང་ *Three men will go with you.*
མཉམ་དུ་ཕྱིན་ཡོང་།

14.—NOTATION BY LETTERS.

The use of the ཀ་ཁ་འི་ནམ་གངས་ KA-K'AI NAM DANG, or *Alphabetical Enumeration*, has already been explained (See § 26 II). In this connection, when references in Indices, or Registers, or to quotations from learned works are being cited, it is customary to qualify the numeral letter by affixes such as པ་ PA, བར་ PAR, and པ་ལ་ PA-LA, of which the first denotes the Book, Register, Index, or the like, to which reference is being made, and the last two denote that the particular quotation or citation is to be found in some particular Book, etc.

Ex. :—

ཐོ་ཨ་པ་ T'O A-PA : *Register No. 30.*

པོ་ཏི་ཁ་ཨ་པར་ PO-TI'K'A-PAR : *In Volume No. 2.*

ཐོ་ག་པ་ལ་ T'O GA-PA-LA : *In Index No. 3.*

CHAPTER II.

ETYMOLOGY.

§ 27.—THE DEFINITE ARTICLE.

1. The Definite Article THE (which is really only an abbreviation of THAT) is represented in Tibetan in various ways, the principal being the words འདི་ *DI*, and དེ་ *DE*, of which the former is usually said to mean *This*, and the latter *That*.

Properly, འདི་ or དེ་ when used at all, should always follow the noun or adjective which it distinguishes.

As a rule it is only used when the distinguishing or demonstrative idea is intended to be conveyed.

EXAMPLES :—

མི་འདི་དང་པོ་སྐྱབས་བྱུང་།

This man arrived first.

ཁྱེད་ཀྱིས་བཏང་བའི་མི་བཟང་པོ་དེ།

The good man whom you sent.

བུ་མོ་མཛེས་མོ་དེ།

That pretty girl.

As a matter of fact Tibetans altogether discard the article in conversation, unless they really desire to express the demonstrative or distinguishing idea.

EXAMPLES :—

མི་ཡོང་གི་འདུག།

The man is coming.

སྒྲིཅ།

Shut the door.

སྒྲིུང་ཕྱིས།

Open the window.

A distinction, however, in the use of འདི་ and དེ་ is made between the *nearer* and the *remoter* relation, in regard both to *time* and *space*.

For instance, when the article is intended to distinguish some person or thing already referred to; but to whom or to which reference is again being made, then, on the occasion of the second or any subsequent reference, Tibetans use དེ་ DE; འདི་ DI having been used on the occasion of the first reference.

EXAMPLE :—

མི་དེ་སློབ་སྟོན་གྱི་།

The man has arrived (referring to somebody already mentioned).

Notice also how འདི་ and དེ་ are used in a phrase like this :—

འདི་ཁ་སྐོར་པ་ (or ཁ་སྐོར་) ཡོང་སྟེང་གི་མཁན་ གྱི་བང་ཆེན་དེ་རེད། *This is the messenger who came yesterday.*

(N.B.—ཁ་སྐོར་པ་ yesterday, is Colloquial, ཁ་སྐོར་ is Literary).

So, if on the occasion of the first reference, the object distinguished was a distant object, then དེ་ would be used; འདི་ being employed to distinguish a near or present object. Ex. :—

མི་དེ་ཁ་སྐོར་པ་ (or ཁ་སྐོར་) ཡོང་སྟེང་གི་མཁན་ གྱི་བང་ཆེན་དེ་རེད། *That man (referring to somebody at a distance) is the messenger who came yesterday.*

When, moreover the article distinguishes first one and then another of two objects, both of which are present, and which are being contrasted, or to which an alternative reference is being made, then, in the case of the one, འདི་ would be used, and, in the case of the other, དེ་ Ex. :—

མི་འདི་འགྲོ་མ་ཐུག་པ་དང་མི་དེ་འགྲོ་གི་ རེད། *This man cannot go, but that man can go (will go).*

Practically, therefore, in addition to representing the article THE, འདི་ and དེ་ respectively also represent the distinguishing adjectives THIS and THAT. They also respectively represent THIS ONE and THAT ONE; HE, SHE, IT.

PLURAL.

The Colloquial plural of འདི་ is འདི་ཚོ་ (pronounced DIN-TS'o),
The, These, They: and that of དེ་ is དེ་ཚོ་ (pronounced DEN-TS'o)
The, Those, They.

Both articles, however, are often used in the singular to distinguish collective nouns. In such cases they precede the word they distinguish. Ex. :—

འདི་གསུམ།	<i>These three</i>
དེ་ལྔ།	<i>Those five.</i>
འདི་ཐམས་ཅད།	<i>All these.</i>
དེ་རྣང་ཁ།	<i>All those.</i>

The following is Literary :—

གསུང་དྲི་ཀླན་སེམས་ལ་གིན་དྲུ་འཕྱོད་པ་ ཞིག་བྱུང་།	<i>All these sayings pleased greatly.</i>
--	---

Where a plural noun is qualified by an adjective, and the whole is distinguished by the article, it is the article which takes the plural sign ཚོ་ Ts'o, and it is the ཚོ་ which takes whatever case-sign there may be.

Ex. :—

ངས་ཁྱ་མ་ཡིན་ཏན་ཆེན་པོ་འདི་ཚོ་ལ་ལབ་ གྱི་ཡིན།	<i>I shall speak to these learned lamas.</i>
--	--

2. Another method by which the Definite Article is represented is by using the particle ནི་ NI; but this is rather Literary than Colloquial. In a long and involved sentence it may be placed after the principal noun, or noun-phrase, so as to distinguish it prominently. It may also be used to emphasize a particular word or expression, and may even be employed in addition to འདི་ or དེ་.

Ex. :—

ར་སགོ་བཅུ་གཉིས་ནི།

The twelve ra-gos (or ra-heads).

མི་ནི་སེམས་ཅན་ཀུན་ལས་ཁྱད་དུ་འཕགས།

*Mankind are the noblest of all animals.*བཀའ་དེ་ནི་དགོན་མཆོག་དང་མཉམ་དུ་
བཞུགས་པ་དང་།*And the word was with God
(John i. 1.)*

3. The functions of the Definite Article are sometimes performed by the particles པ་ PA and བོ་ PO, when affixed to numerals. (See § 26, Notes 6, 8, 14.)

4. The particles བོ་ PO, པ་ PA, ཁ་ K'A, etc., as performing the function of the Definite Article in connection also with nouns and adjectives, are used when the idea of *individuality*, or *definiteness*, is particularly desired. Thus, རྒྱལ་བོ་ཆེན་པོ་ *The great king*. But they are also sometimes discarded. Thus, རྒྱལ་ཆེན་བཞི་ *The four great kings*. They are also discarded in enumerations like the following :—

ཆེ་ཆུང་།

Great and small.

སྐྱེ། སྐུ། རྒྱ། འཆི།

Birth, Old age, Sickness, Death.

The conjunction དང་ DANG, *And*, is also discarded in such expressions.

The particles under notice and conjunctions are also discarded in enumerations of nouns that are in apposition or contrast. Ex. :—

རེ་དོགས།

Hope and Fear.

དགེ་སྲིད།

Virtue and Vice.

གནས་ས།

Heaven and Earth.

In a sentence like རེ་གི་ཀ་བ་ (otherwise རེ་བའི་ཀ་བ་) *The pillar of hope*, the particle is omitted from the first noun, རེ་བ་ *Re-wa*, and annexed only to the second.

Sometimes however a phrase is contracted and the particle omitted in both its members. Ex. : རི་ཀླ་ *The pillar of hope.*

5. The student may also be reminded of the various affixes set out at the end of § 24, since they too occasionally perform the functions of the Definite Article.

§ 28.—THE INDEFINITE ARTICLE.

1. ཅིག་ *A, An, Some*, is a modification of གཅིག་ *One*, and is seen in the following forms, which may be used even in the Colloquial, if it is desired to be very correct, though as a matter of fact the form ཅིག་ *CHI'* is the one most favoured:—

ཅིག་ after final ག་, ད་, or བ།

ཞིག་ after all vowels, or after final ང་, ཀ་, ཁ་, ར་, or ལ།

ཤིག་ after final ས།

2. Being an adjective when it qualifies a noun, and an adverb when it qualifies an adjective, its place in the sentence is immediately after the noun, or noun and adjective, that it qualifies. Ex. :—

དྭ་ཞིག་ (or ཅིག་)། *A horse.*

སྒྲིབ་ཅིག་། *A virtuous man.*

དྭ་ཅིག་དང་ཤིང་དྭ་འཁོར་ལོ་ཅིག་། *A horse and a carriage.*

3. ཅིག་ and not the noun or adjective to which it is annexed, takes the case-sign, but only in what we would call the Nominative. In the other cases ཅིག་ is usually dropped. Ex. :—

དྭ་ཁྱད་སྐུ་རྩི་ཅིག་གིས་ང་ཚོའི་གཟན་པ་
བཟས་པ་རེད། *A strange horse has eaten our hay.*

ང་གཙང་པོའི་འགྲམ་ལ་བསྐྱད་ཀྱི་ཡོད། *I live near a large river.*

4. Annexed to approximate numerals, it signifies collectiveness.

Thus :—

མི་གསུམ་བཞི་ཞིག།

A group of three or four men.

དམག་སྒར་གྲོང་ཕྱུག་གཅིག་གཉིས་ཤིག།

A force of one or two thousand soldiers.

5. Used with the adverb ཅམ་ TSAM, *About*, it signifies SOME. Thus :—

ལྷག་བདུན་ཅུ་དྲུག་བཅུ་ཅམ་ཞིག།

Some seventy or ninety sheep.

Another expression for SOME is ཁ་ཤས་ K'A-SHÄ, and another is ཏོག་ཙེ་ TOG-TSE.

The Literary form of ཁ་ཤས་ is འབར་ཞིག་ Ā-ZHYI'.

A few, Solely, Only, Alone, may be rendered in Colloquial by ཏོག་ཙེ་ TOG-TSE, ཤ་སྟག་ SHA-ŸA', and གཅིག་པོ་ CHIĆ-PO; and in Literature by འབར་ཞིག་ BÄ-ZHYI'.

6. Affixed to Interrogative Pronouns, the Article signifies (in Literary Tibetan) *Whoever, Whatever, Whichever, Anyone, Anything*. Thus :—

སྤྱི་ཞིག་བྱིས་པའི་མིག་གིས་བརྟན་ཡང་ etc.

Whoever with loving eyes should even regard, etc. (S.C.D.), i.e. anyone who, etc.

དེའི་ནང་ལ་གང་ཞིག་ (or ཅི་ཞིག་) མི་
འདུག།

There is nothing (anything, with negative) in it.

The Article is also used thus in Literature :—

གང་ཞིག་ཁ་མཐུ་ཁྱིན་གྱིས།

On account of some law-suit.

ཅི་ཞིག་དུ་དགོས།

What (is it) wanted for?

ཅི་ཞིག་ན།

Once, on some occasion, some time.

ཅི་ཞིག་ནས།

After a little, some time afterwards.

7. Affixed in any of its appropriate forms to a verbal root, it imports in Literature the Imperative Mood as addressed to servants and inferiors, and also the Hortative and Optative Moods. Thus :—

བྱོས་ཤིག།

Do ; Let do.

བྱོས་ཤིག།

Let..do ; may..do ;

བྱེད་པར་བྱར་ཅིག།

May .be done.

In the Colloquial also it is frequently used to express an emphatic order, and commonly takes the form ཤིག་ SHI', though it would be more correct to say ཤིག་ SHI', ཞིག་ ZHYI', or ཅིག་ CHI', according to rule. Ex. :—

མགྱོགས་པོར་བྱོས་ཤིག།

Run quickly.

སྒྲིབ་པར་བྱོས་ཤིག།

Shut the door.

ཁ་བརྒྱུ་མས་ཤིག།

Be quiet.

8. Here may also be mentioned གང་ཡང་ ANY. Ex. :—

དེ་རིང་སྐད་ཆ་གསར་བ་གང་ཡང་ཡོད་དམ། *Is there any fresh news to-day ?*

§ 29.—THE NOUN.

A.—Structure.

1. The Tibetan Noun ends in either a consonant or a vowel, and is either :—

(a) A MONOSYLLABLE WITHOUT ANY AFFIXED PARTICLE, and either without or with any vowel-sign, head-letter, subjunct or prefix. Ex. :—

ཉི་ Fish ; བྱ་ End ; ལ་ Mountain-pass ; འ་ Flesh ; མ་ Earth, soil, ground, place ; མི་ Man ; མེ་ Fire ; རྒྱ་ Water ; བྱ་ Bird, fowl ; མགྱོ་ Head ; སྒྲི་ Door ; འུ་ Deer ; མ་ Wound ;

ལོ་ Year ; ལྗོ་ Food, provisions ; དབུ་ Head (Honorific) ; སྒ་ Hair (Human, on head).

- (b) A MONOSYLLABLE, SIMPLE OR COMPLEX, WITH AN AFFIXED PARTICLE, such as བ་, བོ་, བེ་, བ་, བོ་, མ་, མོ་, ཀ་, ཁ་, ག་, ཅ་, ཅེ་, ཅུ་, བྱ་, འ་, འུ་, འུ་, འུ་, and which particle sometimes indicates the gender. Ex. :— ལྷ་པོ་ Fox ; ལྷ་མོ་ Vixen ; ཡ་པ་ Father ; ཡ་མ་ Mother ; བྱི་མོ་ Bitch ; བྱ་པོ་ Cock-bird ; བྱ་མོ་ Hen-bird ; གྲུ་པ་ or རྩོན་པ་ Monk ; རྩོན་མ་ Nun ; རྩོན་མ་ Mare ; སྒྲ་པོ་ Son ; སྒྲ་མོ་ daughter ; ལུག་པོ་ Ram.

Sometimes, however, the particle does not indicate gender. Ex. :— སྒྲ་མ་ A mountain-shrub ; རི་མ་ Day, sun ; དགོང་མོ་ Evening ; ལྷ་མ་ Monk, priest ; རོལ་མོ་ Music ; སྒྲང་མ་ A kind of tree ; ལྷ་བ་ BA-WA, Goitre ; བཤའ་མ་ Pledge ; སྒྲུ་མ་ Envelope, wrapper.

Sometimes the particle serves merely to differentiate the meanings of roots otherwise similarly or somewhat similarly spelt. Ex. :—

སྟོན་པ་ To show, to teach ; but སྟོན་ཁ་ Autumn ; ཀྲང་ Marrow, pith, descent, origin ; but ཀྲང་པ་ Foot ; བཤའ་ Confidence ; but བཤའ་སྒྲ་ The expanded hood of a snake.

If the particle is either བ་, བ་, བོ་, or བོ་, it may be and often is dropped (especially when followed by an adjective), without affecting the meaning of the word. Ex. :—

སྒྲང་པོ་ཆེན་པོ་། སྒྲང་ཆེན་

The or a great elephant.

སྒྲུ་པོ་ཆེན་པོ་བཞི་། སྒྲུ་ཆེན་བཞི་

The four great kings.

Some of such particles perform the functions of DIMINUTIVES. Thus, in the case of འུ་, the inherent ཡ་, or ཡོ་, of the final or the

only consonant of the noun, is turned into ཨི, and is followed by the particle. Ex. :—

ཉ་ *Fish* ; ཉེའུ་ *Little fish* ; བ་ *Cow* ; བེའུ་ *Calf*.

In other cases the final consonant, if a ག, is cut off the noun, and turned into a second syllable, to which *Zhyab-kyu* is added. Ex. :—

ཕྱག་ *Hand* ; ཕྱུ་ *Little hand* ; ཕྱག་ *Child* ; ཕྱུ་ *Little child* ; ལྷག་ *Sheep* ; ལྷུ་ *Lamb*.

In other cases the Diminutive particle is simply added to the primitive noun as it stands. Ex. :— མི་ *Man* ; མིའུ་ *Mannikin* ; ཡན་ *Sack* ; ཡན་འུ་ *Sacklet*.

Another way of expressing the Diminutive is to qualify the noun by the adjective ཆུང་ *Small*. Ex. :—

མགོན་ཁང་ཆུང་ *A little inn.*

སྡོའ་ཆུང་ *A little mind, narrow mind.*

Or lastly—

(c) A DISSYLLABLE, OR EVEN A POLYSYLLABLE, either without or with a particle. Those nouns, and especially the polysyllabic nouns, which are mostly proper names, and sometimes even amount to phrases, are often comparatively modern words which have either gradually developed or been deliberately compounded out of originally simple elements. Ex. :—

ཁྱུང་ཁྱུང་ *Chair* ; ཁྱི་མི་ *Cat* ; མི་སྤྱ་ *Layman* ; ཆད་ཡིག་ *Contract* ; བརྩོན་འགྲུམ་ *Diligence, industry, zeal* ; ཁྱོང་ཁྱོང་ *City* ; ལྷ་རྩོན་པ་ or བར་མི་བྱེད་མཁན་ *Advocate or pleader* ; ལྷ་བོ་ *Petitioner* ; ལྷ་ལྷུ་ *NYE-ZHYU, Petition* ; བ་སྒྲན་པ་ *Gamester, juggler with words* ; བ་མ་ཁ་ *Tobacco* ; བྱི་མ་ལེབ་ or བྱི་འཕྲིན་མ་ *CH'EN-DEM-MA. (Colloquial), or བྱི་མ་བྱི་མ་མ་ (Literary), Butterfly.*

N.B.—Words with the definite particles བ་, གོ་, etc. are generally used without the article འདི་, or དེ་, unless the latter is intended to express *This* or *That*.

2. Besides the particles above referred to, mention may be made of མཁན་ *K'AN*, which, annexed to substantives or verbal roots, is extensively used in the Colloquial to signify a person who, in some capacity or character, is connected with some particular act, state, or thing. *Ex.* :—

སྒྲུང་མཁན་ *Guard* : ཉམ་པ་བཤད་མཁན་ *Liar* : མིག་འཕྲུལ་སྒྲུན་མཁན་
Magician : རྩོམ་མཁན་ *Author* : མགོ་སྐོར་གཏོང་མཁན་ *Deceiver* : མི་བསད་
མཁན་ *Murderer* : ལན་སྒྲུན་མཁན་ *Informant*.

In book-language the following may be found :—

གར་མཁན་ *Dancer* : ལམ་མཁན་ *Guide* : རྒྱུང་བྲུ་མཁན་ *Flutist* :
ཕི་ཤྭང་མཁན་ *Violinist, harpist* : ཤིང་མཁན་ *Joiner, carpenter* : གཞུ་
མཁན་ *Bow-maker* : བཟོ་མཁན་ *Artisan, worker* : ས་མཁན་ *Peasant,*
agriculturist, rañat.

Such compounds in མཁན་ (at least in the Literary language) may take the indicative particles བ་, གོ་, མ་, or མོ་, as expressive not only of the definite or indefinite article but also of gender. *Ex.* :—

འགྲོ་མཁན་པ་ (Masculine)	}	<i>A Walker, The Walker.</i>
འགྲོ་མཁན་མ་ (Feminine)		
འགྲོ་མཁན་པོ་ (Masculine)	}	<i>Ditto.</i>
འགྲོ་མཁན་མོ་ (Feminine)		

3. Instead of མཁན་ use is sometimes made of the verb བྱེད་པ་ *To do*.

Ex. :—

བྱེད་པ་པ་	}	(Masculine)	}	<i>A doer, The doer.</i>		
བྱེད་པ་						
བྱེད་པ་པོ་						
བྱེད་པོ་						
བྱེད་པ་མ་	}	(Feminine)				
བྱེད་མ་						
བྱེད་པ་མོ་						
བྱེད་མོ་						

Sometimes, even in the Colloquial, both བྱེད་ and མཁན་ are used together, either with or without the Indicative Particles པ་, པོ་, མ་, མོ་, though in the Colloquial these are commonly discarded. Ex. :—

Literary.

འགྲོ་བྱེད་མཁན་	(Common)	}	<i>A walker, The walker.</i>
འགྲོ་བྱེད་མཁན་པ་	(Masculine)		
འགྲོ་བྱེད་མཁན་པོ་			
འགྲོ་བྱེད་མཁན་མ་	(Feminine)		
འགྲོ་བྱེད་མཁན་མོ་			

N.B.—When འདི་, or དེ་ or the indefinite article ཅིག་ is used with any of the above, the indicative particle is discarded, e.g. :—

འགྲོ་བྱེད་མཁན་དེ་	<i>The walker, That walker.</i>
འགྲོ་བྱེད་མཁན་ཅིག་	<i>A walker.</i>

COLLOQUIAL.

སོ་ནམས་བྱེད་མཁན་	<i>Agriculturist, Farmer.</i>
ལམ་གྱུད་བྱེད་མཁན་	<i>Guide.</i>

ཁས་བྱེད་མཁན་ *Guarantor.*

རོགས་བྱེད་མཁན་ *Helper.*

4. བྱེད་, however, is not the only auxiliary that takes the affix མཁན་ in this way. There are others ; for instance, བྱུབ་ Ex. :—

ཚོད་པ་བྱུབ་མཁན་ *Arguer, Reasoner.*

ངར་སྐད་བྱུབ་མཁན་ *Roarer.*

ཕྱི་གྲོ་བྱུབ་མཁན་ *Briber.*

ཚུལ་བྱུབ་མཁན་ *Calculator.*

In fact, the functions of མཁན་, བྱེད་, and བྱུབ་ in this respect, are very similar to those of the Urdu word *وَالَا*, *wālā*, or the Persian words *بان* *bān*, *گار* *gar*, *گَار* *gār*, *کار* *kār*, etc., or even the Tibetan particle *པ་* in words like *གྲུ་པ་* *Scholar, Monk, Disciple, Novice* ; *ལྷ་པ་* *Water-carrier, Bhāsti* ; *རྩ་པ་* *Horseman*, etc.

5. Another common affix of a similar nature annexed to noun-substantives is བཟོ་བ་, or བཟོ་ *Maker, Manufacturer*, etc. Ex. :—

རྩམ་བཟོ་བ་ }
དངོ་བཟོ་ } *Boot-maker.*

ཤིང་བཟོ་བ་ *Carpenter.*

གསེར་བཟོ་བ་ *Goldsmith.*

དངུལ་བཟོ་བ་ *Silversmith.*

ཟངས་བཟོ་བ་ *Coppersmith.*

6. Abstract Nouns.

In the Colloquial these are seldom used, resort being generally had to an adjective phrase. Thus, instead of saying *བྱུལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་བཟང་*

ངན་དེ་ཆེ་གི་རེད་ *The goodness of the Dalai Lama is great*, a Tibetan would probably say གྲུལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ན་ཅང་བཟང་པོ་རེད་ *The Dalai Lama is very good*. When, however, an abstract noun is used, it can be formed in two ways. First, by placing in juxtaposition the roots of two adjectives with opposite meanings, e.g. མང་ཉུང་ *Quantity*, from མང་པོ་ *Much*, and ཉུང་བ་ *Little*; ཉེ་རིང་ *Distance*, from ཉེ་བ་ *Near*, and རིང་བ་ *Far*; བཟང་ངན་ *Goodness*, from བཟང་པོ་ *Good*, and ངན་པ་ *Bad*; and so on. Secondly, by affixing ལེས་ *Lö*, to the root of any adjective, e.g. གསལ་ལེས་ *Brightness, Clearness*, from གསལ་པོ་ *Bright, Clear*; ངན་ལེས་ *Badness*, from ངན་པ་ *Bad*; བདེ་ལེས་ *Goodness*, from བདེ་པོ་ *Good*.

In Literary Tibetan abstract nouns are formed by adding ཉིད་ *Nyid*, to the adjective in its full form, that is, not the mere root, but the root plus one of the indicative particles. Ex. :—

སྲ་ *Easy*, but སྲ་བ་ཉིད་ *Easiness, facility*.

དཀའ་ *Difficult*, but དཀའ་བ་ཉིད་ *Difficulty*.

ཐར་ *Free*, but ཐར་བ་ཉིད་ *Freedom*.

ངེས་ *True*, but ངེས་བ་ཉིད་ *Truth*.

གཞིན་ *Young*, but གཞིན་བ་ཉིད་ *Youth*.

ནག་ *Black*, but ནག་བ་ཉིད་ *Blackness*.

སྒྲོན་ *Mad*, but སྒྲོན་བ་ཉིད་ *Madness, Lunacy*.

སྡུན་ *Tedious*, but སྡུན་བ་ཉིད་ *Tedium*.

B.—Inflexion.

The Tibetan Noun-Substantive is inflected in relation to :—

1.—GENDER.

The names of all males, females and inanimate objects are naturally

masculine, feminine, and common respectively, e.g., མི་ *Man* (m.);
སྐྱེས་དམན་ *Woman* (f.); རྩོད་ *Stone* (c.).

Nouns ending in བ་ or གོ་ or བ་ or བོ་ or with ས་ or སོ་
prefixed or affixed, are generally (in the last two cases always) masculine.
Ex. :—

གྲུ་བ་ *Pupil or novice in a monas-
tery.*

བྱུང་བོ་ *King, Regent, Temporal
Ruler, Rajah.*

དྲ་བོ་ or བོ་དྲ་ *Horse.*

ཕག་པོ་ or པོ་ཕག་ *Hog.*

པོ་གྲུང་ *Bull.*

པོ་གཡག་ *Bull-yak.*

པོ་དྲ་ *Stallion.*

པོ་ཕག་ *Boar.*

ཁ་ཕ་ *Father.*

ཁ་པོང་ *This old chap; I myself.*

གཙོ་བོ་ *Official chief.*

ཚ་བོ་ *Gran'tson.*

But sometimes nouns in བ་ or གོ་ or བ་ or བོ་ are common.

Ex. :—

གཅེས་པོ་ }
བུ་མས་པ་ } *Beloved, Sweetheart,* *Lover.*
འདྲིས་པ་ }

ཚལ་པོ་ }
སྤེ་པོ་ } *Basket.*

ལྗན་པ་ *Patch.*

འགྲུམ་པ་ *Traveller.*

གསང་པ་ *Secret.*

གཡོག་པོ་ *Servant.*

ཁྲ་པ་ *Liquid.*

ཀ་པ་ *Leather.*

བྲ་བོ་ *Bitter buck-wheat.*

Nouns with མ་ affixed, or with མོ་ affixed or prefixed are gene-
rally feminine. Ex. :—

མོ་དམ་ *Mare.*

ཁ་མ་ *Mother.*

ཞབ་དམ་ *Maidservant.*

སྦྲག་མོ་ *Tigress.*

བུ་མོ་ *Daughter, girl.*

ཁྲི་མོ་ }
མོ་ཁྲི་ } *Bitch.*

ཚ་མོ་ *Niece.*

But མ་ and མོ་ do not always denote the feminine gender. Ex. :—

ལོ་མ་ *Leaf.*

པད་མ་ *Lotus.*

གཡུང་མ་ *Beam of wood.*

སྒྲུ་མ་ *Bean.*

དོར་མ་ *Breeches, pants.*

ཐུར་མ་ *Spoon.*

འཇམ་མ་ *Shovel, spade.*

གྲོག་མ་ *Ant.*

ཐིང་ཁྱུ་མ་ *Hawk, kite.*

ཚུད་མོ་ *Sport, game, play.*

ཁྱུ་མོ་ *Chūmbi.*

གྲོགས་མོ་ *Friend.*

དགོང་མོ་ *Evening.*

རེལ་མོ་ *Music, cymbals.*

ལུད་མོ་ *Fun.*

རྩ་བྱ་ཕོང་མོ་ *Grouse.*

གཟིག་མོ་ *Hedgehog.*

བུས་མོ་ *Knee.*

Masculine nouns may be turned into feminine nouns by substituting a feminine affix for a masculine one. Ex. :—

རྩ་མ་པ་ *A man of Lhasa.*

ཁྱུ་གར་པ་ *An Indian.*

བོར་པ་ *A Tibetan.*

ཁྱུ་ནག་པ་ or ཁྱུ་མི་ *A Chinaman.*

བལ་པོ་ *A Nepāli.*

རྩ་མ་མོ་ *A woman of Lhasa.*

ཁྱུ་གར་མོ་ *A woman of India.*

བོད་མོ་ *A woman of Tibet.*

ཁྱུ་ནག་མོ་ or ཁྱུ་མོ་ *A woman of China.*

བལ་མོ་ *A Nepāli woman.*

2.—NUMBER

(a) There are several signs in Tibetan denoting the plural number. e.g.—

ཚོ་ T'so. This is the sign commonly used now in the Colloquial with any kind of noun or adjective.

(b) རྣམས་ N'AM. This is Literary, and is seldom if ever heard in the Colloquial. It is largely used, for instance, in the Tibetan translation of the New Testament. རྣམ་པ་ is used when

things or persons are referred to separately from others, e.g.

ང་རྣམ་པ་ལྔ་ We five.

(c) དག་ DĀ'. This is an elegant substitute for རྣམས།

(d) ཅག་ CHA'. Another book term. Used also in Sikkim and Bütān with personal pronouns, e.g. ང་ཅག་ We, etc.

(e) No plural sign at all need be used when, from the context, it is clear that the plural number is implied. In such cases the noun remains in the singular number. Ex. :—

ལྷ་ས་ལ་ལྷ་ས་མང་པོ་ཡོད་པ་རེད། *There are (I understand) many lamas in Lhasa. Or, Lhasa (I believe) has many lamas.*

(f) When, however, the plural sign is expressly used, it, and not the noun, nor the adjective, if any, takes the case-sign. Ex. :—

མི་བཟང་པོ་ཚོས་ཁོ་ལ་ཐོབ་བྱུང་། *The virtuous men received him.*

(g) When expressly used, the plural sign comes after the noun if there is no adjective and no article, definite or indefinite. Ex. :—

དུས་གྲུག་མི་ཚོ་མགོ་སྐོར་གཏོང་མཁན་རེད། *Men were deceivers ever.*

(h) When there is only an adjective after the noun, the plural sign is annexed to the adjective, not to the noun. Ex. :—

མི་བཟང་པོ་ཚོ། *Good men.*

(i) If, however, the adjective be used as an attribute predicated of the noun, then the plural sign is annexed to the noun, not to the adjective. Ex. :—

མི་ཚོ་བཟང་པོ་རེད། *The men are good.*

(k) If the noun be distinguished by an article, or distinguished by an article and also qualified by an adjective, the plural sign is annexed to the article.

Ex. :—

མི་འདི་ཚོ།

The or these men.

མི་དེ་ཚོ།

The or those men.

མི་བཟང་པོ་འདི་ཚོ།

The or these good men.

མི་བཟང་པོ་དེ་ཚོ།

The or those good men.

མི་དེ་ཚོ་བཟང་པོ་འདུག།

Those men are good.

3.—CASE.

By way of supplementing what has already been said on this subject in § 25, examples are now given of the Declension of Nouns ending in (1) a vowel, (2) final consonants ག or ང; ད, བ or ས; and ན, མ, ར or ལ།

The particular postpositions given are, of course, only examples out of many that might be used.

I.—NOUN ENDING IN A VOWEL.

(i) Singular.

ཟླ་བ་ *Month, or Moon.*

Nom.	}	ཟླ་བ་ <i>Month.</i>
Voc.		
Acc.		

Gen. ཟླ་བའི་ or བ་ཡི་ *Of month.*Agent. ཟླ་བས་ or བ་ཡིས་ *By month.*Dat. ཟླ་བ་ལ་ *To month, or moon.*Loc. ཟླ་བ་ན་ *On moon.*Per. ཟླ་བ་ལ་ *In or during month.*Mod. ཟླ་བའི་ཀླུ་ན་གྱིས་ *On account of moon or month.*Abl. ཟླ་བ་ལས་ *Than month or moon.*Term. ཟླ་བའི་བར་དུ་ *Until month : as far as moon.*

PLURAL.

ཟླ་བ་ཚོ་ *Months, Moons.*

Nom. } Voc. } Acc. }	ཟླ་བ་ཚོ་	<i>Months, Moons.</i>
Gen.	ཟླ་བ་ཚོ་འི་ or ཚོ་ཡི་	<i>Of months, Of moons.</i>
Agent.	ཟླ་བ་ཚོ་ས་ or ཚོ་ཡི་ས་	<i>By months, By moons.</i>
Dat.	ཟླ་བ་ཚོ་ལ་	<i>To months, To moons.</i>
Loc.	ཟླ་བ་ཚོ་ན་	<i>On moons.</i>
Per.	ཟླ་བ་ཚོ་ལ་	<i>In or during months.</i>
Mod.	ཟླ་བ་ཚོ་འི་རྟེན་ལྱིས་	<i>On account of moons or months.</i>
Abl.	ཟླ་བ་ཚོ་ལས་	<i>Than months or moons.</i>
Term.	ཟླ་བ་ཚོ་འི་བར་དུ་	<i>Until months : as far as moons.</i>

(ii) *Similar with Definite Article.*

SINGULAR.

ཉི་མ་ *Sun or Day.*

Nom. } Voc. } Acc. }	ཉི་མ་འདི་	<i>The sun or the day</i>
Gen.	ཉི་མ་འདི་འི་	<i>Of the sun or day.</i>
Agent.	ཉི་མ་འདི་ས་	<i>By the sun or day.</i>
Dat.	ཉི་མ་འདི་ལ་	<i>To the sun or day.</i>
Loc.	ཉི་མ་འདི་ན་	<i>On the sun.</i>
Per.	ཉི་མ་འདི་ན་	<i>During the day.</i>
Mod.	ཉི་མ་འདི་དང་	<i>With the sun or day.</i>
Abl.	ཉི་མ་འདི་ལས་	<i>Than the sun or day.</i>
Term.	ཉི་མ་འདི་འི་ཕྱོགས་ལ་	<i>Towards the sun.</i>

N.B.—In Colloquial the Definite Article is as a matter of fact seldom used.

PLURAL.

ཉི་མ་འདི་ཚོ་ *The suns or days.*

Nom. } Voc. } Acc. }	ཉི་མ་འདི་ཚོ་	<i>The suns or days.</i>
Gen.	ཉི་མ་འདི་ཚོ་འི་	<i>Of the suns or days.</i>
Agent.	ཉི་མ་འདི་ཚོ་ས་	<i>By the suns or days.</i>
Dat.	ཉི་མ་འདི་ཚོ་ལ་	<i>To the suns or days.</i>
Loc.	ཉི་མ་འདི་ཚོ་ན་	<i>On the suns or days.</i>
Per.	ཉི་མ་འདི་ཚོ་ལ་	<i>In or during the days.</i>
Mod.	ཉི་མ་འདི་ཚོ་དང་	<i>With the suns or days.</i>
Abl.	ཉི་མ་འདི་ཚོ་ལས་	<i>Than the suns or days.</i>
Term.	ཉི་མ་འདི་ཚོ་ནས་	<i>From the suns or days.</i>

(iii)—Similar with Indefinite Article.

དགོན་པ་ཞིག་ *A monastery.*

Nom. } Voc. } Acc. }	དགོན་པ་ཞིག་	<i>A monastery.</i>
Gen.	དགོན་པ་ཞིག་གི་	<i>Of a monastery.</i>
Agent.	དགོན་པ་ཞིག་གིས་	<i>By a monastery.</i>
Dat.	དགོན་པ་ཞིག་ལ་	<i>To a monastery.</i>
Loc.	དགོན་པ་ཞིག་ལ་	<i>In a monastery.</i>
Per.	(Not used).	(Not used).
Mod.	དགོན་པ་ཞིག་དང་	<i>With a monastery.</i>
Abl.	དགོན་པ་ཞིག་ལས་	<i>Than a monastery.</i>
Term.	དགོན་པ་ཞིག་ནས་	<i>From a monastery.</i>

N.B.—In conversation ཅིག, ཞིག, and འིག, in this sense is usually dropped in all cases except the Nominative, or Agentive.

(iv)—*Similar with a higher Numeral.*

Nom. } Voc. } Acc. }	ཕོ་ཉ་བདུན་	Seven angels.
Gen.	ཕོ་ཉ་བདུན་གྱི་	Of seven angels.
Agent.	ཕོ་ཉ་བདུན་གྱིས་	By seven angels.
Dat.	ཕོ་ཉ་བདུན་ལ་	To seven angels.
	etc., etc.	

(v)—*The same with a Definite Particle.*

Nom. } Voc. } Acc. }	ཕོ་ཉ་བདུན་པོ་	The seven angels.
Gen.	ཕོ་ཉ་བདུན་པོའི་	Of the seven angels.
Agent.	ཕོ་ཉ་བདུན་པོས་	By the seven angels.
Dat.	ཕོ་ཉ་བདུན་པོ་ལ་	To the seven angels.
	etc., etc.	

(vi) *The same in the Singular with Cardinal.*

Nom. } Voc. } Acc. }	ཕོ་ཉ་བདུན་པ་	The seventh angel.
Gen.	ཕོ་ཉ་བདུན་པའི་	Of the seventh angel.
Agent.	ཕོ་ཉ་བདུན་པས་	By the seventh angel.
Dat.	ཕོ་ཉ་བདུན་པ་ལ་	To the seventh angel
	etc., etc.	

(vii) *Similar with Definite Article.*

Nom. } Voc. } Acc. }	ཕོ་ཉ་དང་པོ་འདི་	The first angel.
Gen.	ཕོ་ཉ་དང་པོ་འདིའི་	Of the first angel.

Agent.	ཕོ་ཉ་དང་པོ་འདིས་	<i>By the first angel.</i>
Dat.	ཕོ་ཉ་དང་པོ་ལ་	<i>To the first angel.</i>
	etc.,	etc.

(viii) When, as is sometimes the case, the adjective precedes the noun, the former must be put in the genitive case, and the case-sign must be attached to the noun, or to the definite or indefinite article, if any, or to the plural sign, if any. Ex. :—

ཡག་པོའི་བྱེད་ལྟངས་	<i>Good behaviour.</i>
ཡག་པོའི་བྱེད་ལྟངས་ནས་	<i>From good behaviour.</i>
ཡག་པོའི་བྱེད་ལྟངས་འདིས་	<i>By this good behaviour.</i>
ཡག་པོའི་ལས་ཀ་ཞིག་གིས་	<i>By a good deed.</i>
ཡག་པོའི་ལས་ཀ་ཚོ་ལ་	<i>To good deeds.</i>
ཡག་པོའི་ལས་ཀ་དེ་ཚོ་ལ་	<i>To those good deeds.</i>

II.—NOUN ENDING IN ཀ, or ར་

ལྷ་ཀ Sheep.

Nom. } Voc. } Acc. }	ལྷ་ཀ	<i>Sheep.</i>
Gen.	ལྷ་ཀ་གི་	<i>Of the sheep.</i>
Agent.	ལྷ་ཀ་གིས་	<i>By the sheep.</i>
Dat.	ལྷ་ཀ་ལ་	<i>To the sheep.</i>
	etc.,	etc.

ཤིང་ Tree.

Nom. } Voc. } Acc. }	ཤིང་	<i>Tree.</i>
Gen.	ཤིང་གི་	<i>Of the tree.</i>
Agent.	ཤིང་གིས་	<i>By the tree.</i>
Dat.	ཤིང་ལ་	<i>To the tree.</i>
	etc.,	etc.

III.—NOUN ENDING IN ད་, བ་ or ས།

བོད་ *Tibet* ; ཚབ་ *Delegate* ; ཆས་ *Costume*.

Declined like any other noun, save that the genitive sign is གྱི་ and the agentive sign is གྱིས།

IV.—NOUN ENDING IN ན་, མ་, ར་ or ལ།

ཉ་མཁན་ *Buyer* ; ལྷ་མ་ *Boot* ; སྒྲིང་ཁྲི་ *City* ; རྩ་མོ་ *Coal*.

Declined like any other noun, save that the genitive sign is གྱི་, and the agentive sign is གྱིས་ It must be remembered, however, that in Colloquial it is allowable to pronounce all these signs གྱི་ and གྱིས།

§ 30.—THE ADJECTIVE.

I.—Form and Place.

(i) There is little or no structural difference between the noun and the adjective. In fact, the latter may, for the most part, be regarded merely as a noun performing qualifying functions with respect to some other noun or verbal substantive.

As a rule the adjective follows the noun, and then it is the adjective and not the noun which takes the case-sign. If the adjective is distinguished by a following article, definite or indefinite, or a demonstrative pronoun, it is the article or the pronoun and not the adjective which takes the case-sign. So, the adjective, and not the noun, takes the sign of the plural, if there is no article or demonstrative pronoun. If there is, the article or pronoun takes the sign.

If, as is sometimes the case, the adjective precedes the noun, the adjective is put in the genitive case, and the case-sign is annexed to the noun, or to the article, if any, or to the plural sign, if any.

EXAMPLES :—

ཞི་མི་ནག་གི་དེས་ཅི་ཅི་དཀར་པོ་ (ཞིག་) *That black cat saw a white mouse.*

མཐོང་འདུག།

ཕེ་མི་ནག་གིས་ཅི་ཅི་ཟེན་པ་རེད།

The black cat has caught the mouse.

གཟིག་དཀར་པོ་ཚོ་འབེལ་པོ་མ་རེད།

White leopards are uncommon.

གཟིག་དཀར་པོ་འདི་ཚོ་ཚུ་ཆེན་པོ་རེད།

These white leopards are valuable.

གཙན་གཟན་མཛེས་པོ་དཀར་པོ་འདི་ཚོ་ས་

These beautiful white beasts of

རི་དྲགས་གཞན་པ་གསོད་ཀྱི་འདུག།

prey kill other wild animals.

དམར་པོ་འདི་རྩིན་པ་དེ་ཚོ་ཉ་ཅང་མཛེས་

Those crimson clouds are very

པོ་རེད།

beautiful.

(ii) A very common practice in Colloquial is to turn what we would call a relative clause into an adjectival phrase. Ex. :—

སྤང་ཀྱ་བསད་མཁན་གྱི་མི་དེ་ or སྤང་ཀྱ་

The man who killed the wolf.

བསད་མཁན་མི་དེ།

Literally, the wolf-killing man.

མི་བསད་མཁན་གྱི་སྤང་ཀྱ་དེ་ or མི་བསད་

The wolf that killed the man.

མཁན་སྤང་ཀྱ་དེ།

(iii) The idiomatic use of this affix མཁན་ is undoubtedly most difficult to understand, for Colloquially it may express the passive as well as the active voice. For instance, བསད་མཁན་གྱི་མི་ signifies, not only *The man who kills or killed*, but also *the man who was or has been killed*. Probably the difficulty arose with the alleged Colloquial custom of using the perfect root of most verbs even in the present tense. If only that custom were not in vogue, it would be possible to use present roots in present tenses, and perfect roots in past tenses, and confine the use of མཁན་ to the active voice, and use the past participle of the verb for the passive voice alone. Ex. :—

གསོད་མཁན་གྱི་མི་དེ་, or མི་གསོད་

The man who kills.

མཁན་དེ།

བསད་མཁན་གྱི་མི་དེ་, or མི་བསད་

The man who killed.

མཁན་དེ།

བསད་པའི་མི་དེ་, or མི་བསད་པ་དེ།

The man who was killed.

This can be done, of course, even as things are; nevertheless it remains a fact that, in Colloquial, བསད་མཁན་གྱི་མི་དེ་, and མི་བསད་མཁན་དེ་ may also signify *The man who is, or was, or has been, killed*. Under these circumstances the context alone can decide what the intended meaning really is.

See § 31, IX, A, on the use of the different roots of the auxiliary verb ཟུང་བ་ *To do*, for the purpose of distinguishing the Active from the Passive Voice.

(iv) The Relative Idea is also frequently expressed by turning a participial clause into an adjectival phrase. Ex. :—

ཆེར་སྐྱེ་བའི་སྒྲ་གྲུས་གང་བྱང་བྱང་ཟས་ཡོང་། *A growing child (a child that is growing) will eat anything it gets.*
or ཟ་གི་རེད།

ཁས་ས་ (or Literary ཁ་སང་) ཁྱོད་ *The man whom you sent yesterday*
ཀྱིས་བཏང་བའི་མི་དེ་གི་སྐོང་འདུག། *is dead. Literally, The yesterday-by-you-sent man is dead.*

The participle, being here an adjective, may also follow the noun. Thus :—

ཁ་སང་ཁྱོད་ཀྱིས་མི་བཏང་བ་དེ་གི་སྐོང་། *The man, etc.*

Now, let another adjective be inserted, thus :—

ཁ་སང་ཁྱོད་ཀྱིས་བཏང་བའི་མི་བཟང་པོ་ *The good man whom you sent*
དེ་གི་སྐོང་། *yesterday is dead.*

Or thus :—

ཁ་སང་ཁྱོད་ཀྱིས་མི་བཏང་བ་བཟང་པོ་ *The good man, etc.*
དེ་གི་སྐོང་།

The negative is inserted thus :—

ཁ་སང་ཁྱོད་ཀྱིས་མི་བཏང་བའི་མི་བཟང་ *The good man whom you did not*
པོ་དེ་གི་སྐོང་འདུག། *send yesterday is dead.*

(v) USE OF THE PARTICLES ག, རྩ, མ, མོ, ག, རྩ།

If we desired to be very correct as regards the particles annexed to adjectival roots, we would use རྩ, or ག, with a masculine noun, and མོ, with a feminine noun; ག, being more properly employed with the Indefinite Article, and རྩ, with the Definite Article, when masculine nouns are concerned; while མོ, may be used with either the Indefinite or the Definite Article when the noun is feminine. In common parlance རྩ is often pronounced *pu*.

Ex. :—

ཁྱི་ནག་པོ་	<i>A black dog</i>	ཁྱི་མོ་ནག་མོ་	<i>A or the black bitch.</i>
དཔེ་དཀར་པོ་	<i>The white horse</i>	ཁོད་མ་དཀར་མོ་	<i>A or the white mare.</i>

But, as a matter of fact, these distinctions are not observed Colloquially, and a Tibetan would express himself thus :—

ཁྱི་ནག་པོ་ཞིག།	<i>A black dog.</i>
དཔེ་དཀར་པོ།	} <i>The white horse.</i>
དཔེ་དཀར་པོ་དེ།	
ཁྱི་མོ་ནག་པོ་ཞིག།	<i>A black bitch.</i>
ཁོད་མ་དཀར་པོ།	} <i>The white mare.</i>
ཁོད་མ་དཀར་པོ་དེ།	

However, there are many adjectives which, even in Colloquial, are seen in ག and མོ without reference to gender. Ex. :—

སྡིན་པ་	<i>Mad, insane.</i>	སྡིན་པ་	<i>Wet.</i>
དགོས་པ་	<i>Necessary, needful.</i>	མ་དག་པ་	<i>Wrong, incorrect.</i>
གསར་པ་	<i>New.</i>	ཆང་མ་	<i>All.</i>
རྒྱུ་པ་	<i>Old.</i>	དུས་མ་	<i>Ordinary, vulgar.</i>
གཞིན་པ་	<i>Young.</i>	ལྷུ་མ་	<i>Sham.</i>

གཞན་པ་ }
ཡན་པ་ } Other.

ཕྱོད་མ་ Previous, former.
གཙང་མ་ Clean.

There are also one or two seen in མོ་ without reference to gender.
Ex. :—

སངས་མོ་ Sweet.
གང་མོ་ Cold, chilly.
དགའ་མོ་ Joyous.

In the Literary language the adjective, in its root form alone, is often seen immediately preceding the noun. Ex. :—

ནག་ཁྲི་ Black dog.
ནག་ཁྲི་མོ་ Black bitch.

So, when the adjective has a particle and precedes the noun, Literary Tibetan follows the same rule as obtains in the Colloquial, of putting the adjective in the genitive case. Ex. :—

ནག་པའི་ཁྲི་ A black dog.
ནག་པོའི་ཁྲི་ The black dog.
ནག་མོའི་ཁྲི་མོ་ A or the black bitch.,

But even in the Colloquial it is allowable, for brevity's sake, to form adjectival expressions by placing before a noun an adjective minus its particle. Ex. :—

ངའི་སེམས་ལ་གྲུ་མཚོ་ལས་སྐྱམ་ས་ཡག་
གི་རེད། To my mind the dry land is
better than the ocean.

Instead of :—

ངའི་སེམས་ལ་གྲུ་མཚོ་ལས་ས་སྐྱམ་པོ་ To my mind, etc.
(or སྐྱམ་པོའི་ས་) ཡག་གི་རེད།

So also :—

ཕྱོད་ལ་བོད་ཡུལ་ནི་སྤྲུལ་ཡུལ་ཞིག་རེད། Formerly Tibet was a secret (or
hidden) country.

Instead of :—

ཕྱི་མོ་ལོ་ཡུལ་ནི་ཕྱི་མོ་ལོ་ཡུལ་ལ་ (or Formerly Tibet, etc.
ཕྱི་མོ་ལོ་ཡུལ་ལ་) ཞིག་རེད།

(vi) Adjectives are also sometimes formed from nouns and post-positions, the latter being put in the genitive case, and the whole expression made to precede the noun that it qualifies. Ex. :—

ཕྱི་མོ་ལོ་ཡུལ་གྱི་དཔལ་ལོ་ཡུལ་ལ་ Some time ago a European
ཕྱི་མོ་ལོ་ཡུལ་ལ་ soldier was living in Tibet.

ད་མང་ཕྱི་མོ་ལོ་ཡུལ་ལ་ཐུག་པའི་མང་ Some of the many great ancient
མོ་ལོ་ཡུལ་ལ་ཐུག་པའི་མང་ empires are still remembered.
འདུག།

ཞི་མོ་ལོ་ཡུལ་གྱི་རྩ་མོ་ལོ་ཡུལ་ The cat has broken the stone jug.
འཕྲུག་པའི་རྩ་མོ་ལོ་ཡུལ་

ང་མང་ལོ་ཡུལ་ or ཡ་མོ་ལོ་ཡུལ་ I live (or have a dwelling place)
མང་མོ་ལོ་ཡུལ་གྱི་ནང་ལོ་ཡུལ་ in an upper room of that
house.

The adjectives to which attention is drawn in the foregoing illustrations are, in the first ཕྱི་མོ་ལོ་ཡུལ་ European ; in the second, ཕྱི་མོ་ལོ་ཡུལ་ Ancient ; in the third ཞི་མོ་ལོ་ཡུལ་ or ཞི་མོ་ལོ་ཡུལ་ Stone ; and, in the fourth, ཕྱི་མོ་ལོ་ཡུལ་ Upper.

(vii) Some adjectives consist merely of a primitive repeated. Ex. :—

ཆག་ཆག་ Broken.

ཀོང་ཀོང་ Concave.

ཀྲང་ཀྲང་ Straight.

ཀོར་ཀོར་ } Circular, round.
ཀྲིང་ཀྲིང་ }

ཀྲང་ཀྲང་ Flat.

ཀྱལ་ཀྱལ་	} <i>Bent, curved.</i>	ལེབ་ལེབ་	} <i>Flat.</i>
ཀྱལ་ཀྱལ་		ཐྱང་ཐྱང་	
ཀྱིས་ཀྱིས་	<i>Pliant, flexible.</i>	བྱལ་བྱལ་	<i>Quaking, trembling.</i>

(viii) Others consist of two primitives, similar as regards their consonantal form, but with different vowels. Ex. :—

སམ་སམ་	<i>Soft, low.</i>
ཐྱལ་ཐྱལ་	<i>Promiscuous, disorderly.</i>
གཙང་གཙང་	<i>Steep, rugged.</i>
ཀྱར་ཀྱར་	<i>Weak, feeble.</i>
ཀྱལ་ཀྱལ་	<i>Curved, crooked.</i>

(ix) Or of a repeated dissyllable with a difference in the vowels. Ex. :—

མལ་ལ་སུལ་ལ་	} <i>Lukewarm.</i>
བལ་ལ་སུལ་ལ་	
ཆལ་ཆལ་	<i>Irregular.</i>
ཆལ་གལ་ཆལ་གལ་	} <i>Mixed up, jumbled.</i>
ཐལ་གལ་ཐལ་གལ་	

(x) Or of two different dissyllables in juxtaposition. Ex. :—

ཅར་མར་ *Raving.*

(xi) Or of two different monosyllables in juxtaposition. Ex. :—

གྲག་རིང་	<i>Fur, distant, remote.</i>
དཔག་བྲལ་	<i>Measureless, immeasurable.</i>
དཔག་ཡས་	<i>Immense.</i>

(xii) As to the formation of Abstract Nouns from adjectives, see § 29, A. 6.

(xiii) English adjectives ending in *able* and *ible* are usually rendered in Colloquial Tibetan by ཉན, NYAN, or ཆོག་ CHO, or ཆོག་ཆོག་ CH'OG CH'O', added to the root of the verb. Ex. :—

ལམ་ཀ་འདི་ཐར་ཆོག་གས་ or ཐར་ཆོག་ *Is this road passable?*

གི་རེད་པས།

ལགས་ལམ་ཀ་དེ་ཐར་མི་ཆོག་ or ཐར་ *No, the road is not passable.*

ཆོག་མི་འདུག།

རྒྱལ་ཆུ་འདི་གཤ་ཆོག་གས།

Is this stream fordable?

ལགས་རྒྱལ་ཆུ་དེ་གཤ་ཆོག་མ་རེད།

No, the stream is not fordable.

ཁོ་འགོ་ཆོག་ཆོག་ཡོད།

He is ready to go.

ཇ་འདི་ཉ་ཅང་འཐུང་ཉན་འདུག།

This tea is very drinkable.

མོག་མོག་དེ་ཟ་ཉན་མི་འདུག།

That pastry is not eatable.

ཅ་ལག་འདི་ཆོ་འཛོང་ཆོག་མི་འདུག།

These goods are not saleable.

དགོན་མཆོག་ནི་མཐོང་ཐུབ་པ་མི་འདུག།

God is invisible.

དགོན་མཆོག་ནི་ཀྱན་མཁེན་ཡིན།

God is knowable.

(xiv) The Literary equivalent of ཆོག་, or ཉན་, is རུང་བ་ RUNGWA, or རུང་ RUNG. Ex. :—

ཉན་མོ་འདི་འཇིགས་སུ་རུང་ངོ་, or རུང་ *This spectacle is terrible, or calculated to terrify.*

གི་རེད།

ཇ་དེ་འཐུང་དུ་མི་རུང་ངོ་, or རུང་གི་མ་རེད། *This tea is not drinkable, or fit to drink.*

ཟས་འདི་ཟར་མི་རུང་ངོ་, or རུང་གི་མ་རེད། *This food is not eatable, or fit to eat.*

Sometimes, however, the supinal particle སུ་, དུ་, or ར་, attached to the verbal root, is omitted, and the particle བ་ after རུང་ is also dropped. Ex. :—

ལྷན་མོ་འདི་འཛིག་ས་རྩུང་ངོ་།

This sight is terrible.

ཇ་དེ་འཐུང་རྩུང་གི་མ་རེད་ or འཐུང་མི་

That tea is undrinkable.

རྩུང་བ་རེད།

ཟས་འདི་ཟ་རྩུང་གི་མ་རེད་ or ཟ་མི་རྩུང་

This food is uneatable.

བ་རེད།

(xv) Where a noun is qualified by two or more adjectives joined by the conjunction *and*, or *or*, the construction is as follows :—

སྒོང་ཡག་པོ་དང་སྒྲུག་པོ་ (or ཉེག་པོ་)

སྒོང་ཡག་པོ་དང་སྒྲུག་པོ་ (or ཉེག་པོ་) ཚེ།

Good and bad (addled) eggs.

མི་གསུམ་བཞི།

Three or four men.

(xvi) NEGATIVE ADJECTIVES corresponding to such as begin in English with *Un*, *In*, *Il*, *Im*, *Ir*, or *Dis*, or end in *less*, are not very much used, Tibetans preferring to use an affirmative adjective and to put the verb in the negative. Ex. :—

Instead of saying :—

ཁོ་མི་ཚོས་སེམས་མཁན་པོ་རེད།

He is an irreligious man.

A Tibetan would prefer to say :—

ཁོ་མི་ཚོས་སེམས་ཅན་མ་རེད།

He is not a religious man.

However, when such negative adjectives are employed, they are formed with the aid of the Colloquial negative expressions མི་, མ་, and མེད་, and the Literary expressions མི་ལྡན་, མི་མངའ་, བྲལ་, and ཡས།

Ex. :—

དགོས་པ་མེད་

མི་དགོས་པ་

} *Unnecessary.*

སྒྲུག་གྲོ་པོ་མེད་

མི་གཞིད་པ་

} *Innocuous.*

མི་བྱུང་པ་

མི་སྲིད་པ་

} *Impossible.*

སྒྲིན་མི་མངའ་

Without fault.

མི་འོས་པ་	} <i>Unbecoming.</i>	བསྐྱེན་བཀུར་མེད་	} <i>Disrespectful.</i>
འོས་མེད་		མ་གུས་པ་	
སེམས་དགའ་མེད་	<i>Cheerless.</i>	མ་དག་པ་	<i>Incorrect, wrong.</i>
ཤི་གྲུ་མེད་	<i>Immortal.</i>	མ་ཁྱིམ་པ་	<i>Having no leisure.</i>
གཡོ་གྲུ་མེད་	<i>Immovable.</i>	མ་བློས་པ་	<i>Unheard of.</i>
དད་མེད་	} <i>Unbelieving.</i>	མ་སྒྲིན་པ་	<i>Immature raw,</i>
མ་དད་པ་			<i>callow.</i>
སྤྲིང་ཇེ་མེད་	<i>Merciless.</i>	ངོ་ཚ་མེད་	<i>Immodest.</i>
རེ་བ་མེད་	<i>Hopeless.</i>	ཡོན་ཏན་མེད་	<i>Illiterate.</i>
མཐའ་ཡས་	<i>Infinite.</i>	མོས་མེད་	} <i>Without faith.</i>
དབག་ཡས་	<i>Immeasurable.</i>	མི་མོས་པ་	
དབུ་མེད་	} <i>Headless,</i>	ལྷས་བྲལ་	<i>Incorporeal.</i>
མགོ་མེད་		འདོད་བྲལ་	<i>Passionless.</i>
ནོར་མེད་	} <i>Without riches.</i>	སྤྲིག་བྲལ་	<i>Sinless.</i>
ནོར་མི་ལྡན་		ཁྲིམས་མེད་	<i>Lawless, Illicit.</i>

(xvii) Sometimes, in the Colloquial, the Active Participles ཡོད་པ་ for inanimate objects, and ཡོད་མཁན་ for animate objects, meaning *which is, or are, who is, or are*, are used adjectivally. Ex. :—

སྤྲུལ་པའི་ལཱ་ལྷན་ཡོད་མཁན་ཞིག་རེད། *That lama is a wily one.*

ལྷ་ལྷན་ཡོད་པའི་ཡུལ་ཡོད་པའི་ཞིག་རེད། *This country is a fertile one.*

(xviii) In Literary Tibetan adjectives are frequently formed by adding to a noun, or to its root, or to a whole phrase, one of the expressions ཅན་ CHÄN, ལྡན་ DÄN, ལྡན་ཅན་ DÄN-CHÄN, ཅུས་ CHÜ, མངའ་ NGÄ, and ཡོད་ YÖ', and so representing that class of English adjectives which end in *ful, y, ous, eous, ious, ate, ent, ic, ish, ed, ly, ive*, etc.

Ex. :—

མྱོ་ཅན་	<i>Intelligent, Sagacious.</i>
ཚོད་ཅན་	<i>Punctilious, moderate.</i>
ཕན་ཅན་	<i>Beneficial, useful.</i>
གྲགས་ཅན་	<i>Renowned, famous</i>
རིན་ཅན་	<i>Costly, expensive.</i>
འདོད་ལྡན་	<i>Passionate, amorous.</i>
བྲག་ལྡན་	<i>Rocky.</i>
དགའ་ལྡན་	<i>Blissful, joyous.</i>
ཡོན་ཏན་མང་འ་	<i>Talented, literate, accomplished.</i>
དོན་ཡོད་	<i>Intelligent.</i>
ཞེས་ལྡན་ཅན་	<i>Wealthy opulent.</i>
གཤེར་ལྡན་ཅན་	<i>Full of moisture.</i>
ཤུགས་ལྡན་ཅན་	<i>Full of energy.</i>
སྤྲིག་བཅས་	<i>Sinful.</i>
མཁས་པོ་མཚན་ལྡན་	<i>A perfectly accomplished scholar.</i>
གདོང་མཚོར་པོ་ཅན་	<i>Having a pretty face.</i>
ཁ་སྤྲི་སྤྲིག་པ་ཅན་	<i>Having an ugly mouth.</i>

ཅན་ is also said to be sometimes used thus :—

སྐྱ་མ་མ་ཆི་འཁོར་ལོ་ཅན་ instead of སྐྱ་མའི་མ་ཆི་འཁོར་ལོ་ The Lama's prayer-wheel: but སྐྱ་མ་མ་ཆི་འཁོར་ལོ་ཅན་ would seem to be the more correct. See, however, § 31, V, (b).

Instead of constructing an adjective out of the root, the particle, and the affix ཅན་, resort is often had to the root alone plus the affix ག་ J'A, or CHA. Ex. :—

From	དགའ་བ་ཅན་	may be formed	དགའ་བྱ་	<i>Cheerful.</i>
From	འཛི་བ་ཅན་	may be formed	འཛི་བྱ་	<i>Mortal.</i>
From	ཤེས་པ་ཅན་	may be formed	ཤེས་བྱ་ཆེན་པོ་	<i>Very learned.</i>

II.—*Augmenting of adjectives.*

This can be done in several ways :—

(a) By simply repeating the adjective, either in the shape of the primitive root, or of the root with the particle. Ex. :—

ཁྱོག་ཁྱོག་	<i>Very crooked.</i>
སྐྱགས་སྐྱགས་	<i>Very silly.</i>
སྤྱར་སྤྱར་	<i>Very sour.</i>
མངར་མངར་	<i>Very sweet.</i>
བཙོག་པ་བཙོག་པ་	<i>Very dirty.</i>
གཙང་མ་གཙང་མ་	<i>Very clean.</i>
སྔ་པོ་སྔ་པོ་	<i>Very early in the morning.</i>
སྟེ་པོ་སྟེ་པོ་	<i>Very late.</i>

(b) By repeating the adjective, in any of its forms, with ཡང་ YANG, inserted between them. In the Colloquial ཡང་ becomes འང་ 'ANG, after consonants other than བླ་ ཏྲ་ བ་, and ས། Ex. :—

མཛེས་ཡང་མཛེས།	<i>Very beautiful.</i>
སྒྲིམ་ཡང་སྒྲིམ།	<i>Very thick.</i>
ཡོན་ཏན་འང་ཡོན་ཏན།	<i>Very learned.</i>

ཡང་ also becomes འང་ after vowels, both in the Literary language and in Colloquial. Ex. :—

ལྗེ་བ་འང་ལྗེ་བ།	<i>Very heavy (Lit.).</i>
ཡང་པོ་འང་ཡང་པོ།	<i>Very light (Coll.).</i>

In the Literary language ཡང་ becomes ཀྱང་ KYANG, after final consonants ག་, ད་, བ་, and ས་ Ex. :—

ངེས་ཀྱང་ངེས།	<i>Very true.</i>
སྒྲིབ་ཀྱང་སྒྲིབ།	<i>Very obscure</i>
སྐྱུག་ཀྱང་སྐྱུག།	<i>Very neat.</i>
པལ་མེད་ཀྱང་པལ་མེད།	<i>Very narrow.</i>

(c) By use of the affix ཆེ་ CH'E signifying emphasis generally.

Ex. :—

སྤྲིག་པོ་ཆེ་	<i>Extremely sinful.</i>
གཤམ་པོ་ཆེ་	<i>Exceedingly brilliant.</i>
རིན་པོ་ཆེ་	<i>Very precious.</i>

The above, however, is more Literary than Colloquial. In the Colloquial ཆེན་པོ་, added to the root, is more common, but it is often used merely to form the adjective, and not so much to augment its force. Ex. :—

ཚུ་ཆེན་པོ་	<i>Precious.</i>
འོད་ཆེན་པོ་	<i>Brilliant.</i>
སྒྲོ་བློས་ཆེན་པོ་	<i>Intellectual.</i>
སྤྲིག་ཆེན་པོ་	<i>Sinful.</i>

(d) By inserting ཉ་ཅང་ Very, immediately before the adjective, or by adding ཐག་ཆེད་ Very, to the adjectival root :—

བོད་སྐད་ཉ་ཅང་དཀའ་ལས་ཁག་པོ་རེད། *Tibetan is very difficult.*

ད་ལྟ་གནས་ཆ་ཐག་ཆེད་རེད། *The weather just now is very hot.*

Certain other adverbs may be inserted in the same way when the sentence is a negative one. Ex. :—

འདི་ཐང་དེ་འོས་པོ་མ་རེད།

This is quite (or absolutely improper.

ཁོ་ཙ་ན་མ་འགྲིག་པ་ (or འགྲིག་གི་)

He is not right at all.

མི་འདྲུག།

སྐད་ཆ་དེ་མ་ནས་དངོས་ནས་མ་རེད།

That statement is not at all true.

III.—THE COMPARATIVE DEGREE.

(a) To express this Tibetans make use of the postpositions ལས་ *lā*, in the Colloquial, and ལས་ or ཤས་ *pā* (*ཤས་* *wā*, after vowels, or final ང་, ར་, or ལ་) in Literature, signifying *Than*, or *More than*, but they so manipulate the sentence as to place first the object with which the subject is being compared, then the postposition, next the subject, then the adjective in its positive degree, and lastly the verb. Ex. :—

ཁང་པ་དེ་ལས་འདི་སྒོ་བོ་རེད།

*This house is higher than that one.
Literally, Than that house this high is.*

འབྲས་ལྗོངས་ (pronounced *Den-jong*)

Tibet is colder than Sikkim.

པས་ (or ལས་) བོད་ཡུལ་གང་མོ་ཡིན།

འཇིག་རྟེན་པ་ལས་ཆོས་སེམས་ཅན་དགའ་བ་རེད།

A religious man is happier than a worldlying.

ཟ་ཆོས་མཁན་ཚོ་པས་ནང་དོན་ཅན་ཚོ་དགའ་གི་རེད།

Philosophers are happier than ritualists.

སེམས་པོ་ཚོ་ལས་སྒྲོམ་ཆེན་པ་ཚོ་དགའ་བ་འདྲུག།

Ascetics (meditators) are happier than professors.

(b) When there is no expressed object with which to compare the subject, an object may be supplied by means of འདི་ This or རྟེ་ THAT. Ex. :—

འདི་ལས་སྒོ་པོ་འི་ཁང་པ་ཞིག། *A higher house than this.*

དེ་ལས་སྐྱོ་ལས་པོ་འི་དྭ་ཞིག། *A fleet horse than that.*

འདི་ལས་གྲོ་སྒྲུབ་པ་ཞིག། *A counsel exceeding this.*

(c) In the Colloquial the comparative degree of certain common adjectives has a special form. For instance, the comparative of ཡག་པོ་ *Good*, is ཡག་ག་ *Better*; of མང་པོ་ *Much*, it is མང་ང་ *More*; of སྒྲིམ་པོ་ *Thick*, it is སྒྲིམ་པ་ *Thicker*; of ཆེན་པོ་ *Large, big, great*, it is ཆེ་བ་ *Larger, bigger, greater*. Even with them the same construction in ལས་ is employed. Ex. :—

ཁང་པ་དེ་ལས་འདི་ཆེ་བ་རེད། *This house is larger than that one.*

ཁྱེད་ཀྱི་དཔེ་ཆ་ལས་ངའི་དཔེ་ཆ་ཡག་ག་རེད། *My book is better than yours.*

(d) The particle belonging to an adjective is sometimes vulgarly conjugated, *i.e.* transmuted into གི་, གྱི་, or ཀྱི་, according to the rule with reference to the last letter of the root. It is better, however, to avoid this. Ex. :—

སྒྲིང་མན་འདི་དེན་དེན་སྒྲིམ་པོ་རེད་ may *This woman is indeed pretty.*
be rendered སྒྲིམ་ཀྱི་རེད།

ཆང་འདི་ཡག་པོ་མ་རེད་ may be *This wine is not good.*
rendered ཡག་གི་མ་རེད།

ཁང་པ་དེ་ལས་འདི་ཆེན་པོ་རེད་ may be *This house is larger than that*
rendered ཆེ་གི་རེད། *one.*

But not where ཡོད་པ་, etc., has the sense of *To have*. Ex. :—

མི་དེ་ལས་འདི་ལ་གྲོགས་པོ་མཁས་པ་

*This man has wiser friends than
that one.*

འདུག་ not མཁས་ཀྱི་འདུག།

IV.—THE SUPERLATIVE DEGREE.

- (a) To express this a universal comparison is resorted to, the subject being placed, at option, either before or after the expression used for the universal comparison. This latter may take numerous forms such as :—

ཚང་མ་ལས་

ཐམས་ཅད་ལས་

གང་ག་ལས་

སྒང་ཁ་ལས་

ཀུན་ལས་ (Literary)

ཚང་མའི་ནང་ནས་

ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་

གང་གའི་ནང་ནས་

སྒང་ཁའི་ནང་ནས་

ཀུན་གྱི་ནང་ནས་ (Literary)

ཚང་མའི་དཀྱིལ་ནས་

ཐམས་ཅད་ཀྱི་དཀྱིལ་ནས་

གང་གའི་དཀྱིལ་ནས་

སྒང་ཁའི་དཀྱིལ་ནས་

ཀུན་གྱི་དཀྱིལ་ནས་ (Literary)

Than all.

From among all.

From among all.

Ex. :—

སྤྱི་མ་དེ་ཐམས་ཅད་ལས་མཁས་པ་རེད།

or :—

ཐམས་ཅད་ལས་སྤྱི་མ་དེ་མཁས་པ་རེད།

*That lama is the
most learned (of
all).*

སྒང་ཁ་ལས་དྲེ་འདི་སྐྱོགས་ཀྱི་རེད།

This is the swiftest horse.

སྤྲུལ་ལག་ཚང་མའི་དགྱིལ་ནས་དྲོ་འདི་རིན་
ཐང་ཆེ་བ་རེད་ or ཆེ་གི་རེད་ (or
ཆེ་ཤོས་རེད།)

*This stone is the most valuable of
all well secured things.*

རིན་པོ་ཆེ་ or ལྷ་བའི་ཁས་སྒང་ཁའི་
དགྱིལ་ནས་གསེར་ནི་ཙྨ་ཆེན་པོ་ (or
ཆེ་གྱི་) རེད།

*Gold is the most precious of all
metals (melttable things).*

N.B.—Note that ཆེན་པོ་ in its conjugated form becomes ཆེ།

(b) Another equally common method of expressing the superlative degree is to affix ཤོ་ SHÖ to the root of the adjective. The order in which the sentence is constructed does not much matter, and even the use of ལས་ (in Literature ལས་, ལས་, or བས་) is optional. Ex. :—

དྲེ་འདི་སྐྱོགས་ཤོས་རེད།

This horse is the fleetest.

རིན་པོ་ཆེའི་ནང་ནས་ (or དགྱིལ་ནས་)
གསེར་རིན་ཐང་ཆེ་ཤོས་རེད།

Gold is the dearest of metals.

If the speaker likes he may insert དེ་ THE, after ཤོ་, thus :—

དྲེ་འདི་སྐྱོགས་ཤོས་དེ་རེད།

This horse is the fleetest.

དྲོ་འདི་ཙྨ་ཆེ་ཤོས་ (དེ་) རེད།

This stone is the most valuable.

N.B.—རིན་པོ་ཆེའི་, like many other words in MS., is often abbreviated into རིནྟའི་།

ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་ཚང་མའི་དགྱིལ་ནས་ཁྱད་
པར་དྲུ་འཕགས་ཤོས་ (དེ་) རེད།

*Lhasa is the most transcendent of
cities.*

N.B.—ཐམས་ཅད་ is often abbreviated into ཐེད་, and འཕགས་ into འཕྲ།

- (c) Yet another expression used to indicate the superlative idea is མཆོག་ CH'Ō', signifying *The best, The most*, etc. It is a Literary word, and only rarely comes into the Colloquial. It may be either prefixed or affixed to the word that it qualifies, and when prefixed should be put in the genitive case. Ex. :—

མཆོག་གི་བདག།

The chief noble or lord.

མཆོག་གི་མ།

*The chief mother : the goddess
Dölma.*

མཆོག་གི་ལྷ་མ།

The principal woman in a family.

མཆོག་གི་མཆོག།

The best of the best.

In Literary Tibetan the substantive is put in the genitive case when མཆོག་ is affixed. Ex. :—

བཟང་བོའི་མཆོག།

The best among the good or noble.

དམ་པའི་མཆོག།

The holiest.

དགོན་པའི་མཆོག།

*The Chief of Rarities ; the rarest
Being or Object ; the Supreme
Being.*

འཕགས་པའི་མཆོག།

The sublimest, most excellent.

མིའི་མཆོག།

The best or greatest of men.

སཤམ་པའི་མཆོག་ཚོ།

The wisest or most learned.

In the Colloquial མཆོག་, if used at all, is sometimes prefixed and sometimes affixed, but neither it nor the substantive is put in the genitive case. Ex. :—

མཆོག་སྤྱི་།

The Chief Protector.

དགོན་མཆོག་།

*Anything excellent of its kind ;
also an abbreviation of དགོན་*

པའི་མཆོག་།

མཆོག་དགའ་།

The highest joy, rapture, bliss.

འཕགས་མཆོག་།

The noblest, sublimest.

རོ་མཆོག་།

The most excellent taste delicious.

མཁས་མཆོག་ཚོ་།

The wisest, most learned.

གཞུང་མཆོག་ཆེན་པོ་།

The very utmost attention.

སྐུ་བྱ་མཆོག་ or སྐུ་མཆོག་།

The Chief of Beings. Buddha.

མི་མཆོག་ཁྱོད་།

Thou best of men !

མཆོག་ is also used thus in Literary Tibetan :—

མཆོག་དང་ཐུན་མོང་།

Nobles and commonalty.

མཆོག་དང་པལ་པ།

The great and the vulgar.

མཆོག་དམན་།

Great and small.

ཤིན་དུ་མཆོག་།

The very excellent or superior.

V.—OTHER METHODS OF COMPARISON.

The Tibetan rendering of English phrases constructed with AS. AS. may be illustrated thus :—

ང་ལ་དེ་ནས་གང་མང་ཞིག་ (or ག་རེ་མང་

*Please give me as much (or many)
of that as possible.*

ཞིག་, or གང་ཞིང་ཅིག་, or གང་ཞེ་

ཞིག་, or ག་རེ་ཞེ་ཞིག་) གནང་རོགས་

གནང་།

or :—

ཁྱིམ་ང་ལ་དེ་ནས་ག་རེ་གནང་ཐུབ་པ་དེ་
དག་རང་གནང་རོགས་གནང་།

Please give, etc.

OR :—

ང་ལ་དེ་ནས་གནང་ཐུབ་པ་དེ་དག་རང་
གནང་རོགས་གནང་།

Please give, etc.

ཁྱོད་པ་གི་ཁང་པ་ཐུག་ (or ཐུག་ལ་, or
བར་དུ་) ཡོང་གི་ཡིན་པས་ or
Literary ཡིན་ནས་།

Will you come as far as to yonder house?

ལམ་ཀ་འདི་པ་གི་ཁང་པ་དག་ག་ཅ་ཞིག་
ལ་འགྲོ་གི་འདུག་།

This road goes about as far as to that house.

པ་གི་ཤིང་ཕྱོང་མཐོ་པོ་ཡོད་པ་ཅམ་དག་
རང་འདི་ཡང་ཡོད་།

As high as that tree-trunk is (may be) this one also is.

ངས་ཐུས་ཡོད་པ་བཞིན་ (or ནང་བཞིན་,
or འདྲ་པོ་) ཡིན་ན་དེ་དག་རང་ཡིན་།

*As far as I know, that is so :
Literary, If it be according to the knowledge I possess, it is just like that.*

ཁོ་ལངས་མ་ཐུག་ (or མ་ཐུག་དུ་, or
མ་ཁད་ or མ་ཁད་དུ་) ངས་མེ་མདའ་
བརྒྱབ་སོང་།

As soon as he rose I fired.

ངའི་དཔེ་ཆ་ (དེ་) ཁྱིམ་ཁྱིམ་དཔེ་ཆ་དང་
ལོགས་ཉེས་གཅིག་གི་རེད་།

*My book is as good as yours :
Literally, My book is equally good-bad with yours.*

§ 31.—THE PRONOUN.

I —PERSONAL PRONOUNS.

(a) I.

ང་ }
ང་རང་ } Commonest forms in Colloquial.

བདག་ Expressive of humility. Chiefly used in Tsang.
Like Persian باده *Bandeh*.

ང་ང་ང་
ང་ང་ང་ } Emphatic forms.

ཨ་ཤོང་ *This old fellow or chap.* Used by the speaker
in reference to himself, but only in a comic
way.

The following are Book-terms :—

བདག་
ཟླ་
ཕྱན་རང་
བདག་རང་
བདག་ཉིད་
བདག་ནི་ } Expressive of humility.

ང་ཉིད་
ང་ནི་ } *I myself.*

ཁོ་བོ་ (masc.) } *This one, This person, This individual.*
ཁོ་སྒོ་ (fem.) } Used by the speaker with reference to
himself or herself.

ང་ཁོ་ན་ *I myself, I alone.*

བདག་ཁོ་ན་ Humble form of foregoing.

The following are Colloquially used by the Kyrong-pas, or Nipāl
Frontier Tibetans :—

ངེད་རང་ Pronounced almost like ཡི་རང་ *I myself.*

ཨྱ་རང་ *We ourselves*

(b) THOU.

ཁྱོད་
ཁྱོད་རང་ } Common Colloquial forms.

The genitive of ཁྱིེ་ is either ཁྱིེ་གྱི་, or ཁྱིེ་རེད་ *Thy, Thine :*
and the Agentive is either ཁྱིེ་གྱིས་ or ཁྱིེ་རེས་ *By thee.*

ཁྱིེ་
ཁྱིེ་རང་ } Colloquial honorifics.
ཁྱིེ་
ཁྱིེ་རང་ (pl. ཁྱིེ་ཅག་) met with in dialects.

ཁྱིེ་
ཁྱིེ་ཁྱིེ་ } Polite Literary forms.
ཁྱིེ་ཁྱིེ་
ཁྱིེ་རྒྱུ་ } Literary honorific
ཁྱིེ་ཁྱིེ་ } Other Literary forms.
ཁྱིེ་ཁྱིེ་

(c) HE, or SHE.

ཁོ་
ཁོ་རང་ } Common Colloquial forms.

The genitive of ཁོ་ is either ཁོ་འི་, or ཁོ་རེད་ *His, and the*
agentive is either ཁོས་, or ཁོ་རེས་।

ཁོ་
ཁོ་རང་ } Polite forms, Literary and Colloquial.
ཁོ་རྒྱུ་ } Honorific form, Literary and Colloquial.
ཁོ་པ་
ཁོ་པ་
ཁོ་ས་ } Literary forms.
ཁོ་ཁྱིེ་
ཁོ་ཁྱིེ་
ཁྱིེ་ }

Other forms for SHE :—

$\left. \begin{array}{l} \text{མོ} \\ \text{མོ་རང་} \end{array} \right\} \text{ Colloquial.}$

The genitive of མོ is either མོའི་ or མོ་རེའི་, and the Agentive is either མོས་, or མོ་རིས་ |

(d) IT.

There is no special term for this pronoun. It is often not rendered at all. Ex. :—

ནི་འདི་ངའི་རིང་པས་ | ལགས་རེད་ |

Is this my horse? Yes, it is.

ངའི་སྐུ་གྲུ་ག་ག་ཡོད་ or འདྲུག་ |

Where is my pen? It is broken.

བཅག་ག་རེད་ |

If used at all it is generally rendered by དེ་, or དེ་རང་ Ex. :—

ཁྱེད་རེའི་སྐུ་གྲུ་འདིར་ or འདི་ཅུ་འདྲུག་

Here is your pen : its point is broken.

རེའི་ཅེ་བཅག་ག་རེད་ |

Usually Pronouns are not repeated in ordinary conversation after the first reference.

(e) REFLEXIVES.

རང་ *Self, One's self.* is the commonest expression, both in the Colloquial and in Book-language. Other Book-terms with the same meaning are :— བདག་, ཉིད་, རང་ཉིད་, and བདག་ཉིད་ |

II.—DECLENSION OF PERSONAL PRONOUNS.

This follows the same rules as apply in the case of Substantives.

Ex. :—

<i>Singular.</i>		<i>Plural.</i>	
Nom. } <i>I.</i>	ང་	ང་ཚོ་	<i>We.</i>
Voc. }			
Acc. }			
Gen. ངའི་	<i>Of me.</i>	ང་ཚོའི་	<i>Of us.</i>
Agent. ངས་	<i>By me.</i>	ང་ཚོས་	<i>By us.</i>
Dat. ང་ལ་	<i>To me.</i>	ང་ཚོ་ལ་	<i>To us.</i>
Loc. ང་ན་	<i>On me.</i>	ང་ཚོ་ན་	<i>On us.</i>
Per. _____		_____	
Mod. ང་དང་	<i>Against me.</i>	ང་ཚོ་དང་	<i>Against us.</i>
Abl. ང་ལས་	<i>Than me.</i>	ང་ཚོ་ལས་	<i>Than us.</i>
Term. { ངའི་ཕྱགས་ལ་	<i>Towards me.</i>	ང་ཚོའི་ཕྱགས་ལ་	<i>Towards us.</i>
Term. { ང་ནས་	<i>From me.</i>	ང་ཚོ་ནས་	<i>From us.</i>
Nom. } <i>I.</i>	ང་རང་	ང་རང་ཚོ་	<i>We.</i>
Voc. }			
Acc. }			
Gen. ང་རང་གི་	<i>Of me.</i>	ང་རང་ཚོའི་	<i>Of us.</i>
Agent. ང་རང་གིས་	<i>By me.</i>	ང་རང་ཚོས་	<i>By us.</i>
Dat. ང་རང་ལ་	<i>To me.</i>	ང་རང་ཚོ་ལ་	<i>To us.</i>

And so forth.

Nom. } <i>Thou.</i>	ཁྱོད་	ཁྱོད་ཚོ་	<i>You.</i>
Voc. }			
Acc. }			
Gen. ཁྱོད་ཀྱི་	<i>Of thee, Thy.</i>	ཁྱོད་ཚོའི་	<i>Of you, yours.</i>
Agent. ཁྱོད་ཀྱིས་	<i>By thee.</i>	ཁྱོད་ཚོས་	<i>By you.</i>

And so forth.

Or:—			
Gen. ཁྱོད་ཅེའི་	<i>Of thee, Thy.</i>	ཁྱོད་ཚོའི་	<i>Of you, yours.</i>
Agent ཁྱོད་ཅེས་	<i>By thee.</i>	ཁྱོད་ཚོས་	<i>By you.</i>
ཁྱོད་རང་ <i>Thou, is declined like ང་རང་ I.</i>			

Nom. Voc. Acc.	} ཁོ	He.		ཁོ་ཚོ	They.
Gen.	ཁོའི་ ཁོ་རེའི་	} Of him, His.		ཁོ་ཚོའི་	Of them, Their.
Agent.	ཁོས་ ཁོ་རེས་	} By him.		ཁོ་ཚོས་	By them.

And so forth.

ཁོ་ He, is declined like ང་ I.

མོ་ She, is declined like ཁོ་ He.

ཕྱན་ This humble one, has for genitive གྱི་, and for Agentive གྱིས།

བདག་ This humble one, has for genitive གི་, and for Agentive གིས།

All those ending in ང་, བ་, མ་, ཉ་, and ཇ་ are declined like ང་ I.

Those ending in ཏ་ are declined like ཁོ་ Thou, save as regards the forms in རེ།

N.B.—Plural Nouns do not take the plural sign ཚོ་ if from the context it is clear that plurality is intended [See § 29 B, 2 (e)], but plural Pronouns always take the sign, except when they are qualified by Numeral Adjectives.

EXAMPLE :—

ང་བཞི་ We four.

ང་རང་ལྔ་ We five.

III. THE REFLEXIVE PRONOUN.

the following are examples of རང་ SELF, ONE'S SELF, used reflexively :—

ངས་རང་དགེ་སེམས་ཆེན་པོར་ངོ་ཤེས་ན་
དགོན་མཆོག་ལ་མཐོང་གི་ཡིན།

If I know myself spiritually I shall see God.

ངས་དགོན་མཆོག་ལ་དགེ་སེམས་ཆེན་པོར་
མཐོང་ན་རང་ངོ་ཤེས་ཀྱི་ཡིན།

If I see God spiritually I shall know myself.

ཀྱང་མི་རང་ངོ་ཤེས་ཤིག།

Man, know thyself.

མི་བསད་མཁན་དེས་རང་བསད་པ་རེད།

The murderer has killed himself.

ཁྱོད་རིས་དངུལ་རང་ལ་བཞག་གི་ཡིན་པས་
or ཡིན་ནས།

Did you keep the money for yourself?

དེན་དེ་རང་ནས་བྱུང་།

The idea originated from myself.

ཁྱིས་རུས་ཁོག་རང་གི་ཚྭགས་ལ་འཐིན་
སོང་།

The dog pulled the bone towards itself.

སེམས་ཉིད་ (or དུངས་པ་) གཅིག་པོ་རང་
ངས་པར་ངོ་ཤེས་ཀྱིན་འདུག།

The soul alone really knows itself.

མི་གཞན་པ་ཚོ་རང་ཚོ་འི་གནས་ཚུལ་གཞན་
པ་ཚོ་འི་ནང་ལ་སྤྲུལ་གྱི་འདུག།

Other men are ourselves incarnate under other conditions.

(ii) The following are Literary :—

སྤྲུལ་ཀྱང་རང་གི་ནང་ (or better,
ཁྱོད་འདོད་) ཅས་གཏམ་བྱེད་པ་དེས་རང་
གི་གྲགས་པ་འདོད་པ་རེད་ or འདོད་
ཀྱི་འདུག, or འདོད་དོ།

He that speaketh of (from) himself, seeketh his own glory (John vii. 18).

ང་ནི་རང་བཞིན་ནས་མ་བྱུང་།

I am not come of myself (John vii. 28).

Or better :—

ང་ནི་རང་གི་ཆེད་དུ་ (or རོན་དུ་) ཡོང་
བ་མིན། *I am not, etc.*

ངས་ནི་རང་གི་ཆོས་ནས་ཅི་ཡང་བྱེད་མི་བྱུང་། *I can of mine own self do nothing*
(John v. 30).

Or better :—

ངས་ང་རང་གི་སྐྱུས་ནི་ཅི་ཡང་བྱེད་པར་
མི་བྱས་མོ། *I can, etc.*

ངས་ཀྱང་རང་གི་ཁྲིམས་མི་གཙོད་དོ། *I judge not mine own self* (1 Cor.
iv. 3).

Or better :—

ངས་ང་རང་རང་གི་ཕྱིང་ལ་ཁྲིམས་མི་གཙོད་
དོ, or ཁྲིམས་གཙོད་མི་བྱའོ or གཙོད་
ཀྱི་མེད། *I judge not, etc.*

ཁྱེད་རང་གི་དོན་དུ་ཅི་ཟེར། *What sayest thou of thyself* (John
i. 22).

Or better :—

ཁྱེད་རང་གི་སྐྱོར་ལ་ལབ་སྐྱུ་ཅི་ཡོད། *What sayest, etc.*

འདི་ཁྱེད་རང་གིས་འདྲི་འཇམ། *Askest thou this of thyself?* (John
xviii. 34).

Or better :—

ཁྱེད་ཀྱིས་འདི་ཁྱེད་རང་གི་སྐྱོ་འདོད་ལས་
དྲི་བ་ཡིན་ནི། *Askest thou this, etc.*

སྤྱི་ཡང་རང་གིས་རང་མཐོ་བར་བྱེད་ན་
དམའ་བར་བྱེད་པར་འགྱུར། སྤྱི་ཡང་
རང་གི་རང་དམའ་བར་བྱེད་ན་མཐོ་བར་
བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། *Whosoever shall exalt himself shall*
be humbled ; and whosoever shall
humble himself shall be exalted
(Matt. xxiii. 12).

IV.—COMPOUNDS IN རང་ RANG.

(a) རང་ frequently forms the first part of a compound. Ex. :—

རང་ཉིད།

Self ; One's self.

རང་སེམས།

One's own soul.

རང་རེ།

Each ; each respectively ; Hon. for you.

རང་རེའི་སྒྲ་ཐག།

Each has hold of his own leading-string (D).

རང་རེས་བརྒྱུང་།

རང་རེའི་སྒོ་ཏུ་ན།

Each at his own door.

རང་ཤུགས་ལ།

Spontaneous ; of itself.

རང་ཤུགས་ཀྱིས།

Spontaneously.

རང་བྱུང་།

*Self-sprung.*མ་རིག་པའི་དབང་གིས་ཐུགས་ནི་རང་ཁོ་
ན་འཕྲང་བར་བྱས་སོ།*By ignorance one's future was of its own self destroyed.*

བྱམས་པ་རང་དོན་མི་བྱེད།

*Love seeketh not its own (N.T.).
Bringeth not about its own ends.*

Or better :—

བྱམས་པ་རང་དོན་བྱེད་ཀྱི་མི་འདུག།

Love, etc.

ང་རང་འབྱུང་ཁང་ལ་འགོ་གི་ཡིན།

I shall go to the house of my own accord.

རང་གཉིས་སྟེན་ལ་འདི་ནས་འགོ་འོ།

Let us (the two of us) go hence together.

རང་རིག་རང་གསལ་རང་བདེ་གསུམ།

*One's own perception, intelligence,
and happiness, three things (D).*

རང་སྟོག་རང་གིས་གཅོད་ཀྱི་རེད།

You will take your own life (D).

(b) རང་ also often forms the second part of a compound. Ex. :—

པོ་རང་།		<i>An unmarried man.</i>
མོ་རང་།		<i>A spinster ; a woman by herself.</i>
དེ་རང་།		<i>The very same, exactly, quite so.</i>
ད་ག་རང་ཡིན་	}	<i>It is just so ; it is precisely so.</i>
དེ་རང་ཡིན་		
སྤྲ་མོ་རང་།		<i>Quite early in the morning.</i>
ཞེ་པོ་རང་	}	<i>With negative—Not much, Not many.</i>
ཞེ་པོ་རང་		
མང་པོ་རང་		
ང་དང་ཕྱད་པ་རང་གིས།		<i>By the mere (just by) meeting with me.</i>
མི་རང་།		<i>A man all by himself ; just a man.</i>

V.—POSSESSIVE PRONOUNS.

1.—ORDINARY PERSONAL PRONOUNS.

(a) Possessive Pronouns are formed by putting the Personal Pronouns in the Genitive case. They may either precede or follow the noun or object in respect of which possession is predicated. Ex. :—

དེ་ངའི་འབྲུག་ཁྱད་རེད། *That is my thunder.*

Or :—

འབྲུག་ཁྱད་དེ་ངའི་རེད། *That thunder is mine.*

འདི་ཁྱེད་ཅའི་ཚིག་མཛོད་རེད། *This is your dictionary.*

Or :—

ཚིག་མཛོད་འདི་ཁྱེད་ཅའི་རེད། *This dictionary is yours.*

(b) In some works it is stated that the Possessive case may also be formed by affixing ཅམ་ to the shorter forms of the Personal Pronouns. Thus, ང་ཅམ་ *My, mine, of me* ; ཁྱེད་ཅམ་ *His, of him, and so forth.* If

this be so, it must be a very obscure Literary usage. If an Ü-pa heard or saw the expression རྩོན་པོ་, it would probably raise in his mind the idea of *egoism, selfishness*, etc., and not that of the Possessive case as associated with the first person. Compare the phrase རྩོན་པོ་ཡི་ཆུ་, *I the chief, i.e., possessed of pride, i.e., proud.*

So, also, the expression ལྷ་མ་མ་ཉི་འཁོར་ལོ་ཙན་, said to be the the equivalent of ལྷ་མ་ཉི་མ་ཉི་འཁོར་ལོ་ The Lama's prayer-wheel, probably means *The Lama with, or possessed of, the prayer-wheel.*

2.—REFLEXIVE POSSESSIVE PRONOUNS.

These are merely the Reflexive Pronouns put in the Genitive case. They then signify ONE'S, ONE'S OWN, MY OWN, THY OWN, THINE OWN, HIS OWN, HER OWN, ITS OWN, OUR OWN, YOUR OWN, THEIR OWN, according to the pronoun, either expressed or implied, to which, in the same sentence, they respectively refer back.

COLLOQUIAL EXAMPLES :—

ངས་རང་གི་རྩ་ལ་ཞོན་གྱི་ཡིན།

I shall ride my own horse.

ང་ཚོས་རང་ཚོ་དེ་ཁ་ལ་བ་བཅོ་དགོས་ཀྱི་
ཡོད།

We shall have to cook our own food.

ཁྱེད་རེས་རང་གི་གཡོག་པོ་འབྲིན་ཡོང་གི་
ཡིན་པས་ or Literary ཡིན་ནས།

Will you bring your own servant?

ཁྱེད་ཐོད་ཀྱིས་རང་ཚོ་དེ་གི་ཚོ་དང་ག་འཛོན་
ཚོ་དང་ཐུར་མ་ཚོ་འབྲིན་དགོས་ཀྱི་རེད།

You must all bring your own knives, forks and spoons.

Or :—

ཁྱེད་སོ་སོས་རང་གི་གྱི་དང་ག་འཛོན་དང་
ཐུར་མ་འབྲིན་དགོས་ཀྱི་རེད།

Each of you must bring his own knife, fork and spoon.

ཁོས་རང་གི་བསོད་ནཉེ་གཤོ་བ་མ་རེད།

He did not realize his own good luck.

ཁོ་ཚོས་རང་ཚོ་དེ་མིང་ཚོ་བཤད་ཐུབ་ཀྱི་
མ་རེད།

They cannot tell their own names.

མི་རེ་རེས་ (or མི་སྟོ་སྟོས་) རང་གི་ཚུ་
 ཚོད་འཁོར་ལོ་བདན་ཤོས་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་
 འདུག།

*Every man believes his own watch
 is the most accurate.*

ཁོ་ཐུས་ས་ཅད་རང་ཚོ་འི་གྲོང་གསེབ་ནས་
 ཐོན་སོང་།

*They have all cleared out of their
 own village.*

ཁང་པ་རེ་རེ་ལ་རང་གི་སྒྲིང་དགའ་ཡོད།

*Every house has its own park
 (compound).*

ང་རང་གི་ཨ་མས་ང་ (ལ་) ཡི་གེ་
 བསྐྱབས་བྱུང་།

My own mother educated me.

In honorific form:—

ང་རང་གི་ཡུམ་སྐྱུ་བཞེགས་ཀྱིས་ང་ཕྱག་
 གྱིས་བསྐྱབ་པ་བཞུང་ཡོད།

My own mother, etc.

ཁོ་རང་གི་བསོད་བདེའི་བཟོ་མཁན་དེ་ཡིན་
 པ་རེད།

*He was the architect of his own
 good fortune.*

གནས་མོ་རེ་རེས་རང་གི་ཕྱག་མ་ཡག་ཤོས་
 ཡིན་བསམ་གྱི་འདུག།

*Every housewife thinks her own
 broom is the best.*

ཁོ་རང་གི་སྒྲིང་རུས་ཀྱི་རྒྱུན་གྱིས་མགོ་ཐོན་
 བྱུང་།

*He succeeded because of his own
 diligence.*

The following are Literary:—

ཁོང་རང་གིས་ངེད་ཚོ་འི་སྒྲིག་པ་ཚོ་རང་གི་
 སྐྱུ་ལུས་ལ་ཤིང་གི་ཁར་འཁུར་དེ།

*He himself bearing our sins in
 his own body upon the tree
 (1 Peter ii. 24).*

སྟེ་ཡང་ཁོ་རང་གི་སྒྲོ་འདོད་ནས་བྱེད་པ་
 དེས་རང་གི་གྲགས་པ་འདོད་ཀྱི་འདུག།

*He who speaks of himself seeks his
 own glory (John vii. 18).*

ཁོང་ནི་རང་གི་རྒྱལ་ཁབ་སུ་བྱོན་ཀྱང་།

*He came to his own kingdom, but
his own subjects received him not*
(John i. 11).

ཁོང་རང་གི་འབངས་རྣམས་ཀྱིས་མ་

བཀུར་རོ།

བྱམས་པ་རང་དོན་བྱེད་ཀྱི་མི་འདུག།

Love seeketh not her own (1 Cor.
xiii. 5).

རང་སློག་རང་གིས་གཅོད་ཀྱི་རེད།

You will take your own life (D).

རང་ལ་བྱ་མེད་ན།

If one have no son of his own (D).

VI.—DEMONSTRATIVE PRONOUNS.

These may also be called Distinguishing Adjectives. The commonest are འདི་ THIS, and དེ་ THAT, as to which see § 27.

The following are also common :—

འདི་རང་ *This very, This same.*

དེ་རང་ *That very, That same.*

འདི་ཀ་རང་ *This particular.*

དེ་ཀ་རང་ *That particular.*

ད་ག་རང་	}	<i>That very ; that precisely ; just so ; like that, thus ; so ; just that.</i>
དག་ག་རང་		
དག་ག་		

Also the following :—

ཕ་གི་ *That over there, Yonder (far off).*

ཉ་གི་ *That just there (nearer).*

ཡ་གི་ *That up there.*

མ་གི་ *That down there.*

These latter may be used just as they stand, or they may be put in the genitive case. Whichever method is adopted, they precede the noun that they distinguish, and they may be used with or without དེ་

Also the following :—

འདི་ན་
དེ་ན་ } *Such, such as.*

EXAMPLES :—

འདི་སྐྱུ་ཡིན།

Who is this?

དེ་སྐྱུ་ཡིན།

Who is that?

འདི་ངའི་སྐྱུ་ (ཀྱུ་ག་) ཡིན།

This is my brother, or sister.

དེ་ངའི་སྐྱུ་བདག་ཡིན།

That is my master.

སྐྱུ་ཅུག་དེ་རང་གིས་ཁྱོད་སྐོབ་བཞུང་གི་རེད།

That same gentleman will employ you.

ང་ལ་དེ་ནས་བཞུང་ཐུབ་པ་དེ་ད་ག་རང་

Please give me what you can of that : literally, what you can from that, just that please give.

བཞུང་རོགས་བཞུང་།

ལམ་ཀ་འདི་ཕ་གི་ཁང་པ་དག་ག་ཙམ་ཞིག་
ལ་འགྲོ་གི།

This road goes as far as to that house : literally, this road to that house, about just that, goes.

ལའི་ལམ་ཀ་ག་འདྲས་ཡོད་པས།

What is the road like to the pass?

ལགས་གཞུང་གཞུང་དང་ཁྱོག་ཁྱོག་དག་ག་
རེད།

Very steep and crooked, just like that.

དག་ག་ཙམ་ནས་ (or མ་ནས་) མི་ཡོང་།

That won't do at all : literally, like that will not come at all.

ད་ག་རང་ཡིན།

That is so.

ཕ་གི་རིའི་མིང་ལ་ག་རེ་ཟེར་གྱི་ཡོད།

What is the name of that hill away yonder?

Or :—

ཕ་གི་ (or ཕ་གི་རི་) རི་དེའི་མིང་ལ་ག་
རེ་ཟེར་གྱི་ཡོད།

What is the name, etc.

མ་གྱི་རིང་ཆེན་པོ་དེ་མིང་ལ་གྲོ་མོ་ཟེར་གྱི་
འདུག།

*The name of that big valley down
there is Do-mo (Chūmbi).*

ཁྱོད་རེས་མིང་འདི་བློན་ལ་ཐོས་ཐུང་ངམ།

*Have you ever heard such a name
before?*

The Literary equivalents for most of the above are :—

འདི་	<i>This.</i>	འདི་རྣམས་	<i>These.</i>
དེ་	<i>That.</i>	དེ་རྣམས་	<i>Those.</i>
འདི་ནི་	<i>This very ; This same.</i>	དེ་ནི་	<i>That very ; That same.</i>
འདི་ཉིད་		དེ་ཉིད་	
འདི་རང་		དེ་རང་	
འདི་ཁོ་ན་		དེ་ཁོ་ན་	
འདི་ཁོ་ན་ཉིད་		དེ་ཁོ་ན་ཉིད་	
འདི་ཀ་	<i>This particular.</i>	དེ་ཀ་	<i>That particular.</i>
འདི་ག་		དེ་ག་	
འདི་ཀ་རང་		དེ་ཀ་རང་	
ཚུ་ཁ་	<i>This here.</i>	ཡ་བི་	<i>That there.</i>
ཚུ་བི་		ཡ་གྱི་	
མ་གྱི་		འོ་ནི་	
འོ་ནི་		འོ་	
འདི་འདྲ་བ་	<i>Such, Such as.</i>		<i>[Save མ་གྱི་ and ཡ་གྱི་ these are not used in འོ་ or Tsang.</i>
ད་འདྲ་བ་			
འདི་ལྟར་			
ཞེས་བྱ་བ་	<i>So named, Named.</i>		
བྱ་བ་			

EXAMPLES :—

ང་དང་མིང་ (or མཚན་) འདི་ཞེས་བྱ་བ།

*I and one so named ; I and so and so.*ཀྱི་རེ་ནི་པ་སི་མོན་བྱ་བ་ཞིག་ཞིང་ནས་ཡོངས་
པ་ལས་དེ་བཟུང་ནས།*They laid hold upon one Simon of Cyrene, coming from the country (Luke xxiii. 26).*ཡང་ལྷོས་ཤིག། གྲོས་མི་ཚས་དྲུང་ཞིང་
བཟང་བོ་ཡ་རྒྱ་དུ་པའི་གྲང་ཁྱིམ་ཨ་རི་
མ་གྲུ་ཡ་བ་ཡོ་སེབ་བྱ་བ།
འཁྲུག་པོ་འཁྲུག་པོ་*And behold, a man named Joseph, who was a councillor, a good man and a righteous, of Arimathea, a city of the Jews (Luke xxiii. 50).*

ང་འདི་ལྟར་ཡིན།

Such as this am I (D).

VII.—THE RECIPROCAL PRONOUN.

གཅིག་གཅིག་།

ONE ANOTHER ; EACH OTHER.

EXAMPLES :—

ཁོ་ཚོ་གཅིག་གིས་གཅིག་བྱས་པོ་བྱས་
སོང་།*They loved each other.*ལྷ་ལྷ་སྐྱུ་གཞིགས་ཚོ་གཅིག་ལ་གཅིག་
དགའ་ཚེར་ཆེན་པོར་གཟིགས་སོང་།*The ladies looked at one another mirthfully.*

ཡོ་ཚོ་གཅིག་གི་ཕ་ལ་གཅིག་ཕྱིན་པ་རེད།

*They have gone up to each other.*ཁོ་ཚོ་གཅིག་གིས་གཅིག་གི་དུག་ལོག་ཞིབ་
དཔྱད་བྱས་པ་རེད།*They have scrutinized each other's garments.*སྐྱ་མ་ཚོ་གཅིག་ནས་གཅིག་གིས་ཁ་བདགས་
ཐོབ་བྱུང་།*The Lamas received ceremonial scarfs from one another.*ཁོ་ཚོ་གཅིག་དང་མཉམ་དུ་གཅིག་ཕྱིན་པ་
རེད།*They have gone in company with one another.*

ཁོ་ཚོ་གཅིག་ལ་གཅིག་ཁ་ལས་བཤད་གྱི་
འདུག།

They are conversing with each other.

ཁྱོད་ཚོ་ཡང་གཅིག་གིས་གཅིག་གི་རྒྱ་བ་
འཁྲུད་དགོས་གྱི་རེད།

Ye also ought to wash one another's feet (John xiii. 14).

ཁོང་གི་ཉེ་གནས་ཚོའི་ནང་ནས་ཁ་གས་
གཅིག་ལ་གཅིག་ལ་བ་སོང་།

Some of his disciples said one to another.

VIII.—INTERROGATIVE PRONOUNS.

In the Colloquial these are :—

སྤྱ,	plural form	སྤྱ་སྤྱ	WHO ?
ག་རེ་,	„	ག་རེ་ག་རེ་	} WHAT ? WHICH ?
གང་,	„	གང་གང་	
ག་གི་,	„	ག་གི་ག་གི་	WHICH ?
ག་རེ་ is more commonly used than གང་			

All the above are declinable like nouns.

The Literary equivalents are :—

སྤྱ	}	WHO ?	} These are also declinable like nouns.
གང་			
ཅི་	}	WHAT ?	
གང་			
གང་		WHICH ?	

In simple questions the Interrogative Pronoun is usually placed immediately before the verb. Ex. :—

ཁྱོད་སྤྱ་ཡིན།

Who are you ? (singular).

ཁྱོད་སྤྱ་སྤྱ་ཡིན།

Who are you ? (plural).

འདི་ཅ་སྤྱོད།

Who is present ?

ལྷ་མ་འདི་ཚོ་སྤྱོད་སྤྱོད།

Who are these Lamas ?

དེ་ཅ་ལྷ་མ་སྤྱོད་སྤྱོད་འདུག།

What Lamas were there ?

ཁྱེད་ཀྱི་མིང་ལ་ག་རེ་ཟེར་གྱི་རེད།

What is your name ?

སྒྲིམ་དེ་ག་རེས་བཟོས་པ་རེད།

What is that box made of (by) ?

ཁ་ལ་འདི་ཚོ་ག་རེ་ག་རེ་རེད།

What are these loads ?

དེ་ཅ་ཏ་ག་རེ་ག་རེ་འདུག།

What horses were there ?

དཔེ་ཆ་འདི་སྤྱོད་བཏང་ང་རེད།

Who sent this book ?

དཔེ་ཆ་འདི་ཚོ་དེ་དཀྱིལ་ནས་ཁྱེད་ཀྱིས་ག་

Which of these books do you want ?

གི་འདོད་ཀྱི་འདུག།

If, however, the Interrogative is in the genitive case, it may come either before the verb or before its noun. Ex. :—

པ་གི་ཁང་པ་སྤྱོད་རེད་ or པ་གི་སྤྱོད་

ཁང་པ་རེད།

} *Whose house is that ?*

When, too, the sentence is more complex, the pronoun, though it precedes, need not immediately precede the verb. Ex. :—

ཁྱེད་ཚོ་དེ་ནང་ནས་སྤྱོད་ང་ལ་སྒྲིམ་མེ་སྤྱོད་

Which of you can give me a rupee ?

ཐུབ་ཀྱི་འདུག།

དཀྱིལ་མཆོག་གི་རྒྱལ་སྤྱོད་ནི་དཔེ་གང་དང་

With what is the Kingdom of God to be compared ? (Mark iv. 30).

སྤྱོད་བར་བྱའོ།

ཁྱེད་ཚོ་དེ་ནང་ནས་སྤྱོད་ང་ལ་སྤྱོད་པ་ག་ཅིག་

Who among you can charge me with any sin ?

འགོལ་བར་བྱས་ཀྱི་འདུག།

When the sentence contains an Interrogative Pronoun the Interrogative particle is not usually added to the verb. However, there is no harm in adding it. Ex. :—

ཁྱིམ་གྱིས་ག་རེ་བཟོས་ཀྱི་ཡོད་ནས།

What are you building?

ཁང་བ་དེ་སྐྱུས་བཟོས་ཡོང་ or ཡོང་ང་,

Who is going to build that house?

or ཡོང་ངས་ or ཡོང་ངས།

པ་གི་མཁན་པོའི་མཚན་ལ་ག་རེ་བྱ་གི་ཡོད།

What is that abbot's name?

Here may also be mentioned ག་ཚོད་ WHAT MEASURE? It is often used as an adverb, signifying *How much?* but it may also be regarded as an Interrogative Pronoun signifying *WHAT?* Ex. :—

རྒྱ་ཚོད་ག་ཚོད་རེད།

What o'clock is it? What is the time, or hour? Literally What water-measure is it.

Also ག་འདྲས་, or ག་འདྲ་ LIKE WHAT, WHAT SORT, WHAT KIND? This is really the adverb *how*, but it is often used as an Interrogative Pronoun in the sense now given. Ex. :—

མ་གི་རིང་ཆེན་པོའི་ནང་ལ་རི་དྭགས་ག་

What sort of sport (wild animals, game) is there in that big valley down there?

འདྲས་འདྲུག།

ལྷ་ས་ནས་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ་ (or གཞི་

What is the road like from Lhasa to Ta-shi-lhün-po (Shi-ga-tse)?

ག་ཅེ་) བར་ལམ་ག་བདེ་ལོས་ག་འདྲས་

ཡོད།

The Literary equivalent of ག་འདྲས་ is ཇི་ལྟར་, or ཅི་ལྟར་ or ཇི་ལྟ་བུ་, or ཅི་ལྟ་བུ་ or Ex. :—

ད་ཅི་ལྟར་བྱས་ན་ཡིགས།

What is best to be done now? How best to act now?

སངས་རྒྱས་ཤེས་བྱ་བ་ཅི་ལྟ་བུ་ཡིན།

What sort of Being is the so-called Buddha?

N.B.—ཅི་ is more correct, but ཇི་ is also used interrogatively.

IX.—RELATIVE AND CORRELATIVE PRONOUNS.

A.—Relative Pronouns.

In the Colloquial there is no pronoun corresponding to our Relative Pronoun *Who* the force and effect of which are expressed by turning

what we call the relative clause in the sentence into a kind of adjectival or noun phrase. This is done by adding to the root of the verb the affix མཁན་, which, it will be remembered, may take the Article, Definite or Indefinite. Ex. :—

ལྷག་ཚེ་གསོད་མཁན་དེ་ངས་མཐོང་བྱང་།

Or :—

ལྷག་ཚེ་གསོད་མཁན་མི་དེ་ངས་མཐོང་བྱང་།

Or :—

ལྷག་ཚེ་གསོད་མཁན་གྱི་མི་དེ་ཁོས་མཐོང་།

འདྲུག།

མི་བསད་མཁན་དེ་བློས་ཕྱིན་སྟངས་།

I have seen the man who kills the sheep.

He has seen the man who kills the sheep.

He who killed the man (i.e., the man-killer, or murderer) has run away.

སྤང་ཁྱ་བསད་མཁན་དེ་ངས་མཐོང་བྱང་།

སྤང་ཁྱ་བསད་མཁན་མི་དེ་ངས་མཐོང་བྱང་།

སྤང་ཁྱ་བསད་མཁན་གྱི་མི་དེ་ངས་མཐོང་བྱང་།

I have seen the man who killed the wolf, i.e., the wolf-killer, or wolf-killing man.

སྤང་ཁྱ་བསད་མཁན་མི་དེའི་སྤྱན་ཆ་ངས་ངོ་ཤེས་ཀྱི་ཡོད།

I know the brother of the man who killed the wolf.

སྤང་ཁྱ་བསད་མཁན་མི་དེས་སྤང་ཁྱའི་བགས་པ་ང་ལ་མྱེར་སྟངས་།

The man who killed the wolf has given me its skin.

སྤང་ཁྱ་བསད་མཁན་གྱི་མི་དང་མཉམ་དུ་ང་ཕྱིན་སྟངས་།

I went with the man who killed the wolf.

གོང་པ་ཐམས་ཅད་སྤང་ཁྱ་བསད་མཁན་མིའི་རྩ་ལ་བརྒྱལ་སྟངས་།

All the villagers ran to the man who killed the wolf.

སྤྱང་ཀྱ་བསང་མཁན་གྱི་མི་ལ་མཁན་པོས་
 རྒྱུ་མོ་གཅིག་ལྷུང་སོང་ or ལྷུང་ར་
 (བ) རེད།

*The abbot gave the man who killed
 the wolf a rupee.*

ཞབས་པད་དང་མཉམ་དུ་ཡོང་མཁན་གྱི་མི་
 ཞིག་ཁང་པ་པ་གི་ལ་སྤོད་ཀྱི་འདུག།

*A man who came with the Sha-pé
 is staying in that house.*

མི་དེ་ཞབས་པད་དང་མཉམ་དུ་ཡོང་མཁན་
 གྱི་དཔོན་པོ་འི་གཡོག་པོ་རེད།

*That man is the servant of an
 official who came with the
 Sha-pé.*

འཆིང་ཡིག་དྲགས་རྒྱུ་བ་མཁན་གྱི་མིའི་མིང་
 ལ་ག་རེ་ཟེར་གྱི་འདུག།

*What is the name of the man who
 signed the Treaty?*

ཞབས་པད་དང་མཉམ་དུ་ཡོང་མཁན་གྱི་
 འཁོར་གཡོག་གིས་ཀལ་ཀྱང་ལ་ཅ་
 ལག་ཁྱད་མཚར་པོ་མང་པོ་ཉིས་སོང་།

*The attendants who came with the
 Sha-pé bought many quaint
 things in Calcutta.*

ཁྱོད་རེས་རྒྱ་ནག་ནས་ཡོང་མཁན་གྱི་ཨམ་
 བན་ལ་སྒྲན་ཆ་བྱས་པ་ཡིན་ནམ།

*Did you converse with the Amban
 who came from China?*

ལྷ་ས་ལ་སྤོད་མཁན་མི་ཅིག་གི་རྩ་ནས་ང་ལ་
 རལ་གྱི་གཉིས་ཐོབ་བྱུང་།

*I have got two two-edged bāns
 (swords) from a man who used
 to live in Lhasa.*

The above are all in the Active Voice, but a difficulty occurs when there is nothing in the context to show whether the Active or the Passive Voice is meant. In the following examples, for instance, either voice may be implied :—

ངས་མི་བསང་མཁན་དེ་མཐོང་བྱུང་།

ངས་བསང་མཁན་མི་དེ་མཐོང་བྱུང་།

ངས་བསང་མཁན་གྱི་མི་དེ་མཐོང་བྱུང་།

*I have seen the man who killed,
 i.e., the murderer, or killing-
 man; or
 I have seen the man who was
 killed.*

In such cases the general drift of the conversation is the sole guide to what the meaning really is. In fact, the last three examples are

susceptible of a third rendering, namely, *The man who was killed by me has been seen*; and, if this is not the meaning intended by the speaker, the Personal Pronoun ངས་ should be inserted immediately before the verb. Thus:—

མི་བསད་མཁན་དེ་ངས་མཐོང་བྱང་།	} <i>I have seen the man who killed ;</i> <i>or</i> <i>I have seen the man who was killed.</i>
བསད་མཁན་མི་དེ་ངས་མཐོང་བྱང་།	
བསད་མཁན་གྱི་མི་དེ་ངས་མཐོང་བྱང་།	

The difficulty as regards Voice is, however, removable by avoiding the construction in མཁན་ for the Passive Voice, and using instead the simple Participle as an adjective either preceding or following its noun.

Ex. :—

བསད་པའི་མི་དེ་ངས་མཐོང་བྱང་།	} <i>I have seen the man who was killed.</i>
མི་བསད་པ་དེ་ངས་མཐོང་བྱང་།	

Or the construction in མཁན་ may be retained and something introduced to indicate by whom or by what the man was killed. Ex. :—

དམག་མིས་བསད་མཁན་མི་དེ་ཁོས་མཐོང་ འདུག།	} <i>He has seen the man who was killed by the soldier.</i>
དམག་མིས་མི་བསད་མཁན་དེ་ངས་མཐོང་ བྱང་།	
དམག་མིས་བསད་མཁན་གྱི་མི་དེ་ངས་ མཐོང་བྱང་།	} <i>I have seen the man who was killed by the soldiers.</i>

The best way of differentiating between the voices in cases of this sort is to make use of the different roots of the auxiliary verb བྱེད་བ་ To do. Thus:—

ངས་མི་བསད་ (or གསོད་) བྱེད་བ་ མཐོང་བྱང་།	<i>I have seen the man who killed or kills.</i>
---	---

ངས་མི་བསད་ (or གསོད་) བྱས་པ་ མཐོང་བྱུང་། *I have seen the man who was killed.*

ངས་མི་བསད་ (or གསོད་) བྱ་བ་མཐོང་བྱུང་། *I have seen the man who is to be killed.*

The Relative Pronouns **THAT** and **WHICH** may refer either to Animates or to Inanimates. When Animates are concerned, the construction for the Active Voice should be in མཁན་, as above exemplified. Ex. :—

བྱི་བསད་མཁན་དེ་ངས་མཐོང་བྱུང་།
བསད་མཁན་གྱི་བྱི་དེ་ངས་མཐོང་བྱུང་། *I have seen the dog that killed.*

བྱི་བསད་མཁན་དེའི་མགོ་བཅབ་པ་རེད།
བསད་མཁན་གྱི་བྱི་དེའི་མགོ་བཅབ་པ་རེད། *The head of the dog that killed has been chopped off.*

མི་བསད་མཁན་གྱི་བྱི་དེ་ཟིན་མི་འདུག།
མི་བྱི་བསད་མཁན་དེ་ཟིན་མི་འདུག། *The dog that killed the man has not been caught.*

When Animates are concerned, the construction for the Passive Voice is also in མཁན་, when the Agent is indicated; and in a simple Participle used as an adjective, either preceding or following its noun, when the Agent is not indicated. Ex. :—

བྱིས་ཞི་མི་བསད་མཁན་དེ་ངས་མཐོང་བྱུང་།
བྱིས་བསད་མཁན་ཞི་མི་དེ་ངས་མཐོང་བྱུང་།
བྱིས་བསད་མཁན་གྱི་ཞི་མི་དེ་ངས་མཐོང་བྱུང་། *I have seen the cat that was killed by the dog.*

བསད་བའི་ཞི་མི་དེ་ངས་མཐོང་བྱུང་།
ཞི་མི་བསད་པ་དེ་ངས་མཐོང་བྱུང་། *I have seen the cat that was killed.*

This construction may also be used when the agent is indicated.

Ex. :—

བྱིས་བསད་པའི་ཞི་མི་དེ་ངས་མཐོང་བྱུང་།	} <i>I have seen the cat that was killed by the dog.</i>
བྱིས་ཞི་མི་བསད་པ་དེ་ངས་མཐོང་བྱུང་།	

When Inanimates are concerned the Participial construction should be adopted. This construction, like the one in མཁའ་མཁའ་, is also in itself incapable of differentiating between the Active and the Passive Voice. Thus :—

ལྕགས་ཆག་པ་དེ་འདི་རེད།	} <i>This is the iron that broke (something) ; or, This is the iron that was broken.</i>
or འདི་ལྕགས་ཆག་པ་དེ་རེད།	

The following, however, illustrate the Active Voice, as an object is mentioned, and the sense is therefore clear. Ex. :—

རྫོ་བཅག་པའི་ལྕགས་དེ་འདི་རེད།	<i>This is the iron that broke the stone, i.e., the stone-breaking iron.</i>
------------------------------	--

ལྕགས་བཅག་པའི་རྫོ་དེ་འདི་རེད།	} <i>This is the stone that broke the iron.</i>
Or :— ལྕགས་རྫོ་བཅག་པ་དེ་འདི་རེད།	

བྲག་ལ་འཕྲོག་པའི་མདའ་དེ་འདི་ཅུ་	} <i>Here is the arrow that struck the rock.</i>
(འདས་ in Colloquial) འདུག།	
Or :— བྲག་མདའ་འཕྲོག་པ་དེ་འདི་ཅུ་འདུག།	

The following illustrate the Passive Voice :—

རྫོ་བཅག་པའི་ལྕགས་དེ་འདི་རེད་ or	} <i>This is the iron that was broken by the stone.</i>
རྫོ་འདིས་ལྕགས་བཅག་པ་དེ་རེད།	

ལྕགས་ཀྱིས་བཅག་པའི་རྫོ་འདི་རེད་ or	} <i>This is the stone that was broken by the iron.</i>
ལྕགས་ཀྱིས་རྫོ་བཅག་པ་དེ་འདི་རེད།	

མདས་འཕྱོག་པའི་བྲག་དེ་འདི་ཅུ་འདུག།

*Here is the rock that was struck
by the arrow.*

ཁྱོད་རེས་ང་ལ་བསྐྱབ་པའི་དཔེ་ཆ་དེ་ངས་

ཁྱོད་ལ་ཐེར་གྱི་ཡིན་ or

ཁྱོད་རེས་ང་ལ་དཔེ་ཆ་བསྐྱབ་པ་དེ་ངས་

ཁྱོད་ལ་ཐེར་ཡོང་།

*I will give you the book that you
read to me.*

The Active Participles ཡོད་མཁན་, for Animates, and ཡོད་པ་, for Inanimates, may also be used for the construction of Relative clauses, the former being put in the Genitive case, and the latter also, if it precedes its noun, but in the Nominative case if it follows its noun.

EXAMPLES :—

ད་ལྟ་ལྷ་ས་ལ་ཡོད་མཁན་གྱི་མི་ཞིག་ཡོང་
གི་རེད།

*A man who is now in Lhasa will
come.*

ཤིང་ནགས་ལ་ཡོད་པའི་བྲག་ཕྱག་དེ་
འཚོལ་དགོས་ཀྱི་འདུག།

*The cave that is in the forest must
be searched.*

བྲག་ཕྱག་ཤིང་ནགས་ལ་ཡོད་པ་དེ་འཚོལ་
དགོས་ཀྱི་འདུག།

*The cave that is in the forest must
be searched.*

In this last case the Pronoun ག་རེ་ (or གང་), WHICH, may be used thus :—

བྲག་ཕྱག་ག་རེ་ (or གང་) ཤིང་ནགས་
ལ་ཡོད་པ་དེ་འཚོལ་དགོས་ཀྱི་འདུག།

*The cave that is in the forest must
be searched.*

ལྷ་ས་ལ་དྲགས་བརྒྱབ་པའི་འཆིང་ཡིག་དེ་
ཁྱོད་རེས་མཐོང་བྱུང་ངམ།

Or :—

འཆིང་ཡིག་ (ག་རེ་) ལྷ་ས་ལ་དྲགས་
བརྒྱབ་པ་དེ་ཁྱོད་རེས་མཐོང་བྱུང་ངམ།

*Have you seen the Treaty that was
signed at Lhasa?*

B.—*Correlative Pronouns.*

The English Personal Correlative Pronouns, the rendering of which into Tibetan has now to be considered, are :—

I	OR	WE	}	WHO.	ANYBODY	}	WHO.
THOU	OR	YOU			ANYONE		
HE	OR	THEY			NOBODY		
WHOSO.					NO ONE		
WHOEVER.							
WHOSOEVER.							

The Impersonal Correlative Pronouns may refer either to Animates or to Inanimates, and are :—

WHAT, OR THAT WHICH.	WHATSOEVER.
WHAT SO.	WHICHSOEVER.
WHATEVER.	ANYTHING THAT.
WHICHEVER.	NOTHING THAT.

1.—*Personal Pronouns.*

When the Pronoun is in the first or second person, singular or plural, one construction is to use the Pronoun itself, in its ordinary non-relative form (ང་, ཁྱོད་, ཁྱེ་, ང་ཚོ་, etc.), and to turn what we call the Relative part of the sentence into a sort of Noun-phrase, with the aid of the affix མཁན་. Ex. :—

ང་ཁྱོད་ལ་སྐད་ཆ་བྱེད་མཁན་དེ་ཁྱོད་རེའི་
རྒྱལ་པོ་ཡིན།

*I who am conversing with you (i.e.,
I the converser with you) am
your king.*

ང་ཚོ་ཁྱོད་ (ལ་) ཕྱག་འབུལ་གྱི་མཁན་
དེ་ཚོ་ཁྱོད་ཀྱི་འབངས་ (or མི་སེར་)
ཡིན།

*We who salute you (i.e., we your
saluters) are your subjects.*

ཁྱོད་སུ་རྒྱལ་མཁན་དེ་ལ་ང་ཚོས་མགོ་
དབྱར་གྱི་ཡོད།

*We submit to thee who hast sub-
dued us, i.e., to thee our sub-
duer.*

Sometimes, however, the sentence has to be wholly recast and a participial construction adopted instead. Ex. :—

ཁྱིམ་གྱི་སྲས་ང་ཚོ་དང་མཉམ་དུ་བསྐྱེད་ཅད་
ཁྱིམ་ང་ཚོ་འི་ཁྱུ་ལ་བོད་གོས་ཀྱི་རེད།
*Thou whose son is with us (i.e.,
thy son being with us, thou)
must be our king.*

When the Pronoun is in the third person, the construction may be either in སྟེ་ཡང་ WHOEVER, ANYONE WHO, HE WHO, etc., or in མཁམས་
Ex. :—

སྟེ་བློས་ (or བློས་) ཕྱིན་ན་ (or ཕྱིན་
ནས་) ཡང་སྤྱོད་ཅུང་ཅུང་རེད་ or
ཡོང་།
*He who (or whoever, or anyone
who) runs away is (or will be)
a coward.*

སྟེ་ཡོང་ན་ (or ཡོང་ནས་) ཡང་ནམ་
ཡང་ལོག་གི་མ་རེད།
*Nobody (or no-one) who comes
will ever return : or, he who
(or whoever, or anyone who)
comes will never return.*

སྟེ་འི་སྒྲིག་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་བསལ་ན་ཡང་དེ་
ཚོ་འི་སྒྲིག་པ་བསལ་ར་ (for བ་) རེད།
*Whose-soever sins ye remit they
are remitted.*

སྟེ་བློས་ཕྱིན་ནས་ཡང་བརྒྱབ་ཡོང་།
*He who (or whoever, or anyone
who) runs away will be shot.*

དེ་ཅུ་སྟེ་གཞིན་ཁྱེད་ཀྱི་ཡང་ཅ་ནས་གཞིན་
སད་མི་ཡོང་ (or ནམ་ཡང་གཞིན་
སད་ཀྱི་མ་རེད།
*Anybody who (or he who, or who-
ever) goes to sleep there will
never wake up.*

ཅུ་འདི་སྟེ་འཕུངས་ན་ཡང་ཡང་སྤྱོད་ཁ་
སྤྱོད་ཡོང་།
*Whoever (or anyone who, or he
who) drinks this water will be
thirsty again.*

སྟེ་ཡོང་ན་ཡང་ལས་ཀ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་རེད།
*He who (or whoever, or anyone
who) comes must work.*

སྟེ་ལས་ཀ་བྱས་ན་ཡང་དེ་ (ལ་) རོགས་
སྤྲད་ཀྱི་རེད།
*Whoever (or he who, or whosoever
or anyone who) works will be
paid.*

སྟེ་ལ་ཡོད་པ་དེ་ལ་སྤྲོད་ན་ཅད་མང་བོ་
ཡོང་གི་རེད། སྟེ་ལ་མེད་པ་དེ་ལས་
*Whosoever hath, to him having
been given, he shall have abun-
dance ; but whosoever hath not,*

ཀྱང་ཡོད་པ་དེ་འཕྲོག་ཡོང་ or
འཕྲོག་པར་འགྱུར་རོ།

*from him even that which he
hath shall be taken away.*

སྤྱི་ཕྱོགས་ལ་སླང་དེ་བརྒྱལ་ནས་ཡོང་
གི་ཡོད་ན་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་ (or རང་
ཤུགས་གྱིས་) བྱོས་ཕྱིན་ཡོང་།

*Anyone towards whom the bull
rushes will naturally run away.*

སྐྱམ་པ་གིས་སྤྱད་ཀྱང་འདྲི་བརྒྱབ་ན་
(or ཀྱུག་རེ་གཏོང་ན་) ཡང་དེ་སེམས་
སྐྱོ་གི་རེད།

*Anyone with whom that Lama
over there quarrels will regret it.*

Sometimes both སྤྱ་ཡང་ and མཁན་ are used together. Ex. :—

སྤྱ་ཡི་གི་འདི་འབྲིར་མཁན་དེ་ལ་ཡང་ངས་
སྒྲོ་མོ་སྤྲོར་ཡོང་།

*I will give a rupee to anyone who
will carry this letter.*

N.B.—It will be noticed that སྤྱ་ is usually separated from ཡང་. Moreover, it is the སྤྱ་ and not the ཡང་ which takes whatever case-signs are necessary, and the ཡང་ comes in at the end of the relative clause.

2.—Impersonal Pronouns.

In the case of WHAT (in the sense of THAT WHICH) which is really a Correlative Pronoun, the participial construction is adopted, and the Pronoun ག་རེ་ (or གང་) THAT WHICH may be used or not at pleasure. Ex. :—

ཁྱེད་རིས་ག་རེ་ (or གང་) གྲོག་པ་དེའི་
དོན་ (དག་) ཉ་གོ་གི་རེད་དམ།

Or simply :—

ཁྱེད་རིས་གྲོག་པ་དེའི་དོན་དག་ཉ་གོ་གི་
འདུག་གས།

*Do you understand what you are
reading ?*

ངས་བྱོད་ལ་ (ག་རེ་ or གང་) བཤད་པ་ *You must do what I tell you.*

དེ་བྱོད་རེས་བྱེད་དགོས་ཀྱི་རེད།

བྱོད་ལ་ (ག་རེ་ or གང་) དགོས་པ་དེ་ *I will buy what you want.*

ངས་ཉོས་ཡོང་།

རིན་ (ག་རེ་ or གང་) ཡོད་པ་དེ་ངས་རྩ་ *I do not know exactly what they cost.*

ནས་ཤེས་ཀྱི་མེད།

བྱོད་རེས་ (ག་རེ་ or གང་) འདོད་པ་བྱེད་ *I will give him what you like.*

པ་དེ་ངས་ཁོ་ལ་ཐུར་ཡོང་།

The other Impersonal Correlative Pronouns, which are more forcible than ག་རེ་ and གང་ WHAT, THAT WHICH, namely, ག་རེ་ཡང་, གང་ཡང་, and གང་གང་, WHAT SO, WHATEVER, WHATSOEVER, ANYTHING THAT, and, with a negative, NOTHING THAT, may be illustrated thus :—

མོ་རེས་ག་རེ་བྱེད་ན་ཡང་ཡག་པོ་འདུག།

Or :—

མོ་རེས་ག་རེ་བྱེད་པ་དེ་ཡང་ཡག་པོ་འདུག།

Or :—

མོ་རེས་གང་བྱེད་པ་དེ་ཡང་ཡག་པོ་འདུག།

Or :—

མོ་རེ་གང་གང་བྱེད་པ་དེ་ཡང་ཡག་པོ་
འདུག།

Whatever, or anything that, she does is good.

བྱོད་རེའི་ཁང་པའི་ནང་ལ་ག་རེ་ཡོད་པ་དེའི་

རིན་གོང་ཡང་ཁྱིམ་བཤད་ཐུབ་ཀྱི་རེད།

He can tell the price of anything that, or whatever, is in your house.

མིའི་སྡིང་གི་ནང་ལ་ག་རེ་ཡོད་པ་དེས་ཡང་

ཁོའི་སློབ་ཚད་མ་དབང་བྱེད་ཡོང་།

Whatsoever is in a man's heart will influence his whole life.

Or :—

མིའི་སྤྲིང་གི་ནང་ལ་གང་གང་ཡོད་པ་དེས་ } Whatsoever is in a man's heart
ཁོའི་སློབ་སྒྲུང་ཁ་བསྐྱལ་ཡོང་། } will influence his whole life.

ངའི་དབང་ལ་གང་ཡོད་པ་ཡང་ངས་ཁྱོད་ལ་
སྤྲེར་གྱི་ཡིན།

Or:—

ངའི་དབང་ལ་གང་འདུག་པ་ཡང་ངས་ཁྱོད་ } I will give you anything that, or
ལ་སྤྲེར་ཡོང་། } whatever, is in my power.

Or:—

ངའི་དབང་ལ་གང་ཡོད་པ་དེ་ངས་ཁྱོད་ལ་
སྤྲེར་ཡོང་།

དགུས་གང་བྱེད་ན་ཡང་རྫོང་སྐབས་བྱེད་མི་
ཡོང་།

Or:—

དགུས་གང་བྱེད་པ་དེས་རྫོང་སྐབས་བྱེད་ཀྱི་ } Nothing that the enemy does will
མ་རེད། } save the fortress.

ཁྱོད་རིས་གང་ལའང་པ་དེ་ལ་མ་ནས་འགྲིག་གི་ } You are right in absolutely
མ་རེད། } nothing that you have said.

ངས་གང་བྲིས་པ་དེ་ནས་ལོག་གི་མེད། } I recede from nothing that I have
written.

ངས་གཤགས་མཐོང་མ་སོང་ (or མ་བྱུང་) } I have not seen anything.

3.—Literary Constructions.

(a) The following examples illustrate the Literary method of rendering relative clauses:—

ཤིང་སྤྲོང་འབྲས་བུ་བཟང་པོ་མི་སྤྲོད་པ་ } Every tree that bringeth not forth
ཐམས་ཅད་བཅད་ནས་མེ་ལ་སྤྲིག་པར་ } good fruit is hewn down and
བྱེད་དོ། } cast into the fire (Matt. vii. 19).

ཁྱིེ་ཁྱིེ་རང་གི་སྒྲུབ་གྱི་མིག་ལ་ཡོད་པའི་
སྒྲུབ་མ་ཞིག་མཐོང་ཡང་། རང་གི་མིག་ལ་
ཡོད་པའི་གདུང་མ་དེ་ཅི་ལ་མི་མཐོང་།
*And why beholdest thou the mote
that is in thy brother's eye, but
considerest not the beam that is
in thine own eye? (Matt. vii. 3).*

ཅིག་བཟོ་བ་ རྣམས་ཀྱིས་ དབྱུག་ བཞག་པའི་
དེ། དེ་རང་རྩེ་གྱི་མང་དོར་གྱུར་བ་ཡིན།
*The stone that the builders rejected
the same was made the head of
the corner (Matt. xxi. 42).*

དེ་བས་ན་ཅི་ཀླུ་པོའི་ཡིན་པ་དེ་ཀླུ་པོ་ལ་
ཕུལ། ཅི་དགོན་མཆོག་གི་ཡིན་པ་དེ་
དགོན་མཆོག་གི་ཡིན་པ་དེ་དགོན་མཆོག་
ལ་ཕུལ་ཞིག།
*Render therefore unto Caesar the
things that are Caesar's and
unto God the things that are
God's (Matt. xxii. 21).*

ཡང་ཁྱིེ་ཁྱིེ་ ང་ལ་ གནང་བའི་གཟི་བཞིན་
དེ་ནི་དེ་དག་ལ་ཡང་ཕྱེར་རོ།
*And the glory which thou hast
given me I have given also unto
them (John xvii. 22).*

ངའི་ཡབ་ཀྱིས་ ང་ལ་ གནང་བའི་མཚོད་ཞལ་
དེ་ནས་ངས་ས་འབྲུང་བར་བཞག་པོད་དེ།
*The cup which my father hath
given me, shall I not drink it?
(John xviii. 11).*

ངས་ཡབ་ཀྱི་ མཚན་ བཞིན་ རྣམ་ བྱས་པའི་
ལས་རྣམས་ཀྱིས་ང་ལ་དཔང་བོ་བྱེད་དོ།
*The works that I do in my father's
name, they testify of me (John
x. 25).*

མི་གྲུ་ནད་ན་མཁན་ཉལ་བྱི་ལ་ཉལ་བ་ཞིག།
*A man sick of the palsy, lying on
a bed (Luke v. 18).*

གསོད་པར་བྱ་བའི་བ་ཕྱུག།

Or :—

གསོད་བྱའི་བ་ཕྱུག།

} *The calf that is to be killed.*

ཕྱི་ལོ་བ་ དེའི་ ཅར་ བརྒྱལ་ས་ རྣམ་ ཁྱིེ་ཁྱིེ་
གང་ཁྱོག་པ་ དེའི་ དོན་ ཉ་ གོའས་ ཞེས་
དེས་སོ།
*And Philip ran to him and said,
understandest thou what thou
redest? (Acts viii. 30).*

(b) The Literary Correlative Pronouns are :—

སྤྱི་	}	WHOEVER, WHOSOEVER, ANYONE WHO, HE WHO, etc.
སྤྱི་ཞིག་		
གང་སྤྱི་		
གང་ཡང་		

ཇི་	or in certain cases	ཅི་	}	WHATEVER, WHATSOEVER, WHICHEVER, ANYTHING THAT, THAT WHICH, WHAT, etc.
གང་				
གང་ཞིག་				
གང་ཅི་				
གང་ཉིད་				
གང་དག་ཉིད་				
གང་ཡང་				
ཅི་ཡང་				
ཅི་ཡང་				

The following examples will serve to illustrate the Literary rendering of the Correlative :—

སྤྱི་སྤྱི་ཅག་ལ་དགྲ་མི་བྱེད་པ་དེས་ངེད་ཀྱི་ ཨེ་མ་མེད་ཀྱི་དོ། *He that is not against us is for us*
(Mark ix. 40).

ང་ལ་གཙོ་བོ་ལགས་གཙོ་བོ་ལགས་ཞེས་ཁྱས་ ལའི་མི་ཐམས་ཅད་ནས་མཁའི་གྲུ་ལྗོངས་ རྒྱུ་ལྟུག་མི་ཡོང་། *Not everyone that saith unto me*
Lord, Lord, shall enter into the
Kingdom of Heaven (Matt. vii
21).

བྱང་མེད་ནམས་ལ་སྐྱེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ ནས་ཁྱེད་ཀྱི་མཁའ་ལོ་ན་ནམ་ལས་ ཆེན་པོ་ཞིག་མ་བྱུང་། རིན་ཀྱང་ནས་ *Among them that are born of*
women there hath not arisen a
greater than John the Baptist ;
yet he that is but little in the

མཁའི་ཀླུ་མིན་དུ་རྒྱུང་བ་ཡིན་པ་དེ་ཡོ་
ན་ནན་ལས་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ།

*kingdom of heaven is greater
than John (Matt. v. 11).*

ཁྱོད་ཀྱིས་མི་ངན་པ་ལ་མ་ཞོལ་ཞིག།

*Resist not him that is evil (Matt.
v. 38).*

ཇི་བཞིན་དུ་ཁྱོད་ཚོས་ཞུ་ཆེ་གཙན་པ།
དེ་བཞིན་དུ་ཁྱོད་ནམས་ཀྱི་ཞུ་ཆེ་ཡང་
གཙན་པར་འགྱུར་རོ།

*With what judgment ye judge, ye
shall be judged (Matt. vii. 2).*

ཡང་སྤྱིག་གིས་ཁྱོད་དཔག་ཆད་གཅིག་ཏུ་
ལག་བསྐྱུལ་ན། དེ་དང་དཔག་ཆད་གཅིས་
སོང་ཞིག།

*And whosoever shall compel thee
to go one mile, go with him
twain (Matt. v. 41).*

ཁྱོད་ལ་ཞུས་པ་དེ་ལ་སྤྱིན་ཞིག། ཁྱོད་ནས་
ནོར་གྱི་བར་འདོད་པ་དེ་ལ་རྒྱབ་མ་སྤྱོན་ཅིག།

*Give to him that asketh thee, and
from him that would borrow of
thee turn not thou away (Matt.
v. 42).*

སྤྱི་ཡང་རྡོ་འདི་ལ་འགྲུལ་བ་དེ་དུས་སྤྱར་
འཆག། སྤྱི་ཡང་རྡོ་དེ་འཕྲོག་ན་དུལ་ལྷར་
བཞི་བར་འགྱུར།

*And he that falleth on this stone
shall be broken to pieces, but on
whomsoever it shall fall it will
scatter him as dust (Matt. xxi.
44).*

སྤྱིས་ཀྱང་རང་གི་སྒོག་སྒྲོབ་པར་བརྩོན་པ་
དེས་བསྐྱུག་པར་འགྱུར། སྤྱིས་ཀྱང་རང་
གི་སྒོག་བསྐྱུག་པ་དེས་སྒྲོབ་པར་འགྱུར་རོ།

*Whosoever shall seek to gain his
life shall lose it, but whosoever
shall lose his life shall preserve
it (Luke xvii. 33).*

སྤྱིས་ཀྱང་རྒྱ་འདི་ལས་འཕྱུང་ན་ཡང་སྒོམ་
པར་འགྱུར། སྤྱིས་ཀྱང་ངས་སྤྱིར་བའི་
རྒྱ་དེ་ལས་འཕྱུང་ན་ནས་ཡང་མི་སྒོམ་སྟེ།

*Everyone that drinketh of this water
shall thirst again, but whosoever
drinketh of the water that I shall
give him shall never thirst
(John iv. 13).*

etc.

མྱེང་ནས་བྱོན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ལས་གོང་ས་
ཡིན། གང་ས་ནས་བྱུང་བ་ནི་ས་ནས་ཡིན་
དེ་སའི་གཏམ་བྱེད་ཀྱི།

*He that cometh from above is above
all : he that is of the earth is of
the earth, and of the earth he
speaketh (John iii. 31).*

ཁོང་གིས་གང་མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་དེ་ལ་
དཔང་བོ་མཇེད།

*What he hath seen and heard, of
that he beareth witness (John
iii. 32).*

དཀོན་མཆོག་ནི་སྤྲུགས་ཉིད་ཡིན་པས། ཁོང་
ལ་བསྟེན་བཀུར་བྱེད་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་
སེམས་ཉིད་དང་བདེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ངང་ན་
བསྟེན་བཀུར་བྱེད་དགོས་སོ།

*God is spirit : and they that wor-
ship him must worship in spirit
and in truth (John iv. 24).*

གང་ཤ་ནས་སྐྱེས་པ་ནི་ཤ་ཡིན། གང་སྤྲུགས་
ཉིད་ནས་སྐྱེས་པ་ནི་སེམས་ཉིད་ཡིན་ནོ།

*That which is born of the flesh is
flesh ; and that which is born of
spirit is spirit (John iii. 6).*

ཡོ་ཤུས་དེ་ལ་གསུངས་པ། ང་རང་ཁྱོད་དང་
སྤང་མོ་བྱེད་མཁན་ནི་མ་གཤིག་དེ་ཡིན་ནོ།

*Jesus said unto her, I that speak
unto thee am the Christ (John
iv. 26).*

སྤྱི་མི་གང་ཁྱོད་རྣམས་ཀྱིས་སེལ་ན་དེ་དག་
གི་སྤྱི་ག་པ་སེལ་ཆར།

*Whosoever's sins ye remit they
are remitted (John xx. 23).*

སྤྱ་ལ་ཡོད་པ་དེ་ལ་གནང་གྱེ་ལྷག་པ་ཡོད་
པར་འགྱུར། འོན་ཀྱང་སྤྱ་ལ་མེད་པ་དེ་
ལས་ཇི་ཡོད་པ་དེ་ཡང་ལོན་པར་འགྱུར་རོ།

*Unto everyone that hath shall be
given, and he shall have abun-
dance ; but from him that hath
not, even that which he hath shall
be taken away (Matt. xxv. 29).*

སྤྱས་ཀྱང་ང་ལོར་དེ་ངས་སྤྱས་པ་མི་སྤང་བ་
དེའི་ཁྱིམས་གཙོད་མཁན་ཞིག་ཡོད་དོ།

*He that rejecteth me and receiveth
not my sayings hath one that
judgeth him (John xii. 48).*

ཁྱོད་རྣམས་སེམས་འཁྲུག་དུ་བརྒྱབ་མཁན་
སྤྱ་ཡིན་ཀྱང་དེ་ལ་ཆད་པ་འཕྲོག་པར་
འགྱུར་རོ།

*But he that troubleth you shall bear
his judgment, whosoever he be
(Gal. v. 10).*

སྤྱི་ཀྱང་རང་བཏང་མཁན་གྱི་གྲགས་པ་
འདོད་པ་དེ་ནི་བདེན་པ་ཡིན་ནོ།
*But he hath seeketh the glory of
him that sent him, the same is
true (John vii. 18).*

ང་བཏང་མཁན་དེའི་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།
*It is his teaching who sent me
(John vii. 16).*

དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་བཞུགས་མཁན་ནི་དཀོན་
མཆོག་ལགས་སོ།
*He who built all things is God
(Heb. iii. 4).*

གང་ཐོག་མ་ནས་ཡོད་པ་དང་། གང་ངེད་རང་
གིས་ཐོས། གང་སློབ་གིས་སློང་། གང་
ལ་བལྟས་དེ་ལག་པ་ཡང་རེག་པ་ཡིན་པ་...
དེ་ནི་ཁྱེད་ཅག་ལ་སྟོན་གོ།
*That which was from the beginning,
that which we have heard, that
which we have seen with our
eyes, that which we beheld and
our hands handled...declare we
unto you (I John i. 1).*

ཇི་བདེན་པ། ཇི་བཅུན་པ། ཇི་ཁྱེད་པ་དང་
མཐུན་པ། ཇི་དག་པ། ཇི་ཡིད་དུ་འོང་བ།
ཇི་སྟོན་པ། ཇི་དག་པ། ཇི་སྟོན་དུ་བྱུང་བ་
ཡོད་པ་དེ་ལ་བསམ་སྟོན་ཐོངས་གཤིག།
*Whatsoever things are true, what-
soever things are honourable,
whatsoever things are just, what-
soever things are pure, whatso-
ever things are lovely, whatso-
ever things are of good report;
if there be any virtue and any
praise, think on these things
(Phil. iv. 8).*

X.—INDEFINITE PRONOUNS OR PRONOMINAL ADJECTIVES.

1. In the Colloquial the following are the most common :—

སྤྱི་ཞིག་ *Some one ; a certain (person).*

གང་ཞིག་ *Something ; a certain (thing).*

ག་རེ་ཡིན་ན་

ག་རེ་ཡིན་ན་ཡང་ (or ཡིན་ནས་) } *Something.*

ག་རེ་ཞིག་

སྤྱི་ཡང་ *Anyone, Anybody, Whoever ; or, with a negative, No one,
Nobody, None.*

གང་ཡང་ *Any.*

གང་ཡང་	}	<i>Anything ; or, with a negative, Nothing, None ; Whatever, Whichever.</i>
གང་ཡང་		
གང་གང་		
ག་གས་		

གང་ག་ or གང་	}	<i>All, Whole, Entire, Every, Complete, Full.</i>
སྒང་ཁ་ or སྒང་		
གསལ་ཅན་		
ཆང་མ་		

འགའ་ཆེན་ *Several.*

མང་ཤོས་ *Most.*

གཞན་པ་	}	<i>Other.</i>
ཡན་པ་		

གཞན་པ་ཞིག་	}	<i>Another.</i>
ཡན་པ་ཞིག་		
ད་ཅང་	}	
རེ་		

རེ་	}	<i>Each, Every.</i>
རེ་རེ་		
སོ་སོ་		

གཉིས་ཀ་ *Both.*

གཅིག་གཅིག་ *One another, Each other.*

ཁ་ཤས་ *Some.*

དྲི་ཅུ་ *A few, Few, A little, Little.*

གཅིག་པོ་ *Sole, Only, Mere.*

གཅིག་པ་ }
 བྱད་མེད་ } Same ; but དེ་རང་ That same.

མི་གཅིག་པ་ Various, Sundry, Divers.

རང་ Self, One's self.

གཅིག་ཡང་ Even one, Either. With a negative, None, Neither.

འདི་འདྲ་ Such.

EXAMPLES :—

དུས་ཞིག་ (or དུས་རེ་ཞིག་གི་ཚེ་) ལ་སྐྱ མ་ཞིག་སྐྱ་ས་ནས་ཕྱེས་སོང་། Once upon a time a certain Lama came from Lhasa.

སྐྱ་མ་དེ་རང་གོང་གསེབ་ཞིག་ལ་ཕྱིན་སོང་། That same Lama went to a certain village.

ངའི་སེམས་ལ་ཁོ་ག་རེ་ཞིག་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ ཕྱིན་སོང་། I think he went to get something.

ཁ་སང་ཁྲིམས་ཁང་ལ་སྐྱ་ཡང་ཕྱིན་མ་སོང་། No one went to Court yesterday.

སྐྱ་ལ་ཡང་དྲིན་ཐུར་མི་ཡོང་། No favour will be accorded to anybody.

ལས་ཀ་འདི་སྐྱ་ཡང་བྱེད་བྱུང་གི་རེད། Anybody can do this work.

མི་འདིས་ག་རེ་བྱེད་པ་དེ་གསེར་ལ་འགྱུར་ གྱི་འདུག། Anything that this man does turns into gold.

ཁོས་འགོ་བརྩམས་པ་དེ་ནས་ཡང་ཚར་གི་ མ་རེད། Nothing that he begins is ever finished.

དམག་དཔུང་སྤང་ཁའི་ནང་ནས་མི་གཅིག་ ཀྱང་ཐར་མ་སོང་། Out of the whole army not one man (nobody) was saved.

སྐྱུ་བླ་འདི་ལ་གསོལ་ཇ་ཞལ་དཀར་གང་ *This gentleman desires a cup of*
 དགོས་ཀྱི་འདུག། *tea.*

དེའི་རྩིས་ལ་བྱ་ཐམས་ཅད་མགོགས་པོར་ *Soon afterwards the entire herd of*
 ཡལ་སོང་། *cattle vanished.*

དེ་རིང་བྱོད་ལ་ཚ་ལྷས་པ་ཡག་པོ་ག་རེ་ཡོད་ *Have you any good oranges*
 དམ། *to-day?*

ལས་ཀ་དེ་ལ་དོས་པ་འགའ་ཆེན་དགོས་ཀྱི་ *Several coolies will be needed for*
 རེད། *the work.*

གླ་གར་ལ་མི་མང་ཤོས་ཏེ་ཅང་ཆོས་སེམས་ *In India most people are very*
 ཅན་འདུག། *religious.*

བོད་ཀྱི་སྐྱུ་བླ་པོ་ཁ་ཤས་གུམ་པ་རི་ལ་ *Some Tibetan officials are staying*
 བཞུགས་ཀྱི་འདུག། *at Gúm (Ghoom).*

གཞན་པ་ (or ཡན་པ་) ཐམས་ཅད་ལྷ་ས་ *All the others have returned to*
 ལ་ལོག་ཕེབས་འདུག། *Lhasa.*

དེའི་ནང་ནས་གཞན་ཁ་ཤས་ནི་ཇི་གླིང་ལ་ *Some of the others are staying in*
 བཞུགས་ཀྱི་འདུག། *Darjeeling.*

ང་ལ་ད་ཅུང་ཇ་ (or གསོལ་ཇ་) དཀར་ *Kindly give me another cup of tea.*
 ཡོལ་གང་གནང་ཤིགས་གནང་།

མི་རེས་ག་ཕེ་རི་ལ་མི་མདའ་བརྒྱབས་ནས་ *Each man shot one stag.*
 བསད་སོང་།

མི་རེ་རེས་ ལྷ་མ་ལ་ཁ་བདགས་རེ་རེ་ཕུལ་
སོང་།

Or:—

མི་མོ་མོས་ ལྷ་མ་ལ་ཁ་བདགས་རེ་རེ་ཕུལ་
སོང་།

Each man presented a complimentary scarf to the lama.

དྲ་རེ་རེ་ལ་རྩ་མོས་རེ་རེ་ཕྱེར་ཞིག།

Give each horse a pail of water.

མི་རེ་རེས་ལྷན་ཆེན་པོ་གཟུངས་གཟུངས་འབྱེར་
ཕྱིན་སོང་།

Each man carried three big boxes.

འདི་ཕུ་གུ་གཉིས་ཀའི་ཨ་པ་ཡིན།

This is the father of both the boys.

ང་གཉིས་ཀས་དོམ་ལ་མི་མདའ་བརྒྱབས་
ནས་བསད་སོང་།

Both of us shot the bear.

བུ་མོ་མཛེས་པོ་གཉིས་ཀ་སྤྱེབས་སོང་།

Both the pretty girls have come.

འདི་དང་དེ་གཉིས་ཀ་འོས་ཀྱི་རེད།

Both this and that will be suitable.

ཚོག་འདི་གཉིས་ཀྱི་དོན་དག་གཅིག་པ་རེད་
དམ།

Do these two words mean the same?

ལགས། དེ་གཉིས་ཀའི་དོན་དག་གཅིག་པ་
ཡིན་པ་འདྲག།

Yes, both their meanings appear to be the same.

ཚོག་འདི་དེ་དོན་དག་དང་དེ་དོན་དག་དང་
གཅིག་པ་རེད་དམ།

Is the meaning of this word exactly the same as the meaning of that word?

ལགས། དེ་གཉིས་ཀའི་དོན་དག་ཐད་གཅིག་
པ་མ་རེད།

No, both their meanings are not absolutely the same.

གྲུན་འབྲུམ་དོག་ཙཱ་དགོས་ཀྱི་ཡོད།

I want a few grapes.

གྲུག་འབྲུམ་དེ་ཚོ་ནི་ནང་ནས་དྲོག་ཚང་ལ་
དགོས། *I want a few of those grapes.*

ང་ལ་དངུལ་དྲོག་ཚ་ཅིག་གི་ཡོང་། *A very little money will do for me.*

མི་གཅིག་པའི་དུས་ (or དུས་མི་གཅིག་པ་) *At sundry (various, or divers)*
ལ་ང་ཚོ་ནི་འཇམ་བུ་གླིང་འདི་ལ་སངས་
ཀུས་མང་པོ་བྱུང་བ་དེ། *times many Buddhas have*
appeared in this world of ours.

དེ་ཚོ་ནི་དགྲིལ་ལ་གླུ་མ་དེ་གཅིག་པོ་མི་དེ། *The lama was the only man among*
them.

ཚོག་པ་ག་དེ་དོན་ལ་ཟག་འདུག། མོ་བྱ་གྲུ་
གཅིག་པོ་དེ། *Why be angry? She is a mere*
child?

འདི་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་གཅིག་གིས་ཡོང་གི་
དེ། *Either of these two will do.*

འདི་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་གཅིག་ཡང་འོས་མི་
ཡོང་། *Neither of these two will suit.*

མི་སྤྱང་གྲག་མང་པོ་ནི་ནང་ནས་གཅིག་ཡང་
ཤར་མ་སོང་། *Of the entire thousand men not*
even one escaped.

Examples of རང་ SELF, ONE'S SELF, will be found at § 31, iii, iv.

Examples of གཅིག་གཅིག་ ONE ANOTHER, EACH OTHER, will be
found at § 31, vii.

སྐད་དཀར་ལས་ཁག་པོ་འདི་འདྲ་ངས་མཐོང་། *I have never seen such a difficult*
language.
མ་གྲོང་། (pron. nyúng).

2. The following are the Literary equivalents of the above:—

གཅིག་ཅིག་ *Someone, Somebody, A certain (person)*

ཅི་ཞིག་ *Something, A certain (thing.)*

ག་གས་	}	
འགའ་ཆེན་		
འགའ་ཞིག་		
འགའ་ཡང་		<i>Some, Several, A good many, A good deal.</i>
ལ་ལ་	}	
ལ་ལ་ཞིག་		
སྤྲུལ་ཞིག་		<i>Anyone, Anybody, Whoever ; or, with negative,</i>
གང་ཞིག་	}	<i>No one, Nobody.</i>
སྤྲུལ་ཡང་		<i>Everyone, Either, Each ; or, with negative, No one,</i>
གང་ཡང་	}	<i>Neither.</i>
ཅི་ཡང་		
ཅི་ཞིག་		<i>Anything, Whatever, Everything, Either, Each ; or,</i>
		<i>with negative, Nothing, None, Neither.</i>
ཐམས་ཅད་	}	
ཀུན་		
ཆང་མ་		<i>All, The whole, Every, Entire, Complete, All.</i>
འབའ་ཞིག་		<i>Mere, Sole, Only.</i>
གཞན་		<i>Other.</i>
གཞན་ཞིག་		<i>Another.</i>
གཅིག་གཅིག་		<i>Each other, One another.</i>
རེ་	}	
རེ་རེ་		<i>Each, Every.</i>
སྤྲོ་སྤྲོ་		
སྤྲོ་གཅིག་པ་	}	
སྤྲོ་འདྲ་པ་		<i>Various, Sundry, Divers.</i>

ཀུན་ལས་སྒྲག་	}	<i>Most.</i>
མང་པོ་		
གཉིས་ཀྱི་		<i>Both.</i>
ཉུང་ཏུ་		<i>Few, Little.</i>
ཉུང་ཏུ་ཞིག་	}	<i>A few, A little.</i>
འགའ་		
འགའ་ཅམ་		
ཅིག་		
ཡང་ག་	}	<i>Self, One's self.</i>
ཉིང་		
རང་		
ང་		
ཉིང་	}	<i>Same.</i>
གཅིག་པ་		
དེ་ཁོ་ན་	}	<i>The very same.</i>
དེ་ཀྱི་		
དེ་རང་		
དེ་ཀྱི་རང་		
འདི་རང་		
འདི་འདྲ་པ་	}	<i>Such.</i>
དེ་ལྟ་བུ་		

པན་རྩེན་ *Either, Each of two. Ex. :—*

མ་མམ་གྱི་འགམ་པན་རྩེན་དུ།

*On each side of the two shores
of (lake) Mapham (Jäschke).*

ཕན་ཚུན་གཉིས། *Either, Both.* Ex. :—

ཡང་གཙང་པོའི་འགྲམ་ཕན་ཚུན་གཉིས་ན། *And on either side (i.e. both sides) of the river (Jäschke).*

§ 32. ADVERBS.

These are both primitive and derivative. Of Derivatives, some are formed from Pronouns, others from Nouns, and others from Adjectives or Participles. There are also Adverbs of Time, Place, and Manner, Interrogative, Negative, and (added to verbal roots) Relative adverbs.

Those derived from adjectives are formed either by putting the adjective in the terminative case, or by adding to the adjective the expression བྱས་ནས་. It is a common habit, however, in the Colloquial to use an adjective adverbially without changing its form.

Adverbs are always placed somewhere before the verb. Interrogative adverbs come immediately before the verb. Others may be inserted at any convenient place in the sentence, so long as the rule is observed that they precede the verb.

The following are some of the commonest adverbs and adverbial phrases used in the Colloquial :—

ADVERBS OF TIME.

ག་དུས་	}	<i>When?</i>
ནས་		
གང་		(Added to verbal infinitive) <i>When, At the time of...ing.</i>
ག་དུས་་་་ཡང་		<i>Whenever.</i>
དུས་		(Added to verbal root) <i>When, used relatively; While.</i>
ད་ལྟ་		<i>Now (at this time); ད་ལྟ་ང་ Just now. At present.</i>
ད་བར་དུ་		<i>Hitherto, Up to now.</i>
དེ་དུས་		<i>Then (at that time).</i>

དེ་ནས་		<i>Then (after that).</i>
ད་ནས་ཕྱི་ལ་ཆད་		<i>Hereafter, Henceforth.</i>
ནས་ཡང་		<i>Ever, Always. With negative, Never.</i>
ནས་རྒྱུན་	}	<i>Ever, Always, Constantly, Incessantly, etc.</i>
དུས་རྒྱུན་		
དུག་པ་རེ་བཞིན་		
ཙམ་ན་	}	<i>When, Just when, About, At the time.</i>
ཙན་		
ད་ཅུང་ཡང་	}	<i>Moreover, Furthermore.</i>
ད་ཅུང་		
ད་གཤོས་		
མྱོང་		
		<i>(Added to root of verb) Ever, with negative Never.</i>
དེ་རིང་སང་	}	<i>Now-a-days</i>
དང་སང་		
སུ་མཚས་སུ་མཚས་	}	<i>Now and then, Often, Sometimes, Occasionally, with negative, Seldom.</i>
རེ་འགའ་		
ཡང་སྐར་		<i>Again, Afresh, Anew.</i>
ཚར་གཅིག་	}	<i>Once.</i>
ཐེངས་གཅིག་		
ལམ་སང་		<i>At once, Immediately, Hurriedly, Hastily, Di- rectly.</i>
ད་འདྲོ་ཚར་གཅིག་	}	<i>Once more.</i>
ད་ཅུང་ཚར་གཅིག་		
ཙན་ནས་	}	<i>(With negative) Not at all, Never, In no case.</i>
མ་ནས་		

སྤྱི་ཙམ་ *A short time ago*

སྤྱི་རྩལ་ *A long time ago*

} *Formerly, Previously,*

མགོ་གསེང་པོ་ or མགོ་གསེང་པོ་

ཚུ་པོ་ or ཚུ་བོ་

ཚ་དྲག་

ཉི་མ་ཚམ་གཅིག་

} *Quickly, Soon, Presently, Directly,
In a little while, In a few
minutes.*

གཟུགས་པ་

ཇི་སྐད་

} *After, Subsequently, Afterwards, Next, Last, In future,
At last, At length.*

ད་གི་ནས་ *Already.*

སྤྱི་ཙམ་

སྤྱི་དུས་

} *Anciently.*

ད་ཅང་

ཡང་

ད་འདྲི་ (Vulg.)

} *Still, Yet.*

ཁ་སང་ *Lately, Recently.*

ཕྱི་པོ་ *Late.*

སྤྱི་པོ་ནས་ *Early.*

འགོ་རྩལ་མ་བྱེད་པར་ *Without delay.*

ག་ལེ་ག་ལེ་ *Slowly, Gradually, Gently, Softly.*

མ་དང་ས་དགོང་ས་ *Last night, Last evening.*

ཆུ་མཚེང་

ན་ནིང་

} *Last year.*

ཡར་ཡར་ *Eventually, Later on, Indirectly.*

འགྲོ་ (Added to verbal root) *Just, Just about, On the point of, Going to.*

ད་རེ་ *Some time ago.*

ད་ལོ་, or འདི་ལོ་, or ལོ་འདི་ *This year.*

ཞི་ཉིང་ *Year before last.*

ཕྱི་ལོ་	}	<i>Next year.</i>
ད་གསེས་		
སང་པོ་		

ན་ཉིན་	}	<i>Last year.</i>
ཟླ་ཉིང་		
ལྷ་ལོ་		

ལོ་རེ་རེ་ *Yearly, Annually.*

ཉི་མ་རྒྱུ་པ་རེ་བཞིན་ *Daily.*

སང་ཉིན་ *To-morrow.*

དེ་རིང་ *To-day.*

ཁ་སང་ *Yesterday.*

ཞག་མ་རེ་རེ་ *Every day.*

ཉི་མ་ཅིག་ *Some day.*

ADVERBS OF PLACE.

ག་པ་	}	<i>Where? Whither? (Also relatively.)</i>
ག་ཅུ་		
ག་ན་		

ག་པ་ཡང་ *Wherever, Anywhere.*

ག་པ་་་་་་་་ }
 ག་ར་་་་་་་་ } *Nowhere.*

འདི་ ཅུ་, or འདིར་ }
 འདི་ལ་ } *Here, Hither.*
 འདི་ན་ }

དེ་ཅུ་ }
 དེར་ } *There, Thither.*
 དེ་ལ་ }
 དེ་ན་ }

NOTE.—In Lhasa འདིར་ *DIR*, *Here, Hither*, is loosely pronounced as if it were spelt འདས་ *DÄ*, i.e. something like the English word *They*, as pronounced by a Eurasian, with a slight dental *d* sound to the *Th*. Hence one sometimes sees the Colloquial form of *Here, Hither*, spelt འདད་, which is not quite a correct form of the loose Lhasa pronunciation. Similarly one sometimes sees the Colloquial form of དེར་ *There* spelt དད་ *DÄ*'.

Both འདད་ and དད་ are incorrect. For the former the student should always use འདི་ཅུ་, or འདིར་, when writing; and, if he chooses to affect the Lhasa pronunciation when speaking, he should say འདས་, not འདད་. For དད་ he should always write དེ་ཅུ་, or དེར་.

ཕ་གི་ *Over there, Yonder.*

ཡ་གི་ *Up there.*

ས་གི་ *Down there.*

ཡར་ *Upwards.*

སར་ *Downwards.*

བྱོན་
བྱོན་དམ་པོ་ } Uphill.

ཐུང་ Downhill.

མགོ་མཐུག་ལོག་པ་
མགོ་གཞུག་ལོག་པ་ } Upside down.
ཨ་ལོག་

འདི་ནས་ Hence.

དེ་ནས་ Thence.

མདུན་ལ་ Before.

གཤོང་ལ་
སྤྱོད་ལ་ } Ahead, In front, Onwards, Forwards.

ཐྱོབ་ལ་
གཞུག་ལ་ } Behind.

ཐག་རིང་པོ་ Afar.

ཁ་ཐུག་ལ་ Opposite, Over against.

ཚེབ་ལ་ Instead of.

ཅ་ལ་ Just by, Close by.

ནས་ Off.

ཐྱོབ་ཕྱོགས་ལ་ Backwards.

ཕྱི་ལོགས་ལ་ Outside, Without.

ནང་ལ་ Within, Inside, At home.

ནང་ནས་ From within, From home.

ཕྱི་ལོག་ནས་ From without.

གཡོན་ལ་ To the left.

གཡས་ལ་ *To the right.*

མཉམ་འབྲེ་ *Together, Jointly.*

ག་ས་ག་ལ་ *Everywhere.*

འཁོར་ལ་ }
ཕན་ཚུན་ལ་ } *Around, Round about, All round.*

གཞན་དུ་ *Elsewhere.*

ཟུང་དུ་ *Aside.*

སྔ་སྔར་ *Asunder, Apart.*

Adverbs of Manner.

འགྲོ་ or འདྲ་ (The first added to root and the second to infinitive of auxiliary verb) *Probably, Likely, Perhaps.*

ག་འདྲ་ས་ }
གང་འདྲ་ } *How?*

འདི་འདྲ་ (pronounced DİN-PA)

འདི་ནང་བཞིན་

ཅེས་

ཞེས་

ཤེས་

ད་ག་ཟེར་

ད་ག་རང་

ད་ག་རེད་ *Quite so, Just so, Precisely, Exactly.*

རིམ་བཞིན་ *By degrees, Gradually.*

ཚད་དེ་ (Used with negative.) *Quite, Completely, Absolutely, Thoroughly.*

དེའི་ཁྱོད་བྱས་ནས་ *Consequently.*

} *Thus, So.*

གཅིག་གི་ *Simply, Merely, Only, Solely.*

རང་ *Simply, Merely, Just, Only.*

རེ་མོས་བྱས་ནས་ *Alternately.*

ཉ་ལས་ *Almost, Nearly.*

མཉམ་འབྲེལ་
མཉམ་བྱེད་ } *Together, Jointly, Unitedly.*

ཁ་ཁ་བྱས་ནས་ *Separately, Individually.*

སོ་སོ་བྱས་ནས་ *Severally.*

རེ་རེ་བྱས་ནས་ *Singly.*

ལྷགས་སྟོལ་ནང་བཞིན་ *Formally.*

ཤ་སྟག་ *Merely, Only, Solely, Entirely.*

མ་ནས་
ཙུ་བ་ཉིད་ནས་ } (Used with negative.) *At all, On any account.*
ཙུ་ནས་

ཡག་པོར་ or ཡག་པོ་ *Well, with negative, Ill, Badly.*

ཡག་ག་ *Better.*

ཡག་ཤོས་ *Best.*

ཡང་ *Even, Likewise.*

དང་པོ་བྱས་ནས་ *Fairly, Honestly.*

ཅག་བྱས་ནས་ *Carefully.*

དྲིན་དྲིན་བྱས་ནས་ *Definitely, Punctually, Steadily.*

ཁྲིམས་ནང་བཞིན་ *Justly, Legally.*

དྲིན་ལྡན་
ངོ་ཐོག་ } *Certainly.*

ཁ་ནས་ *Orally.*

རང་ *Personally, Precisely, Exactly.*

གསར་བ་བྱས་ནས་ *Privately.*

ངེས་པར་

དངོས་གནས་བྱས་ནས་

དང་པོ་བྱས་ནས་

} *Really, Sincerely, Surely.*

མགྱོགས་པོ་བྱས་ནས་ *Promptly.*

ས་འཕྲུལ་བ་བྱས་ནས་ *Punctually.*

ཁྱད་པར་དུ་ *Especially, Particularly.*

དག་པར་

པལ་ཆེར་

} *Ordinarily, Usually, Generally, Universally,
Chiefly, Principally.*

གཤམ་ཆོད་ *Decidedly, Exceedingly.*

སྒྲ་དག་པོ་ *Clearly, Distinctly, Lucidly, Intelligibly.*

ནས་སྒྱུ་ *As a rule, Usually.*

པར་པར་ *Indirectly.*

སྒྱབ་ལོགས་ལ་ *Aback.*

སྙིང་རུས་བྱས་ནས་ *Diligently, Zealously, Earnestly, Heartily,
Genuinely.*

འདི་དང་མཉམ་དུ་ *Herewith.*

ལས་སྒྲ་པོ་ *Easily.*

ག་ལེ་ག་ལེ་ *Gradually, Gently, Slowly, Softly.*

དྲ་ (Between a duplicated adjective or adverb, with དྲ་ at end of sentence) *Of course.*

Adverbs of Quantity and Comparison.

ག་ཚོད་ *How much? How many?*

ཕ་ལ་ཆེར་ *Chiefly, Generally.*

ཡང་ *Even, Likewise.*

ནད་དེ་ (Used with negative.) *Quite, Completely, Absolutely, For the most part, Mostly.*

ཉ་ལས་
 འགའ་ཆེན་ } *Almost, Nearly. With negative, Scarcely.*

ཙམ་, or in Coll. ཙ་ *About, Approximately*

མང་བ་
 ལྷག་པ་ } *More.*

མང་ཤེས་ *Most.*

ཆུང་ཤེས་ *Least.*

ཉ་ཅང་ *Too; or add མེད་ to any root; or add སྒྲག་པ་ as a verb to any root.*

དགོན་པོར་ *Scarcely.*

ལྷང་བ་
 འགྲིག་པ་ } *Enough.*

ཤ་སྟག་ *Only, Entirely, All.*

དྲིག་ཙ་ *Partly.*

མང་པོ་
 ཞིང་པོ་ } *Much. With རང་ added, and followed by a negative,*
 ཞི་པོ་ } *Not much,*

ཁ་གངས་མང་པོ་ *Many.*

གཡོ་མ་སྟུ་
 མང་གྲག་ཆེད་ } *Very many.*

མང་མོང་ *Too much, Too many.*

ཅུང་ཟད་ *Few.*

ཉུང་ *Little.*

དྲིག་ཅི་ *A little, A few, Some.*

ཡང་	}	<i>Besides, More yet.</i>
ད་ཅུང་		
ད་ཅུང་ཡང་		
ཉུང་མོང་		<i>Too little.</i>

Interrogative Adverbs.

ག་རེ་དོན་ལ་	}	<i>Why ?</i>
ག་གི་དོན་དག་		
གང་ལ་		
དོན་གང་ལ་		
ཅི་ལ་		
ཅི་	}	<i>How ?</i>
ག་འདྲ་ས་		
ཇི་ལྟར་, or ཅི་ལྟར་		
གང་འདྲ་	}	<i>When ?</i>
ག་དུ་ས་		
ནས་	}	<i>Where ? Whither ?</i>
ག་པ་		
ག་རུ་		
ག་ན་		
ག་ནས་	}	<i>Whence ?</i>
གང་ནས་		

ག་ཚད་ }
 ཇི་ཅུ་ } *How much? How many?*

Adverbs of Affirmation, Doubt and Negation.

ཤགས་ }
 ཤ་ལགས་ }
 ཤགས་སོ་ }
 ལ་ཡོང་ } *Yes.*
 ལ་འོང་ }
 ལགས་རེད་ }
 ལགས་ཡོད་ }

ལགས་མིན་ }
 ལགས་མེད་ } *No.*

ལས་་་་དག་ *Rather (i.e. Than....) pleases.*

གཅིག་བྱེད་ན་ }
 ཡིན་པ་འདྲ་ } *Perhaps, Probably.*
 ཡིན་འགྲོ་ }

གང་ཡིན་ཀྱང་ }
 ག་རེ་ཡིན་ཅུང་ } *At all events, In any case.*

ཐོ་ཚོས་མེད་པར་ *Without doubt, Unhesitatingly.*

ཆ་ལས་ }
 ཉ་ལས་ } *Rather, For the most part, Somewhat, Almost, Nearly, with negative, Scarcely.*

ཙ་ནས་ }
 མ་ནས་ } *At all, Ever. (With negative) Not at all, Never.*

ངེས་པར་	}	<i>Surely, Certainly, By all means.</i>
གང་གིས་ཀྱང་		
ཅིས་ཀྱང་		
རེ་ཟླན་		<i>By no means, Never.</i>
དྲིན་དྲིན་	}	<i>Indeed.</i>
ངོ་ཐོག་		
མྱོང་		(Added to root of verb), <i>Ever.</i> With negative, <i>Never.</i>
མ་	}	<i>Not.</i>
མི་		
མེད་པ་	}	<i>Not possessed of, Devoid of.</i>
མེད་		
མིན་		Abbreviation of མ་ཡིན་ <i>Is not, Are not;</i>
མེད་		Abbreviation of མི་ཡོད་ <i>Is not, Are not.</i>

As regards the Adverbs and Adverbial phrases used in the Literary language, it is hardly worth while giving a list of them, as the student can easily find them for himself in Jäschke's or Rai Sarat Chandra Das's Dictionary, or in Csoma de Körös's Grammar, where he will see how and to what extent they differ from the Colloquial expressions.

EXAMPLES of the use of Adverbs and Adverbial expressions in the Colloquial :—

པར་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་བླ་ཤེས་པོ་ (or *When did the Pāṇ-ch'en-rin-po-ch'e*
 གཞི་བ་ཅེ་) ནས་ལ་དུས་འཆིབ་ཀྱི་གནང་ (or *(or Ṭa-shī Lama) come from*
 ང་རིད། *Ṭā-shī-lhūm-po (or Zhyi-ga-tse) ?*

བཀའ་ཁྲོན་གྱི་སྲས་ཀྱིས་མནར་མ་བཞེས་ (or *When the minister's son got*
 དུས་མགུན་ཆེན་པོ་བྱང་བ་ (or *married there were great festivi-*
 རིད། *ties.*

ག་ཏུམ་ཆོས་ཚར་བ་དང་། *When the meat is nearly boiled.*

ཁྱོད་ཀྱིས་ག་དུས་བྱ་བ་ན་ཡང་སྐྱེས་པ་ (or) Whenever you can, get married.
སྐྱེས་པ་) ཡོངས་ (or ཡོན་)।

ཁྱོད་ག་པ་སྤོང་གི་ཡོད། Where are you living?

གྲག་པ་ག་པ་འགྲོ་གི་འདུག། Whither is the monk going?

ཁོ་ག་ནས་ཡོང་གི་འདུག། Whence comes he?

ཁྱོད་ཀྱི་ཡུམ་གྱི་སྦྱ་གཟུགས་ག་འདྲས་ཡོད། How is your mother's health?

ད་དེའི་རིན་ག་ཚོད་རེད། What is the price of that horse?

ད་ལྟ་མུ་ཚོད་ག་ཚོད་རེད། What o'clock is it now?

ཁྱོད་རེས་ཁང་པ་པ་གི་བཅོས་ནས་དོན་དག་ག་རེ་རེད། What have you built yonder house for?

ཁྱོད་འདི་ཅུ་ག་རེ་དོན་ལ་ཡོང་བ་རེད། Why have you come here?

ཁང་པ་བཅོ་དུས་འགྱུ་ལ་སོང་། While the house was being built, it collapsed.

སྤོང་ཙམ་ན་ཁོ་གི་སོང་། He died about dusk.

ཁང་པ་ལ་ཕྱིན་ཙམ་ན་ཁོས་དགོང་མོའི་ཁ་ལག་བཟས་སོང་། When he went home he ate his dinner.

ཟ་གི་ཡོད་ཅ་ཁོ་འགྱུ་ལ་སོང་། When he was eating, he fell.

ཁོ་བཞུགས་ནས་མུ་ཚོད་ག་ཚོད་སོང་། How long (how many hours) is it since he died? i.e. was alive.

ཁྱོད་ལྟ་ས་ལ་ཕྱིན་སྤོང་ངམ། Have you ever been to Lhasa?

ལགས། ང་ལྟ་ས་ལ་ (ནས་ཡང་) ཕྱིན་མ་སྤོང་། (pron. nyúng.) No, I have never been to Lhasa.

ཁྱོད་དེར་ནས་ཡང་ཕྱིན་ཡོང་ངམ། Will you ever go there?

ཉི་མ་ཅིག་ང་ལྟ་ས་ལ་འགྲོ་གི་ཡིན་པ་འདྲ་ *Some day I may go to Lhasa.*
or ཡིན་གྱི།

ང་གོ་མེ་ལང་ཕྱིན་མ་ཁྱོང་། (pron. *I have never even been to Chūmbi.*
nyúng.)

མི་མང་པོ་རི་ཚོ་ལ་ཕྱིན་པ་ (or མི་ཕྱིན་པ་) *Many people have never been to the hills at all.*
ཕྱིན་མ་སོང་།

རི་ཚོ་ཐག་རིང་ཐག་ཚད་འདྲག། *The hills are very far away.*

ལྷ་ས་ཏུ་ཅང་ཐག་རིང་པོ་ལ་ (or ཐག་རིང་ *Lhasa is too far away.*
ཐག་ཆེན་) འདྲག།

ད་ཅུང་ལྗང་ས་ཏ་ཅང་གང་ཐག་མོད་འདྲག། *Moreover, Lhasa is too cold.*

དེ་ལྟམས་ཅད་མེད། ད་ཅུང་མང་པོ་ཡོད། *That is not all. There is much more yet.*

ད་ཅུང་ལྷ་ས་ལ་བྱེད་གྱུ་ཞིང་པོ་རང་མི་ཡོང་། *Furthermore, there would not be much to do in Lhasa.*

ལྷ་ས་ལ་འགྲོ་བ་ལས་ནི་ཇི་གློང་ལ་སྟོད་པ། *I would rather stay in Darjeeling*
 དགའ་གི་རེད། *than go to Lhasa.*

ཚར་གཅིག་ང་ཚོ་དེ་དམག་དབྱང་ཚོ་ལྷ་ས་ལ་ *Our troops once went to Lhasa.*
 ཕྱིན་སོང་།

ད་ཅུང་ (or Vulgar Coll. ད་འདྲོ) ཚར་ *They may have to go there again ;*
 གཅིག་དེར་འགྲོ་དགོ་གི་ཡིན་པ་འདྲ། *or, Perhaps they will have, etc.*

ང་ཕྱི་གླིང་གི་ཡུལ་ལ་ཕྱིན་ནས་ལོ་བཅུ་གཉིས་ *Twelve years ago I went to Europe.*
སོང་།

ཤིང་ཕ་གི་ལོ་ག་ཚད་རེད། *How old is that tree?*

བྱང་ལོ་ག་ཚད་ཡིན། *How old are you?*

དཔེ་ཆ་དེ་ངས་སྒྲིགས་ (or བཀྲགས་) ནས་ *I read that book some time ago.*

དུས་ (མང་པོ་) མོང་འདུག།

སྡོན་ལ་སྡོན་འཇུག་ལྔ་བཞི་དེ་པ་རེད།

*Anciently (of yore) the five pre-
fixes were pronounced.*

དེང་སང་མེད་ཀྱི་མི་འདུག།

*Now-a-days they are not pro-
nounced.*

ངས་དཔེ་ཆ་དེ་ག་པ་ཡང་ཆེད་ཐུབ་ཀྱི་མི་ *I cannot find the book anywhere.*
འདུག།

གང་ཡིན་ཀྱང་ངས་དེ་ད་ལྟ་མཐོང་གི་མི་ *At all events I do not see it now.*
འདུག།

འདི་ཅུ་ཤོག།

Come here.

འདི་ཅུ་མ་ཡིང་།

Do not come here.

ཁ་སང་ཁོ་ཚོ་ཕར་ཕྱིན་སོང་།

They went away yesterday.

ལས་སང་ཕར་ཐུག།

Go away immediately.

ངའི་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཏ་ཅང་གསལ་བོ་གསུང་ *My teacher speaks very distinctly.*
གི་འདུག།

དུས་ཀྱི་ཁོས་ཏ་ཅང་མགྱོགས་བོ་ཟེར་གྱི་ *He always speaks very fast.*
འདུག།

ཁོས་ལབ་པ་དེ་ངས་ལས་སྒྲ་པོར་ཏ་གོ་གི་མི་ *I do not understand him easily.*
འདུག།

ཁུར་སྒྲ་འདི་འདྲ་མ་ཐུབ།

Do not make so much noise.

ཁྱོད་རེས་སྒྲ་ཆེན་པོ་འདི་འདྲ་ཐུབ་ནས་དོན་ *Why are you talking so loudly?*
དགག་རེ་རེད།

ཐཱ་མ་འདི་ཁྱོད་ལ་སྐད་ཆ་བྲང་བོ་ཤ་སྟག་ *This lama is only telling you the truth.*
བཤད་ཀྱི་འདུག།

དེ་རིང་ཁྱིམ་དཔོན་ཁྱིམ་ཁང་ལ་ད་ཅང་སྟེ་ *The judge came to court very early*
པོ་ནས་ཐེབས་སོང་། *to-day.*

སང་ཉིན་ཁོང་སྟེ་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་འགྲོ་ or བྱེད་ *Probably he will be late to-morrow.*
ཡོང་ངས།

ད་ལྟ་རང་ཀ་ལ་ཀ་ད་ལ་ཞེན་སྐག་ཚད་པ་ཚ་ *Just now it is terribly hot in*
པོ་འདུག། *Calcutta.*

ཁྱོད་རང་གིས་དངུལ་ཁྱིམ་ཁང་ལ་འབྱིར་ *Take the money to court per-*
གྱུག། *sonally.*

བྱ་གུ་ཅུང་ཅུང་འདི་ཅན་གཞོན་ག་འདྲས་ *How old is this little child?*
རེད།

འདི་འདྲའི་གནས་སྟེག་པ་ལ། *What pleasant weather !*

འདི་འདྲའི་སྐྱགས་པ་གསེལ་པ་ལ། *What a cutting breeze !*

འདི་འདྲའི་ལམ་ཀ་ཡག་པ་ལ། *What an excellent road !*

འདི་འདྲའི་བྱི་ཆེ་པ་ལ། *What an enormous dog !*

འདི་འདྲའི་ཡལ་ག་སྟོབ་པ་ལ། *What a thick branch !*

འདི་འདྲའི་བྱ་མོ་མཛེས་པ་ལ། *What a beautiful girl !*

དྲི་ཅི་སྟེ་སྟེ། ཁྱོད་བཟེད་པ་མི་སྟོམ་ *Wait a little : why are you so*
པའི་དོན་དག་ག་རེ་རེད། *impatient ?*

ཁྱོད་ཀྱིས་ཁང་པ་འདི་བཟོ་བའི་དོན་དག་ག་ *Why are you building this house ?*
རེ་རེད།

ཕྱ་ལྷ་འདི་འདྲ་གང་ལ་བྱ་གི་འདུག།

Why is the child crying like that ?

གཞིག་པོ་ཐམས་ཅད་གོང་ལ་ཕྱིན་སོང་ངས་

Have all the servants gone on ahead ?

(or Coll. ངས།)

དང་པོ་གཡས་ཕྱོགས་ལ་དེ་ནས་གཞིན་

First you must turn to the right, then to the left, and then go straight on for a distance of about twelve paces.

ཕྱོགས་ལ་ཕྱིན་ནས་དྲི་ཆ་ཁ་ཐུག་ལ་གོས་

པ་བཅུ་གཉིས་ཅ་འགྲོ་དགོས་ཀྱི་རེད།

ཁྱེད་ལས་ཀའི་སྐྱུ་ལ་སྒྲེབས་པ་དང་ང་ལ་

When you reach the road end, shout to me.

སྐད་གཏོང་།

ཁང་པ་འདི་ལ་ཅི་ཅི་གས་གཤམ་ཡོད།

There are rats everywhere in this house.

ཀ་ལ་ཀ་ད་ནས་དེ་ཇི་སྤྱིང་ལ་ཐག་རིང་ཐུང་ག་

How far is it from Calcutta to Darjeeling ?

ཆོད་རེད།

བཀའ་སྒོན་སྤྱང་དོ་ཇི་སྤྱིང་ནས་ཐག་ཉེ་པོ་རེད་

Is Kalimpong close to or far away from Darjeeling ?

དམ། ཐག་རིང་པོ་རེད།

གསོལ་བ་བདབ་པ་དེ་ཡག་པོ་ད་ཡག་པོ་

To pray is of course very excellent.

རེད་དེ།

§ 33. POSTPOSITIONS.

What we call PREPOSITIONS, such as *Of, To, In, On, By, With, From, About, Concerning*, etc., and certain Prepositional phrases like *By reason of, For the sake of, With respect to, According to, Instead of*, etc., are rendered in Tibetan by POSTPOSITIONS, some of which are simple, and others compound.

The SIMPLE POSTPOSITIONS consist of the primitive particles which are used in the formation of the CASES. (See § 25.)

As regards the *Nominative Case*, no such particles are used. (See § 25, I.)

As regards the *Vocative Case*. (See § 25, II.)

As regards the *Accusative Case*, no particle is necessary, but if desired the Postposition ལ་ may be inserted. Ex. :—

ཁོས་བུ་མོ་བྱས་པོ་བྱེད་ཀྱི་འདུག།

Or :—

ཁོས་བུ་མོ་ལ་བྱས་པོ་བྱེད་ཀྱི་འདུག།

He loves the girl.

With this case the postpositions ཟུག་, བར་, and དུ་, *As far as, Up to, To, Till*, are used.

N.B.—The following verbs may be used either with the bare accusative or with that and the postposition ལ་

སྤྲོད་པ་, གནང་པ་, འབྲུལ་པ་, སྤྲུང་པ་, *To give, to deliver.*

སྟོན་པ་, སྟོབ་པ་, *To teach.*

འཆད་པ་, བཤད་པ་, *To tell, To explain.*

སྟོན་པ་, སྟུན་འབྲེབས་ཁྱབ་, སྟུན་བདར་ཁྱབ་, *To show.*

ཁྱུ་བ་, *To petition, To beg, To offer.*

ཞེད་པ་, *To fear, To be afraid of.*

འཕྲོག་པ་, *To strike against.*

རོགས་བྱེད་པ་ *To help, To aid.*

འཁྱིར་ཡོང་པ་ *To bring.*

As regards the *Genitive Case*, the particles are ཁྱི་, ཀྱི་, ཀྱི་, འི་, ཡི་
(see § 25, IV). Ex. :—

ལུག་གི་མགོ། *The sheep's head, or the head of the sheep.*

སྤང་གི་རྩ་ཚོ། *The bull's horn, or the horn of the bull.*

ཕལ་སྐད་ཀྱི་སྐད་ལུགས་ཞིག། *A dialect of the Colloquial.*

བག་ལེབ་ཀྱི་གོང་། *Price of bread.*

ཉམས་ཀྱི་སྐྱོན་པ། *The foolishness of pride.*

ཁང་པ་འདིའི་མཐོ་དམན། *The height of this house.*

མུས་དམན་གྱི་མིང་།

The woman's name.

ཐོ་ཚོས་གྱི་ཉེན།

The danger of uncertainty.

ཤར་གྱི་མཁའ་པ་ or རིག་པ།

The wisdom of the East.

ལུགས་སྒོལ་གྱི་ཁྲིམས།

The law of custom.

ཁང་པ་དེའི་མཐོ་དམན།

The height of that house.

ལེའུའི་རྫོགས་མཚམས།

The end of a chapter.

རྩ་རེའི་ཡུ་བ།

The handle of an axe.

གཡུའི་མདོག།

The colour of a turquoise.

As regards the *Dative Case*, the particle used is ལ་ (see § 25, V).

As regards the *Agentive Case*, the particles used are ས་, གིས་, ཀྱིས་, གྱིས་, རིས་, and ཡིས་ (see § 25, VI). Ex. :—

ཁོས་བུ་མོ་བྱམས་པོ་བྱིད་ཀྱི་འདུག།

He loves the girl.

ཁྲས་ཕུག་རོན་བསད་སོང་།

The hawk killed the pigeon.

འབྲུག་གིས་ལྷ་བ་ཟ་གི་འདུག།

The dragon is eating the moon.

ང་རང་གིས་དཔེ་ཆ་དེ་སྒྲིགས་ཡོད།

I have read that book.

ཁྱོད་ཀྱིས་མཚུག་གུ་ལ་མ་བཟོས་སོང་ངས།

Have you hurt your finger ?

ཁོའི་ཨ་པས་ (or པས་) ཁོ་ཁ་བསྐྱབ་
སོང་།

His father taught him.

ཁོའི་གྲོགས་པོས་ལས་ཀ་བྱས་སོང་།

His companion did the work.

ཅུ་རན་གྱིས་ལོ་དྲིལ་ཕུབ་ཀྱི་འདུག།

Weeds are choking the corn.

སྒྲིག་པས་གྱིས་མི་ཐམས་ཅད་བཟོ་སྐྱོར་བྱེད་
ཀྱི་འདུག།

Discipline improves all men.

དགའ་ཚོར་གྱིས་མཚན་མས་མཚན་ལ་མི་
བསད་ཡོང་། *Joy will sometimes kill people.*

དུལ་གྱིས་ཁོ་མེད་པ་བཟོས་འདུག། *Money ruined him.*

མི་འདིས་ཁོ་ལ་རོགས་བྱས་སོང་། *This man helped him.*

ཚད་པ་ཡིས་ངའི་རྟ་བསད་སོང་། or ཚད་
པས་ངའི་རྟ་བསད་སོང་། *The heat killed my horse.*

As regards the *Locative Case* the particles used are :—

ལ་ }
ན་ } *In, On, At, By, etc.*

བརྒྱན་ནས་ *Through.*

ཏྲ་ }
ང་ }
ཅ་ } *In, On, At, By, etc.*
ར་ }
སྤ་ }

(See § 25, vii.)

As regards the *Periodal or Durational Case*, the particles used are
ན་ and ལ་ *At, In, During, etc.*

(See § 25, viii.)

As regards the *Modal Case*, the particles used are :—

ནས་ *By, Through, By way of, Via.*

དང་ *Against, With, e.g., with verbs of meeting, fighting, paying respect to, visiting, etc.*

ས་ (Silent) *With, Because, Since, etc.*

ཕྱིར་ (Rather literary) *By, Through, On account of, For, By reason of, etc.*

(See § 25, ix.)

As regards the *Ablative Case*, in the limited sense in which it is used in this Manual, the particles used are :—

ལས་ *Than, Except, Save, But, But for, Besides, etc.*

ནས་ }
ན་ } *Unless.*

(See § 25, x.)

As regards the *Terminative Case*, which in this Manual includes certain aspects of what is usually called the *Ablative Case*, the particles used are :—

ཏྲ་, ཏྲ་, ར་, ཅ་, སྲ་, and ལ་, signifying *Direction towards*, and
དང་, ནས་, and ལས་, signifying *Direction from*. (See § 25, xi.)

Of the COMPOUND POSTPOSITIONS, most are used with the *Genitive Case*. The following are a few of them :—

དོན་ལ་ }
སྐོར་ལ་ } *About, Concerning, Regarding, With respect to.*

དོན་ལ་ }
On behalf of, For the sake of, With the object of,
For the purpose of, In order to.

ཀྱི་ལྱིས་ }
On account of, By reason of, In consequence of,
Through, By, Because of.

ཕྱི་ལ་ }
སྐྱང་ལ་ } *Above (on top of), Upon.*

ཡ་ལ་ }
ཡར་ or ཡར་ཅུ་ } *Above (Higher up).*

ནང་བཞིན་ }
ནང་ལྟར་ } *According to, As, Like.*

དཀྱིལ་ལ་ }
Amidst, Among, In the middle of.

ཕྱི་ལ་	}	<i>Behind, Back, Afterwards, Next.</i>
མི་ལ་		
གཞུག་ལ་		
མདུན་ལ་	}	<i>Before (place), In front of.</i>
གོང་ལ་		
ཏུ་དུ་		<i>Into the presence of.</i>
ཚབ་ལ་		<i>Instead of, In place of.</i>
ནང་ནས་		<i>From within.</i>
ནང་ལ་		<i>Inside, Within, In.</i>
ཕྱི་ལ་		<i>Just by, At the side of.</i>

ཙུ་	}	<i>Close to.</i>
ཐག་ཉེ་བོ་ (used with ནས་)		

དས་ལ་ *During.*

ཏུ་ or ཏུ་ལ་	}	<i>On the edge of.</i>
འགྲམ་ལ་		
ཟུང་ལ་		

ལན་ལ་ *In reply or answer to, In return for.*

འོག་ལ་	}	<i>Below, Under, Beneath, After.</i>
གཤམ་ལ་		

ཕྱོགས་ལ་	}	<i>Towards.</i>
ངོས་ལ་		

The following are used with the *Accusative*.

དང་མཉམ་དུ་	}	<i>With, i.e., Along with, Together with, In company with.</i>
དང་ཕྱེན་ཕྱོགས་		
དང་བཅས་པ་		

དང་འདྲ་པོ་ or དང་འདྲ་བ་ *Equal to.*

དང་ཉེ་པོ་ *Near to.*

དང་རིང་པོ་ *Far from.*

ཟུག་ *Until, For (time), As far as, For (space).*

ས་གཏོགས་ }
སྤྲོད་པ་ } *Save, Except.*

EXAMPLES.

ངས་དེའི་དོན་ལ་ཚང་མ་གྱི་ཡོད།

I know all about that.

ཁོ་ལྷི་ཁོ་འདྲི་བོད་ཡུལ་ལ་བྱིན་པའི་ལམ་གྱི་
སྐོར་ཐམས་ཅད་རྣམས་དང་།

Ask him all about his journey to Tibet.

འདི་དོན་དག་གི་ནང་བཞིན་མི་འདུག།

This is not according to reason.

ས་ཚེ་སྤྱུ་གཤི་ཀློན་གྱིས་གཤི་སྤང་།

The people died in consequence of the famine.

ཁོ་སྤྱོན་པའི་ནང་བཞིན་བྱས་པ་རེད།

He behaved like a fool.

དམག་ས་ཚེ་ཨམས་བན་གྱི་ཐེས་ལ་འགྲོ་གི་
འགྲོ་གི་བྱས་པ་རེད།

The soldiers used to march after the Amban.

རིའི་པ་གི་སྤང་ལ་གངས་ཞེད་པོ་རང་མི་
འདུག།

There is not much snow on that hill.

ངའི་སྤྱུ་ན་ལ་མ་འགྲོ།

Do not walk before me.

ཁོ་ཚེ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆའི་བྱང་དུ་ཡོངས་པ་
རེད།

They came into the presence of the Dalai Lama.

ཡི་གེ་དེའི་ལན་ང་ལ་བྲིས་བཅུག་ཨ།

Let me write in reply to that letter.

ཁྱེད་ཀྱི་གཡོག་པོ་དོས་པ་ཚོ་དང་མཉམ་དུ་
ཕྱིན་ཆོག་གི་རེད།

Your servant may go with the coolies.

ཕ་གི་ཁང་པ་ཐུག་ (or བར་དུ་) ང་དང་ Come with me as far as that house.
མཉམ་དུ་ཤོག།

§ 34. CONJUNCTIONS.

1. In Tibetan the use, as in English, of Conjunctions like *And* and *But* is generally avoided, and the sentence is reconstructed, so as to begin with a subordinate participial clause, of which clauses there is often a long string, before the principal verb is reached.

EXAMPLE :—

ཁང་པ་ཕ་གི་ངའི་མིན་པ་ལ་ངས་དེ་ཁྱོད་ལ་ }
ཕྱིར་བྱ་གྱི་མེད་ or ཕྱིར་མི་བྱ་ or } That house is not mine, and I
ཕྱིར་བྱ་གྱི་མ་རེད། } cannot give it to you.

Here the sentence is turned into : *That house not being mine, I cannot give it to you.*

Not being, the negative form of the participle present of the verb *To be*, is rendered མིན་པ་ལ་ The affirmative form *Being*, would be ཡིད་པ་ལ་, or ཡིན་པ་ལ་།

2. But where the Disjunctive idea is sought to be expressed the form ན་ཡང་ is used thus :—

ཁང་པ་ཕ་གི་ངའི་ཡིན་ན་ཡང་དེ་ངས་ཁྱོད་ }
ལ་ཕྱིར་བྱ་གྱི་མེད། } That house is mine, but I cannot
give it to you.

Here the sentence is turned into : *Though that house is mine, (yet) I cannot give it to you.*

3. It would be quite allowable, however, to avoid using the Conjunctions altogether, and simply say :—

ཁང་པ་ཕ་གི་ངའི་མིན། དེ་ངས་ཁྱོད་ལ་ཕྱིར་ }
བྱ་གྱི་མེད་, or ཕྱིར་མི་བྱ། } That house is not mine. I cannot
give it to you.

4. Instead of ན་ཡང་, as above, ཡང་ alone, or ཀྱང་ according to the final of the preceding word, or the gerundial particles དི་ (after final ད་), དེ་ (after final ན་, ར་, ལ་, and ས་) or ཟླ་ (after final ག་, ང་, བ་, ས་ and all vowels) may be used. Thus :—

ཁང་པ་པ་གི་ངའི་ཡིན་ཡང་ (or ཡོད་དེ་) *Though that house is mine, I cannot give it to you.*
དེ་ངས་ཁྱོད་ལ་ཟུང་བྱ་མེད།

5. Another way of expressing the same idea is the following :—

ཁང་པ་པ་གི་ངའི་མིན་པས་ (or མན་ཅང་) *As, since, or because the house is not mine, I cannot give it to you.*
དེ་ངས་ཁྱོད་ལ་ཟུང་བྱ་མེད།

6. As illustrative of similar formations in connection with verbs other than ཡོད་པ་ and ཡིན་པ་, note the following :—

གངས་མང་པོ་བབས་ན་ཡང་ང་ཚོ་ཇི་གླིང་ལ་
ཐོན་སྡོད་། *Though it was snowing hard I set out for Darjeeling.*

གངས་མང་པོ་བབས་ཀྱང་ང་ཚོ་ཇི་གླིང་ལ་
ཐོན་པ་ཡིན། *Ditto.*

ཆར་པ་མ་བབས་པས་ (or བབས་ཅང་) *As, since, or because it was not raining I set out for Darjeeling.*
ང་ཚོ་ཇི་གླིང་ལ་ཐོན་སྡོད་།

ཆར་པ་མ་བབས་ནས་ཐོན་སྡོད་། *As it was not raining he set out.*

ཆར་པ་མི་འབབ་ཅང་ (or འབབ་པ་ལ་) *As it is not raining I shall set out.*
ང་འཐོན་གྱི་ཡིན།

ཆར་པ་མི་འབབ་ན་ཡང་ང་འཐོན་གྱི་མིན། *It is not raining, but I shall not set out.*

7. The expression *Either....or*, is rendered by ཡང་ན་, or by འཕ་, ནས་, etc. or by ཡང་མིན་ན་ Thus :—

ཡང་ན་ཆར་པ་གངས་གྲུབ་འགོ་རེད།

Or :—

ཆར་པ་འཇམ་གངས་འབབ་འགོ་རེད།

Or :—

ཆར་པ་ཡང་ན་གངས་འབབ་འགོ་རེད།

Either it is about to rain or about to snow.

ཀྱེ་གཙོ་བོ་ཡང་མིན་ན་ཁྱོད་འགོ་གི་རེད་

Either, lord, you will go or you will hang.

ཡང་མིན་ན་ཁྱོད་སྐལ་ཐག་པ་བསྐྱམས་

ནས་བསད་ཡོང་།

ང་ཡང་ན་དག་པ་ཡིན་ཡང་མིན་ན་དག་པ་

ཡིན།

Or :—

ང་དག་པ་ཡིན་ནས་མིན་ནས།

Either I am right or wrong.

ན་ན་ར་ལ་འདུག་གས་མི་འདུག།

Is the horse in the stable or not ?

8. If is rendered by the expression གཤམ་དྲི་ or གཤམ་སྲིད་་་་ན་ or, as is more usual, by ཅ་ alone. Thus :—

གཤམ་སྲིད་ང་དག་པ་ཡོད་ན་ (or འདུག་ན་) *If I am right, or if I were right.*

Or simply :—

ང་དག་པ་ཡོད་ན་ (or འདུག་ན་)།

Ditto.

The second and third persons also take this ཡོད་ན་ or འདུག་ན་།
Thus :—

ཁྱོད་དག་པ་ཡོད་ན་ (or འདུག་ན་)།

If thou art, or wert, right.

ཁོ་དག་པ་ཡོད་ན་ (or འདུག་ན་)།

If he is, or were, right.

So with the verb *To have* :—

ང་ལ་བསོད་བདེ་ཡོད་ན་ (or འདུག་ན་)།

If I have, or had, good fortune.

And similarly for the other two persons.

With verbs other than ཡོད་ and འདུག་ (*To be*, or *To have*), the conditional sign ན་ is simply added to the verbal root, Present, or Perfect, for all persons. Thus :—

ངས་སྤེར་བྱུང་ན།	<i>If I can, or could, give.</i>
ཁྱེད་ཀྱིས་སྤེར་བྱུང་ན།	<i>If thou canst, or couldst, give.</i>
ཁོས་སྤེར་བྱུང་ན།	<i>If he can, or could, give.</i>
ངས་ཁོ་ལ་ཁྱུ་ན་ or ཁྱས་ན།	<i>If I ask, or asked, him.</i>
ཁྱེད་ཀྱིས་ཁོ་ལ་ཁྱུ་ན་ or ཁྱས་ན།	<i>If thou askest, or askedst, him.</i>
ཁོས་ཁོ་ལ་ཁྱུ་ན་ or ཁྱས་ན།	<i>If he asks, or asked, him.</i>

ཅི་ཕྱི་...ན་ *But if*, is confined to Literary Tibetan.

9. Expressions like *Ago*, and *Since*, in the sense of *From the time that*, are rendered thus :—

ངས་ཤི་བཅས་ནས་ལོ་གསུམ་སོང་།	} <i>Three years ago I ate meat ; or, It is three years since I ate meat ; or, I have not eaten meat for three years.</i>
Or :—	
ངས་ཤི་ན་བཅས་ནས་ལོ་གསུམ་སོང་།	

10. Our common conjunction *And* is expressed by དང་ meaning *with*, used as an enclitic, but only the first two nouns in a series are connected by it, however numerous the series may be. Thus :—

དུས་ཚོད་དང་དུས་སྐབས་དང་འཆི་བས་སུ	<i>Time and tide and death tarry for nobody.</i>
ལ་ཡང་སྐྱུག་གི་མི་འདུག།	

Between two Imperatives, especially in Literary Tibetan, *And* is rendered by ལ་. Thus :—

ཤོག་ལ་ཕྱོད་ཤིག། *Come and see.*

In Literary Tibetan, moreover, in addition to དང་ and ལ་, *And* and *But* are rendered by ཡང་ and ཀྱང་, and by the gerundial particles

ཅིང་, འིང་, or ཁིང་, and དེ་, དྲི་ or མྲི་, especially in sentences in which *And* occurs frequently, and it is desired to vary the particle. Thus :—

ཤ་ལ་ཟ་ཞིང་བྲག་ལ་འཐུང་བ།

Eating flesh and drinking blood
(*Das*).

ཆེ་ཞིང་ལེགས་པ།

Tall and well made. (*D.*)

དྲོད་གནོད་ཅིང་བསིལ་བ་ཕན།

Heat is hurtful (but) cold is beneficial. (*D.*)

བྱིད་རིགས་ཆེ་ཞིང་སྐྱོ་བ་མྱེ།

As you are of high and noble birth. (*D.*)

གཤམ་དྲིང་སངས་ཤེས་དང་ལྡན་ཞིང་གསང་བ་

If I have prophecy and know all mysteries and all knowledge, and if I have all faith, so as to remove mountains, but have not love, I am nothing. (1 Corinthians xiii. 2.)

ཐམས་ཅད་ཤེས་ཏེ་རྟོགས་པ་ཀུན་དང་རི་

མྱོ་བ་ཅན་དུ་དད་པ་ཐམས་ཅད་ཡོད་ཀྱང་།

བྱམས་པ་མེད་ན། ང་ཅི་ཡང་མ་ཡིན་ལོ།

བྱིད་ ཅག་ དེ་ དག་ གི་ དཀྱིལ་ ནས་ ཐོན་ ལ།

Come ye out from among them, and be ye separate, saith the Lord. And touch no unclean thing; and I will receive you, and will be to you a Father, and ye shall be to me sons and daughters, saith the Almighty. (2 Corinthians vi. 17, 18.)

འབྲལ་བར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་བཀའ་སྤྱུལ་དོ།

ཡང་མི་གཙང་བ་ཞིག་ལ་ས་རེག་ཅིག།

ངས་བྱིད་རྣམས་ལ་ནང་དུ་ཤོག་ཟེར་དོ།

བྱིད་ཚོ་འི་པ་ལྟར་འབྱུར། བྱིད་ངའི་བྱ་

དང་བྱ་མོ་ལྟར་འབྱུར་བར་འབྱུར་རོ།

ཞེས་གཙོ་བོ་ཀུན་དབང་གིས་བཀའ་

སྤྱུལ་དོ།

11. In the Colloquial ཡང་ or, after final ག།, ད་, བ་, or ས་, ཀྱང་ may signify *And*, *Either*, *Neither*, or *Nor*, according to the context. At the beginning of sentences the following are common: འོ་ན་ *However*, *But*, *Well*; ཡིན་ཀྱང་ *However*, *But*, *Moreover*; དེ་ནས་ *Then*; དེའི་ཁྱེན་ བྱས་ནས་ *Then*, *In that case*, *Consequently*.

EXAMPLES :—

ཡང་ལྟོས་ཤིག།	<i>And behold.</i>
བྱེ་མ་ཀ་ར་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད།	<i>There is no sugar either.</i>
འོ་མ་ཡང་མེད།	<i>Nor milk.</i>
འོ་སྒོད་ཀྱང་མེད།	<i>Nor milk-jug.</i>
ཡིན་ཀྱང་ཁྱོད་ལ་དགོས་ན།	<i>However, if you want them.</i>
དེ་ནས་ཁྲིམས་དཔོན་གྱིས་བཙོན་པ་ལ་གསུང་བ་རེད།	<i>Then the judge said to the prisoner.</i>
དེའི་ཁྱེད་བྱས་ནས་ངས་ཁྱོད་ལ་བཏང་བཞག་གི་ཡིན།	<i>In that case I shall acquit you.</i>
འོ་ན་དགོངས་པ་མ་སུངས།	<i>Well, don't be angry.</i>

The Literary equivalent of ཡིན་ཀྱང་ But, However, is འོ་ན་ཀྱང་།

12. *Whether* is expressed by using the interrogative duplicative suffix. Thus :—

ང་དག་བོ་ཡོད་དམ་མེད་དམ་སྤྱད་ཤེས་ཀྱི་ འདུག།	<i>Whether I am right or not, who knows?</i>
དེ་ཁྲིག་ཁྲིག་ཡིན་ནམ་མིན་ནམ་ངས་ཤེས་ཀྱི་ མེད།	<i>Whether it is correct or not, I do not know.</i>
ཆར་པ་བབ་ཡོང་ངམ་མི་ཡོང་སྤྱད་ཟེར་བྱབ་ ཀྱི་རེད།	<i>Whether it will rain or not, who can say?</i>
ཁོ་ཐོན་སོང་ངམ་མ་སོང་ཁྱོད་རང་གིས་ཤེས་ ཀྱི་འདུག།	<i>Whether he set out or not, you know.</i>

13. OR may be expressed either as explained in clause 7 of this §, or thus :—

ཁོ་རྩྭ་སྤྱད་ཀྱི་འདུག་གས་ཁ་སྒོམ་གྱི་འདུག། *Is he hungry or thirsty?*

14. As to the use of Conjunctions with Numerals, see § 26. II, Note 3.

§ 35. THE SUBSTANTIVE VERB ཡོད་པ་ *To be.*

The primary meaning of this verb is *To exist, To be present*, but it is often used attributively, i.e., as a mere copula to connect subject and attribute, and also as an auxiliary to other verbs.

As a substantive verb and when used attributively it may be conjugated thus :—

PRESENT INDICATIVE.

Affirmative.

ང་འདི་ཅུ་ཡོད།	<i>I am here.</i>	ང་ཚོ་འདི་ཅུ་ཡོད།	<i>We are here.</i>
ཁྱེད་འདི་ཅུ་ཡོད་, or འདུག།	} <i>Thou art here.</i>	ཁྱེད་ཚོ་འདི་ཅུ་ཡོད་, or འདུག།	} <i>You are here.</i>
ཁོ་འདི་ཅུ་ཡོད་, or འདུག, or ཡོད་པ་རེད། (pronounced <i>yo'-a-re'</i>).		ཁོ་ཚོ་འདི་ཅུ་ཡོད་, or འདུག, or ཡོད་པ་རེད།	

There being no difference between the singular and plural constructions, only the singular will henceforth be given.

ཡོད་ and འདུག, connected as above with the third person, may also be used for phrases like *There is, There was, There are, There were*, etc. Thus :—

གྲོང་གསེབ་འདིའི་ནང་ལ་ཁང་རྒྱུ་སྟུམ་ཅུ་ ཡོད། *There are thirty huts in this village*

ཡོད་པ་རེད་ also may apparently be so used when an emphatic or positive statement is intended. Thus :—

རིའི་ཕ་གི་ཕྱེང་ལ་གངས་ཡོད་པ་རེད་དམ་ *Is there snow on that hill or not?*

ཡོད་པ་མ་རེད།
ལགས། ཡོད་པ་མ་རེད། *No, there is not.*

According, however, to Mr. C. A. Bell, ཡོད་པ་རེད་ implies uncertainty

The future root ཡོང་, for all persons, is sometimes used for the present tense, when vagueness or indefiniteness is implied. Thus :—

རོང་མ་གཞི་ནང་ལ་སེམས་ཅན་རི་དྲགས་རྩེ་ There are wild animals down in that valley.

ཡོང་།

An Intensive form of ཡོད་པ་ is མོད་པ་, similarly conjugated, but not now in use.

An elegant literary form, not much used however, is :—

མཆིས་ I am.

གདའ་ Thou art.

མཆིས་, or གདའ་, or མཆིས་པ་ཡིན། He is.

And the Respectful form is :—

བཞུགས་ I am.

མངའ་ Thou art.

བཞུགས་, or མངའ་, or
བཞུགས་པ་ཡིན། } He is.

Negative of ཡོད་པ་

ང་ནི་ཅུ་མེད། I am not there.

ཁྱོད་འདི་ཅུ་མེད་, or མི་འདུག། Thou art not here.

ཁོ་འདི་ཅུ་མེད་, or མི་འདུག་, or ཡོད་ བ་མ་རེད། He is not here.

Interrogative Form.

ང་འདི་ཅུ་ཡོད་དམ་, ཡོད་ན་, or ཡོད་ བས་, or ཡོད་པ་, or ཡོད་ཡོད། } Am I here?

ཁྱོད་འདི་ཅུ་འདུག་གས་ (or ག་), or } *Art thou here?*
 འདུག་གས།

ཁོ་འདི་ཅུ་འདུག་གས་, or འདུག་གས་, }
 or ཡོད་པ་རེད་ནས་, or ཡོད་པ་རེད་ } *Is he here?*
 པས་, or ཡོད་པ་རེད་པ།

ང་འདི་ཅུ་མེད་ནས་, or མེད་པས་, or } *Am I not here?*
 མེད་པ།

ཁྱོད་འདི་ཅུ་མི་འདུག་ག་ or མི་འདུག་གས། } *Art thou not here?*

ཁོ་འདི་ཅུ་མེད་ད་ (or པས་), or མི་ }
 འདུག་ག་ (or གས་), or ཡོད་པ་མ་ } *Is he not here?*
 རེད་ད་, or རེད་པས་, or རེད་པ།

Attributive.

ང་ཡག་པོ་ཡོད། *I am good.*

ཁྱོད་ཡག་པོ་ཡོད་, or འདུག། *Thou art good.*

ཁོ་ཡག་པོ་ཡོད་, or འདུག་, or ཡོད་ *He is good.*

པ་རེད།

Colloquially, ཡག་པོ་ is sometimes pronounced *Ya'-pu*, instead of *Ya'-po*.

In some phrases, like the following, འདུག་ and not ཡོད་ is used with the first person; probably because there is really no nominative —“ I,” but the construction is “ There is to me.”

Moreover, the phrase is conjugated with གི་, etc. Thus :—

ང་གང་གི་འདུག། *I am cold.*

ང་ན་གི་འདུག། *I am ill.*

ང་རྩོམ་གྱི་འདུག།

I am hungry.

ང་ཁ་སྐྱེས་གྱི་འདུག།

I am thirsty.

IMPERFECT INDICATIVE.

This may be formed just like the Present Indicative, the context generally sufficing to show what the tense is. Thus :—

Affirmative.

ཁ་སང་ང་འདི་རྩ་ཡོད།

I was here yesterday.

ཁ་སང་ཁྱོད་འདི་རྩ་ཡོད་, or འདུག།

Thou wast here yesterday.

ཁ་སང་ཁོ་འདི་རྩ་ཡོད་, or འདུག་ or

He was here yesterday.

ཡོད་པ་རེད།

སྤྱོད་ལ་ང་ཕུག་པོ་ཡོད།

I was rich once.

སྤྱོད་ལ་ཁྱོད་ཕུག་པོ་ཡོད་, or འདུག།

Thou wast rich once.

སྤྱོད་ལ་ཁོ་ཕུག་པོ་ཡོད་, or འདུག་, or

He was rich once.

ཡོད་པ་རེད།

Apart from contextual indications as above, this tense may also be formed with the aid of the auxiliary verbs ཡིན་པ་ and རེད་པ་
Thus :—

Affirmative.

ང་འདི་རྩ་ཡོད་པ་ཡིན།

I was here.

ཁྱོད་འདི་རྩ་ཡོད་པ་འདུག་, or occa-

Thou wast here.

sionally ཡོད་པ་རེད།

ཁོ་འདི་རྩ་ཡོད་པ་རེད་, or occasionally *He was here.*

ཡོད་པ་འདུག།

*Negative.*ང་འདི་རྩ་ཡོད་པ་མིན་ (vulgarly མན་)། *I was not here.*

ཁྱིེ་འདི་ཅུ་ཡོད་པ་མ་རེད།

Thou wast not here.

ཁོ་འདི་ཅུ་ཡོད་པ་མ་རེད།

He was not here.

Attributive.

ང་ལྷུག་གི་ཡོད་པ་ཡིན།

I was rich.

ཁྱིེ་ལྷུག་གི་ཡོད་པ་རེད།

Thou wast rich.

ཁོ་ལྷུག་གི་ཡོད་པ་རེད།

He was rich.

Interrogative.

ང་འདི་ཅུ་ཡོད་པ་ཡིན་ནམ་ or ཡིན་པས་, *Was I here?*
or ཡིན་པ།

ཁྱིེ་འདི་ཅུ་ཡོད་པ་རེད་ནམ་ (or གས་ *Wast thou here?*
or ག), or ཡོད་པ་ཡིན་ནམ་ (or
གས་, or ག)།

ཁོ་འདི་ཅུ་ཡོད་པ་རེད་ནམ་ (or གས་, *Was he here?*
or ག)།

And so forth.

PERFECT AND PLUPERFECT INDICATIVE.

Same as the Imperfect Indicative. Thus :—

སྤྱིན་ལ་ང་འདི་ཅུ་ཡོད། *I have, or had, been here before.*

And so forth, throughout all constructions.

FUTURE.

The Future Simple is expressed Colloquially by ཡོང་ for all persons.

Thus :—

Affirmative.

ང་

I shall be here.

ཁྱིེ་

Thou wilt be here.

ཁོ་

He will be here.

} འདི་ཅུ་ཡོང་

Attributive.

ང་ཡག་པོ་ཡིང་, or, in Literature, *I shall be good.*

བཟང་པོར་འགྱུར་རོ།

ཁྱོད་ཡག་པོ་ཡིང་, or, in Literature, *Thou wilt be good.*

བཟང་པོར་འགྱུར་རོ།

ཁོ་ཡག་པོ་ཡིང་, or, in Literature, *He will be good.*

བཟང་པོར་འགྱུར་རོ།

N.B.—གྱ་ or བྱའོ in Literary Tibetan should not be used as a mere copula to connect subject and attribute, nor should it be used substantively, but only as an auxiliary to verbs.

Negative (Col.).

ང་འདི་རྩ་མི་ཡིང་། *I shall not be here.*

ང་ཡག་པོ་མི་ཡིང་། *I shall not be good.*

And so throughout, inserting མི་ before ཡིང་།

Interrogative (Col.).

ང་འདི་རྩ་ཡིང་ངས་	} or ཡིང་ངས་།	<i>Shall I be here ?</i>
ང་ཡག་པོ་ཡིང་ངས་		<i>Shall I be good ?</i>
ང་འདི་རྩ་མི་ཡིང་ངས་		<i>Shall I not be here ?</i>
ང་ཡག་པོ་མི་ཡིང་ངས་		<i>Shall I not be good ?</i>

And so throughout. Also with ཅས་, or ཅི་ Thus :—

ང་ཡག་པོ་ཅས་ཡིང་། *Shall I be good ?*

The other tenses (which really represent the Conditional) are as follows :—

ང་འདི་ཅུ་ཡོད་པ་ཡིན།

I would be here.

ཁྱོད་འདི་ཅུ་ཡོད་པ་འདུག།, or ཡོད་པ་རེད།

Thou wouldst be here.

ཁོ་འདི་ཅུ་ཡོད་པ་རེད།, or ཡོད་པ་འདུག།

He would be here.

ང་འདི་ཅུ་

ཁྱོད་འདི་ཅུ་

ཁོ་འདི་ཅུ་

} ཡོད་, or བྱང་, or འདུག།

{ *I would have been here.*
Thou wouldst have been here.
He would have been here.

Literary.

ང་འདི་ཅུ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ།

I shall be here.

And so for all persons.

ང་འདི་ཅུ་ཡོད་པར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ།

I would be here.

ཁྱོད་འདི་ཅུ་ཡོད་པར་གྱུར་པ་འདུག་གོ།,

Thou wouldst be here.

or རེད་དོ།

ཁོ་འདི་ཅུ་ཡོད་པར་གྱུར་པ་རེད་དོ།,

He would be here.

or འདུག་གོ།

ང་འདི་ཅུ་ཡོད་པར་གྱུར་པ་ཡོད་དོ།

I would have been here.

ཁྱོད་འདི་ཅུ་ཡོད་པར་གྱུར་པ་འདུག་གོ།

Thou wouldst have been here.

ཁོ་འདི་ཅུ་ཡོད་པར་གྱུར་པ་ཡོད་དོ།,

He would have been here.

or འདུག་གོ།, or ཡོད་པ་རེད་དོ།

SUBJUNCTIVE.

Phrases like *If I am, If I be, Should I be...then...I will or would be*; or, *If I were...then...I would be, or would have been*, are formed, for the present tense, by using the expression གན་སྤྱིད་ཡོད་ན་, or འདུག་ན་, or གན་དེ་ཡོད་ན་, or འདུག་ན་, or simply ཡོད་ན་, or འདུག་ན་ for all persons, and then using the future root ཡོང་. Thus :—

Attributive Present.

གཤམ་ཏིང་ལྷུག་པོ་ཡོད་ན་སྤྱིང་པོ་ཡོང་།

Or:—

ང་ལྷུག་པོ་ཡོད་ན་སྤྱིང་པོ་ཡོང་།

Or

ང་ལྷུག་པོ་འདུག་ན་སྤྱིང་པོ་ཡོང་།

ཁྱེད་ལྷུག་པོ་ཡོད་ན་ (or འདུག་ན་) སྤྱིང་
པོ་ཡོང་།

ཁོ་ལྷུག་པོ་ཡོད་ན་ (or འདུག་ན་) སྤྱིང་པོ་
ཡོང་།

If I am, or If I be, or should I be,
rich, I will be happy or com-
fortable.

If thou art, etc., thou will be
happy.

If he is, etc., he will be happy.

For the past tense the construction is similar, save that ཡོད་པ་ཡིན་, etc., for *Would be*, and ཡོད་, or འདུག་, or བྱང་ for *Would have been*, are u-ed instead of ཡོང་, though for *Would be* ཡོང་ may also be used.

ང་ལྷུག་པོ་ཡོད་ན་ (or འདུག་ན་) སྤྱིང་
པོ་ཡོད་པ་ཡིན་, or སྤྱིང་པོ་ཡོད་, or

འདུག་, or བྱང་།

ཁྱེད་ལྷུག་པོ་ཡོད་ན་ (or འདུག་ན་) སྤྱིང་
པོ་ཡོད་པ་འདུག་, or ཡོད་པ་རེད་, or

སྤྱིང་པོ་ཡོད་, འདུག་, or བྱང་།

ཁོ་ལྷུག་པོ་ཡོད་ན་ (or འདུག་ན་) སྤྱིང་
པོ་ཡོད་པ་རེད་, or ཡོད་པ་འདུག་, or

སྤྱིང་པོ་ཡོད་, or འདུག་, or བྱང་།

If I were, or had I been, rich,
I would be, or would have been,
comfortable.

If thou, etc., thou wouldst be, o
wouldst have been, comfortable.

If he, etc., he would be, or would
have been, comfortable.

Substantively (Col.).

The construction is just the same as when used attributively.

Negative.

Same construction, but with མེད་ན་ instead of ཡོད་ན་, or འདུག་ན་
Thus :—

ང་ཕྱག་པོ་མེད་ན་སྤྱི་པོ་མི་ཡིང་།

If I am not, etc., I will not be comfortable.

The Literary attributive construction is :—

ང་ཕྱག་པོ་ཡོད་ན་བདེ་བར་འགྱུར་རོ།

If I am rich I shall be happy.

ང་ཕྱག་པོ་ཡོད་ན་བདེ་བར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ།

If I were rich I would be happy.

ང་ཕྱག་པོ་ཡོད་ན་བདེ་བར་གྱུར་པ་ཡོད་དོ།

Had I been rich I would have been happy.

POTENTIAL.

Phrases expressive of *ability to be present*, or *ability to be anything* (e.g. good), are rendered with the aid of ཐབ་པ་ *To be able*, or by that and other auxiliaries, added to the root of ཡོད་པ་ Thus :—

Present.

ང་འདི་རུ་ཡོད་ཐབ་ or ཐབ་ཡིང་, or ཐབ་ *I can be here.*

ཀྱི་ཡིན།

ང་ཡག་པོ་ཡོད་ཐབ་ or ཐབ་ཡིང་ or ཐབ་ *I can be good.*

ཀྱི་ཡིན།

ཁྱོད་འདི་རུ་ཡོད་ཐབ་, or ཐབ་ཡིང་, *Thou canst be here.*

or ཐབ་ཀྱི་རེད།

ཁོ་ཡག་པོ་ཡོད་ཐབ་, or ཐབ་ཡིང་, *He can be good.*

or ཐབ་ཀྱི་རེད།

Past.

ང་འདི་ཅུ་ཡོད་ཐུབ་པ་ཡིན་	} or ཐུབ་སྟེང་།	<i>I could be here.</i>
ང་ཡག་པོ་ཡོད་ཐུབ་པ་ཡིན་		<i>I could be good.</i>
ཁྱོད་འདི་ཅུ་ཡོད་ཐུབ་པ་རེད་		<i>Thou couldst be here.</i>
ཁོ་ཡག་པོ་ཡོད་ཐུབ་པ་རེད་		<i>He could be good.</i>

PROBABILITY.

Phrases expressive of *likelihood* or *probability* of being present, or of being anything (e.g., good), are rendered by means of གཅིག་བྱེད་ན་ with ཡོང་, or by means of ཡིན་པ་འདྲ་, or ཡིན་གྱོ། Thus, Colloquially:—

Present.

གཅིག་བྱེད་ན་ང་འདི་ཅུ་ཡོང་།	}	<i>I may be here. Perhaps I shall be here. It is likely that I shall be here.</i>
ང་འདི་ཅུ་ཡོང་གི་ཡིན་པ་འདྲ་།		
ང་འདི་ཅུ་ཡོང་གི་ཡིན་གྱོ།		
ཁྱོད་འདི་ཅུ་ཡོང་གི་ཡིན་པ་འདྲ་ or ཡོང་གི་ཡིན་གྱོ།		<i>Thou mayest be here.</i>
གཅིག་བྱེད་ན་ང་ཡག་པོ་ཡོང་།	}	<i>I may be good.</i>
ང་ཡག་པོ་ཡོང་གི་ཡིན་པ་འདྲ་ or ཡོང་གི་ཡིན་གྱོ།		
ཁོ་ཡག་པོ་ཡོང་གི་ཡིན་པ་འདྲ་ or ཡོང་གི་ཡིན་གྱོ།		

N.B.—ཡིན་གྱོ།, ཡོང་གྱོ།, and similar expressions are sometimes written ཡིན་འགྱོ།, ཡོང་འགྱོ།, etc. The correct form is probably གྱོ།, but this is not quite clear.

Past.

གཅིག་བྱེད་ན་ང་འདི་ཅུ་ཡོད་, or འདུག། *I might be here.*

ཁྱོད་འདི་ཅུ་ཡོད་པ་ (or འདུག་པ་) ཡིན་ *Thou mightest be here*
པ་འདྲ་, or ཡིན་གྱོ།

ཁོ་འདི་ཅུ་ཡོད་པ་ (or འདུག་པ་) ཡིན་ *He might be here.*
པ་འདྲ་, or ཡིན་གྱོ།

Similarly with ཡག་པོ་ *Good*, instead of འདི་ཅུ་ *Here*.

Negative.

As regards the phrases in which ཡིན་པ་འདྲ་ and ཡིན་གྱོ་ occur, the negative construction is to change these into མིན་པ་འདྲ་ or མིན་གྱོ་, or མན་པ་འདྲ་, or མན་གྱོ། Ex. :—

ང་འདི་ཅུ་ཡོང་གི་མིན་པ་འདྲ། *Perhaps I shall not be here.*

Literary.

This construction is in སྲིད་པ་ *To be possible*, combined, sometimes with the Verbal Root, but usually with the Infinitive in the Terminative case. Thus :—

ང་དེ་ཅུ་ཡོད་པར་ (or ཡོད་) སྲིད་དོ། *I may be there.*

ང་དེ་ཅུ་ཡོད་པར་ (or ཡོད་) མི་སྲིད་དོ། *I may not be there.*

ང་དེ་ཅུ་ཡོད་པར་ (or ཡོད་) སྲིད་པ་
ཡིན་ནོ། *I might be there.*

ང་དེ་ཅུ་ཡོད་པར་ (or ཡོད་) སྲིད་པ་
མིན་ནོ། *I might not be there.*

ང་དེ་ཅུ་ཡོད་པར་ (or ཡོད་) སྲིད་པ་ཡོད་དོ། *I might have been there.*

ང་དེ་ཅུ་ཡོད་པར་ (or ཡོད་) སྲིད་པ་མེད། *I might not have been there.*

There is also another construction in བགྲང་བ་ *To calculate, reckon*, used thus :—

དེ་ལྟར་ཡིན་བགྲང་།

It may be so ; I reckon, or guess it is so.

HORTATIVE.

Phrases like *Must, Ought, Should* (in these senses), *Need, Want*, etc., to be, are rendered by means of དགོས་པ་, or perhaps more Colloquially དགོ་བ་, or by that and other auxiliaries, added to the root of ཡིད་པ་ Thus :—

Present.

ང་འདི་རྩ་ཡོང་དགོས།

ང་འདི་རྩ་ཡོང་དགོས་ཀྱི་ཡིན་,

or དགོས་ཡིང་།

I must be here. To me it is necessary to be here.

ཁྱེད་འདི་རྩ་ཡོང་དགོས་ཀྱི་རེད་,

or དགོས་ཡིང་།

Thou must be here.

ཁྱེད་འདི་རྩ་ཡོང་དགོས།

ཁོ་འདི་རྩ་ཡོང་དགོས་ཀྱི་རེད་,

or དགོས་ཡིང་།

He must be here.

ཁོ་འདི་རྩ་ཡོང་དགོས།

Past.

ང་འདི་རྩ་ཡོང་དགོས་པ་ཡིན་,

ཟུང་།

or དགོས་ ཡིན་ཟུང་། *I should have been here. To me it was necessary to be here.*

ཁྱེད་འདི་རྩ་ཡོང་དགོས་པ་རེད་,

ཟུང་།

or དགོས་ རེད་ཟུང་། *Thou shouldst have been here.*

ཁོ་འདི་རྩ་ཡོང་དགོས་པ་རེད་,

ཟུང་།

or དགོས་ རེད་ཟུང་། *He should have been here.*

Or (instead of གྱང་) ཡོང་, or འདྲག་ for all persons.

N.B.—If there is an adverb to show the tense, the Past may be constructed like the Present.

PURPOSIVE.

Phrases like *That....may or might be ; In order that....may or might be ; So that....may or might be ; In order to be, etc.*, are expressed by means of the Infinitive put in the Genitive Case and followed by རྟོན་ལ་ or, in Literary Tibetan, རྟོན་དུ་, or རྟོན་དུ་ Thus:—

ང་འདི་ཅུ་ཡོང་བའི་རྟོན་ལ།

That I may (or might) be here.

ཁོ་བཙན་པོ་ཡོང་བའི་རྟོན་ལ།

So that he may (or might) be safe.

The Literary construction is to put ཡོང་བ་ in the Terminative Case followed by གྱ་ or གྱ་བ་ in the Genitive Case, and winding up with རྟོན་ Thus:—

ང་ཡོང་བར་གྱ་ (or གྱ་བ་) རི་རྟོན་།

That I may or might exist.

Or the construction may be in འགྲུར་བ་ put in the Genitive Case and followed by རྟོན་ Thus:—

དེ་དག་གསལ་ན་གཅིག་དུ་འགྲུར་བའི་
རྟོན་རོ།

That they may all be one (John xvii. 21).

IMPERATIVE.

ཡོང་བ་ does not seem to possess any Imperative Root of its own.

Regarded as a substantive verb, its Imperative would perhaps best be expressed, as in Literary Tibetan, by ཡོང་བར་གྲུར་, or, more emphatically, ཡོང་བར་གྲུར་ཅིག་, literally *Become being, or Begin to exist.* Thus:—

ཉིན་དགུང་ལ་འདི་ཅུ་ཡོང་བར་གྲུར་,
or གྲུར་ཅིག་།

Be here at midday.

Such an expression, however, would probably never be used in fact. A Tibetan would ordinarily say :—

ཉིན་དགུང་ལ་འདི་ཅུ་ཤོག།

Come here at midday.

If the idea of *origination*, or *becoming*, be implied, the proper Imperative would probably be བྱང་ Negative མ་འབྱང་།

Colloquially the Imperative of བྱེད་པ་, or, more elegantly, བབྱེད་པ་ or respectfully མཇེད་པ་ *To make, To do, To act*, might be brought into requisition. Thus :—

ཉིན་དགུང་ལ་འདི་ཅུ་ཡོད་པ་བྱིས་ (or better བྱིས་ཤོག།) *Be here at midday ; i.e., Make to be here, etc.*

(*N.B.*—བྱིས་ is vulgar Colloquial. བྱེད་ is sometimes used instead of བྱིས་, but བྱིས་ seems more correct.)

Negative :—

ཉིན་དགུང་ལ་འདི་ཅུ་མེད་པ་བྱེད་, or མེད་ བ་བབྱེད་, or མེད་པ་མཇེད་། *Do not be here at midday.*

Note that in *prohibitions* the Imperative takes the Present Root of the verb.

When used attributively the Imperative of ཡོད་པ་ is, in the Colloquial, formed with the auxiliary verbs བྱེད་པ་, བབྱེད་པ་ and མཇེད་པ་ just mentioned. Thus :—

མགྱོགས་པ་བྱེད་, or བྱིས་, or བྱིས་, or མཇེད་། *Be quick.*

Negatively :—

མ་ཕྱི་པོ་བྱེད་ (or བབྱེད་, or མཇེད་)།

Or :—

ཕྱི་པོ་མ་བྱེད་ (or བབྱེད་, or མཇེད་)།

} *Do not be late.*

Another way, which, however, is rather Hortative than Imperative, to use the auxiliary verb དགོས་པ་ In this case, there being no real

Imperative root, and what is said being only a statement of fact and not a command, the negative མི་, instead of མ་, is used. Thus :—

ཞིང་མི་དགོས།

*Do not be afraid. Literally, Fear-
ing, or fear, is not necessary.*

This also, however, may be expressed in the usual way. Thus :—

ཞིང་པ་མ་བྱིད་ (or མ་བྱིད་ or མ་མཛད་) Do not fear ; i.e., Do not make
or མ་ཞིང་པ་བྱིད། fear.

The enclitic particles ཅིག་ (after final ག་, ད་ or བ་, and after anything in the Colloquial), ཞིག་ (after all vowels, or after final ང་, ན་, མ་, ར་, or ལ་), and ཤིག་ (after final ས་), are only used for peremptory orders and stern commands. Ordinarily they are omitted. Even then the order is softened in various ways, e.g. by using the polite expression རོགས་བྱིད་, or the still politer one རོགས་གནང་ Please. Thus :—

བདན་བདན་གནང་རོགས་གནང་།

Please be careful.

སྤྱིང་ཇི་མིང་པ་མ་བྱིད་རོགས་བྱིད།

Please do not be cruel.

When addressing equals or inferiors familiarly, the following constructions may be adopted :—

སྔོགས་པོ་བྱིད་དང་ or བྱས་ཤིག་དང་།

Now then, be quick ; or Do be quick.

དྲིན་དྲིན་བྱིད་ཨ།

Do be punctual.

A more Literary form would be :—

སེམས་གསོ་བར་གྱུར་ཅིག་ཨང་།

Now, do be comforted.

PRECATIVE.

This is formed with the aid of Literary རྒྱལ་ or Colloquial བཟུག་ (the Perfect Root), Imperatives of the verb འཇུག་པ་ To allow, added in Colloquial to the Root, or, in Literature, to the Terminative case of the Infinitive.

Thus :—

ང་དང་པོ་ཡིད་བཅུག།

ང་དང་པོ་ཡིད་བཅུག་ཅིག།

ང་དང་པོ་ཡིད་བཅུག་ (ཅིག་) རོགས་གནང་

or རོགས་བྱེད་།

} *Let me be first.*

ང་དང་པོ་ཡིད་བཅུག་ (ཅིག་) དང་།

ང་དང་པོ་ཡིད་བཅུག་ཨ།

ཁོ་དང་པོ་ཡིད་བཅུག་

Let him be first.

ངས་ ཁྱོད་དང་པོ་ཡིད་བཅུག་མི་ཡོང་

I shall not let thee be first.

ཁོས་ང་དང་པོ་ཡིད་བཅུག་གི་རེད་པས་,

Will he let me be first ?

or བཅུག་ཡོང་ངས་།

Literary.

ང་དང་པོ་ཡིད་པར་རྒྱག་ཅིག།

ང་དང་པོར་རྒྱག་ཅིག།

} *Let me be first.*

Or :—The root of the verb ཡིད་པ་ may be put in the terminative case, and the auxiliary verb གསོལ་བ་ used. Thus :—

ང་དང་པོ་ཡིད་དུ་གསོལ་ལ།

Pray let me be first ; I beg you to let me be first.

PERMISSIVE.

This is formed with the aid of ཆོག་པ་ *To be allowed.* Thus :—

ང་འདི་ཅུ་ཡིད་ཆོག་ or ཆོག་གི་ཡིད་།

I may be here. I am allowed to be here.

ཁྱོད་འདི་ཅུ་ཡིད་ཆོག་ or ཆོག་གི་འདུག།

Thou art allowed to be here.

ཁོ་འདི་ཅུ་ཡིད་ཆོག་ or ཆོག་གི་འདུག།

He is allowed to be here.

ང་འདི་ཅུ་ཡིད་ཆོག་པ་ཡིན་ or ཆོག་སོང་།

I was allowed to be here.

Negatively :—

ང་འདི་རྩ་ཡོད་མི་ཚོག།
 ང་འདི་རྩ་ཡོད་ཚོག་གི་མེད། } *I may not be here. I am not allowed to be here.*
 ང་འདི་རྩ་ཡོད་ཚོག་པ་མིན་ or ཚོག་མ་ *I was not allowed, etc.*
 མོང་།

Interrogatively :—

ང་འདི་རྩ་ཡོད་ཚོག་གས།
 ང་འདི་རྩ་ཡོད་ཚོག་གི་ཡོད་དམ། } *May I be here? Am I allowed to be here?*
 ང་འདི་རྩ་ཡོད་མི་ཚོག་གས།
 ང་འདི་རྩ་ཡོད་ཚོག་གི་མེད་དམ། } *Am I not allowed to be here?*
 ང་འདི་རྩ་ཡོད་ཚོག་པ་ཡིན་ནམ་ or ཚོག་ *Was I not allowed to be here?*
 མོང་ངམ།

OPTATIVE.

This is formed with the aid of ཤོག།, the Imperative of ཡོང་བ་
To come. Thus :—

ང་ (ལ་) དེ་རྩ་ཡོད་ (པ་) ཤོག། *Oh, or Would, that I were there.*

The construction is the same for all persons.

In Literary Tibetan :—

ང་ (ལ་) དེ་རྩ་ཡོད་པར་གྱུར། *Would I were there.*

And so for all persons.

INFINITIVE.

ཡོད་པ། *To be present, To exist.* Or, attributively, *To be anything*
 (e.g., good).

ཡོད་པ་ཡིན་པ། *To have been, etc.*

ཡོང་གྱོ་ (or ཡོང་གྱུ་) ཡིན་པ། *To be about to be.*

In Literary Tibetan the Infinitive is also ཡོད་པ་, but it is often
 seen in the terminative case, as ཡོད་པར་ Thus :—

ཁྱེད་ནི་...སྟོན་པ་ཞིག་ཡོད་པར་ (or ཡིན་པར་) རེད་རྣམས་གྱིས་ཤེས་སོ། *We know that thou art a teacher. That is, We know thee TO BE a teacher.*

Again:—

ཁྱེད་གྱིས་རང་སླུ་ཡོད་པར་ (or ཡིན་པར་) བསམ། *Whom makest thou thyself? Literally, Who thinkest thou that thou art? That is, Who thinkest thou thyself TO BE?*

Colloquially these would be:—

ཁྱེད་...སྟོན་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ (or ཡིན་པ་) རེད་རྣམས་ཤེས་གྱི་ཡོད། *We know thee TO BE a teacher.*

ཁྱེད་གྱིས་རང་སླུ་ཡོད་པ་ (or ཡིན་པ་) བསམ་གྱི་འདུག། *Who thinkest thou thyself TO BE?*

Sometimes the plain root is found in Literary Tibetan used in an Infinitive sense. Thus:—

དེ་དག་གིས་ཁོང་ལས་གྲོགས་ཚེ་འི་ནང་ན་ ཡོད་བསམ་སྟེ། *They supposing him to be (have been, or that he was) in the company (Luke ii. 44).*

Where mandatory Imperative verbs like *Tell*, or *Order*, govern (in English) an Infinitive, the proper way of rendering the phrase in Tibetan is to turn the Infinitive into an Imperative. Thus:—

ཁོ་ལ་སྟེ་མེ་མཆོད་ལ། *Tell him not to be late.*

ཁོ་ཚེ་ལ་ནས་ཡངས་པ་འདི་རུ་ཤོག་ཅིག་ ལ། *Order them to be here at dawn.*

PARTICIPLES.

ཡོད་པ་ having only one root, the Present and Past Participles are the same and exactly like the Infinitive. Thus:—

ཡོད་པ་ *Being*; ཡོད་པ་ *Been.*

The Compound Perfect Participle is ཡོད་པ་ཡིན་པ་ *Having been.*

In Colloquial the Future Participle is ཡོང་གྱུ་ or ཡོང་གྱུ་ *About to be.*

PERIPHRASTIC PARTICIPLE :—

In the Colloquial this is ཡོད་མཁན་ for animates, and ཡོད་པ་ for inanimates, the former meaning *who is*, or *was*, or *which is* or *was*, and the latter *which is*, or *was*. It is really used as a kind of adjective.

EXAMPLES :—

ང་ལ་གཡོག་པོ་དང་པོ་ཡོད་མཁན་ཞིག་ རྟོགས། *I want a servant who is honest.*

ད་འདི་རྩོམ་ཡོད་མཁན་ཞིག་རེད། *This horse is a fleet one (one that is fleet).*

ཁྱེད་ཀྱི་གྲི་ནི་པོ་མེད་པ་ཞིག་རེད། *Your knife is a blunt one.*

The Past is similarly constructed. Thus :—

ང་ལ་གཡོག་པོ་སྤྲན་ལ་དང་པོ་ཡོད་མཁན་དེ་ རྟོགས། *I want the servant who was honest.*

The Future may be constructed like the Present. Thus :—

ང་ལ་གཡོག་པོ་དང་པོ་ཡོད་མཁན་ཞིག་ རྟོགས། *I want a servant who will be honest.*

Or thus :—

ང་ལ་གཡོག་པོ་དང་པོ་བྱེད་མཁན་ཞིག་ རྟོགས། *Ditto.*

Or :—

ང་ལ་དང་པོ་ཡོང་གྱུ་འི་ (or ཡོང་གྱུ་འི་) རྟོགས། *Ditto.*

In Literary Tibetan the Present Participle is also ཡོད་པ་ or other variant of the verb *To be*.

EXAMPLES :—

ཁྱེད་ཁང་མིག་འདི་ནང་ན་ཡོད་པ་ རྟོགས་ལ་ རྟོགས། *I speak to you who are in this room.*

དེ་ལས་ ལྷག་ པ་ཇི་ཡིད་ པ་ དེ་ངན་ པ་ལས་ རྒྱུ་འོ་། *And whatsoever is (that which is) more than this is of the evil one (Matt v. 37).*

དམ་པ། དམ་པ། དམ་པ་ལགས་པའི་ གཙོ་བོ་དགོན་མཆོག་ཀྱན་དབང་སྤར་ཡིད་ པ་དང་། ད་ལྟ་ཡིད་པ་དང་། *Holy, holy, holy, Lord God, Almighty, which was and which is (Rev. iv. 8).*

ང་ནི་...ད་ལྟ་མཆིས་པ་དང་སྤར་མཆིས་པ་ དང་འོང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ལོ། *I am....which is, and which was, and which is to come.*

As the above examples show, the Past construction is similar, the context giving the tense.

The Literary Future for the Periphrastic Participle follows the lines of the Colloquial.

OTHER LITERARY PARTICIPIAL EXPRESSIONS.

Present.

ཡིད་དེ་ } *Being ; as, since, when, after, while...is, are..*
ཡིད་ཅིང་ }

ཡིད་པའི་ཚོལ་ *At the time of being : when, while...is, are.*

ཡིད་ན་ *In or by being ; if, when...is, are.*

ཡིད་ལ་ *Being.*

ཡིད་ཀྱིས་ *Though, since, because...is, are.*

ཡིད་པའི་ཕྱིར་དུ་ or རྟོན་དུ་ *For being.*

Past.

ཡིད་དེ་ } *Having been ; as, since, when, after...was, were.*
ཡིད་ནས་ }

ཡིད་པས་ *Because, since, when...was, were ; Having been.*

ཡིད་པ་ལས་ *After, since, because, when...was, were.*

ཡོད་ན་ *In or by having been ; if, when...was, were.*

ཡོད་པ་དང་ *Having been ; as, since, when, after...was, were.*

OTHER COLLOQUIAL PARTICIPIAL EXPRESSIONS.

Present.

ཡོད་ཙང་ *As, since, because, etc.,...is, are.*

ཡོད་དུས་
ཡོད་པའི་དུས་ལ་ } *At the time of being ; when, while...is, are.*

ཡོད་ན་ *In or by being ; if, when...is, are.*

ཡོད་ལ་ *Being.*

ཡོད་པའི་དོན་ལ་
ཡོད་ལ་ } *For being.*

Past.

ཡོད་པས་
ཡོད་པ་དང་
ཡོད་པ་ལས་ } *Because, since, when, after, as...was, were.*

SUPINE.

This is formed in Literature by putting the Infinitive in the Terminative case. Thus, ཡོད་པར་ *To be.* Or it may be formed by putting the Root in the same case. Thus ཡོད་དུ་ *To be.*

In Colloquial the supines are ཡོད་པ་, and ཡོད་གྱུ།

Verbal Noun.

In Literary Tibetan ཡོད་པ་ *To be*, is often seen turned into a Gerund, or Verbal Noun, by the addition of the Definite Article དེ་, or ནི་, or sometimes both. Thus ཡོད་པ་དེ་, ཡོད་པ་ནི་, ཡོད་པ་དེ་ནི་
The being.

§ 37. ཡིན་པ་ To BE.

Like ཡིན་པ་ this verb is used to express direct affirmation, or, with a negative particle, direct negation, and also to connect any subject with its attribute. It cannot, however, like ཡོད་པ་, be used to express *presence*, or *existence*, or the idea of *possession*. In other words, though ཡིན་པ་ may be employed in every case in which ཡིན་པ་ is used, yet ཡིན་པ་ never takes the place of ཡོད་པ་।

It may be conjugated thus:—

PRESENT INDICATIVE.

Affirmative.

ང་ཡག་པོ་ཡིན།

I am good.

ཁྱེད་ཡག་པོ་འདུག།, or occasionally རེད་

} *Thou art good.*

Very rarely ཡིན་

ཁོ་ཡག་པོ་རེད། Or, occasionally:—

} *He is good.*

ཁོ་ཡག་པོ་འདུག། or very rarely ཡིན།

Literary Tibetan.

ང་བཟང་པོ་ཡིན་ནོ།

I am good.

ཁྱེད་བཟང་པོ་འདུག་གོ།

} *Thou art good.*

Or occasionally:—

ཁྱེད་བཟང་པོ་ཡིན་ནོ།

He is good.

ཁོང་བཟང་པོ་ཡིན་ནོ།

The plural being the same as the singular, it is omitted.

Honorific construction in Literary Tibetan:—

(Not used).

I am good.

ཁྱེད་བཟང་པོ་གནའོ།

Thou art good.

ཁོང་བཟང་པོ་ལགས་སོ།, or གནའོ།

He is good.

or ལགས་པ་ཡིན།

Colloquial Negative.

ང་ཡག་པོ་མིན་ (or vulgarly མན་) | *I am not good.*

ཁྱོད་ཡག་པོ་མི་འདྲག་, or མ་རེད། *Thou art not good.*

ཁོ་ཡག་པོ་མ་རེད།
Or occasionally :— } *He is not good.*
ཁོ་ཡག་པོ་མི་འདྲག།

མིན་ is Literary, and both མིན་ and མན་ Colloquial. Whether Literary or Colloquial it is best to use མིན་

Interrogative.

ང་ཡག་པོ་ཡིན་ནས་, or ཡིན་པས་, *Am I good ?*
or ཡིན་པ།

ཁྱོད་ཡག་པོ་འདྲག་གས་, or འདྲག་གས། *Art thou good ?*

ཁོ་ཡག་པོ་རེད་ནས་, or རེད་པས་,
or རེད་པ། } *Is he good ?*
Or occasionally :—

ཁོ་ཡག་པོ་འདྲག་གས་, or འདྲག་གས།

Literary.

ང་བཟང་པོ་ཡིན་ནས། *Am I good ?*

ཁྱོད་བཟང་པོ་ཡིན་ནས་, or འདྲག་གས། *Art thou good ?*

ཁོ་བཟང་པོ་ཡིན་ནས། *Is he good ?*

N.B.—If and when, in the Colloquial, ཡིན་ is used with the 2nd person, it is generally when a question is being asked. It is hardly ever used in the Colloquial with the 3rd person, though it is not absolutely wrong so to use it.

IMPERFECT INDICATIVE.

Same as Present Indicative, the context generally showing what that tense is. Thus :—

ཁ་སང་ང་ཡག་པོ་ཡིན།

Yesterday I was good.

ཁ་སང་ཁྱིད་ཡག་པོ་འདུག།, or རེད།

„ *thou wast good.*

ཁ་སང་ཁོ་ཡག་པོ་རེད།, or occasionally

„ *he was good.*

འདུག།

In Literary Tibetan the construction is similar, but of course the *Literary* forms of the verb must be used.

Another method is similarly to rely on the context for the tense, and to use ཡོད་པ་ཡིན་ for all persons, or to vary the last syllable according to the rule of the Present Indicative. Thus :—

སྤྱོད་ (Coll. སྤྱན) ལ་ང་ཡག་པོ་ཡོད་པ་ } *Formerly I was good.*
ཡིན།

སྤྱོད་ (Coll. སྤྱན) ལ་ཁྱིད་ཡག་པོ་ } „ *thou wast good.*
འདུག།, or ཡོད་པ་རེད།

སྤྱོད་ (Coll. སྤྱན) ལ་ཁོ་ཡག་པོ་ཡོད་ } „ *he was good.*
པ་རེད།, or ཡོད་པ་འདུག།

The Literary form of this construction would be ཡོད་པ་ཡིན་ for all persons, preceded by སྤྱོད་, or other indication of tense; and བཟང་པོ་ would replace ཡག་པོ་

PERFECT AND PLUPERFECT INDICATIVE.

Same as Imperfect. Thus :—

སྤྱོད་ལ་ང་ཡག་པོ་ཡིན།

I have, or had, been good.

And so forth, throughout all constructions.

FUTURE.

Same as in ཡོད་པ་, i.e. expressed by ཡོང་ for all persons.

The Literary construction is :—

ང་ཇི་བོར་འགྱུར་རོ།

I shall be a shepherd.

ཁྱེད་ཇི་བོར་འགྱུར་རོ།

Thou wilt be a shepherd.

ཁོང་ཇི་བོར་འགྱུར་རོ།

He will be a shepherd.

ང་.....པར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ།

I shall have been.....

ཁྱེད་...པར་གྱུར་པ་འདུག་གོ།

Thou wilt have been.

ཁོང་...པར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ།

He will have been.

When ཡིན་པ་ is used as an auxiliary to other verbs, we shall find that in the Colloquial there is another Future construction, namely, གི་ཡིན་ for the 1st person, and གི་རེད་ for the 2nd and 3rd persons.

SUBJUNCTIVE OR CONDITIONAL.

Same as in ཡོད་པ་, substituting ཡིན་ for ཡོད་ or འདུག་ wherever they occur, and, in the negative forms, མིན་ or མན་ for མེད་, in the first part of the sentence, but keeping the second part as it stands there. Thus :—

Present.

ང་ཕུག་པོ་ཡིན་ན་སྤྱིད་པོ་ཡོང་།

*If I be rich, I shall be happy.**Past.*

ང་ཕུག་པོ་ཡིན་ན་སྤྱིད་པོ་ཡོང་།

If I were rich, or had been rich, I would be or would have been happy.

The Literary construction is :—

ང་ཕུག་པོ་ཡིན་ན་བདེ་བར་འགྱུར་རོ།

If I am rich I shall be happy.

ང་ཕུག་པོ་ཡིན་ན་བདེ་བར་གྱུར་པ་ཡིན།

If I were rich I would be happy.

ང་ཕུག་པོ་ཡིན་ན་བདེ་བར་གྱུར་པ་ཡོང་།

Had I been rich I would have been happy.

POTENTIAL.

Same as in ཡོད་པ་, substituting ཡིན་ for the ཡོད་ to which བྱ་བ་ is annexed. This :—

Present.

ང་ཡག་པོ་ཡིན་ཐུབ་, or ཐུབ་ཡོང་, } *I can be good.*
 or ཐུབ་ཀྱི་ཡིན། }

Past.

ང་ཡག་པོ་ཡིན་ཐུབ་པ་ཡིན། *I could be good.*

Perfect.

ང་ཡག་པོ་ཡིན་ཐུབ་པ་ཡོང། *I could have been good.*

Or :—

ཡག་པོ་ཡིན་ཐུབ་སོང་། (for all persons).

LIKELIHOOD.

The construction is the same as in ཡོད་པ་ Thus :—

གཞིག་བྱེད་ན་ང་ལྷུག་པོ་ཡོང་, or ང་ལྷུག་ } *I may possibly be rich.*
 པོ་ཡོང་གི་ཡིན་པ་འདྲ་ or ཡིན་གྱི། }

HORTATIVE.

Same construction as in ཡོད་པ་, changing ཡོད་ into ཡིན་ Thus :—

Present.

ང་ཡག་པོ་ཡིན་དགོས། *I must be good.*

Past.

ང་ཡག་པོ་ཡིན་དགོས་ཐུང་། *I ought to have been good.*

PURPOSIVE.

Same as in ཡོད་པ་, changing ཡོད་ into ཡིན་ Thus :—

ང་བཙན་པོ་ཡིན་པའི་དོན་ལ། *In order that I may be, or might be, safe.*

The Literary construction is in འགྱུར་བ་ or ཡོད་པ་ or ཡིན་པ་ put in the genitive case and followed by ལྟེན་པ་ |

EXAMPLE :—

དེ་དག་གསལ་ཅད་གཅིག་དུ་འགྱུར་བའི་	} That they may all be one. (John xvii. 21.)
ལྟེན་པ་ or ཡོད་པའི་ལྟེན་པ་ or ཡིན་པ་	
བའི་ལྟེན་པ་	

IMPERATIVE.

Literary.

བཟང་པོར་གྱུར་ (ནིག) |

Be good.

མི་ཡིན་པར་གྱུར་ (ནིག) |

Be a man.

Colloquially.

As stated under ཡོད་པ་ |

PRECATIVE.

Same construction as in ཡོད་པ་, changing ཡོད་ into ཡིན་. Thus :—

ང་སྐྱ་མ་ཡིན་བཅུག་

ང་སྐྱ་མ་ཡིན་པར་རྒྱུག་ཅིག་ |

Let me be a lama

PERMISSIVE

Same as in ཡོད་པ་, changing ཡོད་ into ཡིན་. Thus :—

ང་སྐྱ་མ་ཡིན་ཆོག་, or ཆོག་གི་ཡོད་ |

I am allowed to be a lama.

ང་སྐྱ་མ་ཡིན་ཆོག་པ་ཡིན་, or ཆོག་སྲིང་ |

I was allowed to be a lama.

OPTATIVE.

Same as in ཡོད་པ་, changing ཡོད་ into ཡིན་. Thus :—

ང་རང་ཕུག་གི་ཡིན་ (པ་) ཞིག་ |

Would I were rich.

Literary.

ང་ཕྱག་པོ་ཡིན་པར་གྱུར།

Would I were rich.

INFINITIVE.

ཡིན་པ་ *To be.* In Literary Tibetan it is the same.

ཡོད་པ་ཡིན་པ།

To have been.

ཡོང་གོ (or ཡོང་གྱུ) ཡིན་པ།

To be about to be (Coll.).

ཡིན་པར་འགྱུར་བ།

ཡོང་གྱུ (or ཡོང་གོ) ཡིན་པ།

To be about to be (Lit.).

EXAMPLES :—

ད་མི་འདི་ག་འདས་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་ལྟེན།

Now, consider (see) how great this man was (to be).

In Literary Tibetan :—

ད་མི་འདི་ཇི་ཅས་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་ལྟེན་
ཤིག།*Ditto.*མི་འདི་ལྷང་སྟོན་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ཁོ་ལ་རིག་
པའི་བྱད་མེད་འདི་སྐད་དང་ཅི་ལྟ་བུ་ཞིག་
ཡིན་པ་དང་། རྒྱུག་ཅན་ཞིག་ཡིན་པ་དོ་
ཤེས་ཡོང་ཞེས་བསམས་སོ།*This man, if he were a prophet, would have perceived who and what manner of woman this is which toucheth him, that she is (to be) a sinner. (Luke vii. 39.)*ཁོང་གི་གནང་བའི་བཀའ་དེ་ནི་ཚོ་མཐུན་མེད་
པ་ཡིན་པ་ཤེས་སོ།*I know that his commandment is (to be) life eternal.*

ཁྱེད་ཀྱིས་རང་སྐྱེ་ཡིན་པ་བསམ།

Or, in Literary Tibetan :—

ཁྱེད་ཀྱིས་རང་སྐྱེ་ཡིན་པར་བསམ།

Who thinkest thou that thou art, or thyself to be ?

PARTICIPLES.

PRESENT :	ཡིན་པ་	Being	} (both in Coll. and Lit.).
PAST :	ཡིན་པ་	Been	
COMPOUND PERFECT :	ཡོད་པ་ཡིན་པ་	Having been	
FUTURE :	ཡོང་གྱི་ ཡོང་གྱི་	About to be	

PERIPHRASTIC.

Both in Colloquial and Literary Tibetan, Present and Past Tenses, this is :—

ཡིན་པ་, or ཡིན་པ་དེ།

Who or which am, is or was.

EXAMPLES.—

ལྷག་མ་ཡིན་པ་དེ་ཐར་བར་འགྱུར།

A remnant (that which is a remnant) shall be saved. (Rom. ix. 27.)

ཁྱོད་རང་གི་ཡིན་པ་དེ་བཞིས་ཤིག།

Take that which is thine own. (Matt. xxv. 25.)

དང་པུ་ལྷ་ཁྱོད་རྣམས་ཀྱི་ཙུ་ཡོད་པ་དེ་
དུས་སུ་དམའ་བ་ཡིན་པ་དང་། ང་མེད་
པེ་དུས་སུ་ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱལ་ས་སུ་སྤོབས་པ་
ཅན་ཡིན་པ་དེ་རང་གིས།

Now, I, Paul, myself, who in your presence am lowly among you, but being absent am of good courage toward you. (2 Cor. x. 1.)

ཁྱོད་ཕྱི་པ་ཡིན་པ་རྣམས་ལ་གདམ་བྱེད་དེ།

I speak to you that are gentiles. (Rom. xi. 13.)

ངའི་འབངས་མ་ཡིན་པ་དེ་ལ་ངའི་འབངས་
དང་གཅིས་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལ་གཅིས་པ་
ཟེར་བར་འགྱུར།

I will call them my people which were not my people; and her my beloved which was not beloved. (Rom. ix. 25.)

The Future Periphrastic Participle both in Colloquial and Literary Tibetan, follows the lines of ཡོད་པ་།

OTHER PARTICIPIAL EXPRESSIONS.

LITERARY.

Present.

ཡིན་ཏེ་	{	<i>Being ; as, since, when, after ; while . . . am, is, are.</i>
ཡིན་ཞིང་		
ཡིན་པའི་ཚེ་ལ་	{	<i>At the time of being ; when, while . . . am, is, are.</i>
ཡིན་པའི་དུས་ལ་		
ཡིན་ན་		<i>In or by being ; If, when . . . am, is, are.</i>
ཡིན་ལ་		<i>Being.</i>
ཡིན་གྱིས་		<i>Though, since, because . . . am, is, are.</i>
ཡིན་པའི་		<i>Of or for being.</i>

Past.

ཡིན་ཏེ་	{	<i>Having been ; As, since, when, after . . . was, were.</i>
ཡིན་ནས་		
ཡིན་པས་	{	<i>Because, since, when . . . was, were ; Having been.</i>
ཡིན་པ་ལས་		
ཡིན་པ་དང་		<i>As, when . . . was, were.</i>
ཡིན་ན་		<i>In or by being ; If, when . . . was, were.</i>

COLLOQUIAL.

Present.

ཡིན་དུས་	{	<i>At the time of being ; When, while . . . am, is, are.</i>
ཡིན་པའི་དུས་ལ་		
ཅང་, or ཡིན་ཅང་		<i>Being ; because, since, as, when . . . am, is, are.</i>
ཡིན་ན་		<i>In or by being ; If, when . . . am, is, are.</i>
ཡིན་པའི་		<i>Of or for being.</i>
ཡིན་ལ་		<i>Being.</i>

Past.

ཡིན་པས་	<i>Because, since, when, after, as . . . was, were ; having been.</i>
ཡིན་ནས་	<i>Having been ; as, since, when, after . . . was, were.</i>
ཡིན་པའི་	<i>Of or for having been.</i>
ཡིན་པ་ལས་	<i>As, since, when, after . . . was, were.</i>
ཡིན་པ་དང་	<i>As, when . . . was, were.</i>
ཡིན་ན་	<i>In or by having been ; If, when . . . was, were.</i>

Supine.

Literary :	ཡིན་པར་, and ཡིན་དུ་	<i>To be.</i>
Colloquial :	ཡིན་པ་, and ཡིན་ཀྱུ་	<i>To be.</i>

Verbal Noun.

Either ཡིན་པ་ *Being, To be*, or the Infinitive of the verb, which in itself includes the idea of *To be*. It may either be used alone, or, in the Colloquial, with ཇི་, or in Literary Tibetan ཇི་, or ཇི་, or ཇི་ནི་।

EXAMPLES :—

ཀླུ་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་ (ཇི་) མཆོམས་	<i>Sometimes it is not very pleasant to be a king.</i>
མཆོམས་ཉ་ཅང་སྤྱིད་པོ་མ་རེད།	
ར་བཞི་བ་ (ཇི་) རོ་ཆ་པོ་རེད།	<i>It is shameful to be drunk.</i>
ཉི་གཞས་རང་གི་སློབ་དཔོན་དང་གཡོག་པོ་	<i>It suffices for the disciple that he be as (to be as) his master, and the servant as his lord.</i>
རང་གི་དཔོན་པོ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་པ་	
(ཇི་) ལྷང་གི་འདུག།	

N.B.—It must always be remembered that ཡིན་པ་ is never used substantively, but always in connection with some noun, adjective, or verb, into which its forms have to be moulded.

§ 38. THE VERB.

I.—PRELIMINARY. The Tibetan Verb denotes only a sort of indefinite happening or state, and this not of itself, but rather by means of certain auxiliaries, including the verb *To be*, which alone really constitutes the verb in a Tibetan sentence.

Thus:—

སྣོན་རྒྱབ་མཁན་གྱིས་སྣོན་རྒྱབ་ཀྱི་འདུག།

Or རྒྱུ་བས་ (or སྣོན་བདབ་མཁན་གྱིས་)

བློན་འདེབས་ཀྱིན་འདུག་གོ།

The sower is sowing the seed.

Literally, this is: *By the sower, as regards the seed, a sowing is.*

In fact the so-called Verb is rather a kind of Noun, modified in its significations by the verb *To be*, according to the mood or tense of the latter. It possesses in itself no means whereby to distinguish between the active and passive voices; the singular and plural numbers are alike in construction; and, except as regards the auxiliary *To be*, all its forms can be used with any of the persons indiscriminately

The changes or inflections undergone by the Tibetan Verb are effected in three ways:—

1. By structural alterations in the *Root*;
2. By making use of *Auxiliary Verbs*;
3. By resorting to divers monosyllabic *Particles* for the formation of Infinitives, Participles, Supines, etc.

II.—ROOTS.

These in Literary Tibetan are four:—1. Present; 2. Perfect; 3. Future; and 4. Imperative.

Thus:—

བྱད་བ་ *To do, To make, To act.*

Present Root: བྱད་ *Do, Does, Doing.*

Perfect Root: བྱས་ *Have or has done.*

Future Root: བྱ་ *Will do.*

Imperative Root: བྱེས་ *Do.*

However, every Tibetan Verb does not possess all four roots. Some only possess three. Thus :—

འཇག་པ་ *To drop, drip, trickle, leak.*

Present Root : འཇག་ *Drop, Drops, Dropping.*

Perfect Root : གཟགས་, or ཟགས་ *Have or has dropped.*

Future Root : གཟག་ *Will drop.*

Some possess only two roots. Thus :—

འགྲོ་བ་ *To go, To walk.*

Present and Future Root : འགྲོ་ *Goes, Will go.*

Perfect and Imperative Root : མོང་ *Have or has gone, Go.*

A Colloquial Imperative is གྱུག་ *Gp.*

Many possess only one root for all tenses. Thus :—

མཐོང་བ་ *To see.*

གཟོ་བ་ *To remember.*

བྱབ་པ་ *To be able.*

ཐོབ་པ་ *To receive, get, obtain.*

འགྲིག་པ་ *To suit, to agree, to be satisfied.*

Where, in Literary Tibetan, a verb possesses a special root for each or any of the different tenses, and for the Imperative Mood, that special root must be used for those tenses and that mood, save that when the Future construction is in འགྱུར་རོ་ or བྱའོ་ or བྱ་, the Present Root is retained instead of the Future Root. Where there is no special Future root or Imperative root, the Present root is used for the Future and Imperative. It is impossible, of course, to learn the root-forms of all the verbs, but there is no reason why those of the commoner verbs should not be memorized to some extent.

As regards the Colloquial, though it is quite allowable to use the

roots that are assigned to particular moods and tenses for those moods and tenses, yet it is said that as a matter of fact, at least in vulgar Colloquial, this is seldom or never done, and the root generally used is the Perfect root. When, however, the Present root of a verb ends in an inherent ཨ་ (for instance, ལྟ་བ་ *To look*), or in an inherent འ་ (e.g., བཅའ་བ་ *To bear, or bring forth*), or in ུ (e.g., ལྟ་བ་ *To request, ask*), or in ོ (e.g., རྩོ་བ་ *To live, feed, nourish*), it is said that that Present root is generally used for the Present Indicative, the Future Indicative in གི་ཡིན་, or གི་རེད་, the Present Participle, Active Present Participle, Present Infinitive, Supine and Verbal Noun. If, in these verbs, the Future is formed with ཡོང་ instead of གི་ཡིན་ etc., the Perfect root (or perhaps more correctly the Future Root) must be used. Thus :—

ངས་ལྟ་གི་ཡིན།

I shall see.

ཁྱོད་ཀྱིས་བཅའ་གི་རེད།

Thou wilt bear.

But :—

ངས་བལྟ་ (ས་) ཡོང་།

I shall see.

ཁྱོད་ཀྱིས་བཅས་ཡོང་། (no Future

Thou wilt bear

Root)

In Literary Tibetan :—

ངས་ལྟ་བར་འགྱུར་, or བལྟ་བྱ་ཡིན་, } *I shall see.*
 or ལྟ་བར་བྱ་, or བལྟ་འོ།

ཁྱོད་ཀྱིས་བཅའ་བར་འགྱུར།

Thou wilt bear.

The above idea that the Perfect Root should be used in the Colloquial probably arises from the fact that it sometimes has the same sound as the Future root. For instance, in the verb གཏོང་བ་ *To send*, the Perfect Root བཏང་ and the Future Root གཏོང་ sound nearly alike.

Of course it must be remembered that the Colloquial, as such, pays no regard to *spelling*, but only to its own *phonetics*. Hence, if one

writes Tibetan. one should spell properly. Therefore, also, if one attempts to *write* Colloquial, as such, it must always look wrong, as regards spelling.

In Compound Honorific verbs the first retains the Present root throughout, e.g., སྐྱབ་པ་གནང་བ་ *To provide.*

EXAMPLE:—

ཁྱོད་ཀྱིས་ང་ལ་སྐྱབ་པ་གནང་བ་རེད་
(pronounced གནང་ང་རེད།) } *Thou providest for me.*

With all other verbs the vulgar Colloquial, it is said, usually adopts the Perfect root, if any, or at least the sound of it, as above explained, for all moods and tenses. Thus, for གཏོང་བ་ *To send, let go, dismiss*, the roots are:—

Present Root: གཏོང་ *Send, Sends, Sending.*

Perfect Root: བཏང་ *Have or has sent.*

Future Root: གཏང་ *Will send.*

Imperative Root: ཐོང་ *Send.*

In Literary Tibetan the Present Indicative is:—

ངས་གཏོང་ངོ། *I send.*

ངས་གཏོང་བར་བྱེད་ (or བྱེད་དོ།) *I do send.*

ངས་གཏོང་གིན་ཡོད།

ངས་གཏོང་གི་ཡོད།

} *I am sending.*

But in the vulgar Colloquial it is:— ངས་བཏང་, or གཏང་ *I send*, and ངས་བཏང་ (or གཏང་) གི་ཡོད་ *I am sending.*

In Literary Tibetan the Future Indicative is expressible in several ways with different roots. Thus:—

ངས་གཏང་ངོ་།	}	<i>I shall send.</i>
ངས་གཏང་གྱུ་ཡིན་ (or ཡིན་ནོ་)།		
ངས་གཏོང་བར་བྱའོ།		
ངས་གཏོང་བར་འགྱུར་ (or འགྱུར་རོ་)།		
ངས་གཏང་ཡོང་།		

But in Colloquial it is :—

ངས་གཏོང་གི་ཡིན།	}	<i>I shall send.</i>
Or :—		
ངས་བཏང་ (or གཏང་) ཡོང་།		

There seems also to be an emphatic form in which ཡ་ is affixed to the Future root, and is followed by རེད་ for all persons. Thus :—

ངས་གཏང་ཡ་རེད།	<i>I shall send ; I am to send, i.e., by me a sending is to be.</i>
---------------	---

So, in Literary Tibetan the Present Participle is གཏོང་ཕྱི་ *Sending* ; the Active Participle གཏོང་མཁན་ or གཏོང་བ་ *He who, or It that, sends* ; the Terminative Infinitive གཏོང་བ་རྒྱུ་ *To send* ; and the Supine གཏོང་དུ་ *For sending*, etc. ; but in Colloquial the Present Participle is བཏང་བ་དང་, the Active Participle བཏང་མཁན་, or བཏང་བ་ ; the Infinitive བཏང་བ་ ; and the Verbal Noun or Gerund and Supine བཏང་ཡ་, བཏང་གྱུ་, or བཏང་ལ་. The Literary Imperative is ཐོང་, or ཐོང་ཞིག་, but the Colloquial is གཏོང་, or གཏོང་ཅིག་, though ཐོང་ would be understood quite well. Vulgar Colloquial would be བཏང་ཅིག་།

III.—AUXILIARY VERBS.

These are ཡོང་བ་, ཡིན་བ་, འདུག་བ་, རེད་བ་ and other forms of the verb *To be*, which it is not necessary to specify here ; བྱ་བ་, འགྱུར་བ་,

and འབྱུང་བ་ *To become, To happen, To take place, To occur*; འཆར་བ་ *To be finished, completed, terminated*; འགྲུབ་བ་ *To be made ready, finished, accomplished*; ཟེན་བ་ *To be ended, concluded, exhausted*; ཐུབ་བ་ and རུས་བ་ *To be able*; འགྲོ་བ་ *To go*, but used idiomatically; རགོས་བ་ and བྱ་བ་ *To be necessary, or expedient or expressive of the idea of obligation or duty*; འཇུག་བ་ *To allow, suffer, permit*; ཆོག་བ་ *To be allowed or permitted*; བྱེད་བ་ *To make, do, act, perform*; བགྱིད་བ་ and བཅེད་བ་ elegant and respectful forms of བྱེད་བ་; ཡོང་བ་ or འོང་བ་ *To 'come*, but used idiomatically; སྲིད་བ་, ཡིན་པ་འདྲ་, ཡིན་གྱོ་ *To be possible, probable, likely, etc., etc.*

IV.—AUXILIARY PARTICLES.

(1)—གི, གྱི, གྱུ, ཡི, རི་ annexed to the Verbal Root according to rule, with reference to the final letter of the root (see § 25, iv). Used to connect the root with ཡོད་, ཡིན་, འདུག་ or རེད་ they form a periphrastical Present Tense. For example, in the Colloquial, which loosely uses the sound of the Perfect Root—

ངས་བཏང་། *I send.*

But:—

ངས་བཏང་གི་ཡོད། *I am sending, or I send.*

Sometimes, in the vulgar Colloquial, they are annexed to the roots of adjectives, taking the place of the adjectival particle གོ་, བ་, or བ་
Thus:—

ལམ་ཀ་རྩུབ་གྱི་རེད་ instead of ལམ་ཀ་རྩུབ་གོ་རེད་ *The road is rough.*

སྤྲ་གྲུ་ཡག་གི་རེད་ instead of སྤྲ་གྲུ་ཡག་གོ་རེད་ *The child is good.*

It is better, however, to use the adjective in full, and not to employ the construction in གི, གྱི etc.

These Particles are sometimes used at the end of a sentence in the sense of a finite verb, and more particularly in the 1st Person Future.

EXAMPLES:—

ངས་བཅུག་གི། *I shall put in.*

ངས་རོགས་བྱེད་ཀྱི, or བྱ་ཡི། *I shall help.*

(2)—གིས་, བྱིས་, ཀྱིས་, ཡིས་ These are annexed to the root as Gerunds, and signify *By* (doing something), or *Because*, *Since*, etc., but more usually antithetically as *But*, *Though*.

EXAMPLES:—

ངས་ཁོལ་སྐད་བཏང་གིས་ཁོ་ཐོན་པ་རེད། *I called him, but he has gone; or, Though I called him he has gone.*

ང་ཚོས་འདི་རུ་ལངས་ནས་བསྐྱོད་ཀྱིས་ *By standing here we shall see the*
བཞུད་མོ་མཐོང་གི་ཡིན། *tamasha.*

It may even be annexed to the root of the verb *To be*. Thus:—

འོ་ཀྱུས་ལེགས་པ་ཡིན་གྱིས། *Though it is a good story, or It is a good story but . . .*

When used antithetically a pleonastic རྟོན་ཀྱང་ sometimes follows:—

ཁོང་གིས་ང་ལ་བསད་ཀྱིས་རྟོན་ཀྱང་ངས་ *Though he slay me, yet will I trust*
ཁོང་ལ་རྟོན་པར་འགྱུར། *in him.*

When annexed to the root of an adjective it includes the verb *To be*. Thus:—

མོ་གཟུགས་བཟང་གྱིས་ = མོ་གཟུགས་ *Since, Because, or Though (she*
བཟང་པོ་ཡིན་གྱིས། *was, or is) of fine stature.*

(3)—གིན་, བྱིན་, ཀྱིན་, and ཡིན། Annexed to the root. These are Literary forms, and denote the Participle Present.

EXAMPLES:—

ཁོང་སྒྲོན་ལམ་འདྲེབས་ཀྱིན་བྱིན་པ་རེད། *He went on his way praying.*

Used to connect the root with ཡོད་, ཡིན་, འདུག་ or རེད་ they form a periphrastical Present Tense, just as གི་, གྱི་, etc., do in the Colloquial.

EXAMPLES:—

ཀྱེ་རྟོང་ནི་འོང་གིན་ཡོད། *Lo, I come (am coming). (Heb. x. 7.)*
 ཁོང་སྒྲུ་ལེན་བྱིན་འདུག། *He is singing.*

When connecting the root with དང་ Together with, they are often used gerundially.

EXAMPLES:—

གཏོང་གིན་དང་། *In, when, or while sending.*
 སྒྲུ་ལེན་བྱིན་དང་། *In, etc., singing.*
 བྱེད་ཀྱིན་དང་། *In, etc., doing.*
 འགྲོ་ཡིན་དང་། *In, etc., going.*

Thus:—

སྒྲུ་ལེན་བྱིན་དང་ལངས་ནས་སྡོད་པ་ནི་ཡག་ཤོས་རེད། *In, or when, singing it is best to stand up.*

In the Colloquial this may be rendered:—

སྒྲུ་ལེན་དུས་ (or ལེན་པའི་དུས་ལ་, or ལེན་པ་དང་) ལངས་ནས་སྡོད་ཡང་དེ་ཡག་ཤོས་རེད།

(4).—དེ་ after final ད་

དེ་ after final ན་, ར་, ལ་, ས་

སྟེ་ after final ག།, ང་, བ་, མ་ and all vowels.

These are a sort of Continuative Particles or Suspensives, and may be annexed to all Present and Perfect roots, but according to rule, with reference to the final letter of the root. Annexed to Present roots they form a Present Participle, or Gerund, and, annexed to Perfect roots, a Past Participle, or Gerund. Thus, they may be rendered.... *ing*, or... *ing been*, or... *ing...ed*, or *As, when, after*, etc. They are Literary rather than Colloquial, though not altogether absent from the latter, and are largely met with in those subordinate clauses a longer or shorter string of which generally goes to the construction of a Tibetan sentence.

EXAMPLES :—

པི་ལ་ཏོ་དང་ཏི་རོ་དེ་སྤར་གཅིག་དང་གཅིག་
ཁ་སི་འཆམ་བ་ཡོད་དེ། *Pilate and Herod were formerly
(formerly having been) at en-
mity with each other. (Luke
(xxiii. 12.)*

དེ་ནས་ཁྲིང་གིས་སི་ཚོགས་རྣམས་
གཟིགས་དེ། *And seeing the multitudes he, etc.
(Matt. v. 1.)*

དེ་ནས་དགོངས་མོའི་དུས་སྤུ་ཉི་གནས་
རྣམས་མཚོའི་འགམ་དུ་སོང་ཐེ། *And when even was come his dis-
ciples went (having gone) down
to the sea, etc. (John vi. 16.)*

(5)— ཅིང་ after final ག་, ད་, བ་, or the vowel ཨོ་

ཞིང་ after final ང་, ན་, མ་, ར་, ལ་, and all vowels except ཨོ་

ཤིང་ after final ས་

This Suspensive, which is Literary rather than Colloquial, is annexed to the Root, and expresses in one or other of its forms the Present Participle, but sometimes also the Past Participle. It is also sometimes used instead of the conjunction *And*. Lastly, it often expresses a causal relationship. It is generally met with at the end of minor interpolations within subordinate clauses.

EXAMPLES :—

མགྲོགས་པོ་འགྲོ་ཞིང་དམག་དབུང་སླེབས་
སོང་། *(By) Marching quickly the army
arrived.*

དེ་ནས་ཡི་ཤུ་གོང་ཁྱིའ་དང་ལུལ་མོ་ཀུན་དུ་གྱུ་
ཞིང་།

*And Jesus went (having gone)
about all the cities and villages.
(Matt. ix. 35.)*

འཛིགས་ཤིང་འབོད་དེ།

Being afraid and calling out.

འོད་མེད་ཅིང་སྤང་མེད།

*Light not being, air is not; or
Light is not and air is not; or
Light and air not being; or
Without light or air. (Das.)*

ཉལ་ཞིང་གཉིད་དུ་འགྲོ་བ།

*Lying down, to go to sleep; or
To lie down and go to sleep.*

ནས་མཁའ་ཕྱིས་ (perfect of འབྱེད་པ་)
ཤིང་།

*The heavens having parted, or
rent asunder. (Mark i. 10.)*

(6)—**ସନ୍** and **ବନ୍** ।

These are merely the particles ལྟ་ and ལྟ་ of the Infinitive, or simple Participle, put in the Instrumental or Modal case. Practically they are equivalent to རྟེ, རྟེ, and རྟེ and the next noted Suspensive རྟེ. They are often used as a variant of these, when the latter have already occurred in the same sentence. This is merely a matter of taste, to avoid repetition. Primarily they mean *Because*, *Since*, *Seeing that*, etc., but they also carry the sense of *When*, and of the Participle, both Present and Past. Both Literary and Colloquial Tibetan make use of them :—

EXAMPLES :—

ང་རང་གིས་བལྟས་པས།

When I looked; i.e., I having looked.

ཤིན་དུ་རྒྱུ་བ་ཡིན་པས།

As, since, because it is very difficult ; or It being very difficult.

ང་ཡིན་པས་མ་འཛིག་ས་ཤིག།

Since it is I, or It being I, or It is I, be not afraid. (Matt. xiv. 27.)

དེར་སི་མེན་གྱི་རྒྱུག་མོ་ཚད་པའི་ནད་གྱིས་

Then Simon's mother-in-law having been seized by a fever-illness and having lain down. (Mark i. 30.)

བདག་ (perfect of འདེབས་པ་) ལྟེན་ལ་

ནས་ཡོད་པས།

ད་ཁྱེད་ཀྱིས། ང་ཚོས་མགོང་ངོ་ཞེས་ཟེར་ བས།
Now, since (or because) ye say, we see. (John ix. 41).

(7)—ནས་. This Suspensive, both in Literary and Colloquial Tibetan, is annexed to the Perfect root, and expresses a Past signification. Otherwise it has practically the same functions as དེ་, དེ་, ལྟེ་, བས་, and བས་. It means *After*, or *When*, and conveys also the idea of the Past Participle.

EXAMPLES:—

ཁོང་གིས་དེ་དག་ལ། ངའི་མ་དང་ངའི་སྐུན་ ལྟེ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་ནས།
He to them, my mother and my brother who is? Thus having said. (Matt. xii. 48, and elsewhere).

ཁྱེད་ཀྱི་ལས་ཀ་ཚར་ནས་ ཁྱེད་ཁང་པ་ལ་ འགྲོ་ཆོག།
When your work is finished you may go home.

ཁྱེད་ཞོགས་གཏི་ཁ་ལག་བཟས་ནས་འཕྱོན་ དགོས།
After eating (having eaten) chhoti hāzirī you must set out.

ང་ལོ་གཞིན་གཞིན་ཡིན་ནས།
I have been (having been) young.

སྐར་ལ་ང་འོ་ཇི་གླིང་ལ་ཡོད་ནས།
I was formerly (having formerly been) in Darjeeling.

Annexed thus to the Verbal Root, and followed by ཡོད་ or འདུག།, it indicates either the Pluperfect (active), or the Perfect (passive). Thus:—

སྐར་གིས་ཤུལ་བཟས་ནས་ཡོད་, or འདུག།
The tiger had eaten the deer.

ཤུལ་བཟས་ནས་ཡོད་, or འདུག།
The deer has been eaten.

ང་ཁང་པ་ལ་སྐྱོན་ནས་ཡོད།
I had gone home.

ང་ (ལ་) བློས་ནས་ཡོད།
I had been asked.

ཤོག་སྒྲིལ་ནང་ན་ངའི་བྱིར་བྲིས་ནས་འདུག།
In the roll-book it is (has been) written of me. (Heb. x. 7).

(8)—ལས་. This particle has (perhaps) sometimes a Present but more often a Past signification, and is always found attached to the simple Participle in བ་ or བ་. It means *From*; or *When* . . . ed;

or *Being* *ed* ; or *Having been* : or *As* or *While*, followed by a Past tense ; or *As* or *While*, followed by a Present Participle (in which case the root of the verb is often repeated, the particle འ or འ coming next, and then the ལས) ; or *When on the point of* ; *When about to* ; *When going to* ; *Being about to*, or *on the point of*, when used with འགྲོ་བ་ or གནས་པ།

EXAMPLES :—

- དེ་དག་གིས་ཁོང་ལ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་བཀའ་ འདྲི་ཞུས་པ་ལས། *When they continued asking, i.e., again and again asked, him. (John viii. 7).*
- དེ་ནས་ཁོང་པར་ཐེབས་པ་ལས། *Thereupon as he passed by. (John ix. 1).*
- དེ་ནས་ཁོ་སོང་ནས་ཡུལ་དེའི་ཁྱིམ་བདག་ ཅིག་དང་འགྲོགས་ནས་བཟུང་པ་ལས། *And he, having gone, and having associated with a householder of that country, after having settled. (Luke xv. 15).*
- དེ་ནས་ཡི་ཤུས་ཡང་མཚོའི་འགྲམ་ལ་ཆོས་ ཟུན་པ་ལས། *Then Jesus, having begun again to teach by the seaside. (Mark iv. 1).*
- ཁོང་གིས་ད་རུང་བཀའ་གསུངས་པ་ལས། *And while he yet spake. (Matt. xxvi. 47).*
- དེ་དག་སོང་བ་ལས། *When they were going (As they went). (Matt. xxviii. 11).*
- ཅི་གནས་རྣམས་ཀྱང་སོང་བ་ལས། *And the disciples as they went. (Mark ii. 23).*
- དེའི་ཚེ་མི་གཉིས་ཞིང་ལ་ཡོད་པ་ལས། *There shall two men be in the field, i.e. while being. (Matt. xxiv. 40).*
- ཡང་དེ་དག་གིས་ལྷེ་ཕན་རྟོ་རུབ་ལ་བཏང་བ་ ལས། *And they stoned Stephen ; or As or while they stoned, or were stoning Stephen. (Acts vii. 59).*
- དེའི་རྗེས་སུ་ཅི་གནས་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ གཉིས་ལས་དུ་ཞུགས་ནས་ཡུལ་ཞིག་དུ་ འགྲོ་བ་ལས། *After that, two of his disciples, having set out on a journey, as they were going to a country. (Mark xvi. 12).*

ཡང་དེ་དག་ལས་ལ་སོང་སོང་བ་ལས།

And as they went on their way.
(Acts viii. 36).

ཡང་དེ་དག་དེ་ལྟར་གསུམ་བྱེད་ཅིང་གཅིག་
ལ་གཅིག་གིས་ངློ་བ་ངློས་པ་ལས།

*And while they, thus conversing,
questioned each other.* (Acts
xxiv. 15).

དེའི་ཆོ་ཤ་ཟུལ་ད་རྩང་གཙོ་བོའི་གནས་
རྣམས་ལ་དགའ་སྤང་ཞིང་སློག་གཙོད་པ་
ལ་རྩམས་ (Present root) པ་ལས།

*And Saul, yet breathing out
threatenings and slaughter
against the Lord's disciples.*
(Acts ix. 1).

བཟུ་ལྷ་ཞལ་འབྱེད་འགྲོ་ཡོད་པ་ལས།

*And when Paul was now about to
open his mouth.* (Acts xviii. 14).

བསད་པར་གཟས་པ་ལས།

*And should have been killed, i.e.,
being about to be, or on the
point of being killed.* (Acts
xxiii. 27).

(9)—ན་. This is expressive of *condition, hypothesis, contingency* and even *doubt*, and may be rendered by *If, When, On, Since, As, Should, Had, Were*, etc. It is generally added to the Root, but sometimes (though not often) to the Infinitive, and is much used at the end of verbal phrases both in the Colloquial and in the written language. Sometimes the phrase which it concludes is introduced by the expression གཤམ་དེ་ or གཤམ་སྲིད་, but the subjunctive idea is in no way affected even if this expression be omitted.

Examples of its use with the Root are given under ཡོད་པ་ (§ 35), and ཡིན་པ། (§ 37).

ན་ is also used in Literary Tibetan, adversatively, to express *Though, Although*. Thus:—

འདི་སྔོན་དུ་སློག་པ་སློང་བ་ཞིག་ཡིན་ན།

*Although he was formerly a trans-
gressor.* (Das.)

It also expresses the idea of *Reason for, or Causality*. Thus:—

འདི་ཡོད་ན་འདི་བྱུང་།

Since this existed, that arose.
(Das.)

སེལ་ན་དུ་བ་བྱུང་།

Since fire existed, smoke arose.
(Das.)

ང་ལ་སེལ་ན་ཀློག་པ་དེ་བྱོས།

(On) seeing me the thief fled.

Used with ན་མ་ it expresses *When, or If and when.* Thus :—

ན་མ་ང་འགྲོན།

If and when, or when, I go.
(Das.)

ན་མ་དུས་ལ་འབབ་ན།

If and when, or when the time comes, i.e., it comes down to the time. (Das.)

(10)—ལ་. Annexed to the Participle, this Suspensive may mean *To, At, In ; With respect, regard, or reference to ; Concerning ; Relative to ; In consequence of.*

EXAMPLES :—

གསེན་པ་ལ་དགའ་བ།

To rejoice in killing. (Jäschke.)

སྒྲིག་པ་ལ་འཇོམས་པ།

To shrink from, or be afraid of
(i.e., with respect to) *sinning.*
(Das.)

Annexed to the Root, it may be used for the Present Participle in a minor phrase, much like ཅིང་ and its variants. Thus :—

བདག་འཇོན་སྒྲོས་ཐོང་ལ་རང་གི་བརྒྱངས་ཤིང་བྱས་ནས། *Denying himself and taking up his cross.*

It is also often used like རི་, རི་, རི་, but annexed to the Participle, and meaning *As*.

EXAMPLES :—

ཆ་རྟེན་ཞིག་ཡོད་པ་ལ།

As there is (was) an idol shrine.
(Das.)

ཀྲུལ་པོ་ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་དེར་བྱས་བྱིད་དུ་འགྲོ་བ་ལ།

As the king goes there daily to bathe.

འཇིག་རྟེན་གྱི་ནང་ན་མི་འོང་བ་ལ།

As it does not occur in the world.
(Jäschke.)

Annexed to the Root, it is used adversatively for *Though*, *Although*.

EXAMPLE :—

ཁོས་ལྟ་ལ་མ་སྐོང་བྱུང་།

Though looking, he did not see.

Annexed to the Repeated Root, it expresses *While*, *Whilst*.

EXAMPLE :—

ངས་དཔེ་ཆ་འདི་ཁྲོག་ཁྲོག་ལ་ (གང་) ཟེར་

Whilst I am reading this book note down what I say.

བ་དེ་གིས་ཤིག།

When annexed to adjectives, ལ་ includes the idea of the verb *To be*, being indeed an abbreviation of ཡིན་པ་ལ་ *Being*, and seems to have the force of *And*, or *But*, according to circumstances.

EXAMPLES :—

སྐྱ་དང་ཁ་སྐྱ་སེར་ལ་རེང་བ།

Hair and beard being yellow and long. (Das.)

ལྕམ་སྐྱ་སྐྱ་ཅིང་བྱང་ལ་དབྱངས་སྟན་པ།

Being ugly as to his body and of small stature and (or but) having a fine voice. (Das.)

སྐྱ་སྐྱ་ལ་བྱང་ཏུ་ཡིན་དེ།

Being ugly and short. (Jäschke.)

དབྱེབས་ལེགས་ཤིང་ལྟ་སྐྱ་ལ་སེའོས་པ།

Being of good figure, nice to look at, and pretty.

In double Imperative or Precative expressions, ལ་ has the force of the Present Participle, or of *And*, and is annexed to the root of the first verb.

EXAMPLES :—

ཤོག་ལ་ལྟོས་ཤིག།

Come and see (coming, see).

ད་ལོང་ལ་ཚུར་ཤོག།

Now, rise and come hither (rising, come hither).

ད་ལྟ་ལངས་ལ་འདི་ཏུ་ཤོག།

སོང་ལ་ལྟོས་ཤིག།

Go and look (going, look).

བྱུག་ལ་ལྟོས།

In sentences like the following, where our Supine means *In order to*, or *For the purpose of*, ལ་, annexed to the verbal Root, is used Supinally both in Literary Tibetan and in the Colloquial.

EXAMPLES :—

འོན་ང་ཟ་ལ་འགྲོ་བྱེད།

Well, I am going to dine.

ཕུ་གྱུ་ཁྱོད་རང་གི་ཡི་གེ་འབྲེལ་ལ་སླེབས་སོང་།

The boy has come to get your letter.

(11)—གྱུ་

When connecting a verbal root with the auxiliary verb ཡིན་པ་, or རེད་པ་, this particle forms, in modern Literary Tibetan, a Future tense which is practically a kind of periphrastic conjugation of གྱུ་ (as a Future Participle, *About to . . .*) with the auxiliary verb.

EXAMPLES :—

ང་འོང་གྱུ་ཡིན།

I shall come ; I am about to come.

ཁོང་གསུང་གྱུ་མ་རེད།

He will not speak ; He is not about to speak.

It is also used in older Literary Tibetan to express *necessity*, *obligation*, *expediency*.

EXAMPLES :—

ང་འོང་གྱུ་ཡིན་ནས།

Am I to come? Must I come?

ཁོང་གིས་དེ་ལ་རུང་གྱུ་མིན།

He ought not to beat the horse.

ང་ལ་འབྲི་གྱུ་མང་པོ་ཡོད།

I have many things to write.

In the Colloquial གྱུ་, annexed to the verbal Root, is extensively used for the Infinitive.

EXAMPLES :—

ང་རེ་བྱ་འགྲོ་གྱུ་མི་འདོད།

I do not wish to go there.

ཁང་པ་སླེབ་པ་ལ་འགྲོ་གྱུ་ག་ཚད་ཡོད།

How far have we to walk to reach home?

ཁྱོད་གང་ལ་བ་གྱུ་ཡོད།

What have you to say?

ཙ་ནས་ལ་བ་གྱུ་མི་འདུག།

There is nothing at all to say.

ཡར་འཆིབ་གྱུ་གནང་།

Be pleased to rise.

འདི་ཅ་རི་རྒྱལ་ས་གང་ཡང་ཐོབ་གྱུ་ཡོང་ངས།

Is there any sport (game) to be got here?

ང་དེ་ཅ་ཡོད་གྱུ་མི་འདོད།

I do not wish to be there.

(12)— ཡ.....འདི་ (དེ་)

In the Colloquial this particle, with or without the འདི་, is also extensively used, annexed to the Verbal Root, to express what correspond to our Verbal Nouns in *ing*, i.e. the Latin Gerund.

EXAMPLES:—

ཆོས་སྐད་ཁྲོག་ཡ་ (འདི་) ཉ་ཅང་མགོ་
འཐོམ་པོ་རེད།

It is very confusing to read the Literary language : The reading of the Literary language, etc.

ཉམ་པ་བཤད་ཡ་ (འདི་) ཉ་ཅང་ངན་པ་
རེད།

It is very wrong to tell lies : The telling lies, etc.

ཟླ་བ་གཉིས་པ་སྐལ་བ་འཆོང་ཡའི་དུས་རེད།

The second month (March) is the time for selling (of selling) shares.

མི་མང་པོ་སྐད་ཁྱད་མཚར་པོ་འདི་སློབ་
དགོས་ཡའི་དོན་དག་ཡོད་པ་མ་རེད།

Few people need learn this extraordinary language ; There is no meaning of many people having to learn this, etc.

(13)—དང་

Both in Literary Tibetan and in the Colloquial this enclitic, used after the Infinitive or Participle in དང་ or ད་, may be rendered *As*, *When* (carrying a Past signification), and it also has the force of the Past Participle.

EXAMPLES:—

ཡང་བཀའ་དེ་ནི་ག་ཅུ་གྱུར་པ་དང་།

And the Word became (having become) flesh. (John i. 14).

ས་མར་ཡ་ཡུལ་གྱི་བུད་མེད་ཅིག་ཚུ་ལེན་ལ་
 འོངས་པ་དང་།

*There cometh a woman of Samaria
 (a woman of Samaria having
 come) to draw water. (John iv.
 7).*

ཐོག་མར་བཀའ་ཡོད་ལགས་པ་དང་།

*In the beginning was the Word (the
 Word having been). (John i. 1).*

ཁྱོད་ནམས་ཀྱིས་ནས་མཁའ་ཕྱིས་པ་དང་་་
 མཐོང་བར་འགྱུར་རོ།

*Ye shall see the heavens opened,
 and, etc. (The heavens having
 opened, ye shall see, etc.). (John
 i. 51).*

དེ་ནས་རྩིས་པའི་རྩིས་ལ་ལོ་ཁ་མས་མཐུན་པོ་
 ཡོད་པ་དང་།

*Then, in the calculator's computa-
 tions the year omens having been
 harmonious.*

ཁོ་མི་ཆང་དེའི་ཁང་པ་ལ་སླེབས་པ་དང་།

*When he has arrived (He having
 arrived) at the house of the family.*

ཡང་ལོ་གཅིག་ཙམ་སོང་བ་དང་།

When about a year had elapsed.

དེ་ནས་གཞུག་ལ་ཆང་ས་དེ་ཆར་ར་དང་།

When at last the wedding was over.

དྲིལ་ཆེན་དེ་དྲྀལ་བ་དང་།

As the big bell was tolled.

In Literary Tibetan, especially in Western Tibet, དང་ is often used gerundially with the Present Participle in གིན་, བྱིན་, etc., and means *In, When, While, etc.*

EXAMPLE :—

སླུ་ལེན་གྱིན་དང་ལངས་ནས་སྤོད་པ་ནི་ཡག་
 ཤོས་རེད།

*When singing, it is best to stand
 up.*

In Literary Tibetan, and especially of late in the Colloquial, it is used as a familiar form of the Imperative, and implies *advice, exhortation and entreaty*.

EXAMPLES :

འོ་ན་ཁྱོད་ཀྱི་ཁ་ལག་ཟེས་ (ཤིག་) དང་།

Oh, do eat your food.

ཁྱོད་རང་གི་ཡིག་གུག་སློབ་ (ཅིག་) དང་།

Do learn your lesson.

(14)— ཏྲ after ང་, ད་, ཉ་, མ་, ར་, ལ་

ཏྲ after ལ།, བ་, ད་བླ།

$\left. \begin{array}{l} \text{ར་} \\ \text{ཅ་} \end{array} \right\}$ after vowels.

སྟ after ས་

ལ་ after anything.

These particles, as Verbal Auxiliaries, are extensively used in Literary Tibetan to express the Infinitive Future and the Supine. They are seldom, if at all, used in the Colloquial, save by those who affect Literary forms.

EXAMPLES :—

སྟ་གྲུལ་བ་དེ་ལ་ངས་སྟོག་གི་ཤིང་ལས་ཟ་རྩ་
འཇུག་པར་འགྱུར་རོ།

*To him that overcometh will I give
TO EAT of the tree of life.
(Rev. ii. 7).*

སྟ་གྲུལ་བ་དེ་ལ་ངས་ང་རང་དང་མཉམ་དུ་
ངའི་ཁྱིལ་སྟོང་དུ་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ།

*To him that overcometh will I
grant TO SIT with me in my
throne. (Rev. iii. 21).*

ཤོག་སྟོལ་དེ་འབྱུང་ཅིང་དེའི་ཕྱག་དམ་
རྣམས་གཅོག་པར་འོས་པ་སྟ་ཡིན།

*Who is worthy to open (opening)
the book and TO LOOSE the seals
thereof? (Rev. v. 2).*

དེ་དག་ལ་མི་རྣམས་མི་གསོད་པར་ཁྱེ་བ་
ལཱའི་བར་དུ་སྟུག་བསྟུལ་གཏོང་དུ་འཇུག་
པའི་དབང་བསྐྱར་བར་གྱུར་དོ།

*And to them it was given that they
should not kill them (not TO KILL
them) but that they should be
tormented (but TO BE TORMENT-
ED) five months. (Rev. ix. 5).*

ཁྱོད་ཚེའི་ནང་ན་འཇིགས་པ་མེད་པར་ཁྱེད་
དང་མཉམ་དུ་འདུག་པར་ལྟོས་ཤིག།

*See that he BE with you without
fear. (1 Cor. xvi. 10).*

འོན་ཀྱང་ངའི་གཡས་སམ་གཡོན་ལ་སྟོང་དུ་
འཇུག་པ་ནི་ངའི་དབང་ལ་མེད།

*But TO SIT on my right hand or on
my left hand is not mine to give.
(Mark x. 40).*

ཡང་གཙོ་བོ་འི་གཡོག་པོ་སི་ལ་ཚོས་སློབ་དུ་ *And the Lord's servant being apt*
TO TEACH. (2 Tim. ii. 24).

བྱང་ལྟེ།

སྨྲ་ཏེ་ལ་སྐྱ་མས་ཁྱེད་ལ་དགོན་པ་ལ་སློན་ *The Lama will allow you TO OFFER*
ལས་འདེབས་སུ་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ། *prayers to-morrow in the monas-*
tery.

དེ་དག་གིས་ཁོང་ལ་ཁྱིམ་རྩེག་དུ་བཅུག་སོང་། *They have allowed him TO BUILD*
the house.

The last of these particles, namely ལ་, is not much used in this connection in Literary Tibetan. It may, however, be so used instead of any of the others.

EXAMPLE :—

ང་ལྟོ་ལ་འགྲོ་རོ།

I go to see.

(15)—བཞིན་ and བཞིན་དུ་. Annexed to verbal Roots, བཞིན་ has, in Literary Tibetan, the force of the Present Participle, and, with ག་ added, may be used as an adjective; while བཞིན་དུ་ serves as a Gerund, meaning *As, While, or Whilst*, and also *Though, and Because, or Since*, according to circumstances.

EXAMPLES :—

ང་འགྲོ་བཞིན་མཆིས།

I am going. (Elegant form).

ང་ལ་ཆགས་བཞིན་པའི་ལྟ་སྤངས་གིས་དང་
བལྟས་སོ།

He glanced at me with a loving look.

སྐྱ་མ་ནམས་ཀྱིས་དགོན་པ་ལ་འཇུག་བཞིན་
དུ་སྐྱ་སྐྱངས་སོ།

As the Lamas entered the monastery
(while entering the monastery)
they chanted hymns.

ཁོང་ལ་གསེལ་པ་ཡོད་བཞིན་དུ་མ་བཞིས་སོ།

Though he had tea he did not drink.

ཆང་ཁོང་གི་སྡོན་དུ་ཡོད་བཞིན་དུ་
འཇུགས་སོ།

Since the beer was in front of him
he drank.

(16)—ཅང་.

This is a Colloquial Suspensive. Added to the verbal Root, it means *As, Since, Because*, and implies either Present or Past.

EXAMPLES:—

འོ་ན་ཁྱིད་འགྱེ་ཅང་ངའི་རྟ་ལ་ཞོན་དང་།

Well, as you are going, ride my horse, do.

ཁྱེད་ཀྱིས་དཔེ་ཆ་བཏང་ཅང་ངས་དེ་སྒྲོག་གི་
ཡིན།

As you have sent the book, I will read it.

(17)— ཏུས་ and ཏུས་ལ།

These also are much used Colloquially. Annexed to the verbal Root ཏུས་ acts as a Gerund, meaning *As, When, While, At the time of*, etc.

EXAMPLES:—

ཁྱེད་ཀྱིས་འབྲི་བའི་ཏུས་ག་རེ་ཟེར་ར་ (བ་) དེ་
ལ་བརྟན་བརྟན་གྱིས།

When writing take care what you say.

ཁོ་ཐོན་ཏུས་ཁ་ཚོག་ཚོག་བྱས་པ་རེད།

As he went off, he smiled.

ཏུས་ལ་ has the same meaning, but is annexed to the simple Infinitive, or Participial form of the verb, put into the genitive case.

EXAMPLES:—

ཁྱེད་ཀྱིས་འབྲི་བའི་ཏུས་ལ་ཟེར་ར་ (བ་) དེ་
ལ་བརྟན་བརྟན་གྱིས།

When writing take care what you say.

ཁོ་ཐོན་པའི་ཏུས་ལ་ཁ་ཚོག་ཚོག་བྱས་པ་
རེད།

As he went off, he smiled.

A Literary equivalent of ཏུས་ལ་ is ཚོ་ལ།

V.—MOODS AND TENSES.

A.—Infinitive Mood.

The Infinitive, both in Literature and in the Colloquial, is the simple form of the verb as given in dictionaries, i.e. the Root, with བ་ or བ་-

annexed, according to the rule regarding the final letter of the root. It is the same as the Participial form, and also as the form of the verb regarded as a substantive. Thus བྱེད་པ་ may mean *To do*, or *Doing*, or *A*, or *the*, *doing*.

Each root can be regarded as the basis of a special Infinitive. Thus:—

<i>Present</i> :	གཏོང་བ་	<i>To send.</i>
	བཏང་བ་	} <i>To have sent.</i>
<i>Perfect</i> :	བཏང་ཚར་བ་	
	བཏང་བ་ཡིན་པ་	
	བཏང་ཡོད་པ་	
	གཏང་བ་	} <i>To be about to send, or To be sent.</i>
<i>Future</i> :~	གཏང་གྱུ་ཡིན་པ་	
	གཏང་གྱུ་ཡོད་པ་	
	གཏོང་གྱུ་ཡིན་པ་	

In Tibetan the latter of two related English verbs takes precedence of the other, and may be put in the Infinitive, or in the Genitive form of the Infinitive. Thus:—

ང་ཁང་པ་ལ་འགྲོ་བ་འདོད།	} <i>I wish to go home.</i>
ང་ཁང་པ་ལ་འགྲོ་བའི་འདོད་པ་ཡོད།	

At the same time the Colloquial construction by which གྱུ་ is added to the verbal Root has largely taken the place of the Infinitive. Thus:—

ང་ཁང་པ་ལ་འགྲོ་གྱུ་འདོད།	<i>I wish to go home.</i>
ད་ལྟ་འཚོ་བའི་ (or འཚོ་གྱུ་འི་) དུས་	} <i>Now is the time to sell.</i>
འདི་རིད།	

In conversation, however, it is quite allowable and common to omit the ག or ག of the verb that is governed by the other. Thus:—

ང་ཁང་བ་ལ་འགྲོ་འདོད།

I wish to go home.

ང་སྒྲག་ཚ་དང་སྒྲུ་གུས་འབྲི་མི་འདོད།

I am unwilling to write with ink and pen.

This is particularly the case where the governing verb is ཐུབ་བ་ *To be able*, ཆོག་བ་ *To be allowed*, འཇུག་བ་ *To allow*, དགོས་བ་ *To be necessary*; *must*, *ought*, and the like.

EXAMPLES :—

ངས་རིའི་ཕྱིང་ལ་ཡོད་པའི་གངས་མཐོང་མི་

I cannot see the snow on the hill.

ཐུབ།

ང་ཚོས་ཁང་མིག་འདིའི་ནང་ལ་ཐ་མག་

Are we allowed to smoke in this room?

འཐེན་ཆོག་གི་རིད་དམ་ or ཆོག་གས།

ང་ཚོ་འཐེན་བཅུག།

Let us go away.

ངས་ཁྱོད་ལ་འཐེན་འཇུག།

I allow you to depart.

གསེན་པའི་དོན་ལ་ཟད་གོས།

In order to live it is necessary to eat.

ཁྱོད་བསྐྱབ་གྲུ་ལ་འགྲོ་དགོས།

You must go to school.

ཁྱོད་ཀྱིས་བྱ་གུ་དེ་དྲུང་མི་དགོས།

You ought not to beat that child.

Where the governing verb is one of *Knowing*, *Saying*, *Hearing*, *Thinking*, or the like, the governed verb, in sentences like the following, is put in the Infinitive, or else the verbal Root, with གྱུ་ annexed, is used.

EXAMPLES :—

ཁྱོད་འདི་ཙྨ་ཡོད་པ་ངས་མ་གས།

I did not know that you were here (you to be here).

ཁྱོད་ག་པ་འགྲོ་བ་ (or འགྲོ་གྱུ་) ངས་ མི་ཤིས། *I do not know where you are going (you to be going).*

ལོ་གྱུས་ཀྱིས་སངས་གྱུས་ལྷན་གྱལ་པོ་ ཡིན་པ་ (or ཡིན་གྱུ་) བཤད། *History relates that Buddha was (Buddha to have been) at first a king.*

ཁྱོད་དེ་ཇི་གླིང་ལ་འགྲོ་བ་ (or འགྲོ་གྱུ་) ངས་གོ་བ་ཡིན། *I heard you were going (you to be going) to Darjeeling.*

ཁྱོད་དེ་ཇི་གླིང་ལ་ཐོན་པ་ཡིན་པ་ངས་གོ་བ་ ཡིན། *I heard you had left (you to have left) for Darjeeling.*

ངས་ཁྱོད་ཀྱིས་དུ་ཉོས་པ་ཡིན་པ་བསམས། *I thought you had bought (to have bought) the horse.*

ཁོ་ཚོས་ང་ལ་ལས་ཀ་དེ་བཅོལ་བ་ཡིན་པ་ མཐོང་ནས། *When they saw that the work had been entrusted to me (the work to have been entrusted to me).*

The same construction is also used in connection with phrases like *It were better that, It is evident that.*

ཁོ་འི་སྐལ་དེ་ཆེན་པོ་ཞིག་བསྐྱམས་ནས་ཁོ་ གྱུ་མཚོ་འི་ནང་ལ་དབྱུག་གྱུ་ཡག་པོ་རེད། *It were better that a large stone were bound on his neck and he were (he to be) cast into the sea. (Mark ix. 42).*

བཀའ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་སྤུ་ཡང་དཀོན་ མཆོག་གི་སྒྱུན་ལྷན་ནང་དེ་དག་པ་ཡིན་པ་ ངས་ཀྱི་རེད། *It is evident that no one is justified by the law in God's sight. (Gal. iii. 11).*

In phrases containing *That, So that, In order that, With the object of, To the end that, For the purpose of*, the verb is put in the genitive case of the Infinitive, and is followed by དོན་ལ་ in the Colloquial, and by བྱིར་ or བྱིར་དུ་ or དོན་དུ་ in Literary Tibetan.

EXAMPLES :—

ང་འདི་རྩ་ཡིད་པའི་དོན་ལ།

ང་འདི་རྩ་ཡིད་པའི་བྱིར།

In order that I may, or might, be here.

ཁོ་ནང་ལ་འགྲོ་བའི་རོན་ལ།

ཁོང་ནང་ལ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་དུ།

ལ་ཡི་བྱུག་ལ་འཛོག་པའི་རོན་ལ།

ཁྱེད་ཀྱིས་ཁོ་ངོ་ཤེས་པའི་རོན་ལ།

ཁྱེད་ཀྱིས་ཁོང་ངོ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ།

ཁང་པ་འདི་རྩིག་པའི་རོན་ལ་ or ཕྱིར་དུ་
or རོན་དུ།

} So that he may, or might, go home.

With the object of climbing to the pass.

} To the end that you should know him.

For the purpose of building the house.

Where, in English, a mandatory Imperative governs a verb in the Infinitive, e.g. *Order him to come, Tell him not to go*, the Tibetan construction puts the governed verb also in the Imperative, not the Infinitive, mood.

EXAMPLES :—

ཁོ་ལ་ཤོག་ (ཅིག་) ལཔ།

Tell him, come (to come).

ཁོ་ལ་ས་འགྲོ་ (ཞིག་) བཀའ་གནང་།

Order him, do not go (not to go).

བདུན་བདུན་གྱིས། སྐྱེས་ཀྱང་ཁྱོད་སྐྱེ་བ་ས་
འཇུག།

Take care that no man lead you astray.

Whenever it is possible to turn a verb into a Verbal Noun, or what is called in Latin a Gerund, it should be done.

EXAMPLES :—

ཀ་ལི་ཀ་ཏ་ལ་སྤོང་བ་ (འདི་) ལས་དོ་ཇི་

It is better to be in Darjeeling than in Calcutta, i.e. the being in Darjeeling is better than the staying in Calcutta.

སྤོང་ལ་ཡོང་བ་ (འདི་) (or ཡོང་ཡ་

or ཡོང་གྱུ་) ཡག་ག་རེད།

ང་རང་ལ་འཇོ་བ་ (ནི་) མ་གྱི་ཀ་ཡིན།

For to me to live is Christ and to die is gain. (Philipp. i. 21).

འཇོ་བ་ (ནི་) ཡང་ཕན་པའི་རོན་ཡིན་ནི།

B.—The Supine.

The genius of the Tibetan language is so different from that of other languages, both Eastern and Western, ancient or modern, that to

speak of Supines, Gerunds, and the like, in connection with it, is at least to strain the limits of analogy, if not to indulge in the illegitimate. But, so long as this is remembered, the Supine of Literary Tibetan may be said to be susceptible of several constructions. First, it may appear in the shape of the Infinitive put in the Terminative case with ར་

EXAMPLES :—

སྤྲུལ་ཀྱང་ན་གོ་བར་རྒྱས་པ་དེ་ན་གོ་བར་ བྱེད་ཤིག། *He that is able to receive (hear) it let him receive (hear) it. (Matt. xix. 12).*

མི་རིགས་པ་དེ་བཟོད་པར་བྱ། *I ask to be forgiven this wrong. (2 Cor. xii. 13).*

ཁྱེད་ནི་གཞི་བཟོད་བཞེས་པར་འོས་པ་ ལགས་སོ། *Worthy art thou to receive glory. (Rev. iv. 11).*

ངས་འབྲི་བར་གཟམ་པ་ལས། *I was about to write. (Rev. x. 4).*

འགྲོན་པོ་རྣམས་ལ་གནས་ཆང་སྤྱོད་པར་ས་ ཟིན་ཅིག། *Forget not to show love unto (bestow love on) strangers. (Heb. xiii. 2).*

Secondly, it may take the form of the Verbal Root, with ཏྲ, ཏྱ, ཏུ, ཏྱུ, or, less frequently, ལ་, annexed.

EXAMPLES :—

ང་ནི་ཆོས་བླ་པོ་འི་མི་རྣམས་འབོད་ཏྲ་ས་ འོངས་ཀྱིས། སྤྲུལ་ཅན་རྣམས་འབོད་ཏྲ་ འོངས་སོ། *I came not to call the righteous but sinners. (Mark ii. 17).*

འདི་དག་གི་མགོ་ལ་ཡུག་བཞག་སྟེ་སྤྱོད་ལས་ གཏབ་ཏྱ། *That he should lay his hands on their heads and pray. (Matt. xix. 13).*

ངས་ཁོང་ལ་སྤྲོག་གི་ཤིང་ལས་ཟ་བྱ་འཇུག་ པར་འགྱུར་རོ། *I will give him to eat of the tree of life.*

བུས་པ་འདི་འགས་སྤྱུ་འདུག། *This bottle is (likely) to crack.*

ཁོང་རིབས་པ་ཞིག་གཞིགས་ལ་ཕེབས་སོ། *He has gone to buy a horse.*

Thirdly, it may appear as the Infinitive, put in the genitive case and followed by ཡིན་ or ཡིན་ཏུ།

EXAMPLES :—

ལྷོ་ཕྱགས་ཀྱི་རྒྱལ་མོ་སོ་ལོ་མོན་གྱི་རིག་པ་
ལ་ཉན་པའི་ཕྱིར་སའི་མཐའ་ནས་འོངས་སོ།
The Queen of the South came from the ends of the Earth to hear the wisdom of Solomon. (Luke xi. 31).

ཁོང་རྒྱལ་ཞིང་རྒྱལ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཐོན་ནོ།
He came forth conquering and to conquer. (Rev. vi. 2).

The Colloquial has no Infinitive in the Terminative case with ར་. That is only found in Literary Tibetan. In the Colloquial, therefore, the Supine never appears in that form. It expresses itself either through the Infinitive alone, or through the Infinitive put in the genitive case and followed by རོན་ལ་ (and generally means “In order to,” or “For the purpose of”), or through the particles གྱུ (when necessity or obligation is implied), or ལ་ (object or purpose) annexed to Verbal Roots.

EXAMPLES :—

ཤིང་བཅོལ་ཀླབ་ཀྱིས་དེ་སྒྲིག་པ་སྒྲིབས་སོང་།
A carpenter has come to mend the chair.

ང་ཁྱིམ་ཁང་ལ་ཞིབ་དཔྱད་དེ་བཞུགས་པའི་རོན་ལ་
ལ་འགྲོ་གི་ཡོད།
I am on my way (going) to Court, to see the trial.

ང་དང་མཉམ་དུ་རོལ་མོ་ཉན་པའི་རོན་ལ་
ཤོག།
Come with me to hear the music.

ང་ཀ་ལི་ཀ་ཏ་ལ་ངའི་ཁང་པ་འཛོང་ལ་ཕྱིན་
པ་ཡིན།
I went to Calcutta to sell my house.

དེ་ཇི་གྱི་ལ་འགྲོ་གྱུ་ཐག་རིང་ཐུང་ག་ཚོད།
How far is it (to go) to Darjeeling.

C.—The Verbal Noun.

What this is may be seen in the sentence, *For to me to live is Christ, and to die is gain.* Here, the Infinitives, *To live*, and *To die* may be turned into Nouns, *The living*, and *The dying*.

In Literary Tibetan the Verbal Noun appears either in the guise of the Infinitive (which, as already explained, is formally the same as the Noun and the Participle) or in the guise of the Infinitive followed by the Definite Article རི་. Thus, in Literary Tibetan, either of the following constructions is right :—

ང་རང་ལ་འཇོ་བ་ཡང་ས་ཤིག་ཡིན། འཇི་

བ་ཡང་ཕན་པའི་དོན་ཡིན་ནོ།

Or :—

ང་རང་ལ་འཇོ་བ་ནི་ས་ཤིག་ཡིན། འཇི་བ་

ཡང་ཕན་པའི་དོན་ཡིན་ནོ།

For to me to live is Christ, and to die is gain. (Philip. i. 21).

So also :—

བཟའ་མི་བྱེད་པ་ (ནི་) ལེགས་པ་ས་ཡིན།

It is not expedient to marry. (Matt. xix. 10).

མི་ཕྱག་པོ་ཞིག་ནས་སའའི་རྒྱལ་མིང་དུ་

It is hard for a rich man to enter into the kingdom of heaven. (Matt. xix. 23).

འཇུག་པ་ (ནི་) དགའོ།

སྟོན་པ། རེ་རྒྱས་ས་འདིར་ཡོད་པ་ (ནི་)

Master, it is good for us to be here. (Luke ix. 33).

ཡག་པོ་ཡིན།

Colloquially the Verbal Noun may be expressed either through the Infinitive followed by འདི་, or དེ་, or through the Verbal Root followed by གྱུ་, or ཡ་, with or without དེ།

EXAMPLES :—

འགྲེལ་བའི་མི་ལ་རྩང་ཡ་སེམས་རྩང་རྩང་
རེད།

The hitting, i.e. To hit a man when he is down, is cowardly.

འདི་རུ་ཡོད་པ་འདི་ལས་དེར་ཡོད་པ་འདི་
ཡག་ག་རེད།

*It is better to be here than there ;
The being here is better, etc.*

འདི་ or དེ་ may be annexed to ཡ་ if desired, but its omission makes no difference.

EXAMPLES :—

འདི་ཅུ་འགྲོ་ཡ་སྦྱིད་པོ་རེད།

Or :—

འདི་ཅུ་འགྲོ་ཡ་འདི་སྦྱིད་པོ་རེད།

} *It is pleasant to walk here.*

In fact, the Verbal Noun, just like any other noun, is subject to declension.

EXAMPLES :—

མི་ཀུན་ནི་ཉན་པ་ལ་མགྱོགས་ཤིང་ལབ་པ་ལ་
དལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཟབ་ལ་ཡང་དལ་པོ་ཡིན་
པར་དགོས།

*Let every man be swift to hear.
slow to speak, slow to wrath.
(Every man should be swift as
regards hearing, slow as regards
speaking, slow as regards being
angry). (James i. 19).*

The Verbal Noun may be formed out of any of the Infinitives. Present, Past, or Future.

D.—Participles.

The Present Participle of every verb is, in its simplest form, the Present Root with ག་ annexed after final ག, ད, ན, བ, མ and ས, as འཇོག་པ་ *Climbing*; ཡོད་པ་ *Being*; འཐོན་པ་ *Leaving*; ཐོབ་པ་ *Receiving*; འཇོས་པ་ *Crowding*; ཐོས་པ་ *Hearing*; or with བ་ annexed after final ང, ར, ལ, འ, and all vowels, as རྩུང་བ་ *Beating*; ལྷུང་བ་ *Gnawing*; འབྱེལ་བ་ *Falling*; དགའ་བ་ *Rejoicing*; འགྲོ་བ་ *Going*; and the Past Participle in its simplest form is the Perfect Root with ག་ annexed, as གསུངས་པ་ *Spoken*, or with བ་ annexed, as ལྷུང་བ་ *Pulled out*; or, where there is no Perfect Root, then the Present Root, with ག་ or བ་, as the case may be, added to the completive auxiliary as ཐོབ་ཟིན་པ་ or ཚར་བ་, and མཐོང་བྱུང་བ་।

From either of these Participles may be formed the Active Participle, by taking the Present or Perfect Root and adding to it the word བྱེད་པ་, or བྱེད་པ་པོ་, or མཁན་, or བྱེད་མཁན་, signifying the *Doer*,

Agent, or Instrument. The phrase thus formed can be used either as an adjective or as noun.

EXAMPLES :—

ལྷག་གསོད་ (or བསད་) མཁན་དེ། *The sheep-killer.*

ལྷག་གསོད་ (or བསད་) མཁན་གྱི་མི་དེ། *The sheep-killing man.*

These, it is obvious, can also be rendered periphrastically, thus :
He who kills, or killed, the sheep.

But the simple Participles, Present or Past, can also themselves be used periphrastically, by regarding either as an adjective and putting it in the genitive case if it precedes its noun, or in the nominative if it follows its noun.

EXAMPLES :—

ངས་བྱེད་བཞི་ལས་དེ་རང་གིས་ང་ཡབ་ཀྱིས་ བྱང་བ་ཡིན་པར་དཔང་བོ་བྱེད་དོ།
The work that I do (the by me doing work) itself bears witness that the Father hath sent me (to have sent me). (John v. 36).

ཡང་ང་བྱང་བཞི་ཡབ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་ང་ལ་ དཔང་བོ་མཛད་པ་ཡིན།
And the Father which sent me (the me having sent Father) hath also borne witness of me. (John v. 37).

The above illustrate the adjective phrase preceding its noun. The following are examples of the Participial Adjective following its noun :—

མི་འོང་བ་དེ, instead of

འོང་བའི་མི་དེ།

} *The man who is coming : The coming man.*

དཔེ་ཆ་བྱང་བ་དེ, instead of

བྱང་བའི་དཔེ་ཆ་དེ།

} *The book that was sent : The sent book.*

In the Colloquial the construction of these Active Participles and Periphrastic Participial phrases is in མཁན་ for *animates*, human or otherwise, and in ས་ or བ་ for *inanimates*, in both cases annexed to the root. Here, too, the expression or phrase may be treated either as a noun or as an adjective, and in the latter case it may precede or follow its noun

EXAMPLES :—

ཡོང་མཁན་གྱི་མི་དེ།

Or :—

མི་ཡོང་མཁན་དེ།

} *The coming man ; the man who is coming ; the comer.*

སྒྲོང་བ་སྒྲོང་མཁན་གྱི་ཕག་པ།

Or :—

ཕག་པ་སྒྲོང་བ་སྒྲོང་མཁན་དེ།

} *The grunting pig ; the pig that is grunting ; the grunter.*

ཡོངས་མཁན་གྱི་མི་དེ།

Or :—

མི་ཡོངས་མཁན་དེ།

} *The man who came.*

སྒྲོང་བ་སྒྲོང་མཁན་གྱི་ཕག་པ།

Or :—

ཕག་པ་སྒྲོང་བ་སྒྲོང་མཁན་དེ།

} *The pig that grunted.*

ཆེ་བ་ཆེ་བ་འགྲོ་བའི་ཤིང་སྤོང་དེ།

Or :—

ཤིང་སྤོང་ཆེ་བ་ཆེ་བ་འགྲོ་བ་དེ།

} *The growing tree ; the tree that grows.*

ཆེ་བ་ཆེ་བ་སྤོང་བའི་ཤིང་སྤོང་དེ།

Or :—

ཤིང་སྤོང་ཆེ་བ་ཆེ་བ་སྤོང་བ་དེ།

} *The grown tree : the tree that grew.*

In the case of verbs with no Future root, the Literary Future Active Participle is formed thus :—

ཆེ་བ་ཆེ་བ་འགྲོ་མཁན་གྱི་ཤིང་སྤོང་དེ། or *The tree that is to grow, or will grow.*

perhaps འགྲོ་བྱུ་ཡིན་པའི་ཤིང་སྤོང་དེ།

མཐོང་མཁན་གྱི་མི་དེ། or perhaps *The man who is to see, or who will see.*

མཐོང་བྱུ་ཡིན་པའི་མི་དེ།

In the Colloquial གྱི་ is used thus :—

ཆེ་བ་ཆེ་བ་འགྲོ་བྱུ་ཤིང་སྤོང་དེ།

The tree that is to grow, or that will grow.

As regards the rendering of the Passive Voice, see § 31, ix. A. *Relative Pronouns*.

The Future Participle, in Literary Tibetan, is expressed by the Present Participle put in the terminative case with རྩ, and followed by གྲུབ, signifying *About to....*, or *To be....ed*. In fact, formally, it is the same as the Present Infinitive of the Passive Verb.

Also by the Future Root with གྲུབ annexed, signifying *For... .ing*; or by the Present or Future Root with གྲུབ annexed.

EXAMPLES :—

ངོ་མ་རྒྱུ་ལ་མཐོང་བ་ལྟ་བུ་བཞིན་ལྟོགས་པ་ཡིན། We were accounted as sheep for the slaughter (To be slaughtered sheep). (Rom. viii. 36).

སྤྲོད་ཐོག་ལ་ཐོས་པ་ཅད་ཀྱི་འོ་མ་སྤྲོད་ཐོག་ལ་སྤྲོད་ཐོག་ལ་ཐོས་པ་ཡིན། Whatsoever things were written aforetime were written for our learning. (Rom. xv. 4).

The Colloquial is the Root with གྲུབ or རྩ, or རྩ annexed :—

ངོ་མ་རྒྱུ་ལ་མཐོང་བ་ལྟ་བུ་བཞིན་ལྟོགས་པ་ཡིན། (or རྩ་བཞིན་ལྟོགས་པ་ཡིན།) We were regarded as sheep for the slaughter.

སྤྲོད་ཐོག་ལ་ཐོས་པ་ཅད་ཀྱི་འོ་མ་སྤྲོད་ཐོག་ལ་སྤྲོད་ཐོག་ལ་ཐོས་པ་ཡིན། (or གྲུབ་ལྟོགས་པ་ཡིན།) Whatever was formerly written was written for our learning.

Many Participial expressions with a Present or Past signification are also formed by annexing to the bare Verbal Root, or to the Participle, the Auxiliary Verbal Particles already dealt with at an earlier stage of this paragraph. The following are all annexed to the Root :—

གི་, གི་ གི་, ཡི་, འི་ ing. Present signification. Periphrastic form.

གིན་, གིན་, གིན་, ཡིན་ ing. Present. Sometimes periphrastic.

དེ་, དེ་, རྩ་ ed. Present or Past according to root.

ཆོ་, ཞི་, ཞི་ ing. ed. Usually Present, but sometimes Past.

ལས་ and བས་	...ing. ...ed. } Really ས་ annexed to Participle. As, when, since. } Usually Past.
ནས་	...ed. Past.
ལ་	...ing. ...ed. Much like ཅིང་ and རི་ and their variants.
བཞིན་ and བཞིན་དུ་	ing. Present.
ཅང་	...ing. ...ed. Present or Past.
དུས་	...ing. ...ed. } Present or Past. While when. }

The following are annexed to the Participle :—

ལས་	ing. ...ed. } Usually Past, but sometimes As, since, etc. } Present.
དང་	ed. } Past. As, since, etc. }
དུས་ལ་	...ing. ...ed. } Used with genitive. Present or While, when. } Past.
ལ་	ing. } Usually Present. As, since. }

E.—Gerunds.

This name is another instance of the attempt that has somewhat unfortunately been made to present the mysteries of Tibetan in the guise of western nomenclature. What has already been dealt with under the heading *Verbal Noun* was really the Gerund in the Nominative case (equivalent to the Present Infinitive); and the constructions usually called Gerunds in Tibetan Grammars are really a kind of Participial expressions; none other, in fact, than those which we have just been considering.

Here reference may be made to a form of the Gerund in the genitive case which is common in Literary and Colloquial Tibetan, though it might equally well have appeared under the heading *Verbal Noun*.

EXAMPLES :—

སྤྱན་ནམས་། རི་ཁྱར་འགྱུར་བའི་མི་རིགས་སོ།
Brethren, these things ought not
so to be (of the being so, there is
not propriety). (James iii. 10).

ངེད་ཀྱིས་ཐོས་པའི་གནས་ལ་སྦྱག་པར་ We ought to give the more earnest
 བརྟེན་པའི་རིགས་སོ།། heed to the things that were heard
 (of the taking pains by us as
 regards the heard-things there is
 the more propriety or necessity).
 (Heb. ii. 1).

ད་ལྟ་ཉི་མའི་ (or ཉི་ཡའི་ or ཉི་གུའི་) Now is the time to buy, i.e. of
 རྒྱས་རེད། buying = for buying.

(N.B.—This last is Colloquial.)

F.—Indicative.

(a) PRESENT.

In Literary Tibetan this is formed with the Present Root in several ways, some of which are as follows:—

1.—By the simple Root for all persons, singular and plural; as ང་འགྱོ་
I go; ཁྱེད་འགྱོ་ *Thou goest*; ཁོང་འགྱོ་ *He goes*; ང་ཚས་འགྱོ་ *We go*,
 etc.; ངས་གཏོང་ *I send*, ཁྱེད་ཀྱིས་གཏོང་ *Thou sendest*, etc.

2.—At the end of sentences, by the simple Root as above, with the
 addition of འི་ in the case of verbs like འགྱོ་, the root of which ends
 in a vowel, and, in the case of other verbs, reduplicating the final
 letter of the root, and putting འི་ over it; as ང་འགྱོའི་ *I go*;
 ངས་གཏོངའི་ *I send*, and so for all persons, singular and plural.

In fact, throughout all conjugations the singular and plural are
 alike.

Where, however, the Root ends in འི་, another འི་ with འི་ super-
 posed is not added, but the འི་ is put over the first འི་. Thus འདྲེའི་
I drive.

3.—By putting the Infinitive into the Terminative case with ར་
 and adding the auxiliary བྱེད་ or བྱེད་ནི་ *Do, or Does*, for all persons;
 as ང་འགྱོ་བར་བྱེད་ or ང་འགྱོ་བར་བྱེད་ནི་ *I do walk*; ཁྱེད་འགྱོ་བར་བྱེད་
Thou dost walk; ཁོང་འགྱོ་བར་བྱེད་ *He does walk*; ངས་ཤེས་པར་བྱེད་
I do know, etc. An intensive form.

4.—A rather obsolete form is to add the བྱེད་ or བྱེད་ལྟོ་ direct to the Root; as ང་འགྲོ་བྱེད་ *I do go*, etc., ངས་ཤེས་བྱེད་ *I do know*, etc.

5.—Periphrastically, by the simple Participle Present, combined with the appropriate conjugation of འདུག་པ་ or ཡོད་པ་ *To be*, or any of their elegant or honorific forms. But this is rather a doubtful form and in any case old.

EXAMPLES :—

ང་འགྲོ་བ་ཡོད་, or མཆིས།	<i>I am going.</i>
ཁྱེད་འགྲོ་བ་འདུག་, or གདའ།	<i>Thou art going.</i>
ཁོང་འགྲོ་བ་ཡོད་, or མཆིས་, or འདུག་, or གདའ་, or ཡོད་པ་རེད་, or མཆིས་པ་རེད།	} <i>He is going.</i>

6.—Periphrastically, by connecting the root with the appropriate conjugation of ཡོད་པ་ *To be*, the link being one of the auxiliary particles གིན་, གྱིན་, གྱིན་ or ཡིན་ according to the rule relating to the final letter of the root, as :—

ངས་གཏོང་གིན་ཡོད།	<i>I am sending.</i>
ཁྱེད་འཐོན་གྱིན་འདུག།	<i>Thou art starting.</i>
ཁོང་གིས་འདེབས་གྱིན་ཡོད་, or འདུག་, or ཡོད་པ་རེད།	} <i>He is throwing, offering.</i>
ང་འགྲོ་ཡིན་ཡོད།	

7.—Periphrastically, by connecting the root with the appropriate elegant or honorific form of ཡོད་པ་ or འདུག་པ་, the link being the auxiliary particle བཞིན་ or ཞིང་ This is, however, obsolete.

EXAMPLES :—

ངས་གཏོང་བཞིན་མཆིས།	<i>I am sending.</i>
ཁྱེད་གྱིས་གཏོང་བཞིན་གདའ།	<i>Thou art sending.</i>

ཁོང་གིས་གཏོང་བཞིན་མཆིས་, or གངས་, } *He is sending.*
or མཆིས་པ་རེད།

And :—

ངས་གཏོང་བཞིན་བཞུགས།

ཁྱེད་ཀྱིས་གཏོང་བཞིན་མེད།

ཁོང་གིས་གཏོང་བཞིན་བརྒྱལ་ས་, or མངའ་, or བརྒྱལ་ས་པ་རེད།

As regards the Colloquial, when the Present Root of a verb ends in an inherent 𐌖, or 𐌗, or in 𐌙 or 𐌚, that Present Root is generally used for the Present Indicative. With all other verbs the Colloquial, according to Mr. Bell, usually adopts the Perfect Root, if any; or, as seems more likely, at least the sound of it. When *writing* the Colloquial it is advisable, or allowable, to employ the proper root.

The formation of the tense then proceeds thus:—

1.—The Root (Present or Perfect) for all persons, as རས་ལྟ་ *I see* or *look*; རས་བཅུང་ *I bring forth*; རས་བྱ་ *I request*; but either རས་བཏང་ or རས་བཏང་ *I send*.

2.—Periphrastically. The Root (Present or Perfect) combined with the appropriate conjugation of ཡོད་པ་ *To be*; the connecting link being གི་, གྱི་, གྱེ་, or ཡི་, or རི་ (though གི་ generally takes the place of these last two), agreeably to the final letter of the root.

EXAMPLES:—

ངས་ལྟ་གི་ཡིད།

I am looking.

ཁྱེད་འཕྲོ་ (or ཕྲོ་) གྱི་འདུག།

Thou art starting.

ཁོ་སློབ་ (or སློབས་) གྱེ་ཡིད་, or *He is arriving.*

འདུག་, or ཡོད་པ་རེད།

(b)—IMPERFECT.

This expresses the idea of the Periphrastic Past: *Was, wast, were ing.*

In Literary Tibetan it may be rendered by the Perfect root (if any), with འ' or འ' annexed, combined with the Indicative Present of Literary ཡིན་པ་ *To be*. Thus:—

ཡང་ག་མུལ་དེ་ནི་ཁོང་བསད་པ་ལ་ཁ་མཐུན་ འ་ཡིན་ན། *And Saul was consenting unto his death. (Acts viii. 1.)*

Or it may take the form of the Perfect Root (if any) with one of the auxiliary Verbal Particles or Suspensives annexed, and combined with ཡོད་པ་ཡིན།

EXAMPLES:—

མི་མང་པོ་འཛོམས་ནས་སྒྲོན་ལས་བདབ་ཅིང་ ཡོད་པ་ཡིན། *Many were (being) gathered together and were praying. (Acts xii. 12.)*

Probably however, it would generally be found put participially. Thus:—

དེའི་དུས་སུ་ཉེ་གནས་མཁས་ཀྱི་གྲངས་ འཕེལ་བ་ལས། *In those days, when the number of the disciples was multiplying (the number, etc. multiplying). (Acts vi. 1.)*

This almost endlessly Suspensive Construction, as the ordinary feature of a Tibetan sentence, which really only contains an absolute statement at the end, must never be forgotten.

In the Colloquial the *Imperfect Indicative* has no special form. It simply employs the Present Tense construction, leaving the context (generally some adverb like ཁས་ས་ *Yesterday*, སྤན་ལ་ *Recently*, སྤར་ *Long ago*), to indicate the Past idea, if it exists.

EXAMPLES:—

ཁས་ས་ང་བློམས་ཁང་ལ་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་ ཡིན། *Yesterday I was going to Court.*

སྤྲུལ་ཁྱུ་དེ་ནགས་གསེབ་ནང་ལ་སྐྱུ་གི་ཡོད་
པ་རེད།

*The herd was roving about in the
forest.*

ཡུང་མི་སྒྲུ་དང་འབྲ་གི་ཡོད་པ་འདྲ་ག། *Anciently man resembled a monkey.*

(c)—PERFECT.

This, which expresses the idea *Have, hast or has ed*, is rendered, in both Literary and Colloquial Tibetan, by the Perfect Root combined with the appropriate elements of ཡིན་པ་ *To be*, which, it will be remembered, are not quite the same in the two modes. Thus, in Literary Tibetan the construction is as follows:—

ངས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། I have spoken.

ཁྱོད་ཀྱིས་གསུངས་པ་འདྲུག་གོ་
 or, occasionally, ཡིན་ནོ།

} *Thou hast spoken.*

ཁོང་གིས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། *He has spoken.*

This tense is not infrequently used for our Past Indefinite.
Thus :—

ང་ནི་དོན་འདི་ལ་ཡོང་ས་པ་ཡིན་ནོ།
To this end came I forth. (Mark
 i. 39.)

In Colloquial the construction is as follows :—

ངས་གསུངས་པ་ཡིན།

ཁྱོད་ཀྱིས་གསུངས་པ་འདྲུག་ or རེད། *Thou hast spoken.*

ཁོས་གསུངས་པ་རེད་ or, occasionally, *He has spoken.*

३५॥

This also is often used for our Past Indefinite. Thus:—

ཁ་སང་ངས་དྲུག་ཉི་མཱ་བ་ཡིན།

I bought this horse yesterday.

Another Colloquial rendering of the Perfect Tense is to add གྱང་ or སྤོང་ or ཡོང་ or འདུག་, or even སྤོང་འདུག་ or གྱང་སྤོང་, to the Perfect Root, if any ; the construction being the same for all persons.

Thus :—

ངས་སྒྲུ་འབྲེ་ཡོངས་ཡོད།

I have brought the box.

ངས་དཔེ་ཆ་བཀྲགས་འདུག།

I have read the book.

ཁོས་ཡི་གེ་ཐོབ་བྱུང་།

He has received the letter.

བྱི་དེ་ཤི་སོང་།

The dog has died.

ཁ་མཆུ་དེ་ཐག་བཅད་སོང་འདུག།

The suit has been decided.

Certain verbs usually take བྱུང་ in preference to སོང་, and others སོང་ in preference to བྱུང་. In this connection practice will make perfect. The following are a few that take སོང་, namely, བྱེད་པ་ *To do*; བཟོ་པ་ *To build*; ཞིད་པ་ *To fear*; ཤི་པ་ *To die*; འཐོག་པ་ *To set out, depart, start*; ཉག་པ་ *To understand*; ཀློན་མ་ཀློན་པ་ *To steal*; འཆར་པ་ *To be finished*; སྐྱབ་པ་ and ཤེབ་པ་ *To come, arrive*; འཛོལ་པ་ *To burn*; and the following are a few that take བྱུང་, namely, ཐོབ་པ་ *To receive, get, obtain*; ཁོ་པ་ *To hear*; མཐོང་པ་ *To see*; དབྱུག་པ་ *To throw*; ཐོས་པ་ *To hear*. བྱུང་ is generally seen with the 1st person, and where this is so the other persons usually take འདུག།

(d) PAST INDEFINITE.

In Literary Tibetan, at the end of sentences, this consists of the plain Perfect Root for all persons, with the final letter generally re-duplicated.

EXAMPLES :—

དེ་ནས་དེ་དག་བྱུང་དུ་ཡོངས་ནས་ཡི་ཤུ་
བཟུང་ངོ།

Then they came up to Jesus and took him. (Matt. xxvi. 50.)

ཁོང་གྲུལ་ཞིང་གྲུལ་བཞི་ཕྱིར་དུ་ཐོན་ནོ།

He came forth conquering and to conquer. (Rev. vi. 2.)

When the verb possesses no Perfect Root the Present Root is used.

EXAMPLES :—

ཡང་ངས་པོ་ཉ་གཞན་ཞིག་ཤར་བྱུགས་ནས་ འབྱོན་པར་མཐོང་ངོ། *And I saw another angel ascend from the sun rising. (Rev. vii. 2.)*

But in phrases like the following, introductory to what a speaker has said, the Perfect Participle is always used :—

ཡི་ཤུས་གསུངས་པ། *Jesus said. (John xx. 17.)*

མིར་ཡས་མག་དལ་མ་འོངས་དེ་ཉི་གནས་ རྣམས་ལ་ཟེར་པ། *Mary Magdalene came and said to the disciples. (John xx. 18.)*

ཉི་གནས་གཞན་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཁོ་ལ་སྒྲུས་པ། *The other disciples said unto him. (John xx. 25.)*

དེའི་ལན་དུ་ཐོ་མས་ཁྱས་པ། *Thomas answered and said. (John xx. 28.)*

But note the following construction where the verb, being at the end of the sentence, is not put participially, but in the form of the plain Perfect Root again :—

ཡི་ཤུས་ཁོ་ལ། ...ང་མི་མཐོང་ཡང་དད་པ་ བྱས་པ་རྣམས་བདེ་འོ་ཞེས་གསུངས་སོ། *Jesus to him....blessed are they that have not seen and yet have believed. Thus he said. (John xx. 29.)*

Sometimes one sees :—

ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། *Thus it has been said. (1st Cor. x. 7.)*

Note also the following construction, where ཐུབ་པ་ for *she could* does not occur at the end of a sentence, and is put participially :—

བྱད་མེད་ཀྱིས་གང་ཐུབ་པ་བྱས་པ་ཡིན། *The woman hath done what she could. (Mark xiv. 8.)*

In the Colloquial the Past Indefinite is rendered by the plain Perfect Root, if any, or, if none, then by the Present Root, with བྱང་ or སོང་ added ; and this holds for all persons.

EXAMPLES :—

ངས་དེ་རིང་ངའི་བྱང་ཡིག་ཁྲིམས་ཁང་ལ་ I sent my clerk to Court to-day.
བཅང་སོང་།

ལགས་སོ། ངས་ཡིག་གོ་ཐོབ་བྱང་། I received the letter all right.

In these cases, however, it would be just as correct to use the Perfect Tense : བཅང་བ་ཡིན་ instead of བཅང་སོང་, and ཐོབ་བ་ཡིན་ instead of ཐོབ་བྱང་།

(c) PLUPERFECT.

This tense, which expresses the idea *Had....ed*, is seldom or never seen in Literary Tibetan at the end of a sentence, i.e. as an absolute statement. It is usually met with in an introductory or suspensory clause, and is then rendered participially with a past signification. Thus :—

ཡང་དེ་ལ་བསམ་སྒོ་བཅང་ནས།

And when he had considered the thing ; i.e. *Having considered*, etc. (Acts xii. 12.)

ཞེས་ཟེར་ནས།

When she had thus said : i.e. *Having thus said*. (John xx. 14.)

Sometimes it is turned into an adjective phrase, i.e. the Past Participle is put in the genitive case. Thus :—

ཡི་ཤུའི་སྐུ་སྤྱད་བཞག་པའི་གནས་ལ།

Where the body of Jesus had lain. (John xx. 12.)

In phrases like the following it is constructed by combining ཡིན་བ་ with the Perfect Participle, thus making a sort of Past Infinitive.

EXAMPLES :—

ཁྱེད་ཅོད་མྱོང་ལ་ཐོན་པ་ཡིན་པ་ངས་ཐོས་བྱང་། I heard you had gone (you to have gone) to Darjeeling.

ཁྱེད་ཀྱིས་རྒྱུ་སྐྱོན་པ་གཞིགས་པ་ཡིན་པ་ངས་བསམས་སོ། I thought you had bought (to have bought) the horse.

ཁོང་ནམས་ཀྱིས་ལས་ཀ་ང་ལ་བཅོལ་བ་ཡིན་ བ་མཐོང་ནས། *When they saw that the work had been entrusted (to have been entrusted) to me.*

When it does appear at the end of a sentence, it may take the form of the Perfect Root, followed by ནས་, and combined with the Present Indicative of ཡོད་བ་. Thus :—

ངས་བཏང་ནས་ཡོད། *I had sent.*

ཁྱོད་ཀྱིས་བཏང་ནས་འདུག། *Thou hadst sent.*

ཁོས་བཏང་ནས་ཡོད་ or འདུག་ *He had sent.*
or ཡོད་པ་རེད།

Or better :—

ངས་བཏང་ཡོད།	}	<i>Ditto.</i>
ཁྱོད་ཀྱིས་བཏང་འདུག།		
ཁོས་བཏང་ཡོད་ or འདུག་ or ཡོད་པ་		
རེད།		

Sometimes, e.g. in cases in which the direct mode of speech is adopted, the Pluperfect is avoided in favour of the Perfect.

EXAMPLES :—

མིར་ཡམ་མག་དལ་མ་འོངས་དེ་ཉེ་གནས་	<i>Mary Magdalene cometh (having come) and telleth (told) the disciples, I have seen the Lord ; and how that he had (has) said these things unto her (me). (John xx. 18.)</i>
ནམས་ལ་ཟེར་བ། ངས་གཙོ་བོ་མཐོང་ལྟེ།	
ཁོང་གིས་དེ་སྐད་ ཅེས་ང་ལ་གསུངས་པ་	
ཡིན།	

The Colloquial has no special Pluperfect Tense. Any of the preceding Past Tenses belonging to it may be used (whichever is the more convenient), or even perhaps the Literary construction in ནས་ attached to the Perfect Root and combined with ཡོད་པ།

EXAMPLES :—

ཁོ་སྤྱི་བས་པ་དང་ང་གོན་སོང་།	<i>When he arrived I had gone.</i>
ངས་དཔེ་ཆ་ཁོ་ལ་ད་གི་ནས་བཟང་ནས་ཡོད།	<i>I had already sent him the book.</i>
ཁོ་ལྷ་ས་ལ་ནས་ཡང་འགྲོ་མ་སྟེང་།	<i>He had never been to Lhasa.</i>

(NOTE.—*ཉིང་* (pron. *nyúng*) *Ever*, or, with a negative, *Never*, is in all tenses attached to the root, and treated as part of the verb.)

In other respects the Colloquial constructions are much like the Literary.

EXAMPLES :—

ཁོས་མནན་མ་སྤངས་པ་ or འཛིན་པ་ཡིན་	<i>I did not know that he had married.</i>
པ་ངས་ཤེས་མ་སོང་།	
ཁོ་སོང་བ་དང་།	<i>When he had gone.</i>

(f) FUTURE.

The Literary construction of this tense is either with the plain Future Root (if any) of the verb, or with the Present Infinitive in the Terminative case, combined with the auxiliary verbs འགྱུར་བ་ *To become*, or *be*; བྱ་བ་ *To become* or *do*; and འོང་བ་, or ཡོང་བ་ *To come*. The construction with བྱ་བ་ is Intensive. There is also another construction with the Present or Future Root combined with གྱུ་ and the auxiliary verb ཡིན་པ་ *To be*. This carries the meaning *I am to*, or *I have to*. All these constructions, save the last, are used with all persons.

EXAMPLES :—

ངས་དཔེ་ཆ་དེ་ཁྱེད་ལ་གཏང་ངོ་།	} <i>I shall send thee the book.</i>
ངས་དཔེ་ཆ་དེ་ཁྱེད་ལ་གཏོང་བར་འགྱུར་རོ།	
ངས་དཔེ་ཆ་དེ་ཁྱེད་ལ་གཏོང་བར་བྱའོ།	

ཁྱོད་ཀྱིས་ཁོ་ལ་རྒྱ་ན་ཁོས་བསྟེར་ཡོང་ (or *If thou askest him he will give.*
ཕྱར་གྱི་རེད།)

When the preceding clause is in the Past Tense, and the conditional clause signifies *I, Thou, He, etc., would...*, this last clause, both in Literary and Colloquial Tibetan, takes the Perfect Participle, combined with ཡིན་པ་ in the Present Indicative, which, it will be remembered, is not quite the same in the two languages. Thus, in Literary Tibetan :—

ཁྱོད་ནམས་ཀྱིས་ངའི་ཤེས་པ་ཡིན་ན། ངའི་ ཡལ་ཀྱང་ངའི་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། or འདྲག་གོ། *If ye knew me ye would know my Father also. (John xvi. 7.)*

ཁྱོད་ཀྱིས་ང་གཅིས་པར་བཟུང་ན། སེམས་ རྟག་བར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། or འདྲག་གོ། *If ye loved me ye would rejoice (i.e. be glad.) (John xiv. 28.)*

This construction may also apparently be used when the conditional clause signifies *Would have...d, e.g.* ཤི་བ་མ་ཡིན་ *Would not have died* (John xi. 21); བརྒྱུང་བ་མ་ཡིན་ *Would not have crucified.* (1 Cor. ii. 8); but the construction in ཡོད་པ་ (to which we shall come presently) is better.

The Colloquial is much the same as the above.

EXAMPLES :—

ཁྱོད་ཚོས་ངའི་ཤེས་པ་ཡིན་ན། ངའི་ཡལ་ ཀྱང་ངའི་ཤེས་པ་འདྲག་ or ཡོད། *If you knew me you would also know my Father.*

Or, for all persons :—

ངས་ངའི་ཤེས་པ་ཡིན།

I would know.

ཁྱོད་ཀྱིས་ངའི་ཤེས་པ་འདྲག་, or རེད།

Thou wouldst know.

ཁོས་ངའི་ཤེས་པ་རེད་, or འདྲག།

He would know.

But, when the preceding clause is in the Past Tense, and the conditional clause signifies *Would have...d*, then, both in Literary and Colloquial Tibetan, this last clause ought to be constructed with the Perfect Participle combined with the appropriate forms of ཡོད་པ་ in the Present Indicative. Thus, in Literary Tibetan :—

དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་ངས་ཁྱོད་ནམས་ལ་སྒྲས་པ་ ཡོད། *If it were not so, I would have told you. (John xiv. 2.)*

ངས་སྒྲས་པ་ཡོད། *I would have told*

ཁྱོད་ཀྱིས་སྒྲས་པ་འདུག། *Thou wouldst have told.*

ཁོས་སྒྲས་པ་ཡོད་, or འདུག།, or ཡོད་ པ་རེད། *He would have told.*

The Colloquial construction is similar.

EXAMPLES :—

འདི་འདྲས་མ་ཡིན་ན་ངས་ཁྱོད་
 ཚོ་ལ་བཤད་པ་ཡོད་ or བཤད་ཡོད་
 or བཤད་འདུག། } *Were it not so I would have told you.*

ངས་ཁྱོད་ལ་ དྲིས་ ན་ ཁྱོད་ཡོངས་ པ་ འདུག།
 གས་ or ཡོངས་ཡོད་པས་ etc. } *If I had asked you, would you have come?*

ཁོས་ང་ལ་དྲིས་པ་མེད་ or མི་འདུག།
 or ཡོད་པ་མ་རེད་ or དྲིས་མེད་ etc. } *He would not have asked me.*

H.—Potential.

In the Colloquial this is formed by adding the auxiliary བྱ་བ་ *To be able*, properly conjugated, to the Present Root of the verb it governs. Thus :—

PRESENT.

(ངས་) གཏོང་བྱ་བ་ (for all persons).
Or :—
(ངས་) གཏོང་བྱ་ཡིང་ (for all persons).

(I) can send.

Or :—

ངས་གཏོང་བྱ་གྱི་ཡིད། *I can send.*

ཁྱོད་ཀྱིས་གཏོང་བྱ་གྱི་འདུག། *Thou canst send.*

ཁོས་གཏོང་བྱ་གྱི་ཡིད་ or འདུག་ or ཡིད་ *He can send.*

པ་རེད།

PAST.

(ངས་) གཏོང་བྱ་སོང་། (for all persons). *(I) could send.*

Or :—

ངས་གཏོང་བྱ་པ་ཡིན། *I could send.*

ཁྱོད་ཀྱིས་གཏོང་བྱ་པ་འདུག་ or རེད། *Thou couldst send.*

ཁོས་གཏོང་བྱ་པ་རེད་ or འདུག། *He could send.*

ངས་གཏོང་བྱ་པ་ཡིད།
ཁྱོད་ཀྱིས་གཏོང་བྱ་པ་འདུག།
ཁོས་གཏོང་བྱ་པ་ཡིད་ or འདུག་
or ཡིད་པ་རེད།

or བྱ་ཡིང་,
བྱ་འདུག་,
or བྱ་བྱང་
(for all persons).

I could have sent.

Thou couldst have sent.

He could have sent.

The Literary construction with བྱ་བ་ is as follows :—

PRESENT.

ངས་
ཁྱོད་ཀྱིས་
ཁོང་གིས་

} གཏོང་བྱ་བ་

I can

Thou canst

He can

} send.

PAST.

ངས་	} གཏོང་བྱ་བ་སོང་ངོ།	<i>I could</i>	} send.
ཁྱིམ་གཏོང་བྱ་བ་		<i>Thou couldst</i>	
ཁོང་གིས་		<i>He could</i>	

Or :—

ངས་གཏོང་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།	<i>I could send.</i>
ཁྱིམ་གཏོང་བྱ་བ་འདྲུག་གོ་ or ཡིན་ནོ།	<i>Thou couldst send.</i>
ཁོང་གིས་གཏོང་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།	<i>He could send.</i>
ངས་གཏོང་བྱ་བ་ཡོད་དོ།	<i>I could have sent.</i>

(And so on as in the Colloquial.)

But the Literary construction may also be with the auxiliary གྱུས་པ་
To be able, which, unlike བྱ་བ་, governs the Infinitive put in the
 Terminative case. Thus :—

PRESENT.

ངས་གཏོང་བར་གྱུས་སོ།	<i>I can send.</i>
---------------------	--------------------

(And so throughout.)

PAST.

ངས་གཏོང་བར་གྱུས་པ་ཡིན་ནོ།	<i>I could send.</i>
ཁྱིམ་གཏོང་བར་གྱུས་པ་འདྲུག་གོ་ or ཡིན་ནོ།	<i>Thou couldst send.</i>
ཁོང་གིས་གཏོང་བར་གྱུས་པ་ཡིན་ནོ།	<i>He could send.</i>
ངས་གཏོང་བར་གྱུས་པ་ཡོད་དོ།	<i>I could have sent.</i>
ཁྱིམ་གཏོང་བར་གྱུས་པ་འདྲུག་གོ།	<i>Thou couldst have sent.</i>
ཁོང་གིས་གཏོང་བར་གྱུས་པ་ཡོད་དོ་ or འདྲུག་གོ་ or ཡོད་པ་ཡིན་ནོ།	} <i>He could have sent.</i>

N.B.—It is important to remember that གྲུབ་, both in Literary Tibetan and the Colloquial, is annexed to the *Root* of the verb it governs.

I.—*Probability*, etc.

Phrases expressive of the *likelihood* or *possibility* of doing any thing are, in Literary Tibetan, rendered by means of the auxiliary verb སྟོན་པ་ *To be possible*, or by the expression སྟོན་གྱིས་ *Who knows?* = *May be*.

EXAMPLES :—

སྟོན་གྱིས་ང་འགྲོ་ནི་ or འགྲོ་བར་འགྱུར་ནི། *I may go ; perhaps, possibly, probably I shall go.*

ངས་གཏོང་ (or even གཏོང་བར་) སྟོན་དོ། *I may send.*

ཁྱེད་ཀྱིས་གཏོང་ (or གཏོང་བར་) སྟོན་དོ། *Thou mayest send.*

ཁོང་གིས་གཏོང་ (or གཏོང་བར་) སྟོན་དོ། *He may send.*

ངས་གཏོང་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། *I might send.*

ཁྱེད་ཀྱིས་གཏོང་སྟོན་པ་འདུག་གོ། *Thou mightest send.*

or ཡིན་ནོ།

ཁོང་གིས་གཏོང་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། *He might send.*

ངས་གཏོང་སྟོན་པ་ཡོད་དོ། *I might have sent.*

ཁྱེད་ཀྱིས་གཏོང་སྟོན་པ་འདུག་གོ། *Thou mightest have sent.*

ཁོང་གིས་གཏོང་སྟོན་པ་འདུག་གོ། *He might have sent.*

or ཡོད་དོ།

The auxiliary འདུག་པ་ *To be*, combined with the Root or the Infinitive, put in the Terminative case, also conveys the idea of *probability* or *likelihood*. Thus :—

མི་འདི་འགོར་འདུག།

This man is probably going.

ངས་དེ་མེད་དགོས་པར་འདུག།

I shall probably have to give it.

བུམ་པ་དེ་འགས་སྲུ་འདུག།

That bottle is likely to crack.

In the Colloquial སྲུ་ཤེས་, or གཞིག་བྱེད་ན་ *Perhaps*, or the auxiliaries ཡིན་པ་འདྲ་, or ཡིན་གྱོ་, may be used instead of སྲིད་པ།

N.B.— ཡིན་གྱོ་ is sometimes written ཡིན་འགོ་. Which of these two is the more correct form is somewhat uncertain.

EXAMPLES :—

སྲུ་ཤེས་ང་འགོ་གི།

I may go, or be going.

སྲུ་ཤེས་ཁྱོད་འགོ་གི་འདུག, or རེད།

Probably thou wilt go.

སྲུ་ཤེས་ཁོ་འགོ་གི་རེད, or འདུག།

It is likely he will go.

གཞིག་བྱེད་ན་ང་འགོ་གི།

Perhaps I shall go.

(And so on, as above.)

ང་འགོ་གི་ཡིན་པ་འདྲ་, or ཡིན་གྱོ།

I may be going.

(And so throughout.)

ང་སོང་བ་ཡིན་པ་འདྲ་, or ཡིན་གྱོ།

I might be going.

(And so throughout.)

ང་སོང་བ་ཡོད་པ་འདྲ་, or ཡོད་གྱོ།

I might have been going.

(And so throughout.)

གཞིག་བྱེད་ན་ང་སོང་བ་ཡིན།

I might go.

གཞིག་བྱེད་ན་ཁྱོད་སོང་བ་འདུག, or རེད།

Thou mightest go.

གཞིག་བྱེད་ན་ཁོ་སོང་བ་རེད, or འདུག།

He might go.

གཞིག་བྱེད་ན་ང་སོང་བ་ཡོད།

I might have gone.

གཅིག་ཕྱིན་ན་ཁྱོད་སྤོང་བ་འདྲག།

Thou mightest have gone.

གཅིག་ཕྱིན་ན་ཁྱོད་སྤོང་བ་ཡོད་, or འདྲག།

He might have gone.

or ཡོད་བ་རེད།

J.—Hortative.

In the Colloquial this is rendered by དགོས་པ་ or vulgarly དགོ་བ་ *To need, To be necessary, To be obliged or compelled*; also where we use *Must, Ought, Should, Have to*. Like སྟབ་པ་ *To be able*, it is annexed to the Root, not to the Infinitive, and is used with or without the auxiliaries ཡོད་པ་ and ཡིན་པ་ With this verb the subject should be put in the Nominative or Dative (not the Agentive) case

EXAMPLES :—

ད་ལྟ་ང་འགྱོན་དགོས་, or དགོ་གི་ཡོད།

Now I must start.

ང་དཔེ་ཆ་ཁོ་ལ་གཏོང་དགོས་ or དགོ་གི་ཡོད།

I have to send him the book.

ང་དཔེ་ཆ་ཁོ་ལ་གཏོང་དགོས་པ་ཡིན།

I had to send him the book.

ང་དཔེ་ཆ་ཁོ་ལ་གཏོང་དགོ་གི་ཡིན།

I shall have to send him the book.

ང་ལ་རྫོ་རྩེ་གླིང་ལ་འགྲོ་དགོས་ or དགོ་གི་ཡོད།

I want to go to Darjeeling.

ཁྱོད་ང་དང་མཉམ་དུ་ཡོང་དགོ་གི་འདྲག།

You ought to come with me.

In Literary Tibetan the construction for all persons is in དགོས་པ་, not added to the Root, but to the Infinitive put in the Terminative case. Thus :—

ཁོང་ནི་འཕེལ་བར་དགོས་ཀྱི།

ང་ནི་འཁྲིག་པར་དགོས་སོ།

He must increase but I must decrease. (John iii. 30).

There is, however, another construction for all persons in ཉུ་ or ཉུ་ལོ་ (Future Root of བྱེད་པ་), added to the Infinitive in the Terminative case, or to the Root, but sometimes used by itself.

EXAMPLES :—

ངེད་ནམས་བཟང་བ་བྱེད་པ་ལ་སྒྲོ་བ་སྒྲིབ་
པར་མི་བྱའོ། *Let us not (i.e. we should, ought, must not) be weary in well-doing.*
(Gal. vi. 9).

ཐམས་ཅད་ཆོས་ནི་ཉན་པར་བྱ། *All should hear this precept ;*

ཐོས་ནས་རབ་དུ་གཟུང་བྱ་ཤྱེ། *Having heard, should keep it well ;*

གང་ཞིག་བདག་ཉིད་མི་འདོད་པ། *Whatever things we do not ourselves like ;*

དེ་དག་གཞན་ལ་མི་བྱའོ། *Should not be done to others.*

(བསྟན་འགྲུར་མདོ་ Vol. གོ་ leaf 174). *(Tangyur).*

བརྩམ་པར་བྱ་ཞིང་འབྱུང་བར་བྱ། *You must exert yourself and arise ;*

སངས་རྒྱས་བསྟན་ལ་འཇུག་པར་བྱ། *And walk according to Buddha's teaching.*

(Dulva, Vol. 5, Leaf 30).

There may be said to be still another construction in གྱུ་ added to the Future Root (or to the Present Root if there is no Future Root) combined with ཡིན་པ་ in the Present Indicative. This expresses the idea of *I am to*, or *I have to*. Thus :—

ངས་གཏང་གྱུ་ཡིན། *I have to send.*

ཁྱེད་ཀྱིས་གཏང་གྱུ་འདུག། *Thou hast to send.*

ཁོས་གཏང་གྱུ་ཡིན། *He has to send.*

ང་འགྲོ་གྱུ་ཡིན། *I am to go.*

ཁྱེད་འགྲོ་གྱུ་འདུག། *Thou art to go.*

ཁོང་འགྲོ་གྱུ་ཡིན། *He is to go.*

And also another in ཡ་ Thus :—

ང་ལ་གཏང་ཡ་རེད། *I have (or am) to send.*

ང་ལ་འགྲོ་ཡ་རེད། *I have (or am) to go.*

K.—*Purposive.*

To express *In order that*, *In order to*, *With the object of*, or other similar phrase, the Infinitive is put in the Genitive case, followed, in the Colloquial, by དེན་ལ་, and, in Literary Tibetan, by ཕྱིར་དུ་ or དེན་དུ་, the construction being the same for all persons.

EXAMPLES :—

ངས་གཏོང་ (or བཏང་) བའི་དེན་ལ་ *So that I may (or might) send.*

or ཕྱིར་དུ་ or དེན་དུ་।

ངས་ཤེས་པའི་དེན་ལ་ཁོས་ང་ལ་བྲིས་པ་ *He wrote to me in order that I might know.*

རེད།

ཁྱོད་དགའ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་ངས་དེ་ *I spoke thus with the object of*
ལྷན་གསུངས་སོ། *pleasing you.*

ཁོས་ཁྱིམ་སྒྲོབ་པའི་དེན་ལ་དཔེ་ཆ་དེ་གྲོག་ *He is reading the book in order to*
གི་འདུག། *learn law.*

L.—*Precative.*

In Literary Tibetan the construction is in ཚུག་ or གཞོང་, Imperatives of འཇུག་པ་ and གཞན་པ་ *To allow*; the verb it governs being put in the Terminative case of the Root or of the Infinitive.

EXAMPLES :—

འདི་དག་འགྱོར་ཚུག་ཅིག།

Let these go their way. (John xviii. 8.)

ངས་ཁྱོད་ལ་གསོལ་ཇ་དྲོག་ཅི་གཏོང་བར་ *Let me send thee some tea.*

ཚུག་རོགས་གནང་།

If the governed verb is active and transitive, the subject is in the Agentive.

གཤེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་གཤེན་པོ་ *Let the dead bury their dead.*
རྣམས་དུར་དུ་འཇུག་པར་ཚུག་ཅིག། (Matt. viii. 22.)

The Colloquial construction may also be in རྒྱལ་, but it is usually in བུག་ (the Perfect Root used as an Imperative); but in either case only the Root of the governed verb is used.

EXAMPLE :—

ང་ཚོ་ བསམས་ ཅད་དོ་ཇི་གླིང་ལ་ འགྲོ་བུག་ }
 དང་, or བུག་རོགས་གནང་ । } *Let us all go to Darjeeling.*

N.B.—རོགས་ in the polite expression རོགས་གནང་, is merely the Colloquial way of pronouncing གྲོགས་ in the polite Literary expression གྲོགས་གནང་ *Please, Be so good as, etc.*

M.—*Permissive.*

In Literary Tibetan the construction is in ཚུག་པ་ *To be allowed or permitted*; the governed verb being generally put in the Instrumental case of the Infinitive, and the subject in the Agentive, if connected with a Transitive verb.

EXAMPLES :—

ངས་གཏོང་བས་ཚུག་གོ ।	<i>I may (or am allowed to) send.</i>
ཁྱེད་ཀྱིས་གཏོང་བས་ཚུག་གོ ।	<i>Thou mayest send.</i>
ཁོས་གཏོང་བས་ཚུག་གོ ।	<i>He may send.</i>
ངས་གཏོང་བས་ཚུག་པ་ཡིན་ནོ ।	<i>I was allowed to send.</i>
ངས་གཏོང་བས་ཚུག་པར་འགྱུར་རོ ।	<i>I shall be allowed to send.</i>

(N.B.—This construction in བས་, or བས་, is generally used in books only.)

Sometimes the construction in རྒྱུ་བ་ *To be suitable, or proper*, is used idiomatically instead of the above.

EXAMPLE :—

གང་ཅུས་ཀྱང་རྒྱུ་བོ་ ।
Whatever has been done is proper, which is the ordinary idiom for You may do as you please, or whatever you like.

K.—*Purposive.*

To express *In order that*, *In order to*, *With the object of*, or other similar phrase, the Infinitive is put in the Genitive case, followed, in the Colloquial, by དོན་ལ་, and, in Literary Tibetan, by ཕྱིར་དུ་ or དོན་དུ་, the construction being the same for all persons.

EXAMPLES :—

ངས་གཏོང་ (or བཏང་) བའི་དོན་ལ་ *So that I may (or might) send.*

or ཕྱིར་དུ་ or དོན་དུ་।

ངས་ཤེས་པའི་དོན་ལ་ ཁྱོད་ཀྱི་ལ་བྱས་པ་ *He wrote to me in order that I might know.*

རེད།

ཁྱོད་དགའ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་ ངས་དེ་ *I spoke thus with the object of*
ལྷན་གསུངས་སོ། *pleasing you.*

ཁོས་ཁྱིམ་སྒྲིབ་པའི་དོན་ལ་དཔེ་ཆ་དེ་ཁྲོག་ *He is reading the book in order to*
གི་འདུག། *learn law.*

L.—*Precative.*

In Literary Tibetan the construction is in ཚུག་ or གཞོང་, Imperatives of འཇུག་པ་ and གནང་བ་ *To allow*; the verb it governs being put in the Terminative case of the Root or of the Infinitive.

EXAMPLES :—

འདི་དག་འགྲོར་ཚུག་ཅིག།

Let these go their way. (John xviii. 8.)

ངས་ ཁྱོད་ལ་ གསོལ་ཇ་དོག་ཙྰ་གཏོང་བར་ *Let me send thee some tea.*

ཚུག་རོགས་གནང་།

If the governed verb is active and transitive, the subject is in the Agentive.

གཤེན་པོ་ རྣམས་ གྱིས་ རང་གི་ གཤེན་པོ་ *Let the dead bury their dead.*
རྣམས་དུར་དུ་འཇུག་པར་ཚུག་ཅིག། *(Matt. viii. 22.)*

The Colloquial construction may also be in ཚུག་, but it is usually in བཟུག་ (the Perfect Root used as an Imperative); but in either case only the Root of the governed verb is used.

EXAMPLE :—

ང་ཚོ་ཐམས་ཅད་དོ་ཇི་གླིང་ལ་འགོ་བཟུག་ }
དང་, or བཟུག་རོགས་གནང་ । } *Let us all go to Darjeeling.*

N.B.—རོགས་ in the polite expression རོགས་གནང་, is merely the Colloquial way of pronouncing གྲོགས་ in the polite Literary expression གྲོགས་གནང་ *Please, Be so good as, etc.*

M.—*Permissive.*

In Literary Tibetan the construction is in ཚོག་པ་ *To be allowed or permitted*; the governed verb being generally put in the Instrumental case of the Infinitive, and the subject in the Agentive, if connected with a Transitive verb.

EXAMPLES :—

ངས་གཏོང་བས་ཚོག་གོ།	<i>I may (or am allowed to) send.</i>
ཁྱོད་ཀྱིས་གཏོང་བས་ཚོག་གོ།	<i>Thou mayest send.</i>
ཁོས་གཏོང་བས་ཚོག་གོ།	<i>He may send.</i>
ངས་གཏོང་བས་ཚོག་པ་ཡིན་ནོ།	<i>I was allowed to send.</i>
ངས་གཏོང་བས་ཚོག་པར་འགྱུར་རོ།	<i>I shall be allowed to send.</i>

(N.B.—This construction in བས་, or ངས་, is generally used in books only.)

Sometimes the construction in རྒྱུ་བ་ *To be suitable, or proper*, is used idiomatically instead of the above.

EXAMPLE :—

གང་ཐུས་ཀྱང་རྒྱུ་བོ།

Whatever has been done is proper, which is the ordinary idiom for You may do as you please, or whatever you like.

The Colloquial construction is in ཚོག་པ་ added to the Root of the governed verb. Subject in Nominative for Intransitive verbs.

EXAMPLES :—

ང་འགྲོ་ཚོག་, or ཚོག་གི་ཡིད།

I may (or am permitted to) go.

ཁྱེད་འགྲོ་ཚོག་, or ཚོག་གི་འདུག།

Thou mayest go.

ཁོ་འགྲོ་ཚོག་, or ཚོག་གི་ཡིད་,

He may go.

or འདུག་, or ཡིད་པ་རེད།

ང་འགྲོ་ཚོག་པ་ཡིད་, or ཚོག་ཡིད།

I might have gone, or would have been permitted to go.

ང་འགྲོ་ཚོག་གི་ཡིན་, or ཚོག་ཡིང་།

I shall be allowed to go.

ཁྱེད་འགྲོ་ཚོག་གི་འདུག་, or རེད་,

Thou wilt be allowed to go.

or ཚོག་ཡིང་།

ཁོ་འགྲོ་ཚོག་གི་རེད་ or ཚོག་ཡིང་།

He will be allowed to go.

But with Transitive verbs the subject is in the Agentive.

EXAMPLES :—

ངས་གཏང་ཚོག།

I may (or am allowed to) send.

ངས་བཏང་ཚོག་, or ཚོག་པ་ཡིན།

I was allowed to send.

ངས་གཏང་ཚོག་, or བཏང་ཚོག་ཡིང་།

I shall be allowed to send.

Also note :—

ང་ཚོས་ཁང་མིག་འདིའི་ནང་ལ་ཐ་མག།

Are we allowed to smoke in this room ?

འཕྲན་ཚོག་གི་རེད་དམ་ or ཚོག་གས།

N:—Optative.

In Literary Tibetan this may be formed by putting the verb in the Terminative case of the Infinitive and adding བྱས་, the Imperative of འབྱུང་བ་ *To be, To become*, followed by ན་ *If*, and ཡང་ an interjection.

EXAMPLE :—

ངས་གཏོང་བར་གྱུར་ན་ཨང་།

Would, or Oh, that I might send.

Another Literary construction is in ཞོག་, the Imperative of ཡོང་བ་ or འོང་བ་ *To come*; the verb being similarly put in the Terminative case of the Infinitive.

EXAMPLES :—

ངས་གཏོང་བར་ཞོག་ཅིག།

Would that I might send.

ཁྱེད་མི་ངལ་བ་བདེ་ལྷག་འདོང་བར་ཞོག།

May you without fatigue proceed happily. (Das.)

Another Literary construction is in ན་ *If*, combined with the expression ཅི་ས་རྒྱུང་ *How suitable, or excellent.*

EXAMPLES :—

ང་འགྲོ་ན་ཅི་ས་རྒྱུང་།

Oh that, or would that, I were going.

ང་ས་སོང་ན་ཅི་ས་རྒྱུང་།

Would that I had not gone.

ངས་དཔེ་ཆ་དེ་ཁྱེད་ལ་ཕྱིར་ཆོག་པ་ཡིན་ན་ཅི་ས་རྒྱུང་།

Would I were permitted to give you the book.

In the Colloquial the Root or the Infinitive of the verb is used, followed by ཞོག་།

EXAMPLES :—

ང་འགྲོ་(བ་) ཞོག།

Would I were going.

ངས་གཏོང་(བ་) ཞོག།

Oh that I might send.

The following Colloquialism is also heard :—

ང་གཏོང་ན་ཆོག་པ་ཨ།

Oh that I might send.

ང་འགྲོ་ན་ཆོག་པ་ཨ།

Would I were going.

O.—Imperative.

It will be remembered that many verbs have no distinctively Imperative Roots. Such, for instance, are མཐོང་བ་ *To see*, and ཐོབ་བ་ *To receive*, each of which has only one Root throughout; and ཏྲུབ་ *To weep* and འཕྱོར་བ་ *To flee*, each of which has only a Present and a Perfect Root. In all such cases the Present Root is used in Literary Tibetan for the Imperative, with the addition of the Imperative sign ཅིག་, ཞིག་, or ཤིག་, agreeably to the final letter of the Root. The further addition of དང་ has a softening effect, and so has ཡང་. A politer form adds རོགས་ཀྱིད་ to the Root, and a still more respectful form adds རོགས་གནང་ to the Root.

Rules, it is true, are given in some grammars for the formation of the Imperative Root, but, as they are somewhat complex, and, moreover, do not always work, it is just as easy and much safer to look up in the dictionary the Imperative Root of each individual verb, and remember it as well as one can.

Prohibitives are formed with མ་ (never མི་ except in the case of དགོས་ and བྱ) preceding either the Imperative Root or the other part of the verb, if a compound one, e.g. མ་ཐོང་, or མ་ཐོང་བ་ཀྱིད་, or ཐོབ་མ་ཀྱིད་ *Do not forget*.

With some verbs, even though they have Imperative Roots of their own, the Present Roots, and not the Imperative Roots, are used for Prohibitions.

EXAMPLES :—

འགྲོ་བ་ *To go*; Present Root འགྲོ་; Imperative Root མོང་ *Go*;
Prohibitive མ་འགྲོ་ (pron. MAN-DO.) *Do not go*.

བྱེད་བ་ *To do*; Present Root བྱེད་; Imperative Root བྱེས་ or sometimes བྱེད་ *Do*; Prohibitive མ་བྱེད་ *Don't do*.

འོང་བ་ To come; Present Root འོང་; Imperative Root འོག་
Come; Prohibitive མ་འོང་ Don't come.

In the case of Double Imperatives, the two Roots are united by ལ།

EXAMPLES :—

འོག་ལ་ལྟོས་འོག།

Come and see. (John i. 39.)

In the Colloquial, if one is using the different Roots properly, the true Imperative Root, or, if none, then the Present Root, is adopted for the Imperative, as in Literary Tibetan.

EXAMPLES :—

ཁྱི་ཀྱིས་དྲེན་ཅག་ག་ (for བ་) བྱིས། Take charge of this horse.

མ་རྟོག་བྱིས།

Don't forget.

Or, if the Colloquial has a special Root of its own, it may be used

EXAMPLES :—

དྲེན་ཅག་ག་བྱིས་, or elegantly བྱིས་, } Take charge of this horse.
or vulgarly བྱིས།

But if, as may often be done, one is using the Perfect Root for all moods and tenses, then that Root is also used for the Imperative, with or without ཅིག་, ཞིག་, or འོག།

If this latter Imperative sign is used at all, the Colloquial usually adopts the form ཅིག།

ཅིག་, however, is only used in the case of stern or urgent orders or injunctions, or when talking to coolies and the like.

The Colloquial equivalents for བྱོགས་བྱིད་, བྱོགས་གནད་, and ཡང་ are རྟོགས་བྱིད་, རྟོགས་གནད་, and ཡ།

དང་ is also largely used in the Colloquial instead of ཅིག་, and has a softening effect.

The following are some of the commoner Colloquial Imperatives and Prohibitives :—

<i>Infinitive.</i>	<i>Imperative.</i>
འགྲོ་བ་ <i>To go.</i>	སོང་ or སྐྱག་ <i>Go.</i>
བྱེད་བ་ <i>To do.</i>	བྱེས་ or བྱིས་ or བྱིས་ <i>Do.</i>
ཡོང་བ་ or འོང་བ་ <i>To come.</i>	ཤོག་ <i>Come.</i>
འཁྱེར་ཡོང་བ་ or འཁྱེར་བ་ or འཁྱར་བ་ <i>To bring (in hand).</i>	འཁྱེར་ཤོག་ or འཁྱར་ཤོག་ <i>Bring</i>
བཏང་བ་ (གཏོང་བ་) <i>To send.</i>	ཐོང་ or གཏོང་ (ཅིག) <i>Send.</i>
སྒྲུགས་བ་ (སྒྲུག་བ་) <i>To pour.</i>	སྒྲུགས་ (ཤིག) <i>Pour.</i>
སྒྲོལ་བ་ <i>To lay or put down.</i>	སྒྲོལ་ (ཞིག) <i>Put down.</i>

Negative.

མ་འགྲོ་ <i>Don't go.</i>
མ་བྱེད་ <i>Don't do.</i>
མ་ཡོང་ or མ་འོང་ <i>Don't come.</i>
མ་འཁྱེར་མ་ཡོང་ <i>Don't bring.</i>
མ་གཏོང་ or མ་བཏང་ <i>Don't send.</i>
མ་སྒྲུག་, or མ་སྒྲུགས་ <i>Don't pour.</i>
མ་སྒྲོལ་ or མ་བསྒྲོལ་ <i>Don't put down.</i>

As a matter of fact, in these matters there is no rule save custom; for, according as a man is more or less educated, so he will mix up in his speech literary with vulgar forms, and the only way to learn is to keep one's ears open and observe what the prevailing custom is amongst different classes of Tibetans; for some will prefer to use the roots properly, while others, knowing little or nothing of them, will adopt the sound of the perfect root. So far as *speaking* is concerned, it will not much matter which method is adopted, unless of course one is talking to a cultured Tibetan; but, when *writing* in Tibetan, the roots should be used properly, and the usage with the perfect root discarded.

VI.—THE PASSIVE VOICE.

In Literary Tibetan, as a rule, the subject of a transitive active verb, or of a causative verb, is put in the agentive case, and the subject of a neuter or of a passive verb is put in the nominative or the accusative (objective) case. When, however, the active verb is intransitive, the subject is put in the nominative case. Moreover, when the subject, even of a transitive verb, is a pronoun emphatically used (as, for instance, with the particle ཅི་ annexed to it), the subject is put in the nominative case. Further, when the subject is obviously the agent or instrument, as, for example, when the postposition འ་ is expressly used with the objective, then it is not necessary, though quite allowable, for the subject to be put in the agentive case; in other words, it may appear in the nominative case.

EXAMPLES:—

ཡབ་ཀྱིས་སྤྲུལ་པ་བྱམས་སོ།

The father loveth the son, or, The son is loved by the father.

བཀའ་སློན་གྱིས་དམག་ཚོ་བྱེད་པ་བྱུག་གོ།

The governor ordered the soldiers to attack.

ང་ལྷན་པོ་མེད།

I am not rich.

དཔེ་ཆ་འདི་ཉ་ལས་ཚར་ར་ (for བ་) རེད།

This book is nearly finished.

ང་ཁྱིམ་ཁང་ལ་འགྲོ་འོ།

I am going to court.

ང་ནི་ཅི་ཡང་བྱེད་མི་ཐུབ་བོ།

I can do nothing.

But what is a Passive Verb in Tibetan? How does the construction of the Passive Voice differ from that of the Active Voice? In a sense every Tibetan sentence, even when the verb is what we call Active, is permeated with the Passive idea. For, even such a sentence as ཡབ་ཀྱིས་སྤྲུལ་པ་བྱམས་སོ། *The father loveth the son*, may be rendered equally correctly *The son is loved by the father*; for, literally translated, it is *By the father, to, or as regards the son, a loving is*. It practically therefore comes to this, that, when the subject is in the agentive case, the Active Voice is intended; but, when the subject of a transitive

verb is in the nominative or objective case, the Passive Voice is intended, unless some other structural peculiarity in the sentence indicates otherwise.

The same remarks hold as regards the Colloquial. The subject in the agentive case indicates the Active Voice; the subject in the objective (with or without ལ་) indicates the Passive Voice. As a matter of fact, the Tibetan language strongly favours the agentive construction; and therefore the Passive Voice, or what passes as such, should be avoided as much as possible.

The Infinitive of the Passive Voice is, in Literary Tibetan, the same as the Participle Future of the Active Verb, i.e. the Future Root with the particle, e.g. གྲ་བ་ *To be done*.

In the Colloquial it is the Root with གྲུ་, or གྲོ་ added. These, however, may also be used in Literary Tibetan.

VII.—COMPOUND VERBS.

In Literary Tibetan these are of several kinds.

(a) A Substantive combined with an Active Verb.

EXAMPLE :—

ཅེས་བ་བྱེད་བ་ *To make a mistake, or commit a fault, i.e. to err.* In such cases the Substantive remains constant, and བྱེད་བ་ is conjugated regularly as an Active 4-Rooted verb; Present Root བྱེད་, Perfect གྲས་, Future གྲུ་, Imperative བྱོས།

(b) An Adjective in the Terminative case with ར་ combined with an Active Verb.

EXAMPLE :—

དཀར་པོར་བྱེད་བ་ *To whiten.* In such cases the Adjective in the Terminative case remains constant, and the Active Verb is conjugated regularly, or according to its nature with reference to the Roots it possesses.

(c) A Principal Verb in the Terminative case of the Infinitive with ར་ combined with an Active Auxiliary Verb.

EXAMPLES :—

གཏོང་བར་འཇུག་པ།

To permit to send.

གཏིང་སང་བར་བྱེད་པ།

To awake ; To rouse.

In such cases the Principal Verb so formed remains constant, and the auxiliary is conjugated according to its nature.

(d) The Root of a Principal Verb put in the Terminative case with གྱ་ གྱ་ སྟ་ ཅ་ or ར་, agreeably to the final letter of the Root, combined with a Causative Verb.

EXAMPLE :—

བྱེད་གྱ་འཇུག་པ།

To bid to do.

In such cases the Principal Verb so formed remains constant, and the Causative is conjugated according to its nature.

(e) The Present, Perfect, or Future Infinitive of a Principal Verb put in the Instrumental case and followed by the Root of an auxiliary.

EXAMPLES :—

ངས་གཏོང་བས་ཆོག།

I am allowed to send.

ངས་བཏང་བས་ཆོག།

I was allowed to send.

ངས་གཏང་བས་ཆོག།

I shall be allowed to send.

Or, Present Infinitive of Principal Verb in Instrumental case, declining the auxiliary regularly in ཡོད་པ།

EXAMPLES :—

གཏོང་བས་ཆོག་གི་ཡོད།

I am allowed to send.

གཏོང་བས་ཆོག་པ་ཡིན།

I was „ „ „

གཏོང་བས་ཆོག་པར་འགྱུར་ or བྱེད།

I shall be „ „ „

Here the auxiliary alone is conjugated.

(f) A Principal Verb (itself consisting of the Root of one verb added to the Root of another) combined with an Active Verb. EXAMPLE—
not very idiomatic, but merely adduced by way of illustration :—

འགོ་འདུག་བྱེད་པ།

To stroll about.

Here the two Roots remain constant, and the Active Verb is conjugated according to its nature.

(g) A Principal Verb (itself consisting of two Roots as above, combined with the Root of an Active Verb in the Terminative case with ཏུ, ཏུ etc.), combined with a Causative Verb.

EXAMPLE :—

འགོ་འདུག་བྱེད་ཏུ་འཇུག་པ།

To cause to stroll about.

Here all except the Causative remains constant, and the Causative is conjugated according to its nature.

In the Colloquial the Infinitive and the Root of a verb are never put in the Terminative case as they are in Literary Tibetan.

Moreover, the Infinitive may represent the Substantive or Noun as well as the Verb.

Hence, when the Infinitive, in form, is combined with an auxiliary verb, it may be regarded either as a Substantive or as a Verb.

Thus ཉེས་པ་ may mean either *A mistake* or *To make a mistake* ; and hence the Colloquial phrase ཉེས་པ་བྱེད་པ་ may be rendered either *To make a mistake*, or *To mistake*, *To err*.

However regarded, the tendency of Colloquial Tibetan, when a Substantive or a Verb is combined with an auxiliary verb, is to drop the Infinitive form of the verb, or the full form of the Substantive, and to use only the Root, though this is not always done.

For instance the Literary གྲལ་ (ཏུ) སྒྲིག་པ་ *To arrange or prepare* (literally *To place in rows*) is used Colloquially with བྱེད་པ་, thus :—
གྲལ་ (or even གྲ་) སྒྲིག་བྱེད་པ།

When, however, ཡོད་པ་ *To have*, is the auxiliary, what looks like

a formal Infinitive is obviously a Substantive, e.g. འདོད་པ་ in འདོད་པ་ཡོད་པ་ *To have a, or the, wish or desire, i.e. to wish or desire.*

In short, the tendency to use the Root of the Principal Verb, or of the Substantive, holds, whether the auxiliary is an Active or a Causative Verb, though not where it is a verb like ཡོད་པ་ *To have.*

The ordinary Colloquial Honorific auxiliary verb is གནང་བ་ *To be pleased, good enough, so kind as.* It is combined either with Infinitives, or Roots followed by གྱུ་, or bare Roots.

EXAMPLES :—

འབྲུལ་བ་ (for བ་) གནང་བ།

To give.

ཚུར་འཆིབ་གྱུ་གནང་བ།

To return, or come or go back.

ཐུགས་འདོད་གནང་བ།

To desire.

VIII.—In Literary Tibetan VERBS OF BECOMING, GROWING, CHANGING, TURNING, GETTING, and the like, are often expressed with the aid of the auxiliaries འབྱུང་བ་ *To become*, etc. or འགྲོ་བ་ *To go*, the latter being the more modern. The noun or adjective governed by such auxiliary is put in the Terminative case, e.g. ལྷ་མར་འབྱུང་བ་ or འགྲོ་བ་ *To become a Lama* ; ལྷག་པོར་འབྱུང་བ་ or འགྲོ་བ་ *To get rich.* But sometimes the Literary Tibetan has in these cases a special verb, e.g. བགྲོ་བ་ *To grow old.*

The Colloquial, when it does not have a special verb, uses འགྲོ་བ་ and does not put the noun or adjective in the Terminative case.

EXAMPLE :—

ལྷག་པོ་འགྲོ་བ་ *To get rich* ; but ལྷན་པ་ *To grow old.*

IX.—INCEPTION is expressed in Literary Tibetan with the aid of the verb འཛུགས་པ་ or ཟུག་པ་ (*Perfect Root* བཙུགས་ or ཟུགས་ *Future Root* གཞུགས་ *Imperative Root* ཟུག་ or ཟུགས་) *To begin.* It is used

with or without the prefixed word མགོ། When used as an auxiliary the construction is that described under Compound Verbs, No. VII.

The Colloquial equivalent is (མགོ།) བཅུག་བ་ To begin, which when used as an auxiliary, may be combined either with the Infinitive or the Root (generally the Root) of the Principal Verb.

Inception may also be expressed by the verb next noticed.

X.—IMMINENCE is expressed in Literary Tibetan (amongst other ways) by the verb གཟུངས་བ་ To be about to, To be on the point of, To be just going to. When used as an auxiliary the Principal Verb is generally put in the Terminative case of the Infinitive.

EXAMPLE :—

ངས་འགྱིབས་གཟུངས་བ་ལས།

I was about to write ; or as I was about to write. (Rev. x. 4.)

In the Colloquial the same idea is expressed by means of the auxiliary verb འགོ་བ་ To go, combined with the Root of the Principal Verb.

EXAMPLES :—

ངས་ཡི་གེ་འགྲིའགྲོ་ཡོད།

I am just about to write.

ངས་ཡི་གེ་འགྲིའགྲོ་ཡོད་པ་ཡིན།

I was just about to write.

ཁ་སང་ངས་ཡི་གེ་འགྲིའགྲོ་ཡོད།

Yesterday I was just about to write.

XI.—In Literary Tibetan VERBAL CONTINUATIVES are expressed with the aid of some adverb like ལྔན་དུ་ or ཉག་དུ་ Always, Continually, Perpetually, or of a phrase like ལྔན་ཆད་མེད་པར་ Without ceasing.

EXAMPLES :—

ཁོང་གིས་ཉག་དུ་ (or ལྔན་དུ་) རེའོ།

He hopes on, keeps on hoping, hopes continually.

ཉག་དུ་དགའ་བར་གྱུར་ཅིག།

Go on rejoicing ; Rejoice always. (1 Thess. v. 17.)

ལྔན་ཆད་མེད་པར་སྨོན་ལམ་བྱེད་ཅིག།

Pray on ; keep on praying ; Pray without ceasing. (1 Thess. v. 18.)

Colloquially they are formed by repeating the Root of the verb, with གི་, གྱི་, or གྱི་ added to each Root, and combining the whole with བྱེད་པ་ *To do*, as an auxiliary.

EXAMPLES :—

ངས་ཟ་གི་ཟ་གི་བྱེད་ཡོང་ or བྱེད་གྱི་ཡིན། *I shall go on eating.*

དཔེ་ཆ་འདི་ཁྲོག་གི་ཁྲོག་གི་བྱིས་ or བྱིས་ *Go on reading this book.*
or བྱིས།)

XII.—FINALITY OR COMPLETE ACCOMPLISHMENT.

In earlier Literature this is expressed by putting the verb in the Terminative case of the Infinitive with ར་, and adding ཟེན་, the Root of ཟེན་པ་ *To be finished*, and then conjugating regularly.

In later Literature the same construction is adopted, but, instead of ཟེན་, use is made of ཆར་ Perfect Root of འཆར་པ་ *To be completed, terminated, finished*, with or without the preceding adverb ཡོངས་སུ་ *Wholly, Entirely*.

The Colloquial custom is simply to add ཆར་ to the Root of the verb, and then conjugate regularly.

EXAMPLES :—

ངས་དཔེ་ཆ་འདི་ཁྲོག་ཆར་གྱི་ཡིད། *I am reading this book right through.*

ངས་དཔེ་ཆ་འདི་བྲག་ཆར་སོང་། *I have read this book right through.*

ངས་དཔེ་ཆ་འདི་བྲག་ཆར་ཡོང་། *I shall read this book right through.*

XIII.—DESIDERATIVES are expressed, both in Literary Tibetan and in the Colloquial, with the aid of the auxiliary verbs འདོད་པ་ *To wish, To desire*, and དགོས་པ་ (the vulgar Colloquial form of which is དགོ་པ་) *To wish, want, etc.*

In Literary Tibetan འདོད་པ་ is combined with the Infinitive of the

Principal Verb put in the Terminative case with ར་, e.g. ང་མཐོང་བར་
འདོད་དོ་ *I wish to see*, but sometimes only the Root of the Principal
Verb is used. Thus : ང་འགྲོ་འདོད་དོ་ or even the Infinitive, ང་འགྲོ་བ་
འདོད་དོ་।

When དགོས་པ་ or དགོ་བ་ (which latter is never written) is used,
the subject of course is put in the Dative case. Thus : in Literary
Tibetan :—

ང་ལ་མཐོང་བར་དགོས་སོ།

I wish to see.

Or, in Colloquial :—

ང་ལ་མཐོང་བ་དགོས།

Or :—

ང་ལ་མཐོང་དགོས་ཀྱི་ཡིད།

Or :—

ང་ལ་མཐོང་དགོ་གི་ཡིད།

Or :—

ང་མཐོང་གྱུ་འདོད།

I wish to see.

An Intensive form of འདོད་པ་ is སྤྲིང་འདོད་པ་ *To long, to yearn,*
to crave.

EXAMPLE :—

ང་དོ་ཇི་གླིང་ལ་འགྲོ་སྤྲིང་འདོད།

I long to go to Darjeeling.

Instead of འགྲོ་འདོད་དོ་ *I wish to go*, another Literary form is
འགྲོ་བའི་འདོད་པ་ཡིད་ *I have a desire for going, i.e. to go.*

XIV.—FREQUENTATIVES may be formed, not by repeating the Root
of the Verb, but by the Periphrastic Present.

EXAMPLE :—

ཁྱོད་ཁྱིམ་ས་ཁང་ལ་འགྲོ་གི་འདུག་གས།

*Do you often go to Court (i.e.
Law Courts) ?*

Or the adverb མཚམས་མཚམས་ *Often*, may be added. Thus :—

ཁྱེད་ཁྱིམ་ཁང་ལ་མཚམས་མཚམས་འགྱོ་
གི་འདྲུག་གས། } *Do you often go to Court?*

XV.—Use of the PERFECT ROOT in the Colloquial.

When the Present Root of a Verb ends in an inherent ལ་ (e.g. ལྟ་བ་ *To look*), or in an inherent འ་ (e.g. བཅའ་བ་ *To bear, or bring forth*), or in ར་ (e.g. ལྟ་བ་ *To request, to ask*), or in ར་ (e.g. རྩ་བ་ *To live, feed, nourish*), that Present Root is generally used for the Present Indicative, the Future Indicative in གི་ཡིན་ etc., the Present Participle, Periphrastic Present Participle, Present Infinitive, Supine and Verbal Noun. Of course, it is quite allowable, and even proper, both when speaking and writing, and especially when writing the Colloquial, to use the Roots that are assigned to particular moods and tenses for those moods and tenses. It is said, however, that as a matter of fact this is seldom or never done, at least in Vulgar Colloquial. It is also said that if, in the verbs above referred to, the Future is formed with ཡོང་ for all persons, instead of with གི་ཡིན་ etc., the Perfect Root should be used; and that for all other verbs the Colloquial usually adopts the Perfect Root, if any, for all moods and tenses. This is very doubtful, except perhaps in vulgar Colloquial. The idea, especially as connected with the Future Tense, probably arises from the fact that the Perfect Root often has the same, or nearly the same, *sound* as the Future Root. For instance, in the Verb གཏོང་བ་ *To send*, the Perfect Root བཏང་ and the Future Root གཏང་ sound alike or nearly alike. In this case, the better course would be to use གཏང་ instead of བཏང་ for the Future in ཡོང་. The best course would be to use the Roots properly, in all cases.

CHAPTER III.

SYNTAX.

§ 39.—Most of what the student will desire to know under this head has already been dealt with in Chapter II, ETYMOLOGY, in connection with each of the different parts of speech, but a brief *résumé* of the main rules will doubtless be appreciated.

1.—Every Tibetan sentence is ordered thus: Subject, Object, Predicate.

EXAMPLES :—

ངས་དཔེ་ཆ་འདི་སྒྲོག་གི་ཡོད།

I am reading this book.

ང་ or ང་ལ་དོན་གླིང་ལ་འགོ་དགོས་ཀྱི་

I want to go to Darjeeling.

ཡོད་ (or འགོ་སླིང་འདོད་ or འགོ་

བཞི་འདོད་པ་ཡོད་)།

2.—As regards the component parts of the subject, or of the object, if the student thinks more or less *backwards*, he will get a very fair idea of the order in which they should be spoken or written. That order is as follows :—

- (a) The principal substantive; unless it is qualified by an adjective in the genitive case, in which event the adjective comes first.
- (b) The adjective when in any case other than the genitive.
- (c) Participial clauses containing relative or correlative pronouns, and auxiliary to the principal substantive. These follow the rule of the adjective.
- (d) The numeral, or the definite or indefinite article, and then the postposition.

3.—Adverbs precede, and interrogative pronouns immediately precede, the verb which they qualify or with which they are connected.

4.—As regards the predicate, the verb comes last, every extension of the predicate preceding it. As regards the verb itself, the principal

verb comes first, either in the shape of an infinitive in the terminative case, or of a simple infinitive, or of a root, and then comes the active, auxiliary, or causative verb, these last alone being conjugated with reference to mood and tense.

5.—The general aspect of a Tibetan sentence, particularly if long and complex, is a series of subordinate clauses in a state of suspense, winding up with a definite statement.

EXAMPLE :—

དེ་ནས་ཁོང་གིས་མི་ཚོགས་རྣམས་གཟིགས་དེ། རི་ལ་ཕྱེབས་ནས་བཞུགས་པ་ལས།
ཉེ་གནས་རྣམས་ཁོང་གི་མདུན་དུ་ཡོངས་པ་དང་། ཁོང་གིས་ཞལ་ཕྱེས་དེ་དག་ལ་
ཚོས་བསྟན་ཅིང་གསུངས་པ། (Matt. v. 1, 2.)

And seeing the multitudes he went up into the mountain : and when he had sat down, his disciples came unto him : and he opened his mouth and taught them, saying.

But the literal Tibetan is :—

Then by him the crowds seeing, into the mountain having gone, having sat down, the disciples into his presence having come, by him mouth having opened, to them teaching was said.

APPENDIX.

CONJUGATIONS.

Note.—These are intended for ready reference ; and, to economize space, pronouns have been omitted, except at the beginning. The plural is the same as the singular. They are not to be regarded as rigid, immutable expressions, but as forms which take on a moulding according to the structural necessities of the sentence.

I.—COLLOQUIAL ཡོད་པ་ *To be present : To exist : To be.*

INDICATIVE MOOD.

Present.

ང་ཡོད།

I am, or We are.

ཁྱེད་ཡོད་ or འདྲུག།

Thou art, or You are.

ཁོ་ཡོད་ or འདྲུག་ or ཡོད་པ་རེད།

He or it is, or They are.

Or, with an Indefinite signification :—

ཡོང་ for all persons.

Past.

Same as Present, context shewing Tense.

Or :—

ང་ཡོད་པ་ཡིན། *I was.*

ཁྱེད་ཡོད་པ་འདྲུག་ or occasionally ཡོད་པ་རེད་ or (rarely, chiefly interrogatively) ཡོད་པ་ཡིན། *Thou wast.*

ཁོ་ཡོད་པ་རེད་ or occasionally ཡོད་པ་འདྲུག་ or rarely ཡོད་པ་ཡིན། *He was.*

Imperfect : *I was existing.*

Perfect : *I have existed.*

Pluperfect : *I had existed.*

Same as Present, context shewing Tense ; or same as above form of Past.

Future.

ཡོང་ for all persons : *I shall exist.*

SUBJUNCTIVE AND CONDITIONAL MOODS.

Present: *If (so and so)....(then) I shall exist.*

(Present Root)....ན་ ཡོང་ for all persons.

Past: *If I would exist.*

(Perfect Root)....ན་ ཡོང་བ་ཡིན་ and so on as in Past Tense,

Indicative Mood:

Or:—

(Perfect Root)....ན་ ཡོང་ f. a. p. (= for all persons).

Perfect: *If I would have existed.*

(Perfect Root)....ན་ ཡོང་ or བྱུང་ or འདུག་ f. a. p.

POTENTIAL MOOD.

Present: *I can exist.*

ཡོང་ཐུབ་ or ཡོང་ཐུབ་ཡོང་ f. a. p.

Or:—

ཡོང་ཐུབ་ཀྱི་ཡིན།

ཡོང་ཐུབ་ཀྱི་འདུག་ (or རེད་ or rarely, chiefly interrogatively, ཡིན།)

ཡོང་ཐུབ་ཀྱི་རེད་ (or འདུག་ or rarely ཡིན།)

Past: *I could exist.*

ཡོང་ཐུབ་སོང་། f. a. p.

Or:—

ཡོང་ཐུབ་བ་ཡིན། and so on, as in Past Indicative.

PROBABILITY.

Present: *Perhaps I shall exist; I may exist; It is likely, etc.*

གཞིག་བྱེད་ན་ཡོང་། f. a. p.

Or:—

ཡོང་གི་ཡིན་པ་འདྲ། f. a. p.

Or:—

ཡོང་གི་ཡིན་གྱོ། (or འགྱོ།) f. a. p.

Past: *I might exist.*

གཅིག་བྱེད་ན་...ཡོད་པ་ཡིན། and so on, as in Past Indicative.

Or:—

གཅིག་བྱེད་ན་...ཡོད་ or འདུག། f. a. p.

Or:—

ཡོད་ (or འདུག) བ་ཡིན་པ་འདྲ། f. a. p.

Or:—

ཡོད་ (or འདུག) བ་ཡིན་གྱོ་ or འགྱོ། f. a. p.

HORTATIVE MOOD.

Present: *I must exist; I ought to exist.*

ཡོད་དགོས། f. a. p., or ཡོད་དགོས་ཡོང་། f. a. p.

Or:—

ཡོད་དགོས་ཀྱི་ཡིན། and so on, as in Indicative Present of Colloquial
ཡིན་པ།

Or vulgarly:—

ཡོད་དགོ་གི་ཡིན། and so on, as next above.

Past: *I ought to have existed.*

ཡོད་དགོས་པ་ཡིན། and so on, as in Indicative Past.

Or:—

ཡོད་དགོས་བྱུང་། f. a. p.

Or vulgarly:—

ཡོད་དགོ་བ་ཡིན། and so on, as in Indicative Past, but with བ་ instead of
པ།

PURPOSIVE MOOD.

Present and Past: *That, or In order that, or So that I may or might exist.*

ཡོད་པའི་དོན་ལ། f. a. p.

IMPERATIVE MOOD.

Be; exist.

བྱང་, or ཡོད་པ་བྱིས་, or ཡོད་པ་བྱིས་, or ཡོད་པ་བྱིད་, or ཡོད་པ་བྱིས་,
or ཡོད་པ་མཛོད་। f. a. p.

If Attributive only, then བྱིས་, or བྱིས་ (Coll.), or བྱིད་ or བྱིས་,
or མཛོད་।

Prohibitive : མ་འབྱང་, or མ་ (ཡོད་པ་) བྱིད་, or མ་ (ཡོད་པ་) བྱིས་,
or མ་ (ཡོད་པ་) མཛོད་। f. a. p.

Note.— ཅིག་, or རྒྱལ་བྱིད་, or རྒྱལ་མ་གནང་, or ནང་, or ཅུ་ may
be added according to rule.

PRECATIVE MOOD.

Let me exist.

ཡོད་བཅུག་। (with or without ཅིག་ etc.) f. a. p.

PERMISSIVE MOOD.

I may exist; I am allowed to exist.

ཡོད་ཆོག་। f. a. p.

Or:—

ཡོད་ཆོག་གི་ཡོད་।

ཡོད་ཆོག་གི་ཡོད་ or འདུག་।

ཡོད་ཆོག་གི་ཡོད་ or འདུག་ or ཡོད་པ་རེད་।

(This last may be conjugated on, according to mood and tense.)

OPTATIVE.

Oh that I existed; Would that I existed.

ཡོད་ཤོག་, or ཡོད་པ་ཤོག་। f. a. p.

PARTICIPLES.

Present:	ཡོད་པ།	<i>Existing ; Being.</i>
Past:	ཡོད་པ།	<i>Existed ; Been.</i>
Com. Perfect:	ཡོད་པ་ཡིན་པ།	<i>Having existed ; having been.</i>
Future:	ཡོང་གྱུ་, or ཡོང་གོ།	<i>About to exist or be.</i>

PERIPHRASTIC EXPRESSIONS.

ཡོད་མཁན།	<i>Who or which exists or existed.</i>
ཡོད་པ།	<i>Which exists or existed.</i>
ཡོང་གོ (or ཡོང་གྱུ་) མཁན།	<i>Who is to, or will, exist.</i>
ཡོང་གོ (or ཡོང་གྱུ་) ཡིན་པ་དེ།	<i>Which is to, or will, exist.</i>
ཡོང་གོ (or ཡོང་གྱུ་) དེ།	<i>Ditto.</i>

OTHER PARTICIPIAL EXPRESSIONS.

Present.

ཡོད་ཅང་།	<i>As, since, because, etc. exists, exist.</i>
ཡོད་དུས།	} <i>At the time of existing ; when, while exists, exist.</i>
ཡོད་པའི་དུས་ལ།	
ཡོད་ན།	<i>In or by existing : if, when, ... exists, exist.</i>
ཡོད་ལ།	<i>Existing.</i>
ཡོད་ཀྱིས།	<i>Though, because existing.</i>
ཡོད་པའི་དོན་ལ།	<i>For existing.</i>

Past.

ཡོད་པས།	} <i>As, since, because, when, after, etc. existed.</i>
ཡོད་པ་དང་།	
ཡོད་པ་ལས།	
ཡོད་ཀྱིས།	<i>Though, because existed.</i>

VERBAL NOUNS.

ཡོད་པ་, or ཡོད་པ་དེ། *The existing.*

SUPINES.

ཡོད་པ་, or ཡོད་ཀྱི།	} <i>To exist ; To be.</i>
ཡོད་པའི་དོན་ལ།	
ཡོད་ཀྱི་དོན་ལ།	
ཡོད་ཡའི་དོན་ལ།	

} *For existing ; For being.*

INFINITIVE MOOD.

ཡོད་པ། *To exist ; To be.*
 ཡོད་པ་ཡིན་པ། *To have existed ; To have been.*
 ཡོང་གོ་ (or ཡོང་གྱི་) ཡིན་པ། *To be about to exist.*

N.B.—ཡོད་པ་ may always be used for ཡིན་པ་ but ཡིན་པ་ may not be used for ཡོད་པ།

II.—LITERARY ཡོད་པ་ *To exist ; To be present ; To be.*

(N.B.—The forms in འགྲུར་བ་ are only used when that verb is being used as a mere copula.)

INDICATIVE MOOD.

Present : *I exist ; I am existing ; I am present ; I am.*

(Same as in Colloquial.)

Or, elegantly but rather obsoletely :—

ང་མཆིས། *I exist.*

ཁྱེད་གསལ། *Thou existest.*

ཁོང་མཆིས་, or གསལ་, or མཆིས་པ་ཡིན། *He exists.*

Or respectfully :—

བདག་ཡོད།

ཁྱེད་མངའ་།

ཁོང་བཞུགས་, or མངའ་, or བཞུགས་པ་ཡིན།

N.B.—

མཆིས་པ་ is an elegant form for ཡོད་པ།

གདའ་པ་ ,, ,, ,, ,, འདུག་པ།

ལགས་པ་ ,, ,, ,, ,, ཡིན་པ།

མངའ་པ་ ,, a respectful ,, ,, ཡོད་པ།

བཞུགས་པ་ ,, ,, ,, ,, ཡོད་པ།

Past : *I existed.*

(Same as in Colloquial.)

Or :—

ཡོད་པར་གྱུར་དོ། f. a. p.

Or :—

གྱུར་དོ། f. a. p. *I was....*

Or :—

ཡོད་པར་གྱུར་པ་ཡིན། and so on, as in second form of Indicative Past of
Literary ཡིན་པ།

Or :—

གྱུར་པ་ཡིན།

Ditto.

Imperfect : *I was existing.*

(Same as Present, context showing tense.)

Perfect : *I have existed ; Pluperfect : I had existed.*

(Same as Past.)

Future : *I shall exist.*

ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། f. a. p.

Or :—

འགྱུར་རོ། f. a. p. *I shall be....*

SUBJUNCTIVE AND CONDITIONAL MOODS.

Present: *If.....I shall exist.*

(Present Root) ག་ (any Future form as above).

Past: *If.....I would exist.*

(Perfect Root) ག་ཡོད་པ་ཡིན། and so on.

Or:—

ག་ཡོད་པར་གྱུར་པ་ཡིན། and so on.

Or:—

ག་གྱུར་པ་ཡིན། and so on. *I would be...*

Or:—

ག་ཡོད་པར་གྱུར་རོ། f. a. p

Or:—

ག་གྱུར་རོ། f. a. p *I would be....*

Perfect: *If....I would have existed.*

(Perfect Root) ག་ཡོད་, or ག་འདུག་, or ག་བྱུང་། f. a. p.

Or:—

ག་ཡོད་པར་གྱུར་པ་ཡོད། and so on.

Or:—

ག་གྱུར་པ་ཡོད། and so on. *I would have been.*

POTENTIAL MOOD.

Present: *I can exist.*

ཡོད་པར་རྒྱས་སོ། f. a. p.

Past: *I could exist.*

ཡོད་པར་རྒྱས་པ་ཡིན།

ཡོད་པར་རྒྱས་པ་འདུག་, or occasionally, chiefly interrogatively, ཡིན།

ཡོད་པར་རྒྱས་པ་ཡིན།

Perfect: *I could have existed.*

ཡོད་པར་རྒྱས་པ་ཡོད། and so on.

PROBABILITY.

Present: *Perhaps I shall exist : I may exist.*

སྤྱ་ཤེས་་་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། f. a. p.

Or :—

ཡོད་པར་སྤྱིད་རོ། f. a. p.

Or :—

ཡོད་པར་འདུག་གོ། f. a. p.

Past: *Perhaps I would exist : I might exist.*

སྤྱ་ཤེས་་་ཡོད་པར་གྱུར་པ་ཡིན། and so on.

Or :—

ཡོད་པར་སྤྱིད་པ་ཡིན། and so on.

Or :—

སྤྱ་ཤེས་་་ཡོད་པར་གྱུར་དོ། f. a. p.

Perfect: *I would have existed : I might have existed.*

སྤྱ་ཤེས་་་ཡོད་པར་གྱུར་པ་ཡོད། and so on.

Or :—

ཡོད་པར་སྤྱིད་པ་ཡོད། and so on.

HORTATIVE MOOD.

Present: *I must exist ; I ought to exist.*

ཡོད་པར་དགོས་སོ་ or ཡོད་པར་གྱ། f. a. p.

Past: *I must have existed ; ought to have existed.*

ཡོད་པར་དགོས་པ་ཡིན། and so on.

PURPOSIVE MOOD.

Present and Past: *In order that I may or might exist.*

ཡོད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། f. a. p.

Or :—

ཡོང་གྱི་ཕྱིར། f. a. p.

TIBETAN GRAMMAR.

319

IMPERATIVE MOOD.

བཞུགས་ཤིག or ཡོད་པར་གྱུར་ཅིག | *Exist.*

PRECATIVE MOOD.

Let me etc., exist.

ཡོད་དུ་ཆུག་ཅིག or ཡོད་པར་ཆུག་ཅིག | f. a. p.

PERMISSIVE MOOD.

Present : *I am allowed to exist.*

ཡོད་པས་ཆོག་གོ | f. a. p.

Or :—

ཡོད་པར་རུང་ངོ་ | f. a. p., or ཡོད་པའི་རིགས་སོ | f. a. p.

Past : *I was allowed to exist.*

ཡོད་པས་ཆོག་པ་ཡིན། and so on.

Future : *I shall be allowed to exist.*

ཡོད་པས་ཆོག་པར་འགྱུར་རོ | f. a. p.

OPTATIVE MOOD.

Oh that I might exist.

ཡོད་པར་གྱུར་ན་ཅང་།

Or :—

ཡོད་པར་ཤོག་ཅིག |

Or :—

ཡོད་ན་ཅི་མ་རུང་།

} f. a. p.

PARTICIPLES.

(Same as in Colloquial.)

PERIPHRASTIC EXPRESSIONS :—

Same as in Colloquial. Also :—

ཡོད་བྱེད་མཁམ་ or ཡོད་བྱེད་པ་པོ།

He who exists or existed.

ཡོད་བྱེད་པ།

That which exists or existed.

OTHER PARTICIPIAL EXPRESSIONS.

Present : *Existing.*ཡོད་ནི, ཡོད་ལ་, ཡོད་པ་ལ་, ཡོད་ཀྱིན་, ཡོད་ཅིང་, ཡོད་པའི་ཚེ་ལ་, ཡོད་ན་,
ཡོད་པའི་དོན་དུ་, ཡོད་པའི་ཕྱིར་དུ། etc.**Past :** *Having existed.*

ཡོད་ནི, ཡོད་པས་, ཡོད་ནས་, ཡོད་པ་ལས་, ཡོད་པ་དང་། etc.

VERBAL NOUN.

ཡོད་པ་ or ཡོད་པ་ནི།

Existing, To exist.

SUPINE.

ཡོད་པར་ or ཡོད་དུ།

To exist.

INFINITIVES.

(As in Colloquial.) Also :—

ཡོད་པར་འགྱུར་བ།

To be about to exist.

N.B.—ཡོད་པ་ may always be used instead of ཡིན་པ་, but ཡིན་པ་ may never take the place of ཡོད་པ་ when the latter means *To be present, To exist.*

III.—COLLOQUIAL ཡིན་པ་ *To be.*

INDICATIVE MOOD.

Present.

ཡིན་

I am.

འདྲུག་ or occasionally རེད་, or
rarely, chiefly interrogatively ཡིན། } *Thou art.*

ཇིང་ or occasionally འདུག་

or rarely ཡིན།

} *He is.*

Past: *I was.*

Imperfect: *I was being.*

Perfect: *I have been.*

Pluperfect: *I had been.*

} Same as Present, context showing Tense.

Future: *I shall be.*

ཡོང་། f. a. p. (*N.B.*—Also used for *Indefinite Present.*)

Or :—

...གི་ཡིན།

...གི་འདུག་ or ...གི་ཇིང་ or ...གི་ཡིན།

...གི་རིང་ or ...གི་འདུག་ or ...གི་ཡིན།

SUBJUNCTIVE AND CONDITIONAL MOODS.

Present: *If ... I shall be.*

(Present Root with ག་ followed by either of above Future forms.)

Past: *If I would be.*

(Perfect Root) ག་གི་ཡིན།

„ „ ག་གི་འདུག་ or ག་གི་རིང་ or ག་གི་ཡིན།

„ „ ག་གི་རིང་ or ག་གི་འདུག་ or ག་གི་ཡིན།

Or :—

(Perfect Root) ག་གི་ཡོང་། f. a. p.

Perfect: *If I would have been.*

(Perfect Root) ག་གི་ཡོང་། and so on.

Or :—

(Perfect Root) ག་གི་ཡོང་ or ག་གི་འདུག་ or ག་གི་བྱང་། each f. a. p.,

save that བྱང་ is confined to 1st person.

POTENTIAL MOOD.

Present: *I can be.*

ཡིན་ཐུབ་ or ཡིན་ཐུབ་ཡོང་། f. a. p.

Past : *I could be.*

ཡིན་ཐུབ། f. a. p. context showing Tense.

Or :—

བྱུང་ཐུབ། f. a. p.

Or :—

ཡིན་ཐུབ་པ་ཡིན། and so on.

PROBABILITY.

Present and Past : *I may or might be ; Perhaps I shall or would be.*

གཞིག་བྱེད་ན་ ཡོང་། f. a. p.

Or :—

ཡོང་གི་ཡིན་པ་འདྲ། f. a. p.

Or :—

ཡོང་གི་ཡིན་གྱོ། f. a. p.

HORTATIVE MOOD.

Present : *I ought to be : I must be.*

ཡིན་དགོས། f. a. p.

Past : *I ought to have been ; must have been.*

ཡིན་དགོས་བྱུང་། for 1st person, others taking རྒྱུག།

PURPOSIVE MOOD.

In order that I may or might be.

ཡིན་པའི་དོན་ལ། f. a. p.

IMPERATIVE MOOD.

བྱུང་, བྱིས་, བྱེད་, or བྱིས།

Be,

མ་བྱེད།

Do not be.

PRECATIVE MOOD.

Let me, etc. be.

ཡིན་བརྒྱུག། f. a. p. with ཅིག་ or དང་ or ལ་ or རྒྱུག་ or རྒྱུག་གཞན་། added according to rule.)

PERMISSIVE MOOD.

Present : *I am allowed to be.*

ཡིན་ཆོག། f. a. p.

Or :—

ཡིན་ཆོག་གི་ཡོད། and so on.

Past : *I was allowed to be.*

ཡིན་ཆོག་སོང། f. a. p.

Or :—

ཡིན་ཆོག་པ་ཡིན། and so on.

OPTATIVE MOOD.

Oh that I were : Would that I were.

ཡིན་ཤོག or ཡིན་པ་ཤོག། f. a. p.

PARTICIPLES.

Present :	ཡིན་པ།	<i>Being.</i>
Past :	ཡིན་པ།	<i>Been.</i>
Com. Perfect :	ཡོད་པ་ཡིན་པ།	<i>Having been.</i>
Future :	ཡོང་གུ or ཡོང་གྱ།	<i>About to be.</i>

PERIPHRASTIC EXPRESSIONS.

ཡིན་པ་ or ཡིན་པ་དེ།

Who or which is or was.

ཡོང་གུ་མཁན།

ཡོང་གུ་དེ།

ཡོང་གྱོ་མཁན།

ཡོང་གྱོ་དེ།

Who or which will be, or is or are to be.

OTHER PARTICIPIAL EXPRESSIONS.

Present.

ཡིན་དུས།

ཡིན་པའི་དུས་ལ།

{ *At the time of being ; when, while . . am, is, are.*

ཡིན་ན།

By, if, when . . am, is, are.

ཅང་ or ཡིན་ཅང་།

As, since, because . . am, is, are.

ཡིན་ལ།

Being.

ཡིན་པ་ལ།

As . . am, is, are.

ཡིན་པའི།

Of or for being.

Past.

ཡིན་དུས།

ཡིན་པའི་དུས་ལ།

{ *When, while . . was, were.*

ཡིན་པ་ལ།

As was, were.

ཡིན་ནས།

ཡིན་པས།

{ *Having been ; as, since, when, because was, were.*

ཡིན་པ་ལས།

ཡིན་པ་ནང་།

ཅང་།

ཡིན་ཅང་།

{ *As, since, because, when . . . was, were.*

VERBAL NOUN.

ཡིན་པ།

ཡིན་པ་དེ།

{ *Being ; The being ; To be.*

SUPINES.

ཡིན་པ།	}	<i>To be.</i>
ཡིན་ཡ།		
ཡིན་གྱ།		

INFINITIVES.

ཡིན་པ།	<i>To be.</i>
ཡོད་པ་ཡིན་པ།	<i>To have been.</i>
ཡོང་གྱ་ཡིན་པ།	} <i>To be about to be.</i>
ཡོང་གྱ་ཡིན་པ།	

N.B.—ཡིན་པ། is only a copula, and may not be used for ཡོད་པ་, but ཡོད་པ་ may be used for ཡིན་པ།

Moreover, it must always be remembered that ཡིན་པ་, whether Colloquial or Literary, is never used substantively, but always in connection with some noun, adjective, or substantive or auxiliary verb, into which its forms have to be moulded.

IV.—LITERARY ཡིན་པ། *To be.*

INDICATIVE MOOD.

Present: *I am.*

ཡིན་ (ནོ།)
འདྲུག་ (གོ།) or occasionally, chiefly interrogatively, ཡིན།
ཡིན་ (ནོ།)

Or, honorifically :—

(Not used : ordinary ཡིན་ with བདག་ instead of ང་།)

གཤམ་།
ལགས་ (སོ།) or ལགས་པ་ཡིན་ (ནོ།)

Past: *I was.*

Same as first Present form, context showing Tense.

Or:—

...བ་ཡིན་ (ནོ)।

...བ་འདུག་ (གོ) or occasionally, chiefly interrogatively ཡིན་।

...བ་ཡིན་ (ནོ)।

Imperfect: *I was being.*

Perfect: *I have been*

Pluperfect: *I had been.*

Future: *I shall be.*

} Same as first Present form, context showing Tense; or same as Past.

...བར་འགྱུར་ (རོ)।

...བར་འགྱུར་ (རོ)।

...ཤོར་འགྱུར་ (རོ)।

} each f. a. p.

CONDITIONAL AND SUBJUNCTIVE MOODS.

Present: *If I shall be.*

(Present Root) ...ན་...འགྱུར་ (རོ)। f. a. p.

Past: *If I would be.*

(Perfect Root) ...ན་...གྱུར་བ་ཡིན་ (ནོ)। and so on.

Or:—

„ „ ...ན་...གྱུར་དོ। f. a. p.

Perfect: *If....I would have been.*

(Perfect Root) ...ན་...གྱུར་བ་ཡིན་ (ནོ)। and so on.

POTENTIAL MOOD.

Present: *I can be.*

ཡིན་ཐུབ་ (བོ)। f. a. p.

Or:—

ཡིན་པར་ནུས་ (སོ)।

Past : *I could be.*

ཡིན་ཐུབ་པ་ཡིན་ (ནོ) | and so on.

Or :—

ཡིན་པར་ཉུས་པ་ཡིན་ (ནོ) | and so on.

Perfect : *I could have been.*

ཡིན་ཐུབ་པ་ཡོད་ (ནོ) | and so on.

Or :—

ཡིན་པར་ཉུས་པ་ཡོད་ (ནོ) | and so on.

Or :—

ཡིན་ཐུབ་སོང་ (ངོ) | f. a. p.

Or :—

ཡིན་པར་ཉུས་བྱུང་ (ངོ) | f. a. p.

PROBABILITY.

Present : *I may be ; Perhaps I shall be.*

སྟུགས་...བར་ (or ...བར་ or ...ཤོར་) འགྱུར་ (ངོ) | f. a. p.

Or :—

ཡིན་པར་སྲིད་ (ངོ) | f. a. p.

Or :—

ཡིན་པར་འདུག་ (གོ) | f. a. p.

Past : *I might be ; Perhaps I would be.*

སྟུགས་...བར་ (or ...བར་ or ...ཤོར་) གྱུར་པ་ཡིན་ (ནོ) | and so on

Or :—

ཡིན་པར་སྲིད་པ་ཡིན་ (ནོ) | and so on.

Perfect : *I might have been ; Perhaps I would have been.*

སྟུགས་...བར་ (or ...བར་ or ...ཤོར་) གྱུར་པ་ཡོད་ (ནོ) | and so on.

Or :—

ཡིན་པར་སྲིད་པ་ཡོད་ (ནོ) | and so on.

HORTATIVE MOOD.

Present : *I must be ; I ought to be.*

ཡིན་པར་དགོས་ (སོ) ।

Or :—

ཡིན་པར་གཤེ།

Or :—

ཡིན་པར་རུང་ (ངོ) ।

Or :—

ཡིན་པའི་རིགས་ (སོ) ।

f. a. p.

Past : *I must have been ; I ought to have been.*

ཡིན་པར་དགོས་པ་ཡིན་ (ནོ) । and so on.

Or :—

ཡིན་པར་དགོས་ཀྱང་ (ངོ) । f. a. p.

Or :—

ཡིན་པར་རུང་བ་ཡིན་ (ནོ) । and so on.

Or :—

ཡིན་པའི་རིགས་པ་ཡིན་ (ནོ) । and so on.

PURPOSIVE MOOD.

In order that I may or might be.

ཡིན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ (རོ), or ཕྱིར་དུ་, or རྟོན་ལ། f. a. p.

Or :—

ཡོང་གྱུརི་ཕྱིར་ (རོ) । f. a. p.

Or :—

་་་བར་ (or བར་ or ་་་དུ་ or ་་་དུ་ or ་་་སུ་ or ་་་ཅུ་) འགྱུར་བའི་
ཕྱིར། f. a. p.

IMPERATIVE MOOD.

གྱུར་ཅིག། (or གྱུར་ཅིག་ or གྱུར་ཅིག་ or གྱུར་ཅིག་) གྱུར་ཅིག།
 Or :—
 གྱུར་ཅིག་ or གྱུར་ཅིག་ or གྱུར་ཅིག་

} *Be.*

PRECATIVE MOOD.

Let me, etc. be.

ཡིན་པར་རྒྱུ་ཅིག། f. a. p.

PERMISSIVE MOOD.

Present : I am allowed to be.

ཡིན་པས་ཆོག་ (ཆོ།) f. a. p.

Or :—

ཡིན་པས་ཆོག་གི་ཡོད་ (དོ།) and so on throughout.

OPTATIVE MOOD.

Would that I were ; Oh that I were

ཡིན་པར་གྱུར་ཅིག། f. a. p.

VERBAL NOUN.

ཡིན་པ་ or ཡིན་པ་ནི། *Being ; The being ; To be.*

SUPINE.

ཡིན་པར་ or ཡིན་དུ། *To be.*

PARTICIPLES.

Present :	ཡིན་པ།	<i>Being.</i>	མིན་པ།	<i>Not being.</i>
Past :	ཡིན་པ།	<i>Been.</i>	མཉན་པ།	<i>Not been.</i>
Com. Perfect :	ཡོད་པ་ཡིན་པ།	<i>Having been.</i>	མེད་པ་ཡིན་པ།	<i>Not having been.</i>
Future :	ཡོང་གྱུ་ or ཡོང་གྱོ།	<i>About to be</i>	མི་ཡོང་གྱུ་ or མི་ཡོང་གྱོ།	<i>Not about to be.</i>

PERIPHRASTIC EXPRESSIONS.

ཡིན་པ་ or ཡིན་པ་དེ་ or ནི།

Who or which is or was.

ཡོང་གྱུ་མཁན་དེ་ or ནི།

ཡོང་གྱི་མཁན་དེ་ or ནི།

...ར་བྱ་བ་དེ་ or ནི།

Who will be, or is or are to be.

ཡོང་གྱུ་དེ་ or ནི།

ཡོང་གྱི་དེ་ or ནི།

...ར་བྱ་བ་དེ་ or ནི།

Which will be, or is or are to be.

OTHER PARTICIPIAL EXPRESSIONS.

Present.

ཡིན་པའི་ཚེ་ལ།

ཡིན་པའི་དུས་ལ།

ཡིན་པ་ལ།

ཡིན་དེ།

ཡིན་ཞིང་།

ཡིན་ན།

ཡིན་ལ།

ཡིན་གྱིས།

ཡིན་པའི།

*At the time of being ; when, while,
as .. am, is, are.**Being : as, since, when, after,
while .. am, is, are.**In or by being ; if, when .. am,
is, are.**Being.**Though, since, because ... am, is,
are.**Of or for being.*

Past.

ཡིན་དེ།

ཡིན་ནས།

ཡིན་པས།

*Having been ; as, since, when,
after ... was, were.**Because, since, when ... was, were.*

ཡིན་པ་ལ།

As ... was, were.

ཡིན་པ་ལས།

ཡིན་པ་དང་།

}	<i>After, since, because, when ... was, were.</i>
---	---

ཡན་ན།

If, when ... was, were.

INFINITIVES.

ཡིན་པ།

To be.

ཡོད་པ་ཡིན་པ།

To have been.

ཡིན་པར་འགྱུར་བ།

ཡོང་གྱུ་ཡིན་པ།

ཡིན་པར་འགྲོ་བ།

}	<i>To be about to be ; going to be.</i>
---	---

V.—ཡོད་པ་ *To have ; To possess.*

Same as Colloquial or Literary ཡོད་པ་ *To be present, To exist,* save that it is conjugated with the subject in the Dative case with ལ་ Thus:—

INDICATIVE MOOD.

Present : *I have ; I possess.*

ང་ལ་ཡོད།

To me there is.

ཁྱོད་ལ་འདུག།

*To thee there is.*ཁོ་ལ་ཡོད་ or འདུག or ཡོད་པ་རེད། *To him there is.*

And so on throughout.

VI.—Active, Transitive, 4-rooted COLLOQUIAL verb.

གཏོང་བ་ *To send.*

Roots.

Present : གཏོང་ Perfect : བདང་ Future : གཏང་ Imperative : ཐོང་།

INDICATIVE MOOD.

Present : *I send.*

ངས་གོང་།

བྱིས་གོང་།

ཁོས་གོང་།

Periphrastic Present : *I am sending.*

ངས་གོང་གི་ཡོད།

བྱིས་གོང་གི་ཡོད་ or འདུག།

ཁོས་གོང་གི་ཡོད་ or འདུག་ or ཡོད་པ་རེད།

N.B.—Pronouns are henceforth omitted, except where necessary to make the construction clear.

The construction is in the AGENTIVE, save where otherwise indicated.

Past : *I sent.*

བཏང་། f. a. p.

Or :—

བཏང་བ་ཡིན།

བཏང་བ་འདུག་ or occasionally རེད་ or rarely (interrogatively) ཡིན།

བཏང་བ་རེད་ „ „ འདུག་ „ „ ཡིན།

Or :—

བཏང་སོང་། f. a. p.

Imperfect : *I was sending.*Same as Periphrastic Present, context showing Tense; or
བཏང་བ་ཡིན། and so on, as in Past.Perfect : *I have sent.*

Same as Past.

Pluperfect : *I had sent.*

Same as Past or Perfect.

Or, seldom used save at end of sentences :—

བཏང་ནས་ཡོད།

བཏང་ནས་ཡོད་ or འདུག།

བཏང་ནས་ཡོད་ or འདུག or ཡོད་པ་རེད།

Future : *I shall send.*

གོང་ (or བཏང་) ཡོང་། f. a. p.

Or :—

གོང་གི་ཡིན།

གོང་གི་འདུག་ or རེད་ or ཡིན།

གོང་གི་རེད་ or འདུག་ or ཡིན།

Or :—

བཏང་ཡ་རེད། *I am (or have) to send.*

And so f. a. p.

SUBJUNCTIVE AND CONDITIONAL MOODS.

Present : *If....I shall send.*

(Present Root) གོང་གི་ཡོང་ (or བཏང་) ཡོང་། f. a. p.

Or :—

(Present Root) གོང་གི་ཡིན། and so on.

Past : *If....I would send.*

(Perfect Root) གོང་གི་བཏང་བ་ཡིན། and so on.

Or :—

(Perfect Root) གོང་གི་གོང་ (or བཏང་) ཡོང་། f. a. p.

Perfect : *If....I would have sent.*

(Perfect Root) གོང་གི་བཏང་བ་ཡོད། and so on.

Or :—

(Perfect Root) གོང་གི་བཏང་ཡོད་ or བཏང་འདུག་ or བཏང་བྱུང་། f. a. p.

except that བྱང་ is usually confined to the first person, and འདུག་ used with the others.

POTENTIAL MOOD.

Present : *I can send ; am able to send.*

གཏོང་བྱ་བ། f. a. p.

Or:—

གཏོང་བྱ་བ་ཡོང་། f. a. p.

Or:—

གཏོང་བྱ་བ་ཀྱི་ཡོད། and so on.

Past : *I could send.*

གཏོང་བྱ་བ་པ་ཡིན། and so on.

Perfect : *I could have sent.*

གཏོང་བྱ་བ་པ་ཡོད། and so on.

Or:—

གཏོང་བྱ་བ་པ་འདུག། f. a. p.

PROBABILITY.

Present : *Perhaps I shall send ; I may send ; It is likely that I shall send.*

གཞིག་བྱེད་ན། ... (Either form of Simple Future).

Or:—

གཏོང་གི་ཡིན་པ་འདྲ། f. a. p.

Or:—

གཏོང་གི་ཡིན་འགྲོ། f. a. p.

Past : *Perhaps I should send ; I might send.*

གཞིག་བྱེད་ན་ ..བཏང་བ་ཡིན། and so on.

Or:—

གཞིག་བཏང་ན་ ..གཏོང་ཡོང་། f. a. p.

Or :—

བཏང་བ་ཡིན་པ་འདྲ། f. a. p.

Or :—

བཏང་བ་ཡིན་འགྲོ། f. a. p.

Perfect : *Perhaps I would have sent ; I might have sent.*

གཞིག་བྱེད་ན་...བཏང་བ་ཡོད། and so on.

Or :—

བཏང་བ་ཡོད་པ་འདྲ། f. a. p.

Or :—

བཏང་བ་ཡོད་འགྲོ། f. a. p.

HORTATIVE MOOD

Present : *I must send : I ought to send*

...ལ་གཏོང་དགོས། f. a. p.

Or :—

...ལ་གཏོང་དགོས་ཀྱི་ཡོད། and so on.

Or :—

...ལ་གཏོང་དགོས་ཀྱི་ཡིན། and so on.

Or vulgarly :—

...ལ་གཏོང་དགོ་གི་ཡོད། and so on.

Also the following, sometimes used :—

...ལ་གཏང་ཡ་རེད།

I am (or have) to send.

...ལ་གཏང་ཡ་རེད།

Thou art (or hast) to send.

...ལ་གཏང་ཡ་རེད།

He is (or has) to send.

Past : *I must have sent ; ought to have sent.*

...ལ་གཏོང་དགོས་པ་ (or vulgarly དགོ་བ་) ཡིན། and so on.

Or :—

...ལ་གཏོང་དགོས་བྱུང་། f. a. p., except that བྱུང་ is usually confined to the 1st person, and འདུག་ used with the others.

PURPOSIVE MOOD.

Present : In order that I may send.

གཏོང་བའི་དོན་ལ། f. a. p.

Past : In order that I might send.

བཤང་བའི་དོན་ལ། f. a. p.

IMPERATIVE MOOD

ཐོང་ or གཏོང་། *Send.**N.B.*—ཞིག་ (commonly but improperly ཅིག་), or རྒྱལ་བྱེད་, or རྒྱལ་ས་གནང་, or དང་, or ཅུ་, may be added according to rule.མ་གཏོང་ or vulgarly མ་བཤང་། *Do not send.*

PRECATIVE MOOD.

Let me, etc. send.

ངས་གཏོམ་བཅུག་ (ཅིག་)།

ཁྱིམ་གཏོང་བཅུག་ (ཅིག་)།

ཁོས་གཏོང་བཅུག་ (ཅིག་)།

N.B.—The construction here is, “By me (or thee or him) a sending permit ”

PERMISSIVE MOOD.

Present : I am allowed to send ; I may send.

ངས་གཏོང་ཆོག་། f. a. p., or གཏོང་ཆོག་གི་ཡིད་། and so on.

Past : I was allowed to send ; I might send.

ངས་གཏོང་ཆོག་པ་ཡིན་། and so on.

Future : I shall be allowed to send.

ངས་གཏོང་ཆོག་ཡིང་། f. a. p.

Or :—

ངས་གཏོང་ཚོག་གི་ཡིང་། and so on.

N.B.—Here the construction is, “A sending by me is allowed, or was allowed, or will be allowed.”

The following is more Bookish :—

ངས་གཏོང་བས་ཚོག།

I may send.

ཁྱིམ་གཏོང་བས་ཚོག།

Thou mayest send.

ཁོས་གཏོང་བས་ཚོག།

He may send.

OPTATIVE MOOD.

Present : *Oh that I, etc. were sending, or might send.*

ངས་གཏོང་ཤོག་ or ངས་གཏོང་བ་ཤོག།

Or, better :—

ངས་གཏོང་ན་ཚོག་པ་ཅུ།

Past : *Oh that I, etc. had sent.*

ངས་བཏང་ཤོག་ or བཏང་བ་ཤོག།

Or, better :—

ངས་བཏང་ན་ཚོག་པ་ཅུ།

PARTICIPLES.

Present : གཏོང་བ།

Sending.

Perfect : བཏང་བ།

Sent.

Com. Perfect : བཏང་བ་ཡིན་པ།

Having sent.

Future : གཏོང་གྱུ་ or གཏང་གྱུ་ཡིན་པ།

གཏོང་འགྱུ་ or གཏང་འགྱུ་ཡིན་པ། } *About to send.*

ACTIVE OR PERIPHRASTIC.

གཏོང་མཁན་ or གཏོང་བ་དེ་ or གཏོང་བ་པོ། *He who sends.*

བཏང་མཁན་ or བཏང་བ་དེ།

He who sent.

གཏང་མཁན།

གཏང་བ་དེ།

གཏང་གྱུ་དེ་ or གཏོང་གྱུ་དེ།

} *He who will send, or is to send.*

Or the following constructions may be used :—

གཏོང་མཁན་གྱི་མི།

Or :—

} *The man who sends.*

གཏོང་བའི་མི་དེ།

གཏང་མཁན་གྱི་མི།

Or :—

} *The man who sent.*

གཏང་བའི་མི་དེ།

གཏང་མཁན་གྱི་མི།

Or :—

} *The man who will send or is to send.*

གཏང་བའི་མི་དེ།

See regarding Active and Periphrastic Participles generally,
§ 38, V. D.

OTHER PARTICIPIAL EXPRESSIONS.

Present.

གཏོང་ཕྱི།

Sending.

གཏོང་བས།

Sending ; Because, since, when, while...sending.

གཏོང་ལ།

Sending ; at, for, though.... sending.

གཏོང་གིས།

Though, because...sending.

གཏོང་བ་ལ།

གཏོང་བ་ལས།

As, since...sending.

གཏོང་གཏོང་ལ།

Whilst sending.

གཏོང་ན།

If, when, though... send, sending.

etc., etc.

Past.

བཏང་མྱེ།

Having sent.

བཏང་བས།

Sent ; because, since, when... sent.

བཏང་ནས།

} *Having sent.*

བཏང་བ་ལས།

བཏང་གིས།

Because, though... sent.

བཏང་ན།

If, when, though... sent.

བཏང་བ་ལ།

} *As, since, because, having... sent.*

བཏང་བ་དང་།

བཏང་བ་ལས།

etc., etc.

SUPINES.

གཏོང་བ།

} *To send.*

གཏོང་བྱ།

གཏོང་ལ།

གཏོང་ཡ།

གཏོང་བའི་དོན་ལ།

} *For sending.*

གཏོང་བྱའི་དོན་ལ།

གཏོང་ཡའི་དོན་ལ།

VERBAL NOUNS.

གཏོང་བ།	}	<i>Sending ; the sending ; a sending.</i>
གཏོང་བ་དེ།		
གཏོང་ཡ།		
བཏང་བ།	}	<i>The having sent.</i>
བཏང་བ་དེ།		
གཏོང་གྱ།	}	<i>The being about to send.</i>
གཏང་གྱ།		
གཏོང་གྱ་དེ།		
གཏང་གྱ་དེ།		

INFINITIVES.

Present :	གཏོང་བ།	<i>To send.</i>
Perfect :	བཏང་བ།	} <i>To have sent.</i>
	བཏང་ཚར་བ།	
	བཏང་བ་ཡིན་པ།	
	བཏང་ཡོད་པ།	
Future :	གཏང་བ།	} <i>To be about to send, or to be sent.</i>
	གཏོང་གྱ་ཡིན་པ།	
	གཏང་གྱ་ཡིན་པ།	
	གཏང་འགྲོ་ཡོད་པ།	
	གཏོང་གྲབ་ཡིན་པ།	

VII.—Active, Transitive, 4-Rooted LITERARY Verb གཏོང་བ་
To send.

ROOTS.

Present: གཏོང་། Perfect: བདང་། Future: གདང་།

Imperative: བྱིང་ or གཏོང་ཞིག།

N.B.—Pronouns are omitted, but the construction is in the AGENTIVE, save where otherwise indicated.

The སྐར་བསྐྱ་བ་ or ོ placed over the reduplicated final consonant, or final vowel of a verb, is also omitted.

INDICATIVE MOOD.

Present: *I send.*

གཏོང་། f. a. p.

Or, Intensively :—

གཏོང་བར་བྱེད། f. a. p.

Periphrastically :—

གཏོང་གིན་ཡིད།

I am

གཏོང་གིན་ཡིད་ or འདུག།

Thou art

} *sending.*

གཏོང་གིན་ཡིད་ or འདུག་ or ཡིད་པ་རེད།

He is

Elegant but obsolete form :—

གཏོང་བཞིན་མཆིས།

གཏོང་བཞིན་གདང།

གཏོང་བཞིན་མཆིས་ or གདང་ or མཆིས་པ་ཡིན།

Or :—

Same, substituting ཞིང་ for བཞིན།

Or, Respectfully :—

བདག་གཏོང་གིན་ཡིད།

བྱིང་གཏོང་གིན་མཆིས།

ཁོང་གཏོང་གིན་གཞུགས་ or མཆིས་ or གཞུགས་པ་ཡིན།

Past : *I sent.*

བདང་། f. a. p.

Or :—

བདང་བ་ཡིན།

བདང་བ་འདྲག་ or occasionally and chiefly interrogatively ཡིན།

བདང་བ་ཡིན།

Or :—

བདང་སོང་། f. a. p.

Imperfect : *I was sending.*

Same as Periphrastic Present, the context showing Tense.

Or :—

བདང་བ་ཡིན། and so on, as in Past.

Or :—

བདང་ཞིང་ཡོད་པ་ཡིན། f. a. p.

Perfect : *I have sent.*

Same as Past.

Pluperfect : *I had sent.*

Same as Past, or :—

བདང་ཡོད་།

བདང་ཡོད་ or འདྲག།

བདང་ཡོད་ or འདྲག་ or ཡོད་པ་རེད།

Also, but seldom used, and only at end of sentences :—

བདང་ནས་ཡོད།

བདང་ནས་ཡོད་ or འདྲག།

བདང་ནས་ཡོད་ or འདྲག་ or ཡོད་པ་རེད།

Future : *I shall send.*

གཏང་། f. a. p.

Or :—

གཏོང་བར་འགྱུར། f. a. p.

Or :—

གཏོང་བར་བྱ། f. a. p.

Or :—

གཏང་ཡོང་། f. a. p.

And note the following :—

གཏང་གྱི་ཡིན།

I am (or have) to send.

གཏང་གྱི་འདུག། or interrogatively ཡིན། *Thou art (or hast) to send.*

གཏང་གྱི་ཡིན།

He is (or has) to send.

SUBJUNCTIVE AND CONDITIONAL MOODS.

Present : *If...I shall send.*

(Present Root) གློ་མ་ (any of the above Future forms), f. a. p.

Past : *If...I would send.*

Same as Present, save that in the Introductory Clause the Perfect Root is used : or :—

(Perfect Root) གློ་མ་བཏང་བ་ཡིན། and so on.

Perfect : *If...I would have sent.*

Same as Past.

Or :—

(Perfect Root) གློ་མ་བཏང་བ་ཡོང། and so on.

POTENTIAL MOOD.

Present : *I can send.*

གཏོང་ཐུབ། f. a. p.

Or :—

གཏོང་བར་ཐུས། f. a. p.

Or :—

གཏོང་ཐུབ་ཡོང། f. a. p.

Past : *I could send.*

གཏོང་ཐུབ་སོང། f. a. p.

Or :---

གཏོང་བར་རྒྱས་སོང་། f. a. p.

Or :—

གཏོང་བྱ་བ་ཡིན། and so on.

Or :---

གཏོང་བར་རྒྱས་བ་ཡིན། and so on.

Perfect : *I could have sent.*

གཏོང་བྱ་བ་ཡོད། and so on.

Or :---

གཏོང་བར་རྒྱས་བ་ཡོད། and so on.

PROBABILITY.

Present : *I may send ; Perhaps I shall send.*

སྟེ་ཤེས་...གཏང་། f. a. p., or གཏོང་ཡོང་། f. a. p.

Or :---

སྟེ་ཤེས་...གཏོང་བར་འགྱུར། f. a. p.

Or :—

གཏོང་བར་སྲིད། f. a. p.

Or :—

གཏོང་སྲིད། f. a. p.

Past : *I might send.*

གཏོང་སྲིད་བ་ཡིན། and so on.

Or :—

As in Past Tense, Potential Mood.

Perfect : *I might have sent.*

གཏོང་བྱ་བ་སོང་། f. a. p.

Or :—

གཏོང་བྱ་བ་ཡོད། and so on.

Or :—

གཏོང་སྲིད་བ་ཡོད། and so on.

HORTATIVE.

Present : *I ought to send : I must send.*

ལ་གཏོང་བར་དགོས། f. a. p.

Or :—

གཏོང་བར་བྱའོ། f. a. p.

Or :—

གཏང་གྱུ་ཡིན།

I am (or have)

གཏང་གྱུ་འདུག་ or interrogatively ཡིན། *Thou art (or hast)*

གཏང་གྱུ་ཡིན།

He is (or has)

to send.

Past : *I ought to have sent.*

ལ་གཏོང་བར་དགོས་པ་ཡིན། and so on.

PURPOSIVE MOOD.

So that I may send, or might send.

གཏོང་བའི་དོན་དུ།

གཏོང་བའི་དོན་ལ།

གཏོང་བའི་ཕྱིར་དུ།

Each f. a. p.

PRECATIVE MOOD.

Let me, etc. send.

གཏོང་བར་རྒྱལ་ or གནང་།

Or :—

གཏོང་དུ་རྒྱལ་ or གནང་།

PERMISSIVE MOOD.

Present : *I am allowed to send : I may send.*

གཏོང་བས་ཆོག། f. a. p.

Or :—

གཏོང་བས་ཆོག་གི་ཡོད། and so on.

Past : *I was allowed to send : I might send.*

གཏོང་བས་ཚིག་པ་ཡིན། and so on.

Or :—

གཏོང་བས་ཚིག་པ་ཡོད། and so on.

Future : *I shall be allowed to send.*

གཏང་བས་ཚིག།

Or :—

གཏོང་བས་ཚིག་པར་འགྱུར། f. a. p.

Or :—

གཏོང་བས་ཚིག་པར་བྱ། f. a. p.

OPTATIVE MOOD.

Present : *Oh that I, etc. were sending, or might send.*

གཏོང་ན་ཅི་མ་རུང་། f. a. p.

Or :—

གཏོང་བར་ཤོག་ཅིག། f. a. p.

Past : *Oh that I, etc. had sent.*

གཏོང་བར་གྱུར་ན་ཡང་། f. a. p.

Or :—

གཏོང་བར་ཤོག་ཅིག། f. a. p.

IMPERATIVE MOOD.

ཐོང་།

ཐོང་ཞིག།

གཏོང་།

གཏོང་ཞིག།

...ལ་གཏོང་བར་དགོས།

} Send.

མ་གཏོང་ (ཞིག)།

...མ་གཏོང་བར་མི་དགོས།

}

*Do not send.**N.B.*—ཞིག་ is not used with དགོས།

PARTICIPLES.

Present :

གཏོང་བ།

Sending.

Perfect :

བཏང་བ།

བཏང་ཚར་བ།

བཏང་ཟིན་པ།

བཏང་སོང་བ།

}

Sent.

Com. Perfect :

བཏང་བ་ཡིན་པ།

Having sent.

Future :

གཏོང་བར་འགྱུར་བ།

གཏོང་བར་བྱ་བ།

གཏོང་བྱ།

གཏོང་བར་གཟུངས་པ།

}

About to send.

ACTIVE, PERIPHRASTIC, OR SUBSTANTIVE.

གཏོང་མཁན།

གཏོང་བྱེད་མཁན།

གཏོང་བ་པོ།

གཏོང་བྱེད་པ།

གཏོང་བྱེད་པ་པོ།

བཏང་...མཁན།

}

*He who sends ; the sender ; the sending person.**He who sent. The sent.*

(Matt. xi. 3)	གཏོང་བར་འགྱུར་བ་དེ།	}	<i>He who will send, or is to send. The sender.</i>
	གཏང་མཁན།		
(Matt. xi. 14)	གཏང་གྱུ་ཡིན་པ་དེ།	}	
	གཏང་བྱ་མཁན།		
(Rom. viii. 36)	གཏོང་བར་བྱ་བ་དེ།	}	

Or the following simple construction may be used :—

ང་གཏོང་བའི་ཡབ་ཉིད།	<i>The Father who sends me.</i>
ང་བཏང་བའི་ཡབ་ཉིད།	„ „ „ <i>sent me.</i>
ང་གཏང་བའི་ཡབ་ཉིད།	„ „ „ <i>will send me.</i>

See generally, § 38, V. D.

OTHER PARTICIPIAL EXPRESSIONS.

As in Colloquial.

VERBAL NOUN, OR ADJECTIVE.

གཏོང་བ་ (ནི)།	}	<i>Sending ; a or the sending.</i>
བཏང་བ་ (ནི)།		
གཏང་བ་ (ནི)།	}	<i>The having sent.</i>
གཏོང་བར་བྱ་བ་ (ནི)།		
གཏོང་བར་འགྱུར་བ་ (ནི)།		
གཏོང་གྱུ་ཡིན་པ་ (ནི)།		

SUPINES.

གཏོང་བར།	}	<i>To send.</i>
གཏོང་དུ།		

གཏོང་བའི་དོན་དུ།	}	<i>For sending.</i>
གཏོང་བའི་དོན་ལ།		
གཏོང་བའི་ཕྱིར་དུ།		

INFINITIVE MOOD.

Present : གཏོང་བ། *To send.*

	བདང་བ།	}	<i>To have sent.</i>
	བདང་ཚར་བ།		
Past :	བདང་བ་ཡིན་པ།		
	བདང་བ་ཟེན་པ།	}	<i>To be about to send ; to be sent.</i>
	གཏང་བ།		
	གཏོང་བར་བྱ་བ།		

	གཏོང་བ།	}	<i>To be about to send ; to be sent.</i>
	གཏོང་བར་བྱ་བ།		
	གཏོང་བྱ།		
Future :	གཏོང་བར་གཤམ་པ།	}	<i>To be about to send ; to be sent.</i>
	གཏོང་བར་འགྱུར་བ།		
	གཏོང་གྱུ་ཡིན་པ།		

VIII.—Passive, 4-Rooted COLLOQUIAL Verb གཏང་བ་, གཏོང་གྱུ་, གཏང་གྱུ་, བདང་གྱུ་, or གཏང་གྲོ། *To be sent.*

ROOTS.

As in Active Verb No. VI.

N.B.—The construction throughout is in the OBJECTIVE or ACCUSATIVE case, with or without ལ།

INDICATIVE MOOD.

Present : *I am being sent.*

གཏོང་གི་ཡོད།

གནང་གི་ཡོད་ or འདུག།

གནང་གི་ཡོད་ or འདུག་ or ཡོད་པ་རེད།

Past : *I was sent.*

བདང་བ་ཡིན།

བདང་བ་འདུག་ or occ. རེད་ or interr. ཡིན།

བདང་བ་རེད་ or འདུག་ or rarely ཡིན།

Or :—

བདང་སྟོང་། f. a. p.

Imperfect : *I was being sent.*

Same as Present, but with adverb or other context showing Tense.

Perfect : *I have been sent.*

བདང་ཡོད་། and so on.

Or, same as Past.

Or the following, though seldom used save at end of sentence :—

བདང་ནས་ཡོད། and so on.

Pluperfect : *I had been sent.*

Same as Perfect.

Future : *I shall be sent.*

As in Active Verb No. VI.

SUBJUNCTIVE AND CONDITIONAL MOODS.

Present : *If..I shall be sent.*

Past : *If..I would be sent.*

Perfect : *If..I would have been sent.*

} As in Active Verb No. VI.

POTENTIAL MOOD.

Present : *I can be sent.*

Past : *I could be sent.*

Perfect : *I could have been sent.*

} As in Active Verb No. VI.

PROBABILITY.

Present : *I may perhaps be sent.*

Past : *I might*

“ “ “

} As in Active Verb No. VI.

HORTATIVE MOOD.

Present : *I ought to be sent ; I must be sent.*

བདང་དགོས་ཀྱི་ཡིན། and so on.

Or :—

བདང་དགོས་ཀྱི་ཡིན། and so on.

Or :—

བདང་དགོས། f. a. p.

Or :—

བདང་དགོས་ཡིང་། f. a. p.

Past : *I ought to have been sent*

བདང་དགོས་ང་ཡིན། and so on.

Or :—

བདང་དགོས་བྱུང་། and so on.

PURPOSIVE MOOD.

Present : *In order that I may be sent.*

As in Active Verb

Past : *In order that I might be sent.*

No. VI.

IMPERATIVE MOOD.

གོང་ཞིག།

གོང་བ་བྱེད།

བདང་བ་བྱེད།

མ་གོང་བ་བྱེད།

} *Be sent.*

Do not be sent.

PRECATIVE MOOD.

གོང་ (or བདང་) བུག། *Let me, etc., be sent.*

PERMISSIVE MOOD.

Present : *I am allowed to be sent.*

གོང་ (or བདང་) ཆོག་གི་ཡིན། and so on

And so on conjugating ཚོག་པ་ regularly.

Or :—

གཏོང་ (or བཏང་) ཚོག་ f. a. p.

OPTATIVE MOOD.

Present : *Oh that I were being sent.*

གཏོང་ (བ་) ཚོག་ f. a. p.

Or, better :—

གཏོང་ན་ཚོག་པ་ཨ། f. a. p.

Past : *Oh that I had been sent.*

བཏང་ (བ་) ཚོག་ f. a. p.

Or, better :—

བཏང་ན་ཚོག་པ་ཨ། f. a. p.

PARTICIPLES.

Present : གཏོང་བ། *Being sent.*

Past : བཏང་བ། *Been sent.*

Com. Perfect : བཏང་བ་ཡིན་པ། *Having been sent.*

Future :	གཏོང་གྱུ།	} <i>About to be sent.</i>
	གཏང་གྱུ།	
	བཏང་གྱུ།	

PERIPHRASTIC.

བཏང་མཁན།	} <i>He who is or was sent.</i>
བཏང་བ་དེ།	
གཏང་མཁན།	} <i>He who will be sent.</i>
བཏང་བ་དེ།	

Or the following simple construction may be used :—

ངས་བཏང་མཁན་གྱི་མི་ནི།

Or :—

ངས་བཏང་བའི་མི་ནི།

} *The man who is or was sent by me.*

ཁྱོད་ཀྱིས་བཏང་མཁན་གྱི་དཔེ་ཆ་ནི།

Or :—

ཁྱོད་ཀྱིས་བཏང་གྱུ་འདི་དཔེ་ཆ་ནི།

} *The book which will be, or is to be, sent by thee.*

OTHER PARTICIPIAL EXPRESSIONS.

བཏང་གྱི།

Being sent, having been sent.

བཏང་བས།

Because, since, when...was or were sent.

བཏང་ནས།

བཏང་བ་ལས།

} *Having been sent.*

བཏང་ན།

If, when, though...was or were sent.

བཏང་བ་ལ།

བཏང་བ་དང་།

བཏང་བ་ལས།

བཏང་གིས།

} *As, since, because...was or were sent : having been sent.*

Because, though...was or were sent.

SUPINES.

གཏོང་གྱུ།

གཏང་གྱུ།

བཏང་གྱུ།

གཏང་གྱོ།

གཏོང་གྱུ་འདི་དོན་ལ།

} *To be sent.*

For being sent.

VERBAL NOUNS.

བཏང་བ་དེ།

The being sent.

བཏང་བ་ཡིན་པ་དེ།

The having been sent.

གཏོང་གྱ་དེ།

གཏང་གྱ་དེ།

The being about to be sent.

INFINITIVE MOOD.

གཏོང་གྱ་ཡིན་པ།

གཏང་གྱ་ཡིན་པ།

བཏང་གྱ་ཡིན་པ།

གཏང་གྱོ་ཡིན་པ།

To be sent.

The same or :—

གཏང་གྱོ་ཡོད་པ།

*To be about to be sent.*IX.—Active, one-rooted COLLOQUIAL Verb མཐོང་བ། *To see.*

Root throughout མཐོང་།

N.B.—The construction is in the AGENTIVE, except where otherwise indicated.

INDICATIVE MOOD.

Present : *I see.*

མཐོང་། f. a. p.

Periphrastic : *I am seeing.*

མཐོང་གི་ཡོད།

མཐོང་གི་ཡོད་ or འདུག།

མཐོང་གི་ཡོད་ or འདུག་ or ཡོད་པ་རེད།

Past : *I saw.*

མཐོང་བྱུང་* or མཐོང་སྟངས་། f. a. p.

* N.B.—བྱུང་ for first person, འདུག་ for the others.

Or :—

མཐོང་བ་ཡིན།

མཐོང་བ་འདྲག་ or occ. རེད་ or rarely, chiefly interr. ཡིན།

མཐོང་བ་རེད་ ,, འདྲག་ ,, ཡིན།

Imperfect : *I was seeing.*

Same as Periphrastic Present, context showing Tense.

Perfect : *I have seen.*

Same as Past.

Pluperfect : *I had seen.*

Same as Past or Perfect.

Or, seldom used save at end of sentence :—

མཐོང་ནས་ཡོད། and so on.

Future : *I shall see.*

མཐོང་ཡོང་། f. a. p.

Or :—

མཐོང་གི་ཡིན། and so on.

Note also the following :—

མཐོང་རྒྱ་ཡིན། *I am (or have) to see.*

And so on.

Also :—

མཐོང་ཡ་རེད། *I am (or have) to see.*

And so f. a. p.

SUBJUNCTIVE AND CONDITIONAL MOODS.

Present : *If..I shall see.*

(Present Root) ག་མཐོང་གི་ཡིན། and so on.

Or :—

(Present Root) ག་མཐོང་ཡོང་། f. a. p.

Past : *If..I would see.*

(Perfect Root) ག་མཐོང་ཡོང་། f. a. p.

Or :—

(Perfect Root) ་་་ན་་་སཐོང་བ་ཡིན། and so on.

Perfect : *If..I would have seen.*

(Perfect Root) ་་་ན་་་སཐོང་བ་ཡོད། and so on.

Or :—

(Perfect Root) ་་་ན་་་སཐོང་བ་འདུག། f. a. p.

POTENTIAL MOOD.

Similar to construction in གཏོང་བ། *To send*, No. VI.

PROBABILITY.

Present : *Perhaps I shall see : I may see.*

Same as in གཏོང་བ། *To send*, No. VI.

Past : *Perhaps I would see : I might see.*

སཐོང་བ་ཡིན་པ་འདྲ། f. a. p.

Or :—

སཐོང་བ་ཡིན་འགོ། f. a. p.

Or :—

གཅིག་ཕྱིན་ན་་་སཐོང་ཡོང་། f. a. p.

Or :—

གཅིག་ཕྱིན་ན་་་སཐོང་བ་ཡིན། f. a. p.

Or :—

Perfect : *Perhaps I would or might have seen.*

སཐོང་བ་ཡོད་པ་འདྲ། f. a. p.

Or :—

སཐོང་བ་ཡོད་འགོ། f. a. p.

Or :—

གཅིག་ཕྱིན་ན་་་སཐོང་བ་ཡོད། and so on.

HORTATIVE.

Present : *I ought to see : I must see.*

ང་ལ་སཐོང་དགོས་ཀྱི་ཡོད། and so on.

Or :—

ང་ལ་མཐོང་དགོས་ཀྱི་ཡིན། and so on.

Or :—

་་་ལ་མཐོང་དགོས་ཡོང་། f. a. p.

Or :—

མཐོང་གྱི་ཡིན།

I am (or have) to see.

And so on.

Or :—

མཐོང་ཡ་རེད།

I am (or have) to see.

And so, f. a. p.

Past : *I ought to have seen ; must have seen.*

ང་ལ་མཐོང་དགོས་པ་ཡིན། and so on.

Or :—

་་་ལ་མཐོང་དགོས་བྱུང་། f. a. p. But see note re བྱུང་ on p. 354.

PURPOSIVE MOOD.**Present and Past :** *In order that I may or might see.*

མཐོང་བཞི་ནོན་ལ། f. a. p.

IMPERATIVE MOOD.

མཐོང་ (ཞིག)།

See.

མ་མཐོང་ (ཞིག)།

*Do not see.***PRECATIVE MOOD.**

མཐོང་བརུག་ (ཅིག)།

*Let me, etc. see.***PERMISSIVE MOOD.****Present :** *I am allowed to see ; I may see.*

མཐོང་ཆོག། f. a. p. and tenses.

Or :—

མཐོང་ཆོག་གི་ཡིད། and so on.

And so on, conjugating ཚོག་པ་ regularly.

The following is more Bookish :—

མཐོང་བས་ཚོག། f. a. p.

OPTATIVE MOOD.

Present and Past : *Oh that I were seeing, or had seen.*

མཐོང་ཤོག།

Or :—

མཐོང་བ་ཤོག།

Or better :—

མཐོང་ན་ཚོག་པ་ཨ།

} f. a. p.

PARTICIPLES.

Present : མཐོང་བ། *Seeing.*

Perfect : མཐོང་བ། *Seen.*

Com. Perfect : མཐོང་བ་ཡིན་པ། *Having seen.*

Future : མཐོང་གུ། *About to see.*

ACTIVE, PERIPHRASTIC, OR SUBSTANTIVE.

མཐོང་མཁན་(དེ)།

མཐོང་བ་(དེ)།

མཐོང་བ་པོ།

མཐོང་གུ་དེ།

མཐོང་མཁན་(དེ)།

} *He who sees or saw. The seer.*

} *He who will see. The seer.*

See also the other examples under this head in གཏོང་བ། *To send*,
No. VI.

OTHER PARTICIPIAL EXPRESSIONS.

Present.

མཐོང་ཅི།	<i>Seeing.</i>
མཐོང་བས།	<i>Seeing ; because, since, when, while..am, is, or are seeing.</i>
མཐོང་བ་ལ།	<i>Seeing ; at, for, though..am, is, or are seeing.</i>
མཐོང་བ་ལས།	} <i>As, since..am, is or are seeing.</i>
མཐོང་བ་ལ།	
མཐོང་ལ།	} <i>Whilst seeing.</i>
མཐོང་མཐོང་ལ།	
མཐོང་གིས།	<i>Though seeing.</i>
མཐོང་ན།	<i>If, when, though..am, is or are seeing.</i>

Past.

མཐོང་ནས།	} <i>Having seen.</i>
མཐོང་བྱང་ཅི།	
མཐོང་བྱང་བས།	<i>Seen ; because, since, when..was or were seen.</i>
མཐོང་བྱང་ནས།	} <i>Having seen.</i>
མཐོང་བྱང་བ་ལས།	
མཐོང་བྱང་ན།	<i>If, when, though..was or were seen.</i>
མཐོང་བྱང་གིས།	<i>Because, though..was or were seen.</i>
མཐོང་བྱང་བ་ལ།	} <i>Having seen ; as, since, when because..was or were seen.</i>
མཐོང་བྱང་བ་དང་།	
མཐོང་བྱང་བ་ལས།	

SUPINES.

མཐོང་བ།	}	<i>To see.</i>
མཐོང་གྱུ།		
མཐོང་ཡ།	}	<i>For seeing.</i>
མཐོང་བ་ཡ།		
མཐོང་བའི་དོན་ཡ།		
མཐོང་གྱའི་དོན་ཡ།		

VERBAL NOUNS OR ADJECTIVES.

མཐོང་བ།	}	<i>Seeing ; a or the seeing.</i>
མཐོང་ཡ།		
མཐོང་བ་དེ།	}	<i>A or the having seen.</i>
མཐོང་བྱང་བ་དེ།		
མཐོང་གྱུ་དེ།		
		<i>The being about to see.</i>

INFINITIVE MOOD.

Present : མཐོང་བ།	<i>To see.</i>
Perfect : མཐོང་བྱང་བ།	<i>To have seen.</i>
Future : མཐོང་གྱུ་ཡིན་པ།	<i>To be about to see ; To be seen.</i>

X.—Neuter, One-Rooted COLLOQUIAL Verb དགའ་བ། *To be glad, To rejoice.*

Root དགའ། throughout.

Conjugated throughout like Colloquial མཐོང་བ་ *To see*, save that in the forms in ཡོད་པ་ and ཡིན་པ་ the auxiliary particle is ཡི་ instead of གི་, while the Imperative is དགའ་བོ་བྱེད་ (ཅིག་) or དགའ་བོ་བྱེས་ (ཤིག་), or the Literary གཤམ་བར་གྱུར་ཞིག་། *Rejoice, Be glad.*

The construction throughout is in the NOMINATIVE, save that in the *Hortative Mood* it is in the DATIVE with ལ་, as in མཐོང་བ། *To see*, No. IX.

XI.—Neuter, One-Rooted LITERARY Verb དགའ་བ། *To be glad*, *To rejoice*.

Root དགའ། throughout.

N.B.—The construction is in the NOMINATIVE case, except where otherwise indicated. The སྤྲུང་བ་ is omitted.

INDICATIVE MOOD.

Present : *I am glad : I rejoice*.

དགའ། f. a. p.

Or, intensively :—

དགའ་མགྱ་རངས། f. a. p.

Periphrastic : *I am rejoicing*.

དགའ་བ་ཡོད།

དགའ་བ་ཡོད་ or འདུག།

དགའ་བ་ཡོད་ or འདུག་ or ཡོད་པ་རད།

Or :—

དགའ་ཡི་ཡོད་ and so on ; or དགའ་གི་ཡོད། and so on.

Or :—

དགའ་བ་ཡིན།

དགའ་བ་འདུག་ or occ. chiefly interr. ཡིན།

དགའ་བ་ཡིན།

Or :—

དགའ་ཡི་ཡིན། and so on.

Or, seldom used now :—

དགའ་བ་ཞིན་ (or ཞིང་) མཆིས།

དགའ་བཞིན་ (or ཞིང་) གདའ།

དགའ་བཞིན་ (or ཞིང་) མཆིས་ or གདའ་ or མཆིས་པ་ཡིན།

Past : *I rejoiced : I was glad.*

དགའ་སྟངས་། f. a. p.

Or :—

དགའ་བར་གྱུར་དོ། f. a. p.

Or :—

དགའ་བར་གྱུར་པ་ཡིན། and so on.

Imperfect : *I was rejoicing.*

Same as Present, context indicating Tense.

Perfect : *I have rejoiced.*

Same as Past.

Pluperfect : *I had rejoiced.*

དགའ་བར་གྱུར་དོ། f. a. p.

Or, though not common :—

དགའ་ཚར་ནས་ཡོད། and so on.

Future : *I shall rejoice : I shall be glad.*

དགའ་ཡོང་། f. a. p.

Or :—

དགའ་བར་འགྱུར། f. a. p.

Or :—

དགའ་གྱུ་ཡིན། *I am (or have) to rejoice.*

And so on.

SUBJUNCTIVE AND CONDITIONAL MOODS.

Present : *If...I shall rejoice.*

(Present Root) གྱུ་དགའ་བར་འགྱུར། f. a. p.

Or :—

(Present Root) གྱུ་དགའ་བར་བྱ། f. a. p.

Or :—

(Present Root) གློ་བཟང་ཡོང་། f. a. p.

Past : *If...I would rejoice.*

(Perfect Root) གློ་བཟང་བར་གྱུར་བ་ཡིན། and so on.

Or :—

(Perfect Root) གློ་བཟང་བར་གྱུར་ཏོ། f. a. p.

Perfect : *If...I would have rejoiced.*

(Perfect Root) གློ་བཟང་བར་གྱུར་བ་ཡོད། and so on.

POTENTIAL MOOD.

Present : *I can rejoice or be glad.*

དགའ་བྱུང་། f. a. p.

Or :—

དགའ་བར་རྒྱས། f. a. p.

Or :—

དགའ་བྱུང་ཡོང་། f. a. p.

Past : *I could rejoice.*

Same as Present.

Or :—

དགའ་བར་རྒྱས་བ་ཡིན། and so on.

Or :—

དགའ་བྱུང་བ་ཡིན། and so on.

Or :—

དགའ་བྱུང་སྟོང་། f. a. p.

Or :—

དགའ་བར་རྒྱས་སྟོང་། f. a. p.

Perfect : *I could have rejoiced*

དགའ་བྱུང་བ་ཡོད། and so on.

Or :—

དགའ་བར་ཉུས་པ་ཡོད། and so on.

Or :—

དགའ་ཐུབ་པ་འདུག། f. a. p.

Or :—

དགའ་བར་ཉུས་པ་འདུག། f. a. p.

PROBABILITY.

Present : *Perhaps I shall rejoice : I may rejoice.*

སྲ་ཤེས་... དགའ་བར་འགྱུར།

Or :—

སྲ་ཤེས་... དགའ་བར་བྱ།

Or :—

སྲ་ཤེས་... དགའ་ཡོང་།

Or :—

དགའ་བར་སྲིད།

Or :—

དགའ་སྲིད།

f. a. p.

Past : *Perhaps I would or might rejoice.*

དགའ་སྲིད་པ་ཡིན། and so on.

Perfect : *Perhaps I would or might have rejoiced.*

དགའ་སྲིད་པ་ཡོད། and so on.

HORTATIVE MOOD.

Present : *I ought to rejoice ; I must rejoice.*

...ལ་དགའ་བར་དགོས། f. a. p.

Or :—

དགའ་བར་བྱ། f. a. p.

Past : *I ought to have rejoiced.*

...ལ་དགའ་བར་དགོས་པ་ཡིན། and so on.

PURPOSIVE.

Present : In order that I may rejoice.

དགའ་བའི་དོན་དུ།

Or :—

དགའ་བའི་དོན་ལ།

Or :—

དགའ་བའི་ཕྱིར་དུ།

Or :—

དགའ་བར་འགྱུར་བའི་དོན་དུ།

f. a. p.

Past : In order that I might rejoice.

Same as first three forms of Present.

Or :—

དགའ་བར་གྱུར་བའི་དོན་དུ། f. a. p..

PRECATIVE MOOD.

Let me, etc. rejoice.

དགའ་བར་རྒྱལ།

Or :—

དགའ་བར་རྒྱལ།

Or :—

དགའ་བར་གནང་།

Or :—

དགའ་བར་རྒྱལ་གནང་།

Or :—

དགའ་བར་གྱུར་ཅིག།

f. a. p.

f. a. p.

PERMISSIVE MOOD.

Present : I am allowed to rejoice ; I may rejoice.

...ལ་དགའ་བས་རྒྱལ། f. a. p.

Past : I was allowed to rejoice ; I might rejoice.

...ལ་དགའ་བས་རྒྱལ་པ་ཡིན། and so on.

OPTATIVE MOOD.

Oh that I were glad or rejoicing.

དགའ་ན་ཅི་མ་རྩེང་།

Or :—

དགའ་བར་གྱུར་ན་ཨང་།

Or :—

དགའ་བར་ཤོག་ཅིག་།

f. a. p

IMPERATIVE.

དགའ་བར་གྱུར་ཞིག་།

Or :—

དགའ་བར་བྱ།

Or :—

...ལ་དགའ་བར་དགོས།

Rejoice, Be glad.

མ་དགའ།

Or :—

དགའ་བར་མ་འགྱུར་ཞིག་།

Or :—

དགའ་བར་མི་བྱ།

Or :—

...ལ་དགའ་བར་མི་དགོས།

Do not rejoice. Be not glad.

PARTICIPLES.

Present: དགའ་བ།

Rejoicing.

Perfect: དགའ་ཚར་བ།

དགའ་སྟོང་།

*Rejoiced.*Com. Perfect: དགའ་ཚར་བ་ཡིན་པ། *Having rejoiced.*

Future :	དགའ་བར་འགྱུར་བ།	} <i>About to rejoice.</i>
	དགའ་བར་གཟུངས་པ།	
	དགའ་བར་བྱ་བ།	
	དགའ་བྱ་ཡིན་པ།	

ACTIVE, PERIPHRASTIC, OR SUBSTANTIVE.

དགའ་མཁན།	} <i>He who rejoices or is glad. The rejoicer.</i>
དགའ་བ་ཡོད་མཁན།	
དགའ་བ་ཡོད་པ།	
དགའ་ཚར་མཁན།	} <i>He who rejoiced, or was glad.</i>
དགའ་བ་ཡོད་པ་ཡིན་པ་དེ།	
Matt. xi. 14. དགའ་བྱ་ཡིན་པ་དེ།	} <i>He who is about to rejoice, or will, or is to, rejoice.</i>
Matt. xi. 3. དགའ་བར་འགྱུར་བ་དེ།	
Rom. viii. 36. དགའ་བར་བྱ་བ་དེ།	

OTHER PARTICIPIAL EXPRESSIONS.

Present.

Same as in མཐོང་བ་ *To see*, No. IX.

Past.

Same as in མཐོང་བ་ *To see*, No. IX, substituting ཚར་ for བྱང་, and ཚར་ taking ཉི་ instead of སྟེ།

VERBAL NOUN OR ADJECTIVE.

དགའ་བ་ (ནི)།	<i>Rejoicing; A, or the rejoicing.</i>
དགའ་ཚར་བ་ (ནི)།	<i>The having rejoiced.</i>
དགའ་བར་བྱ་བ་ (ནི)།	<i>The being about to rejoice.</i>

SUPINES.

དགའ་བར།	}	<i>To rejoice or be glad.</i>
Or:—		
དགའ་བྱ།	}	<i>For rejoicing.</i>
དགའ་བའི་དོན་དུ་ (or དོན་ལ་ or ཡིན་དུ།)		

INFINITIVE MOOD.

Present:	དགའ་བ།		<i>To rejoice or be glad.</i>
Past:	དགའ་ཚར་བ།	}	<i>To have rejoiced or been glad.</i>
	དགའ་ཚར་བ་ཡིན་བ།		
Future:	དགའ་བར་འགྱུར་བ།	}	<i>To be about to rejoice or be glad.</i>
	དགའ་བར་གཟས་བ།		
	དགའ་བར་བྱ་བ།		

XII.—Passive 4-Rooted, LITERARY Verb གཏོང་བར་བྱ་བ་ or གཏོང་བ།
To be sent.

N.B.—The construction throughout is in the OBJECTIVE or
 DATIVE case in ལ།

Otherwise it is the same as the Active Literary Verb གཏོང་བ།
To send, No. VII. as far as and including the Potential Mood.

HORTATIVE MOOD.

Present: *I ought to be sent ; I must be sent.*

བཏང་ (or གཏོང་) བར་དགོས། f. a. p.

Or:—

གཏོང་བར་བྱ། f. a. p.

Past: *I ought to have been sent.*

བཏང་ (or གཏོང་) བར་དགོས་པ་ཡིན། and so on.

Then it is again similar to Verb No. VII. as far as and including the Optative Mood.

IMPERATIVE MOOD.

གཏོང་བར་གྱུར་ནིག།	}	<i>Be sent.</i>
གཏོང་བར་བྱ།		
...ལ་གཏོང་བར་དགོས།		
གཏོང་བར་མ་འགྱུར་ནིག།	}	<i>Do not be sent.</i>
གཏོང་བར་མི་བྱ།		
...ལ་གཏོང་བར་མི་དགོས།		

PARTICIPLES.

Present :	གཏོང་བ།	}	<i>Being sent.</i>
	གཏོང་གི་ཡོད་པ།		
Com. Perfect :	བཤང་བ།	}	<i>Been sent.</i>
	བཤང་ཚར་བ།		
	བཤང་ཟིན་པ།		
	བཤང་བ་ཡིན་པ།	}	<i>Having been sent.</i>
	བཤང་ཚར་བ་ཡིན་པ།		
	བཤང་ཟིན་པ་ཡིན་པ།		
Future :	གཏོང་བར་བྱ་བ།	}	<i>About to be sent.</i>
	གཏོང་བར་འགྱུར་བ།		
	གཏོང་བྱ།		
	གཏོང་གྱུ་ཡིན་པ།		
	གཏོང་གྱུ།		

PERIPHRASTIC.

བཏང་བ་ (དེ་ or ནི་) ।

གཏོང་བར་བྱས་པ་ (དེ་ or ནི་) ।

} *He who or that which is
or was sent.*

Matt. xi. 3. གཏོང་བར་འགྱུར་བ་ (དེ་ or ནི་) ।

བཏང་བ་ (དེ་ or ནི་) ।

Rom. viii. 36. གཏོང་བར་བྱ་བ་ (དེ་ or ནི་) ।

གཏོང་བྱ་ (དེ་ or ནི་) ।

} *He who or that which,
will be, or is to be sent.*

Matt. xi. 14. གཏོང་གྱུ་ཡིན་པ་ (དེ་ or ནི་) ।

PARTICIPIAL EXPRESSIONS.

Same as in Colloquial Passive Verb གཏོང་གྱུ་ To be sent,
No. VIII.

SUPINES.

གཏོང་བར་ ।

གཏོང་བར་བྱ་བ་ ।

} *To be sent.*

གཏོང་བར་བྱ་བའི་རྟོན་དུ་ ।

གཏོང་བར་བྱ་བའི་རྟོན་ལ་ ।

གཏོང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ ।

གཏང་བའི་རྟོན་ལ་ ।

གཏང་བའི་རྟོན་དུ་ ।

གཏང་བའི་ཕྱིར་དུ་ ।

} *For being sent.*

VERBAL NOUNS.

གཏོང་བར་བྱ་བ་ནི་ ।

གཏོང་བར་འགྱུར་བ་ནི་ ।

གཏོང་གྱུ་ཡིན་པ་ནི་ ।

} *The being about to be sent.*

INFINITIVE MOOD.

གཏོང་གྱུ་ཡིན་པ།	}	<i>To be sent.</i>
གཏོང་བར་འགྱུར་པ།		
གཏོང་བར་བྱ་བ།		
གཏོང་བྱ།	}	<i>To have been sent.</i>
གཏོང་བར་བྱས་པ།		

XIII.—Active, 2-Rooted COLLOQUIAL Verb འགྲོ་བ། *To go*

ROOTS.

Present :	འགྲོ།
Perfect :	སོང་ or ཕྱིན།
Future :	འགྲོ།
Imperative :	{ སོང་ or སོངས་ or གྱུག། } With Particle { ཞིག་ or སྒྲིག་ or ཅིག། } when appropriate.

N.B.—The construction throughout is in the NOMINATIVE case.

INDICATIVE MOOD.

Present : *I go.*

འགྲོ། f. a. p.

Periphrastic : *I am going.*

འགྲོ་གི་ཡིད།

འགྲོ་གི་ཡིད་ or འདུག།

འགྲོ་གི་ཡིད་ or འདུག་ or ཡིད་པ་རེད།

Past : *I went.*

སོང་ or ཕྱིན། f. a. p.

Or:—

སོང་བ་ཡིན།

སོང་བ་འདུག་ or occ. རེད་ or rarely, chiefly interr. ཡིན།

སོང་བ་རེད་ „ འདུག་ „ ཡིན།

Or:—

ཕྱིན་པ་ཡིན། and so on.

Imperfect: *I was going.*

Same as Periphrastic Present, context showing Tense.

Perfect: *I have gone.*

Same as Past.

Pluperfect: *I had gone.*

Same as Past.

Or, seldom used save at end of sentences:—

སོང་ནས་ཡོད། and so on.

Or:—

ཕྱིན་ནས་ཡོད། and so on.

Future: *I shall go.*

འགོ་ཡོང་། f. a. p.

Or:—

འགོ་གི་ཡིན། and so on.

Or:—

...ཡའགོ་ཡ་རེད། *I am (or have) to go.*

f. a. p.

Or:—

འགོ་རྒྱུ་ཡིན། and so on. *I am (or have) to go.*

SUBJUNCTIVE AND CONDITIONAL MOODS.

Present: *If...I shall go.*

(Present Root) ...ན་འགོ་ཡོང་། f. a. p.

Or :—

(Present Root) ག་མཐོ་གི་ཡིན། and so on.

Past : *If...I would go.*

(Perfect Root)...Same as Present, context indicating Tense.

Or :—

(Perfect Root) ག་མཐོང་བ་ (or བྱིན་བ་) ཡིན། and so on.

Perfect : *If...I would have gone.*

(Perfect Root) ག་མཐོང་བ་ (or བྱིན་བ་) ཡོད། and so on.

Or :—

(Perfect Root) ག་མཐོང་ (or བྱིན་) ཡོད། f. a. p.

Or :—

(Perfect Root) ག་མཐོང་ (or བྱིན་) འདུག། f. a. p.

POTENTIAL MOOD.

Present : *I can go.*

འགོ་བྱུང། f. a. p.

Or :—

འགོ་བྱུང་ཡོང། f. a. p.

Or :—

འགོ་བྱུང་གྱི་ཡོད། and so on.

Past : *I could go.*

འགོ་བྱུང་བ་ཡིན། and so on.

Perfect : *I could have gone.*

འགོ་བྱུང་བ་ཡོད། and so on.

Or :—

འགོ་བྱུང་བ་འདུག། f. a. p.

PROBABILITY.

Present : *Perhaps I shall go ; I may go.*

གཞིག་བྱེད་ན་འགོ་ཡོང། f. a. p.

Or :—

གཅིག་བྱེད་ན་... འགྲོ་གི་ཡིན། and so on.

Or :—

འགྲོ་གི་ཡིན་པ་འདྲ། f. a. p.

Or :—

འགྲོ་གི་ཡིན་འགྲོ། f. a. p.

Past : *Perhaps I might go.*

གཅིག་བྱེད་ན་... ཕྱིན་པ་ (or མོང་པ་) ཡིན། and so on.

Or :—

ཕྱིན་པ་ (or མོང་པ་) ཡིན་པ་འདྲ། f. a. p.

Or :—

ཕྱིན་པ་ (or མོང་པ་) ཡིན་འགྲོ། f. a. p.

Perfect : *Perhaps I might have gone.*

གཅིག་བྱེད་ན་... ཕྱིན་པ་ (or མོང་པ་) ཡིད། and so on.

Or :—

ཕྱིན་པ་ (or མོང་པ་) ཡིད་པ་འདྲ། f. a. p.

Or :—

ཕྱིན་པ་ (or མོང་པ་) ཡིད་འགྲོ། f. a. p.

HORTATIVE MOOD.

Present : *I ought to go ; I must go.*

འགྲོ་དགོས། f. a. p.

Or :—

འགྲོ་དགོས་ཀྱི་ཡིད། and so on.

Or :—

འགྲོ་དགོས་ཡིང་། f. a. p.

Or vulgarly :—

འགྲོ་དགོ་གི་ཡིད། and so on.

Or :—

འགྲོ་དགོ་ཡིང་། f. a. p.

Or :—

འགྲོ་དགོ་གི་ཡིན། and so on.

Past: *I ought to have gone.*

འགྲོ་དགོས་པ་ (or vulgarly དགོས་པ་) ཡིན། and so on.

Or:—

འགྲོ་དགོས་བྱུང་། f. a. p. But see note re བྱུང་, p. 354.

PURPOSIVE MOOD.

Present: *In order that, or so that, I may go.*

འགྲོ་བའི་དོན་ལ། f. a. p.

Past: *In order that, or so that, I might go.*

ཕྱིན་བའི་ (or སོང་བའི་) དོན་ལ། f. a. p.

IMPERATIVE MOOD.

སོང་ (ཞིག)།

སོངས་ (ཤིག)།

གྱུག་ (ཅིག)།

} Go.

ས་འགྲོ། (Pronounced *Mān-do*) Do not go.

PRECATIVE MOOD.

འགྲོ་བུག་ (ཅིག)།

Let me, etc. go.

PERMISSIVE MOOD.

Present: *I am allowed to go : I may go.*

འགྲོ་ཆོག། f. a. p.

Or:—

འགྲོ་ཆོག་གི་ཡོད། and so on.

(N.B.—Other Tenses may be formed by conjugating ཆོག་པ། regularly.)

OPTATIVE MOOD.

Present: *Oh that, or would that, I were going.*

འགྲོ་ན་ཆོག་པ་ཨ།

Or:—

འགྲོ་བར་ཤིག།

} f. a. p.

Past: *Oh that, or would that, I had gone.*

ཕྱིན (or སོང་) བློ་མཁུ་པ་ཨེ།

Or:—

ཕྱིན་པར་ (or སོང་བར་) ཞོག།

f. a. p.

(N.B.—The expressions in ཞོག། are not much used in Colloquial, being rather Literary.)

PARTICIPLES.

Present: འགྲོ་བ། *Going.*

Perfect: ཕྱིན་པ།
སོང་བ།
སོངས་པ། *Gone.*

Com. Perfect: ཕྱིན་པ་ཡིན་པ།
སོང་བ་ཡིན་པ།
སོངས་པ་ཡིན་པ། *Having gone.*

Future: འགྲོ་བྱུ་ཡིན་པ། *About to go.*

ACTIVE, PERIPHRASTIC, OR SUBSTANTIVE.

འགྲོ་མཁན།

འགྲོ་བ་དེ།

*He who or that which goes ;
The goer.*

ཕྱིན (or སོང་) མཁན།

ཕྱིན་པ་དེ།

སོང་བ་དེ།

He who, or that which went.

འགྲོ་བྱུ་མཁན།

འགྲོ་བྱུ་དེ།

*He who or that which will go, or
is to go.*

OTHER PARTICIPIAL EXPRESSIONS.

As in Colloquial Verb མཐོང་བ་ *To see*, No. IX, འགྲོ་ taking ལྟེ་, མོང་ taking ལྟེ་, and ཕྱིན་ taking ཅི་ If མོང་སྤྱི་ be used it would take ཅི་

SUPINES.

འགྲོ་བ།	}	<i>To go.</i>
འགྲོ་ཐུ།		
འགྲོ་ཡ།	}	<i>For going.</i>
འགྲོ་བ་ལ།		
འགྲོ་བའི་རྟོན་ལ།		
འགྲོ་ཐུའི་རྟོན་ལ།		

VERBAL NOUNS OR ADJECTIVES.

འགྲོ་བ་ (རི)།	}	<i>Going ; a or the going.</i>
འགྲོ་ཡ།		
མོང་བ་ (རི)།	}	<i>The having gone.</i>
ཕྱིན་པ་ (རི)།		
འགྲོ་ཐུ་ (རི)།		<i>The being about to go.</i>

INFINITIVE MOOD.

Present :	འགྲོ་བ།	<i>To go.</i>
Perfect :	སོང་བ་ or ཕྱིན་པ།	} <i>To have gone.</i>
	སོང་ (or ཕྱིན་) ཚར་བ།	
	སོང་ (or ཕྱིན་) ཡོད་པ།	
	སོང་བ་ (or ཕྱིན་པ་) ཡིན་པ།	
Future :	འགྲོ་བྱུ་ཡིན་པ།	<i>To be about to go.</i>

XIV.—Active 2-Rooted LITERARY Verb འགྲོལ། *To go.*

ROOTS.

Same as in Colloquial Verb, No. XIII, omitting སྒྱུག།

N.B.—The construction throughout is in the NOMINATIVE case.

INDICATIVE MOOD.

Present : *I go.*

འགྲོལ། f. a. p.

Periphrastic : *I am going.*

འགྲོག་ཡོད་དོ།

འགྲོག་ཡོད་དོ or འདུག་གོ།

འགྲོག་ཡོད་དོ or འདུག་གོ or ཡོད་པ་རེད་དོ།

Or :—

འགྲོ་བ་ཡོད་དོ། and so on.

Past : *I went.*

སོང་ངོ or ཕྱིན་ནོ། f. a. p.

Or :—

ཕྱིན་སོང་ངོ། f. a. p.

Or :—

སོང་བ་ཡིན་ནོ།

སོང་བ་འདུག་གོ or occ., chiefly interr. ཡིན་ནོ།

སོང་བ་ཡིན་ནོ།

Or :—

ཕྱིན་པ་ཡིན་ནོ། and so on.

Imperfect : *I was going.*

Same as Periphrastic Present, context showing Tense.

Or :—

སོང་བ (or ཕྱིན་པ་) ཡིན་ནོ། and so on.

Or :—

སོང་ཞིང་ (or ཕྱིན་ཞིང་) ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། and so on.

Perfect : *I have gone.*

Same as Past.

Pluperfect : *I had gone.*

Same as Past.

Or, seldom used save at end of sentence :—

སོང་ (or ཟଁན) ཅམ་ཡོད་དོ། and so on.

Or :—

སོང་ (or ཟଁན) ཡོད་དོ། f. a. p.

Future : *I shall go.*

འགོ་བར་འགྱུར་རོ། f. a. p.

Or :—

འགོ་བར་བྱའོ། f. a. p.

Or :—

འགོ་ཡོང་རོ། f. a. p.

SUBJUNCTIVE AND CONDITIONAL MOODS.

Present : *If... I shall go.*

(Present Root) ག་ (any simple Future).

Past : *If... I would go.*

(Perfect Root) ག་སོང་བ་ (or ཟଁན་བ་) ཡིན་ནོ། and so on.

Or, same as Present.

Perfect : *If... I would have gone.*

(Perfect Root) ག་སོང་བ་ (or ཟଁན་བ་) ཡོད་དོ། and so on.

POTENTIAL MOOD.

Same as Potential Mood in Literary བཏོང་བ། *To send*, No. VII,
using Root འགོ། throughout.

PROBABILITY.

Present : *Perhaps I shall go ; I may go.*

སྟེན་ཤིས། ... (simple Future).

Or :—

འགོ་བར་སྟོན་དོ། f. a. p.

Or :—

འགྲོ་མིང་དོ། f. a. p.

Past : *Perhaps I would go ; I might go.*

འགྲོ་མིང་པ་ཡིན་ནོ། and so on.

Perfect : *Perhaps I would have gone ; I might have gone.*

འགྲོ་མིང་པ་ཡིང་དོ། and so on.

HORTATIVE MOOD.

Similar to Literary གཏོང་བ། To send, No. VII.

PURPOSIVE MOOD.

Similar to Literary གཏོང་བ། To send, No. VII, using Root འགྲོ་
in Present Tense, and གྱིན་ or མེང་ in Past Tense.

PRECATIVE MOOD.

འགྲོ་བར་རྒྱལ། or གནང་།

Or :—

འགྲོ་བར་རྒྱལ། or གནང་།

Or :—

འགྲོ་བར་རྒྱལ། or གནང་།

Let me, etc., go.

PERMISSIVE AND OPTATIVE MOOD.

As in Literary གཏོང་བ། To send, No. VII, keeping the construction in the Nominative case and using the appropriate roots.

IMPERATIVE.

མེང་།

Or :—

འགྲོ་བར་དགོས།

Or :—

འགྲོ་བར་གྱུར་ཞིག།

Or :—

འགྲོ་བར་བྱའོ།

Go, Begone.

མ་འགྲོ།

Or :—

འགྲོ་བར་མི་དགོས།

Or :—

འགྲོ་བར་མི་གྱུར་ནི།

Or :—

འགྲོ་བར་མི་བྱའོ།

Do not go.

PARTICIPLES.

Present :

འགྲོ་བ།

Going.

Perfect :

སོང་བ་ or ཡིན་པ།

སོང་ (or ཡིན་) ཚར་བ།

སོང་ (or ཡིན་) ཟིན་པ།

Gone.

Com. Perfect :

སོང་བ་ (or ཡིན་པ) ཡིན་པ།

སོང་ (or ཡིན་) ཚར་བ་ཡིན་པ།

སོང་ (or ཡིན་) ཟིན་པ་ཡིན་པ།

Having gone.

Future :

འགྲོ་བར་འགྱུར་བ།

འགྲོ་བར་བྱ་བ།

འགྲོ་བྱ།

འགྲོ་བྱ།

About to go.

ACTIVE OR PERIPHRASTIC OR SUBSTANTIVE.

Same as in Colloquial No. XIII, save for the following :—

འགྲོ་བར་འགྱུར་བ་དེ།

འགྲོ་བར་བྱ་བ་དེ།

འགྲོ་བྱ་ཡིན་པ་དེ།

འགྲོ་བྱ་མཁན།

འགྲོ་མཁན།

He who or that which will go, or is to go.

PARTICIPIAL EXPRESSIONS.

Same as in Colloquial No. XIII.

VERBAL NOUNS.

འགྲོ་བ་ (ནི)।	}	<i>Going ; a or the going.</i>
སོང་བ་ (ནི)।		
ཕྱིན་པ་ (ནི)।		
འགྲོ་བར་འགྱུར་བ་ (ནི)।	}	<i>The being about to go.</i>
འགྲོ་བར་བྱ་བ་ (ནི)।		
འགྲོ་བྱུ་ཡིན་པ་ (ནི)।		

SUPINES.

འགྲོ་བར།	}	<i>To go.</i>
འགྲོ་ཏུ།		
འགྲོ་ར།		
འགྲོ་བའི་དོན་དུ།	}	<i>For going.</i>
འགྲོ་བའི་དོན་ལ།		
འགྲོ་བའི་ཕྱིར་དུ།		

INFINITIVE MOOD.

Present :	འགྲོ་བ།	}	<i>To go.</i>
	སོང་བ་ or ཕྱིན་པ།		
Perfect :	སོང་ (or ཕྱིན) ཡར་བ།	}	<i>To have gone.</i>
	སོང་ (or ཕྱིན) ཟློན་པ།		
	སོང་བ་ (or ཕྱིན་པ་) ཡིན་པ།		

Future:	འགྲོ་བར་འགྱུར་བ།	}	<i>To be about to go.</i>
	འགྲོ་བར་བྱ་བ།		
	འགྲོ་བར་གཟུངས་པ།		
	འགྲོ་བྱ་ཡིན་པ།		
	འགྲོ་བྱ།		

XV.—Two-rooted LITERARY Verb འགྱུར་བ། *To become, To be changed, To be turned, To grow, etc.*

N.B.—This verb is often used as an Auxiliary verb, and the way in, and extent to which, it is so employed, is best seen in the other Literary Conjugations. It is purely classical.

The construction here is in the NOMINATIVE case.

Roots.

Present: འགྱུར། Perfect: བྱར། Future: འགྱུར།
Imperative: བྱར། but sometimes ཤོག།

INDICATIVE MOOD.

Present: *I become.*

འགྱུར་རོ། f. a. p.

Periphrastic: *I am becoming.*

འགྱུར་གྱིན་ཡོད་དོ།

འགྱུར་གྱིན་ཡོད་དོ་ or འདུག་གོ།

འགྱུར་གྱིན་ཡོད་དོ་ or འདུག་དོ་ or ཡོད་པ་རེད་དོ།

Past: *I became.*

བྱར་ or བྱར་དོ། f. a. p.

Or :—

བྱར་པ་ཡིན་ནོ།

བྱར་ང་འདུག་གོ་ or occ. chiefly interr. ཡིན་ནོ།

བྱར་པ་ཡིན་ནོ།

Imperfect : *I was becoming.*

Same as Periphrastic Present, context showing Tense.

Or :—

གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། and so on.

Or :—

གྱུར་ཞིང་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། and so on.

Perfect : *I have become.*

Same as Past.

Pluperfect : *I had become.*

Same as Past.

Or, though seldom used :—

གྱུར་ནས་ཡོད་དོ། f. a. p.

Or :—

གྱུར་ཡོད་དོ། f. a. p.

Future : *I shall become.*

འགྱུར་བཞ་འགྱུར་རོ། f. a. p.

Or :—

འགྱུར་བར་བྱའོ། f. a. p

SUBJUNCTIVE AND CONDITIONAL MOODS.

Present : *If... I shall become.*

(Present Root) ་་་ན་་་ (simple Future).

Past : *If... I would become.*

(Perfect Root) ་་་ན་་་གྱུར་དོ། f. a. p.

Or :—

(Perfect Root) ་་་ན་་་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། and so on.

Perfect : *If... I would have become.*

(Perfect Root) ་་་ན་་་གྱུར་པ་ཡོད་དོ། and so on.

POTENTIAL MOOD. PROBABILITY, HORTATIVE MOOD.

(As in Literary Verb རྟག་འཇགས། *To be glad*, No. XI.)

PURPOSIVE MOOD.

Present : *So that I may become.*

འགྱུར་བའི་དོན་དུ་ or སྤྱིར་དུ། f. a. p.

Past : *So that I might become.*

གྱུར་བའི་དོན་དུ་ or སྤྱིར་དུ། f. a. p.

PRECATIVE MOOD.

འགྱུར་བར་ཆུག་ or བཞུང་།

Or :—

འགྱུར་དུ་ཆུག་ or བཞུང་།

}
} *Let me, etc. become.*

PERMISSIVE AND OPTATIVE MOODS.

As in Literary བཏོང་བ། *To send*, No. VII, keeping the construction in the Nominative Case, and using the appropriate Roots.

IMPERATIVE MOOD.

གྱུར་ (ཞིག་) or sometimes ཤོག་ (ཅིག་)།

Or :—

...ལ་འགྱུར་བར་དགོས།

མ་འགྱུར་ or མ་ཡོང་།

Or :—

...ལ་འགྱུར་བར་མི་དགོས།

}
} *Become.*
}
} *Do not become.*

PARTICIPLES.

Present : འགྱུར་བ།

Becoming.

གྱུར་བ།

Perfect : གྱུར་ཆར་བ།

གྱུར་ཟློག་བ།

}
} *Become.*

Com. Perfect :	གྱུར་བ་ཡིན་པ།	}	<i>Having become.</i>
	གྱུར་ཚར་བ་ཡིན་པ།		
	གྱུར་ཟེན་བ་ཡིན་པ།		
Future :	འགྱུར་བར་འགྱུར་བ།	}	<i>About to become.</i>
	འགྱུར་བར་བྱ་བ།		
	འགྱུར་བྱ།		
	འགྱུར་གྱི་ཡིན་པ།		

PERIPHRASTIC EXPRESSIONS.

འགྱུར་བ་ (དེ་ or ནི།	}	<i>He who or that which becomes. The becomeer.</i>
འགྱུར་མཁན་ (དེ་ or ནི།)།		
གྱུར་པ་ (དེ་ or ནི།)།	}	<i>He who or that which became.</i>
གྱུར་མཁན་ (དེ་ or ནི།)།		
འགྱུར་བར་འགྱུར་བ་ (དེ་ or ནི།)།	}	<i>He who or that which is to, or will, become.</i>
འགྱུར་བར་བྱ་བ་ (དེ་ or ནི།)།		
འགྱུར་གྱི་ཡིན་པ་ (དེ་ or ནི།)།		
འགྱུར་གྱི་ (དེ་ or ནི།)།		
འགྱུར་གྱི་མཁན་ (དེ་ or ནི།)།		
འགྱུར་བྱ།		

OTHER PARTICIPIAL EXPRESSIONS.

Same as in མཐོང་བ་ *To see*, No. XI, using the appropriate Roots.

Both འགྱུར་ and གྱུར་ take དེ་ and གྱིས།

SUPINES.

འགྱུར་བར།	}	<i>To become.</i>
འགྱུར་དུ།		

འགྱུར་བའི་རྟོན་དུ།	}	<i>For becoming.</i>
འགྱུར་བའི་རྟོན་ལ།		
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དུ།		

VERBAL NOUNS.

འགྱུར་བ་ (ནི)།		<i>Becoming. A or the becoming.</i>
གྱུར་བ་ (ནི)།		<i>The having become.</i>
འགྱུར་བར་འགྱུར་བ་ (ནི)།	}	<i>The being about to become.</i>
འགྱུར་བར་བྱ་བ་ (ནི)།		
འགྱུར་གྱི་ཡིན་བ་ (ནི)།		

INFINITIVE MOOD.

Present :	འགྱུར་བ།	}	<i>To become.</i>
	གྱུར་བ།		
Perfect :	གྱུར་ཚར་བ།	}	<i>To have become.</i>
	གྱུར་ཟློན་བ།		
	གྱུར་བ་ཡིན་བ།		
Future :	འགྱུར་བར་འགྱུར་བ།	}	<i>To be about to become.</i>
	འགྱུར་བར་བྱ་བ།		
	འགྱུར་བར་གཟམ་བ།		
	འགྱུར་གྱི་ཡིན་བ།		

XVI.—Active, 4-Rooted COLLOQUIAL Verb བྱེད་བ་ *To do, To make,*

etc.

N.B.—The construction is in the AGENTIVE case, save where otherwise indicated.

ROOTS.

Present : བྱེད། Perfect : བྱས། Future : བྱ། Imperative :
བྱེས་, བྱེད་, བྱིས་, བྱིས།

The construction is throughout similar to that of Colloquial གཏོང་བ་ *To send*, No. VI, up to and including the Optative Mood, save for the following :—

IMPERATIVE MOOD.

བྱེད་ཤིག།

བྱེད་ཤིག།

བྱེད་ཤིག།

བྱེད་ཅིག།

མ་བྱེད།

} *Do*

Do not do.

N.B.—The form བྱེད་ *Do* is probably really བྱས།

PARTICIPLES.

As in Colloquial གཏོང་བ་ *To send*, No. VI.

ACTIVE OR PERIPHRASTIC EXPRESSIONS.

As in Colloquial གཏོང་བ་ *To send*, No. VI.

OTHER PARTICIPIAL EXPRESSIONS.

Present.

བྱེད་ནི།

བྱ་མེ།

བྱེད་པས།

} *Doing.*

Because, since, when, while... doing.

And so on, as in Colloquial གཏོང་བ་ *To send*, No. VI.

Past.

བྱས་ནི།

བྱས་པས།

བྱས་པ་ལས།

Having done.

} *Because, since, when...did, or was done, or had done.*

And so on, as in Colloquial གཏོང་བ་ *To send*, No. VI.

SUPINES, AND VERBAL NOUNS AND INFINITIVE MOOD.

As in Colloquial གཏོང་བ་ *To send*, No. VI.

XVII.—Active, 4-Rooted LITERARY Verb, བྱེད་པ་ *To do, To make*, etc.

ROOTS.

Present :
Perfect :
Future :
As in Active Colloquial Verb, No. XVI.

Imperative : བྱེས་ (ཤིག) ।

INDICATIVE MOOD.

Present : *I do ; I make.*

བྱེད་ནི། f. a. p.

Intensive : *I do do ; I do make.*

བྱེད་པར་བྱེད་ནི། f. a. p.

Periphrastic : *I am making.*

བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་ནི།

བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་ནི་ or འདུག་གོ།

བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་ནི་ or འདུག་གོ་ or ཡོད་པ་རེད་ནི།

Or, elegantly, but seldom used :—

བྱེད་ཅིང་མཆིས་སོ།

བྱེད་ཅིང་གདའོ།

བྱེད་ཅིང་མཆིས་སོ་ or གདའོ་ or མཆིས་པ་ཡིན་ནོ།

Past : *I made.*

བྱས་སོ། f. a. p.

Or :—

བྱས་པ་ཡིན་ནོ།

བྱས་པ་འདུག་གོ་ or occ., chiefly interr. ཡིན་ནོ།

བྱས་པ་ཡིན་ནོ།

Or :—

བྱས་སོང་ངོ་ f. a. p.

Imperfect : I was making.

Same as Periphrastic Present, context showing Tense.

Or :—

བྱས་པ་ཡིན་ནོ། and so on.

Or :—

བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། and so on.

Or :—

བྱས་ཤིང་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། and so on.

Perfect : I have made.

Same as Past.

Pluperfect : I had made.

Same as Past.

Or :—

བྱས་ཡོད་ནོ། f. a. p.

Or :—

བྱས་ཆར་སོང་ངོ་ f. a. p.

Or, though seldom used :—

བྱས་ནས་ཡོད་ནོ། f. a. p.

Future : I shall make.

བྱེད་པར་བྱའོ། f. a. p.

Or :—

བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། f. a. p.

Or :—

བྱེད་ཡོང་ངོ་ f. a. p.

Or :—

བྱའོ། f. a. p.

SUBJUNCTIVE AND CONDITIONAL MOODS.

Present : If... I shall make.

(Present Root)... གྱོད་ (any simple Future as above).

The rest as in Literary གཏོང་བ། *To send*, No. VII.

The other Moods as in the same Verb No. VII, down to and including the Optative Mood, with appropriate Roots, etc.

IMPERATIVE MOOD.

བྱེས་ (ཤིག)།	}	<i>Make.</i>
བྱེད་པར་དགོས།		
བྱེད་པར་བྱའོ།		
མ་བྱེད།	}	<i>Do not make.</i>
བྱེད་པར་མི་དགོས།		
བྱེད་པར་མི་བྱའོ།		

PARTICIPLES.

Present :	བྱེད་པ།	<i>Making.</i>
	བྱས་པ།	}
Perfect :	བྱས་ཚར་པ།	
	བྱས་ཟིན་པ།	
Com. Perfect :	བྱས་པ་ཡིན་པ།	<i>Having made.</i>
	བྱ་བ།	}
	བྱེད་ཀྱི་ཡིན་པ།	
	བྱེད་འགྲོ་ཡིན་པ།	
	བྱེད་པར་འགྱུར་བ།	
Future :	བྱེད་པར་བྱ་བ།	
	བྱེད་པར་གཟས་པ།	
	བྱ་ཀྱི་ཡིན་པ།	
	བྱ་འགྲོ་ཡིན་པ།	

ACTIVE OR PERIPHRASTIC PARTICIPLES.

བྱེད་མཁན།

བྱེད་པ་བོ།

བྱེད་པ་ནི།

He who or that which makes or does ; the maker or doer.

བྱས་མཁན།

He who or that which made or did.

བྱ་མཁན།

བྱ་བ་ནི།

བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ནི།

བྱེད་པར་བྱ་བ་ནི།

བྱ་བྱ་ཡིན་པ་ནི།

He who or that which will make or do, or is to make or do.

Or the following simple construction may be used :—

ཕྱག་སྒྲུབ་བྱེད་པའི་དབྱ་མཛེད་ལགས་ནི།

The carpenter who makes the box.

ཕྱག་སྒྲུབ་བྱས་པའི་དབྱ་མཛེད་ལགས་ནི།

The carpenter who made the box.

ཕྱག་སྒྲུབ་བྱ་བའི་དབྱ་མཛེད་ལགས་ནི།

The carpenter who will make, or is to make, the box.

OTHER PARTICIPIAL EXPRESSIONS.

As in Colloquial བྱེད་པ། *To make*, No. XVI.

SUPINES.

བྱེད་པར།

བྱེད་དུ།

བྱེད་པའི་རྟོན་དུ།

བྱེད་པའི་རྟོན་ལ།

བྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ།

To make.

For making

VERBAL NOUNS.

བྱེད་པ་ (ནི)।

Making ; a or the making.

བྱས་པ་ (ནི)।

The having made.

བྱེད་པར་འགྱུར་པ་ (ནི)।

བྱེད་པར་བྱ་པ་ (ནི)।

བྱེད་ཀྱི་ཡིན་པ་ (ནི)।

བྱ་ཀྱི་ཡིན་པ་ (ནི)।

བྱ་བ་ (ནི)।

The being about to make.

INFINITIVE MOOD.

Present : བྱེད་པ།

To make.

བྱས་པ།

Perfect : བྱས་ཆར་པ།

བྱས་ཟིན་པ།

བྱས་པ་ཡིན་པ།

To have made.

བྱེད་པར་འགྱུར་པ།

བྱེད་པར་བྱ་པ།

བྱེད་པར་གཟུགས་པ།

བྱེད་ཀྱི་ཡིན་པ།

Future :

བྱ་ཀྱི་ཡིན་པ།

བྱ་བ།

བྱེད་འགྱོ་ཡིན་པ།

བྱ་འགྱོ་ཡིན་པ།

To be about to make.

XVIII.—Passive, 4-Rooted COLLOQUIAL Verb བྱེད་ཀྱི་ཡིན་པ་ or

ཡིན་པ། *To be made, To be done, etc.*

Conjugated on the lines of Passive Colloquial Verb གཏོང་བྱ།
To be sent, No. VIII, with the appropriate Roots, etc.

XIX.—Passive, 4-Rooted LITERARY Verb གྱབ། *To be made, To be done*, etc.

Conjugated on the lines of Passive LITERARY Verb གཏོང་བར་གྱབ།
To be sent, No. XII, as far as, and including, the Compound Perfect of the Participles, and with the appropriate Roots, etc. Then :—

PARTICIPLES.

Future :	བྱེད་པར་གྱབ།	}	<i>About to be made or done.</i>
	བྱེད་པར་འགྱུར་བ།		
	བྱེད་ཀྱི་ཡིན་པ།		
	གྱུ་ཡིན་པ།		
	གྱབ།		

OTHER PARTICIPIAL EXPRESSIONS.

Present.

བྱེད་དེ།	}	<i>Being made or done.</i>
གྱུ་ཞེ།		
བྱེད་པས།	}	<i>Because, since, while, when... being made or done.</i>
གྱབས།		

And so on as in LITERARY ACTIVE, No. XVII.

Past.

བྱས་དེ།	}	<i>Having been made or done.</i>
བྱས་པས།		
	}	<i>Because, since, when... is or was made or done.</i>

And so on as in LITERARY ACTIVE, No. XVII.

SUPINES.

བྱ་བར།	}	<i>To be made or done.</i>
བྱ་བ།		
བྱེད་པར།		
བྱེད་དུ།		
བྱ་བའི་རྟོན་དུ་ (or རྟོན་ལ་ or རྟོན་དུ།)།	}	<i>For being made or done.</i>
བྱའི་རྟོན་དུ་ (or རྟོན་ལ་ or རྟོན་དུ།)།		
བྱེད་པའི་རྟོན་དུ་ (or རྟོན་ལ་ or རྟོན་དུ།)།		

VERBAL NOUN.

བྱ་བ་ (ནི)།	{	<i>Being made or done.</i>	<i>A or the</i>
		<i>being made or done.</i>	

INFINITIVE MOOD.

	བྱ་བ།	}	<i>To be made or done.</i>
	བྱ་གྲུ་ཡིན་པ།		
Future :	བྱེད་གྲུ་ཡིན་པ།		
	བྱེད་པར་འགྱུར་བ།		
	བྱེད་པར་བྱ་བ།		
Past :	བྱས་པར་ཡིན་པ།		<i>To have been made or done.</i>

XX.—Passive LITERARY Verb བྱེད་པར་འགྱུར་བ། *To be made or done, etc.*

In conjugating this Verb, བྱེད་པར་ remains constant throughout, while the rest is in LITERARY ཡོད་པ་ *To be*, No. II.

Or, while keeping རྒྱུ་པར་ constant throughout, LITERARY རྒྱུ་པར་
 No. XV may be substituted for LITERARY རྒྱུ་པར་།

But then the meaning is,—*To become made or done, To be about to become made or done.*

FINIS.

